UN THRILLER BIBLIC ÎN CARE SOARTA OMENIRII
DEPINDE DE TÂNĂRUL FILON DIN ALEXANDRIA

GUILLAUME PRÉVOST

SERIA DETECTIVI CELEBRI

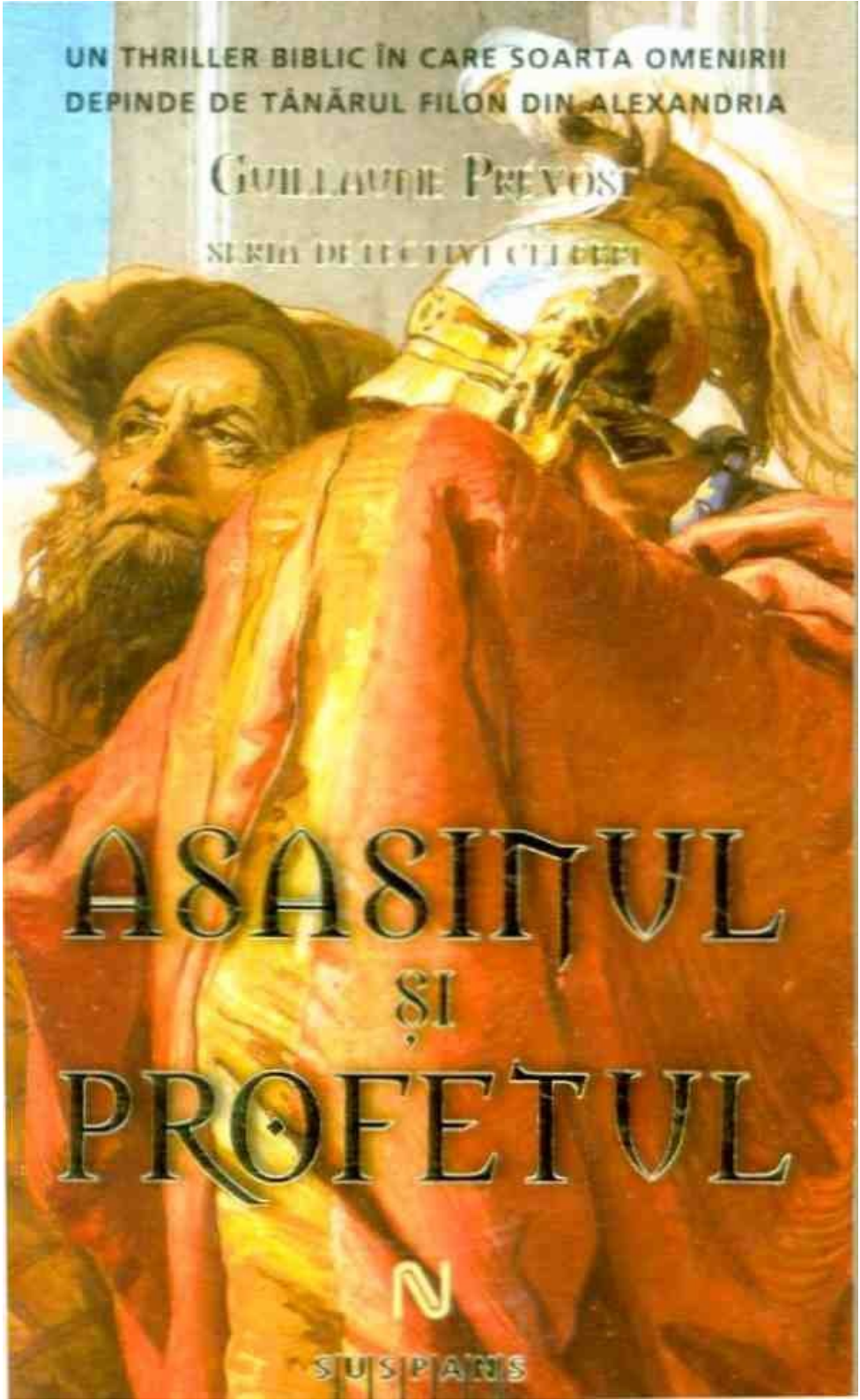

ASASINUL ȘI PROFETUL

SUSPANS

thriller istoric

De acelaşi autor,
la Editura Nemira au apărut:

7 crime la Roma
Camera obscură

GUILLAUME PRÉVOST s-a născut în Madagascar, în anul 1964. Este profesor de istorie şi prezentator de emisiuni pe canalul de televiziune Histoire. *7 crime la Roma,* primul său roman, a apărut în 2000. Au urmat alte volume în seria DETECTIVI CELEBRI: *Asasinul şi profetul,* în 2002, şi *Camera obscură,* în 2005.

Guillaume Prévost

ASASINUL şi PROFETUL

Traducere din limba franceză
MIHAELA STAN

NEMIRA
Bucureşti, 2010

Coperta colecţiei:
Dana MOROIU, Corneliu ALEXANDRESCU

Ilustraţia copertei:
Detail of Agamemnon, from The Sacrifice of Iphigenia, from the Entrance Hall in the Palazzina, 1757 (fresco) by Tiepolo, Giovanni Battista (Giambattista) (1696-1770)
Villa Valmarana ai Nani, Vicenza, Italy/ © Luca Sassi/ The Bridgeman Art Library Nationality / copyright status: Italian / out of copyright

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
PRÉVOST, GUILLAUME
Asasinul şi profetul / Guillaume Prévost; trad.:
Mihaela Stan. - Bucureşti: Nemira Publishing House,
2010
ISBN 978-606-579-018-6

I. Stan, Mihaela (trad.)

821.133.1-31 = 135.1

Guillaume Prévost
L'ASSASSIN ET LE PROPHETE
© NiL éditions, Paris, 2002

© Nemira, 2010
Redactor: Nicoleta GHEMENT
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.

Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă şi se pedepseşte conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-579-018-6

La preţul de vânzare se adaugă 2% reprezentând valoarea timbrului literar ce se virează Uniunii Scriitorilor din România.

Versiune ebook: [v1.0] hunyade

Tatălui meu

Apoi lasă deoparte discursul de teamă ca, furat de frumuseţea cuvintelor, să nu te înstrăinezi de frumuseţea lucrurilor pe care aceste cuvinte le numesc!

FILON DIN ALEXANDRIA, *De Migratione Abrahami*

Palestina în jurul anului 6 d. Hr.

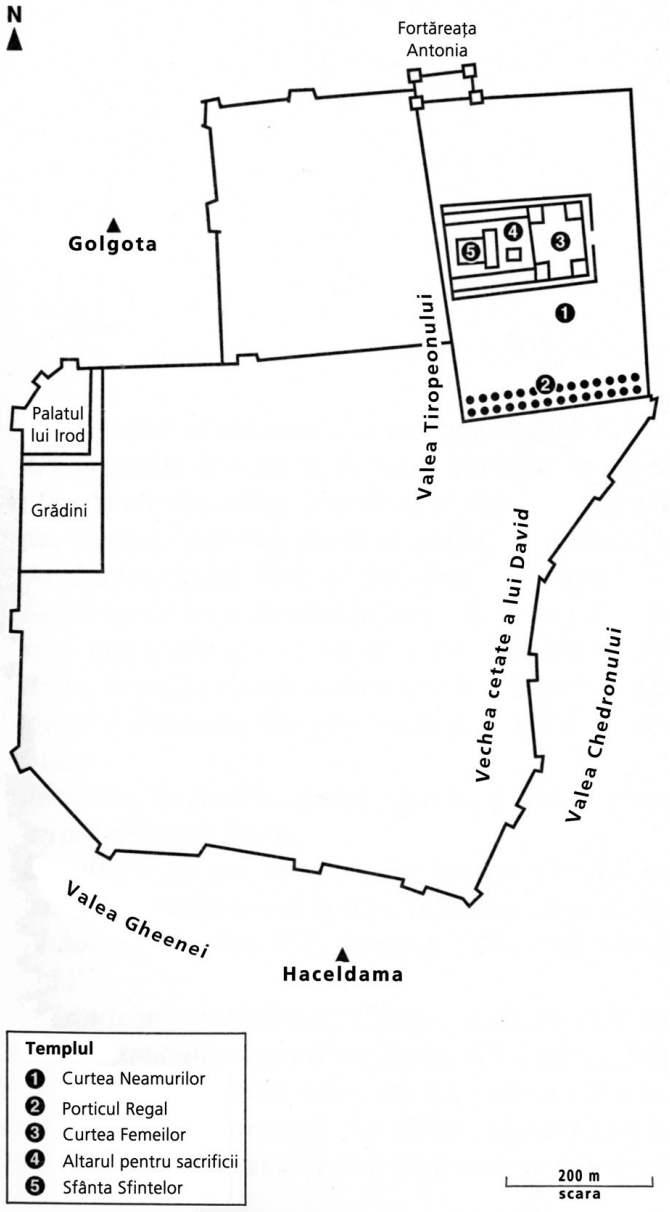

Ierusalimul în jurul anului 6 d. Hr.

1

Puternic e Creatorul şi atât de slabă creatura sa!

Un braţ sub bărbie, o mână încleştată pe ceafă. Să apăs, să apăs mai tare. Un ultim horcăit şi gâtul cedează, în sfârşit, ca un arc prea întins. Încet, corpul alunecă la pământ. Totul s-a sfârşit. Totul începe...

Brusc, în spatele uşii se aude un zgomot. Sunet de paşi, o ureche ce stă s-asculte... Inima mi se zbate în piept, răsuflarea se înteţeşte. Să sting lampa? Să nu mai respir? Poate că gemetele de adineaori au...

Dar nu, paşii se îndepărtează. N-a fost nimic. Nimeni n-ar îndrăzni să mă tulbure. Nu aici.

Să mă liniştesc. Să nu mai tremur. Tunica se desface numaidecât. Un piept îngust şi vlăguit, trupul sărman al unui bătrân cumsecade. Un bătrân cumsecade. N-a fost el, oare, ales anume?

Şi-acum, cuţitul. Fiecare tăietură trebuie să fie cumplită, zece răni adânci şi largi. Aşa... Mai rămâne gura. Trupul se lasă în voia mea, ascultător, de parcă ar fi înţeles. De parc-ar şti. Buzele sângerează un pic. În palmă, ţin şnurul de piele şi micul pergament. Să-l rulez, să-l îndoi. Un nod la fel de mic. Apoi cutiuţa. Gata, n-a fost greu.

Prin fereastră, se vede luna suind pe cer şi luminând Ierusalimul.

Ierusalim!

Filon descălecă şi puse un genunchi la pământ. De câte ori nu visase la clipa aceasta! De câte ori, în orele fierbinţi ale după-amiezii, gândurile lui de copil nu zburaseră spre zidurile oraşului sfânt? Se simţise unul dintre oamenii lui David care, cu o mie de ani în urmă, se strecurau prin tunelurile de apă ca să pună stăpânire pe fortăreaţă, se simţise unul dintre muncitorii lui Solomon care, în praf şi sudoare, potriveau pietrele întâiului Templu şi cântau osanale Atotputernicului; fusese soldatul nebun care, cu trupul şi inima sângerându-i, sărea de pe metereze ca să înfrunte armatele lui Nabucodonosor. Fusese marele preot îmbrăcând tunica sacră, neguţătorul care-şi numără monedele, ţăranul care-şi oferă drept jertfă viţelul... Se simţise una cu întreg Ierusalimul, cu poporul şi istoria sa! Şi acum iată că oraşul ales de Atotputernicul se deschidea înaintea lui, cetate unică a unicului Dumnezeu!

Filon se frecă la ochi. În spatele lui, cei câţiva călători amuţiseră şi ei. Străbătuseră împreună cărările munţilor, o caravană încropită din pelerini şi negustori ambulanţi, unii călare pe cămile, cei mai mulţi, pe măgari. Legea Romei ajunsese degeaba până aici, drumurile erau departe de a fi sigure. Văzuseră soarele cum răsare deasupra culmilor abrupte, apoi cum alunecă peste bolovanii cenuşii şi peste ierburile firave. După o zi secetoasă, încă una la fel, când nimic nu avea să cadă din cer. Vorbiseră puţin în timpul călătoriei, păstrându-şi cuvintele ca să-şi încurajeze animalele. În cele din urmă, pe la ora şapte, Ierusalimul le apăruse în faţa ochilor. Cuibărit între coline, oraşul ocupa un pinten stâncos ce domina două văi adânci. În zorii limpezi, ai fi crezut că e un cufăr deschis, dând la iveală o

fabuloasă comoară: mii de acoperişuri sclipind în lumină, împrejmuite de zidurile galben-roşietice şi încununate de albeaţa Templului. „Zece măsuri de frumuseţe au coborât pe Pământ. Ierusalimul a luat nouă şi restul lumii una singură.” Vasăzică era adevărat.

Filon încălecă la loc, făcu un semn către tovarăşii săi şi coborî panta până la primele case risipite la periferia oraşului. Geambaşul din Gaza de la care cumpărase calul îi pomenise despre un grajd unde putea să-şi lase bidiviul cât stătea la Ierusalim. În ciuda orei matinale, un mic târg se înjghebase lângă poarta principală, atrăgând numeroşi călători şi câţiva muşterii. Vânzătorii, înfăşuraţi din creştet până-n tălpi în straie din pânză albastră, ofereau ceapă, curmale şi lapte de oaie mai ieftine, chipurile, decât în interiorul zidurilor. Gărzile romane se perindau prin jur, cercetând tarabele şi scrutându-i pe cumpărători. Deodată, un bătrân cu pletele şi barba murdare scuipă la picioarele lor. Înfuriat, unul dintre soldaţi îl plesni cu putere, aruncându-l cât colo şi iscând o îmbulzeală însoţită de ocări şi lovituri.

— Spurcaţi afurisiţi! urla bătrânul în ebraică. Buni doar pentru viermi şi câini! Dumnezeu o să vă judece!

— Maimuţoi împuţit! Maimuţoi împuţit! repeta soldatul fluturându-şi lancea.

Filon se pregătea să intervină când comandantul trupei se apropie, ordonându-le oamenilor săi să se dea la o parte:

— Destul! Destul! Nu pe el îl căutăm. Iar tu, zise către bătrân, silindu-l să se ridice, şterge-o de-aici dacă nu vrei să-ţi petreci Paştele în temniţă.

Omul se îndepărtă bodogănind, însă mulţimea de gură-cască aşteaptă plecarea gărzilor şi abia după aceea se împrăştie. Filon se îndreptă spre un băieţandru care ajuta la

căratul sacilor de curmale.

— S-ar zice că romanii nu sunt bineveniţi pe-aici.

Copilul avea chipul aspru şi de nepătruns. Se uită neîncrezător la bărbatul din faţa sa, dar se linişti văzându-i buclele negre şi pielea arsă de soare. Un străin, fireşte, însă, negreşit, evreu.

— Bătrânul avea dreptate, rosti într-un târziu. Locul lor nu-i la Ierusalim. Dacă şi ceilalţi ar fi dovedit mai mult curaj, s-ar fi năpustit asupra lor şi...

Îşi trânti cu năduf sacul la pământ.

— Fără arme? întrebă Filon.

— Or să fie şi arme, şopti băiatul. Crede-mă, or să fie şi arme.

Filon se strădui să nu zâmbească, observându-i înfăţişarea dârză. Cine ştie dacă la vârsta lui şi în astfel de împrejurări.

— Păreau să caute pe cineva, nu?

— Tot ce se poate. Ei mereu caută pe câte cineva. Dar, ce-i drept, zilele astea sunt mai bănuitori decât oricând.

— Atunci pesemne că aş face bine să mă feresc şi eu de ei. Trebuie să ajung la grajdul din Haceldama. Îţi dau un bănuţ dacă-mi spui unde este.

— Grajdul? Foarte uşor, domnule, e acoperişul cel mare de colo.

Şi-i arătă, la vreo două sute de paşi, undeva mai sus, o clădire de formă alungită, ce părea să se afle într-o stare jalnică.

— Dac-aş fi în locul domniei tale, nu m-aş încrede în Yarib, stăpânul grajdului. Plăteşte-i doar jumate din cât cere, e un pungaş.

— Mulţumesc pentru sfat, băiete, o să ţin minte.

Filon îi strecură două monede de aramă în căuşul palmei.

— Iar tu încearcă să nu te apropii prea mult de soldaţi. O să ai destul timp să te lupţi când o să mai creşti.

Băiatul ridică din umeri şi luă sacul de jos. Filon porni spre grajd, făcând însă un ocol larg pe la vest pentru a nu se întâlni cu străjile. Trecu pe lângă cocioabe, bazine de apă goale, grădini pârjolite de soare şi-şi încrucişă paşii cu câţiva copii care, cu băţul în mână, alergau în urma unor oi costelive. Foşti nomazi, probabil, care se statorniciseră de partea aceasta a colinei, preferând să fie săraci la umbra Templului decât singuri în deşerturile sterpe. Corturile înnegrite şi peticite de la margine se înşirau până aproape de valea Gheenei, unde oamenii din Ierusalim îşi aruncau gunoaiele de pe metereze. Focul ardea acolo veşnic, încercând să preschimbe în cenuşă murdăriile adunate de secole şi răspândind în valuri miasma putreziciunii. Se spunea că în unele seri auzeai plânsetul pruncilor părăsiţi acolo de mame.

Filon coti la dreapta şi se învârti câteva clipe de colo-colo înainte să zărească iarăşi acoperişul grajdului. Intră într-o curte cu gardul rupt şi înaintă până în spatele clădirii ce slujea drept adăpost pentru animale. Nimeni nu ieşi să-l întâmpine. Împinse uşa şi o duhoare grea îl izbi. Înăuntru, în lumina slabă ce se strecura printr-o lucarnă, desluşi doi măgari şi trei cămile ce-şi rumegau plictiseala. Aşternuturile de paie nu păreau să fi fost schimbate de multă vreme şi un soi de zeamă negricioasă se prelingea pe lângă ele. Tocmai când era pe punctul de a face cale-ntoarsă, hotărât să nu-şi lase calul acolo, Filon simţi un tăiş străpungându-i veşmântul.

— Dacă strigi ori dacă mişti, eşti mort.

O voce de bărbat, aspră şi poruncitoare, uşor gâfâită.

— Eşti un bun evreu? continuă vocea.

Filon nu se grăbi să răspundă. Nu era fricos din fire şi avusese de-a face în câteva rânduri cu tâlharii la Memphis şi la Alexandria. Statura sa - era înalt şi destul de vânjos -, priceperea într-ale luptei şi iuţeala picioarelor îi îngăduiseră să scape fără probleme. Dar atacatorii lui din trecut nu se arătaseră interesaţi de originea sau religia sa!

— Te-ar dezgusta să ucizi un bun evreu?

— M-ar dezgusta să te ucid pur şi simplu, însă o voi face dacă nu-mi dai de ales.

Şi, ca să-şi dovedească hotărârea, îşi petrecu braţul pe sub gâtul tânărului şi apăsă mai tare lama. Mirosea a teamă şi a sudoare şi avea mâneca tunicii pătată de sânge. Bineînţeles, pe el îl căutau soldaţii mai devreme.

— Romanii sunt pe urmele tale, nu-i aşa?

— Da, şi n-am mare lucru de pierdut. Ai face mai bine să te supui.

— Presupun... presupun că te numeri printre acei răzvrătiţi care se războiesc cu Roma. Şi că ai fost rănit când fugeai. Probabil că de asta m-ai întrebat dacă sunt un bun evreu.

În sala de gimnastică învecinată cu marea şcoală din Alexandria, Filon nu era cunoscut drept cel mai puternic dintre luptători, dar era renumit ca ştiind să profite de orice şovăială a adversarului. Când simţi că braţul din jurul gâtului slăbeşte puţin strânsoarea, lovi sălbatic cu cotul ca să îndepărteze lama şi se răsuci pe loc, trăgându-şi atacatorul după el. Căzură pe paiele ude. Bărbatul se strâmbă de durere şi-şi duse mâna la picior. Avea o tăietură adâncă la coapsă, peste care Filon apăsa cu toată greutatea.

— Lasă-mă! Lasă-mă! Nu voiam să-ţi fac rău!

— Şi cum credeai c-o să scapi?

— Am venit aici după un cal. Când tu ai intrat cu al tău, m-am gândit...

Încercă să se ridice, însă Filon îl ţintuia la pământ. Avea părul vâlvoi şi ochii, în care se citea suferinţa, adânciţi în orbite:

— Ascultă, mai am foarte puţin timp. Dacă mă prind, o să mă schingiuiască şi nu sunt sigur că le rezist. Există lucruri pe care ei nu trebuie să le afle.

— Ce fel de lucruri?

— Nu spera c-o să ţi le spun tocmai ţie. Dacă vrei să fii de folos la Ierusalim, trebuie să-mi dai calul. Ori, dacă nu, trebuie să mă ucizi.

Filon îşi desfăcu strânsoarea. Nici el nu-i iubea prea mult pe romani. Răzvrătitul avea cel mult aceeaşi vârstă cu el şi părea sincer. Iar dacă era cu adevărat ceea ce pretindea, soldaţii nu se vor mulţumi doar să-l pună la cazne. Iar de ucis cu sânge rece... Filon hotărî să-i acorde încredere, însă, ca măsură de prevedere, culese de jos pumnalul cu mâner de fildeş sculptat şi-l vârî la cingătoare.

— Fie, ia calul. Oricum o să se simtă mai bine cu tine decât în cocina asta.

— Mulţumesc, îţi făgăduiesc că...

Amuţi: din depărtare răzbăteau glasuri.

— Iată-i că vin. Trebuie neapărat să...

Se ridică strâmbându-se de durere şi Filon se văzu nevoit să-l sprijine şi să-l ajute să încalece. Glasurile se apropiau. Şi, judecând după tropăitul ritmic al paşilor, era o trupă de soldaţi.

— Grăbeşte-te!

Filon potrivi hăţurile şi se asigură că răzvrătitul putea să le strângă cât de cât în mână. Apoi se repezi spre uşă şi o deschise larg:

— Ştii măcar unde să te duci?

Celălalt se uită la el fără să răspundă. Privirea i se înceţoşa. Avu totuşi putere să îmboldească bidiviul care ţâşni înspre valea Gheenei, iscând agitaţie în rândurile patrulei:

— Uite-l colo! Uite-l colo! Lăncile! Lăncile!

Trei sau patru suliţe zburară după el, însă călăreţul ieşise deja din raza lor de acţiune. Dacă reuşea să-şi păstreze echilibrul, avea să scape. Lui Filon nu-i mai rămânea acum decât să se ocupe de el însuşi. La început, se gândi să se ascundă, însă grajdul avea prea puţine cotloane, şi oricum romanii îl vor răscoli de la un capăt la altul. Să fugă şi el? Era puţin probabil să reuşească. Şi-atunci, ce să facă? Din ungherul lor mizer, cele trei cămile îl priveau dând din capete. Hotărât lucru, nu putea să sufere mutra înfumurată şi nepăsătoare a acelor animale.

— Clădirea! Încercuiţi clădirea!

Peste o clipă vor fi înăuntru. Tânărul se trânti la pământ, cu faţa în noroi. Primul soldat trecu pragul şi se năpusti spre el:

— Aici! Aici! Mai e unul!

Îl întoarseră pe spate lovindu-l fără milă cu picioarele. Apoi îi proptiră în piept un *pilum*[1] pentru a-l ţine la distanţă.

— E mort? întrebă un legionar.

Filon deschise anevoie ochii de parcă tocmai atunci îşi recăpăta cunoştinţa.

— Nu pare rănit grav, opină tribunul militar care comanda trupa. Putem afla şi noi ce faci aici?

— Păi… habar n-am. Venisem la grajd să-mi las calul. Trebuie să rămân câteva zile la Ierusalim şi…

— Eşti unul dintre pelerinii care vin pentru Paşte? îi

[1] Suliţă scurtă, de aruncat, folosită de soldaţii romani (n. tr.).

reteză vorba tribunul. Dar sărbătorile au loc abia peste o săptămână. Şi rareori se întâmplă să vezi pelerini călare.

Din toată fiinţa sa răzbătea bănuiala. Era mijlociu de statură, dar foarte spătos sub platoşa de metal ornată cu capete de leu. Îşi scoase coiful cu panaş roşu ca să-l cerceteze mai cu luare-aminte pe tânărul din faţa lui. Avea trăsături aspre şi pronunţate, ochi negri ageri, iar părul tăiat scurt îi cădea în şuviţe până la jumătatea frunţii. Nu arăta a om lesne de păcălit.

— Mă numesc Filon şi am sosit de la Alexandria. De fapt, fratele meu m-a trimis aici. Trebuia să inaugureze porţile Templului, împodobite cu aur datorită generozităţii sale. Dar s-a îmbolnăvit şi n-a putut porni la timp în călătorie ca să ajungă aici înainte de Paşte.

— Egiptean, vasăzică? Şi pe deasupra un soi de emisar, nu?

Tribunul făcu un semn şi soldaţii se dădură înapoi. Filon se ridică în picioare cu o încetineală căutată. Toţi zâmbiră observându-i tunica şi faţa murdare de noroi.

— Îmi pari că străluceşti mai puţin decât porţile Templului tău. Răzvrătitul te-a aranjat aşa?

— Era un răzvrătit? N-am văzut nimic. Am intrat adineaori cu calul, am strigat şi omul ăla m-a atacat din senin. Probabil că se ascundea în paie, undeva mai în spate. M-a lovit cu ceva şi am căzut la pământ. Când mi-am venit în fire voi eraţi deasupra mea. Voia să-mi ia calul, nu-i aşa?

Tribunul ignoră întrebarea:

— Şi care să fie pricina pentru care eşti mânjit de sânge peste tot?

Filon îşi duse degetele la ceafă.

— El m-a zgâriat, fără îndoială. Ori e de la loviturile cu care soldaţii voştri m-au fericit?

— Legionarii mei se supun ordinelor. Omul ăla e un răsculat. El şi-ai lui speră să pornească un război împotriva Imperiului. Ne-a scăpat printre degete de dimineaţă în cartierul parfumierilor, însă rana ar fi trebuit să-l împiedice să ajungă prea departe. Dar s-a bucurat de sprijinul unor complici din interiorul oraşului. Ştii ce soartă îi aşteaptă pe complicii trădătorilor de acest soi?

Făcu un pas înainte, mai-mai să-l atingă pe Filon. Voia să-l copleşească fizic cu autoritatea şi forţa sa.

— Da, fireşte că ştii. Tocmai de-aia o să-mi şi spui de unde tot acest sânge. Înţeleg să fii murdar pe spate dacă ţi-a sărit în cârcă. Dar pe piept? Eşti sigur că nu l-ai văzut din faţă? Că nu i-ai dat ajutor?

Filon îi susţinu privirea. Era încredinţat că romanul n-avea niciun interes să-i facă rău unui mecena al Templului. Afară de cazul în care dispunea de dovezi împotriva lui.

— Parcă ziceaţi că era rănit. Mi-o fi scotocit prin veşminte cu mâinile pline de sânge!

Tribunul strâmbă din nas în zeflemea şi cu un oarecare dispreţ.

— Ai răspuns la orice, egipteanule. Dar asta nu te face nevinovat în ochii mei. Dimpotrivă. Unde o să stai la Ierusalim?

— Sunt aşteptat în casa lui Ezechia.

— Ezechia, însărcinatul cu ordinea în Sinedriu[1]? Ca să vezi ce potrivească! Un răzvrătit fuge, fură un cal, iar stăpânul animalului e chiar oaspetele lui Ezechia. Recunoaşte că, în locul meu, şi tu ţi-ai pune unele întrebări.

— Mă aflu la Ierusalim doar de-o oră!

— Ceea ce pare şi mai greu de crezut. Dar fie, să

[1] Mare Consiliu al Ierusalimului, care se ocupa cu probleme de religie şi justiţie (n.a.).

admitem că n-ai niciun amestec în povestea asta.

Şi adăugă, apăsând pe fiecare silabă:

— Deocamdată. Ei bine, întrucât nu mi-ar plăcea să mai păţeşti ceva, doi dintre oamenii mei te vor conduce acasă la Ezechia. Şi se vor folosi de prilej ca să verifice că nu ne-ai minţit. Fapt de care mă îndoiesc, după cum bine îţi închipui.

Îl măsură iar cu privirea pe Filon, din cap până-n picioare, stăruind asupra pumnalului al cărui mâner era decorat cu motive geometrice. Alese apoi doi soldaţi ca să-l însoţească pe tânăr. După care se prefăcu a ieşi împreună cu restul cohortei. În pragul uşii se opri şi se întoarse spre Filon:

— Încă un lucru, egipteanule. Cuţitul tău. Nu sunt sigur că provine din Egipt.

2

Prima sa intrare în Ierusalim, Filon o visase mai glorioasă. Purta o tunică respingătoare, plină de sânge şi murdărie din grajd şi doi soldaţi îl flancau ca pe un tâlhar de rând. Cel mai mic dintre ei nu deschidea gura decât pentru a rosti nişte sunete ascuţite şi de neînţeles - oare din ce provincie îndepărtată îl smulsese legiunea? -, iar cel înalt, pentru a ocărî. Acesta din urmă era, fără îndoială, cel care-l lovise pe bătrân în piaţă şi-l numise maimuţoi, căci, în vreme ce suiau treptele spre cea mai veche parte a oraşului, se răstea la copiii care se înghesuiau să-i vadă trecând:

— Macacilor! Feţe de cimpanzei! Ştergeţi-o sau vă spintec!

De unde Filon deduse că omul trebuie să fi cunoscut bine garnizoanele africane şi populaţiile lor de primate indisciplinate. Fiecare dintre înjurăturile lui era punctată de şuierăturile celuilalt, despre care ai fi zis că are un soi de fluier în gâtlej. Şi cu oşteni de teapa asta îşi croia Roma un imperiu în Mediterana!

Străbătură oraşul urcând spre vest, părăsind cartierele modeste şi îndreptându-se spre cele bogate. Chiar dacă era nevoit să-şi ţină privirea în pământ, Filon băgă de seamă că părerile trecătorilor îi ţinteau mai mult pe păzitorii săi decât pe el. Legăturile cu ocupantul se dovedeau mai încordate decât se putea crede. Ajunseră, în sfârşit, înaintea unei magnifice locuinţe, după moda elenistică: ziduri înalte din piatră frumos şlefuită, o grădină cu bazine acoperite de flori, o curte vastă cu peristil şi, pretutindeni, fântâni care susurau. O sclavă încă tânără şi destul de drăguţă îi rugă să aştepte o clipă într-un vestibul zugrăvit în culori vii. Legionarii se folosiră de răgaz ca să-şi scoată coifurile şi să-şi şteargă apăsat frunţile. Amândoi păreau într-o dispoziţie foarte proastă. Cel mai mărunt, cu trăsături vag asiatice, încetă cu totul să fluiere. Când Ezechia intră, îl salutară în silă:

— Ne aflăm aici din ordinul tribunului militar Iulius, începu cel înalt. Am dat peste omul ăsta tocmai când eram pe cale să arestăm un răzvrătit în grajdul din Haceldama. Pretinde că vine din Egipt şi că trebuie să stea în casa voastră. Domnia ta îi adevereşti spusele?

Ezechia era un bătrân elegant, cu barba şi părul bine îngrijite, înveşmântat într-o tunică moale, cu broderii fine. Îşi tot muta privirea de la soldaţi la bietul Filon, abia ascunzându-şi surprinderea.

— Aştept un oaspete din Alexandria, într-adevăr, fratele

unuia dintre binefăcătorii Templului.

— Eu sunt acela, venerabile Ezechia, îndrăzni Filon să zică, făcând un pas în faţă. Îmi pare rău că mă înfăţişez astfel înaintea domniei tale. Un şir incredibil de întâmplări au...

— Destul! se răsti legionarul. N-am venit să ascult încă o dată trăncănelile tale. Singurul lucru care mă interesează este să ştiu dacă domnia ta te pui sau nu chezaş pentru el. Şi dacă îl găsim aici când va trebui să-i mai punem întrebări.

— Aveţi cuvântul meu, răspunse Ezechia după o scurtă şovăială.

Cuvântul său trebuie să le fi fost de ajuns, întrucât soldaţii se răsuciră numaidecât pe călcâie. Fluierătorul scoase chiar un tril vesel. Satisfacţia datoriei împlinite, fără îndoială.

Odată legionarii plecaţi, Ezechia dădu frâu liber uimirii:

— Fiule, fiule! În ce hal... Cum e cu putinţă?

Filon îşi cufundă mâinile într-un bazin cu apă şi-şi spălă obrajii. Apoi povesti prin ce trecuse, însă, necunoscând convingerile gazdei sale, nu mărturisi cât de mult îl ajutase pe răzvrătit.

— De necrezut, nicăieri nu mai suntem în siguranţă! exclamă Ezechia când tânărul isprăvi. Bănuiesc că eşti frânt de oboseală şi văd că ţi-ai pierdut şi bagajul. O să discutăm mai târziu despre fratele tău şi despre toate aceste întâmplări. Deocamdată, Nertari o să te conducă în odaia ta şi în sala de baie.

Nu-şi încheie bine fraza, că tânăra sclavă intră valvârtej în vestibul, urmată de un bărbat rotofei şi roşu la faţă de-ai fi zis că mai are puţin şi se sufocă:

— Stăpâne! A sosit un trimis al Sinedriului, care stăruie

să...

Bărbatul cel gras o împinse în lături pe femeie şi alergă împleticindu-se spre Ezechia:

— Prietene, prietene! Trebuie să vii imediat! Ceva monstruos...

Îl zări pe Filon şi nu mai ştiu dacă se cuvenea să continue sau să tacă.

— Tânărul acesta e de-al nostru, îl linişti Ezechia. Spune mai departe, Simeon, mă sperii.

— Ieftae! Ieftae a fost ucis astă-noapte!

— Ieftae? Astă-noapte? Domnul să ne...

— Domnul să ne apere, da! O crimă îngrozitoare! Adineaori l-au descoperit în odaia lui, scăldat în propriul sânge. Nu l-am sfătuit noi de-atâtea ori să se mute din cartierul parfumierilor? E cel mai rău dintre toate!

— Ieftae... Ucis...

Ezechia se clatină uşor şi Simeon îl apucă de braţ:

— Din păcate, e-adevărat! Ca şi cum n-am avea şi aşa destulă bătaie de cap! Trebuie să ne grăbim să mergem acolo: e musai ca Sinedriul să ajungă la faţa locului înaintea romanilor.

— Bineînţeles. Să mă pregătesc şi...

Filon se amestecă în discuţie:

— Dacă-mi îngăduiţi, Ezechia, aş dori să vă însoţesc. Răzvrătitul care m-a atacat dimineaţă... Legionarii ziceau că l-au surprins în cartierul parfumierilor. Poate există vreo legătură. Şi cum eu sunt singurul care s-a întâlnit cu...

— Te-a atacat un răsculat? Aici, la Ierusalim? Doamne, ce vremuri ne e dat să...

Ezechia îi tăie vorba:

— Să lăsăm asta, te rog, Simeon.

Şi, după ce chibzui o clipă, adăugă: întrucât soarta a vrut

să fii amestecat

— În treaba asta, tinere, n-o să mă pun de-a curmezişul ei. Nertari o să-ţi împrumute o tunică de-a fiului meu ca să te poţi schimba. Şi-acum, să-i dăm zor, altminteri tribunul Iulius o să ne-o ia înainte.

Casa lui Ieftae arăta modest, fiind doar cu puţin mai înaltă şi mai lată decât vecinele ei din cartierul parfumierilor. Pe drum, Filon nu reuşise să afle mare lucru, decât că Ieftae era un om de vază, care conducea un soi de grupare religioasă. În rest, cei doi membri ai Sinedriului merseseră umăr lângă umăr, discutând mereu în şoaptă, temându-se, de bună seamă, ca vestea să nu se răspândească. Totuşi, chipurile lor arătau îndeajuns de grave ca să-ţi dai seama de îngrijorarea ce-i stăpânea.

Un nubian înalt, cu piele neagră, le deschise uşa şi-i conduse la catul de sus, în odaia mortului. Ochii înroşiţi îi trădau durerea.

— Tu l-ai găsit, Mandu?

— Da, stăpâne Ezechia. Sau mai bine zis...

Vorbea aramaică, însă cu accentul pronunţat al popoarelor din susul Nilului:

— Dimineaţă, stăpânul Ieftae nu s-a trezit ca de obicei. Am ciocănit la uşă şi nu mi-a răspuns. M-am gândit că poate se simte rău. Cheia era răsucită în broască pe dinăuntru, aşa că am împins cu umărul până am spart uşa. Şi atunci...

Îşi feri privirea şi se dădu într-o parte ca să-i lase să intre. Încăperea măsura zece paşi pe cinci şi, prin comparaţie cu bogatele mozaicuri de pe coridor, părea nefiresc de goală: o saltea de cânepă strânsă sul în dreapta, o măsuţă de lemn cu un urcior şi două străchini de piatră, o simplă deschizătură în chip de fereastră. Pielea de capră de pe jos

era pătată de roşu aprins. Lângă ea, un bărbat pe jumătate dezbrăcat zăcea într-o baltă de sânge. Trebuie să fi avut vârsta lui Ezechia, adică vreo şaizeci de ani, însă nimic din înfăţişarea impunătoare a acestuia. Era slab, cu obrajii scofâlciţi, cu barba tocită şi fără formă şi părul rar. Ochii, încă deschişi, aruncau spre tavan reflexii bizare de un albastru intens. Ai fi putut chiar să-l crezi în viaţă, dacă dâre lungi de sânge închegat nu i-ar fi brăzdat pieptul. Însă ciudăţenia cea mai mare era alta: avea gura prinsă cu un şnur de piele care-i trecea prin amândouă buzele şi se termina cu o buclă înnodată frumos. Ieftae părea astfel că schiţează o strâmbătură dezgustată pe care pliul neobişnuit din colţul buzelor o făcea de-a dreptul hidoasă. Ai fi zis că e un demon din Babilon adresând celor din jur grele şi tăcute învinuiri. Simeon nu mai putu să rabde şi ieşi repede pe terasă în căutare de aer curat.

— Eşti sigur că n-ai mişcat nimic, Mandu?

— Nimic, jur! Când l-am văzut pe bietul stăpân Ieftae, am alergat s-o înştiinţez pe stăpână. Ea mi-a poruncit să las tot şi să dau fuga la Sinedriu. Acolo am vorbit cu stăpânul Simeon.

— Şi romanii?

— O să vină şi ei. Aşteaptă întâi să se întoarcă patrula sau cam aşa ceva.

— Bine. Să vedem dacă până atunci…

Cercetă din ochi încăperea, fără a face un singur pas spre trupul neînsufleţit. Să se apropie de un leş însemna, pentru un evreu pios, să devină impur, o impuritate cu atât mai mare cu cât crima fusese săvârşită cu sălbăticie. Filon socotea însă că el, unul, se găsea într-o cu totul altă situaţie. După încăierarea cu rebelul şi după ce se tăvălise în sânge, scârnă şi noroi, oricum va trebui să se purifice.

Aşa că, dacă examina acum mortul, nu s-ar spurca decât pe jumătate...

Ignorându-l pe Ezechia care încercase să-l oprească printr-un gest, străbătu odaia şi se aplecă deasupra lui Ieftae.

— Cu siguranţă, opină tânărul după câteva clipe, pieptul i-a fost sfâşiat cu o lamă ascuţită. Tăieturile sunt adânci, aşa explicându-se de ce sângele a curs din belşug. Totodată, ele alcătuiesc un... da, un soi de desen sau de linii paralele, uşor piezişe de la dreapta la stânga. Putem număra... zece. Zece tăieturi dintre care două mult mai scurte. Cam ca zgârieturile făcute de un animal. De parcă... De parcă o fiară s-a năpustit asupra lui cu ghearele scoase. Totuşi...

Se răsuci spre Ezechia care-l privea ţintă.

— Totuşi, nu rănile acestea i-au pricinuit moartea. Se văd alte urme foarte clare pe gât. Umflături şi pete roşii. Ieftae trebuie să fi fost mai întâi sugrumat şi apoi crestat cu lama. Iată de ce, bănuiesc eu, nimeni nu l-a auzit ţipând.

— Neîndoielnic, fiule, ai un dar aparte pentru observaţii şi deducţii! Însă, dacă sărmanul nostru prieten era deja mort, de ce să te înverşunezi într-atât împotriva lui? Şi care-i rostul acestui şnur caraghios în jurul gurii?

— Nu ştiu. Poate... Credeţi că pot să-l deznod înainte să vină romanii?

— Nu! zise răspicat bătrânul. Puterile mele nu sunt atât de mari şi cercetarea crimelor cade în sarcina autorităţii imperiale. Iar tribunul Iulius ţine tare mult la privilegiile sale. În plus, nu uita că azi mergem la Templu. Cu câteva zile înaintea Paştelui să-l atingi pe bietul Ieftae... Nu s-ar cuveni.

— Să mă ierţi, preacinstite Ezechia, dar înţelesesem că

doreaţi să veniţi aici cât mai repede.

— Adevărat. E important ca Sinedriul să-şi facă o părere limpede despre cele întâmplate, în caz că s-ar încerca să ni se ascundă ceva. Pe de altă parte, însă, dacă Iulius are impresia că încercăm să ne ocupăm noi de cercetări în locul lui, o să ne îndepărteze cu totul. Iar asta ar fi şi cel mai grav. Să dăm dovadă, aşadar, de tact. Tact mai presus de orice.

Cu părere de rău, Filon se ridică în picioare.

— Probabil ai dreptate. Dar sunt curios ce-o să zică romanii despre misterul acesta. Dacă uşa era încuiată pe dinăuntru, cum a reuşit asasinul să pătrundă în odaie? Şi cum a reuşit apoi să iasă? Fereastra e mult prea strâmtă ca să...

Se auziră ciocănituri în uşă la catul de jos. Mandu se grăbi să deschidă.

— Cu siguranţă e Iulius, şopti Ezechia, cu o undă de îngrijorare în glas. Nu lasă în seama nimănui treburile de acest fel...

— Atunci ar fi mai bine să nu mă găsească aici. Deja bănuieşte că l-am ajutat pe răsculat, iar dacă mă mai vede şi lângă un mort...

— Te-ai gândit bine. La parter e o sală de primire. Aşteaptă-mă acolo, voi veni după tine.

Filon alergă spre scară şi sări de pe ultima treaptă tocmai când romanii dădeau să intre. Văzu coifurile sclipind în lumină şi se aruncă spre prima uşă din faţa lui. Încuiată.

— Aici e casa lui Ieftae? întrebă vocea gravă a tribunului militar Iulius.

— Da, domnia ta, îngăimă Mandu.

Filon se repezi sub scară. În dreapta descoperi o altă uşă. Cu mare grijă apăsă pe clanţă şi se strecură în ceea ce

trebuia să fi fost un salon, cufundat acum în întuneric. Lăsă uşa crăpată şi rămase lipit de ea ca să tragă cu urechea.

— Eşti sclavul lui Ieftae, nu? continuă Iulius pe ton iscoditor. Şi, din câte mi s-a spus, ultimul care l-a văzut în viaţă, adevărat? Du-mă la el şi încearcă să nu mă minţi. N-ai fi primul sclav care şi-a omorât stăpânul.

Paşi grei răsunară pe trepte: Iulius era însoţit de cel puţin trei legionari. Ajunşi sus, probabil că Ezechia şi Simeon îl salutaseră, căci tribunul le spuse zeflemitor:

— Ei bine, Sinedriul îşi descoperă mai repede morţii decât duşmanii!

— E o problemă de cea mai mare însemnătate, îi răspunse Ezechia. Ştii cine era Ieftae şi ce urmări poate avea pentru noi dispariţia lui.

— Ştiu, Ezechia, bineînţeles că ştiu. Dar te cunoşteam drept un om care-şi păstrează sângele rece. De altfel, voiam să mai discut cu tine despre ceva. Despre un egiptean pe care am pus mâna mai devreme. Potrivit spuselor sale...

Se îndepărtară pe coridor şi vorbele lor se pierdură, acoperite de zăngănitul lăncilor. Filon vru să iasă din ascunzătoare ca să audă mai bine, însă simţi o mişcare în spatele lui. Cineva îl observa. Se răsuci pe călcâie, gata să se apere:

— Cine-i acolo? întrebă.

În penumbră desluşi o siluetă neclară pe unul dintre divane.

— Nu-ţi lipseşte îndrăzneala, răspunse un glas din care răzbătea suferinţa. N-ai pic de respect? Intri aici ca un hoţ şi-mi ceri tot mie socoteală?

O femeie... Filon îşi dădu seama că greşise. Văduva lui Ieftae, fără îndoială. Ce-i drept, n-avea nicio scuză.

— Fapta mea e de neiertat, doamnă, m-am lăsat înşelat de întuneric. Însă orice... orice ai putea crede despre mine în această zi de doliu şi reculegere, sunt slujitorul tău.

Puse un genunchi la pământ şi rosti în şoaptă câteva cuvinte.

— *Amen...* încheie ea când Filon termină.

Tânărul se ridică. Femeia, înfăşurată într-un văl ce-i acoperea părul, stătea sprijinită pe un soi de pernă. Filon nu-i distingea trăsăturile, dar simţi limpede violenţa din glasul ei:

— Oricine-ai fi, nu scapi doar cu o rugăciune. Vreau să aflu mai întâi cine ţi-a îngăduit să intri aici. Şi fii convingător, altminteri le dau de ştire celor care te caută.

— Mă... mă numesc Filon, doamnă, şi vin din Alexandria. L-am însoţit pe Ezechia în casa voastră şi...

Ea îl întrerupse:

— Pe Ezechia? De unde şi până unde?

— Îl cunosc doar de câteva ore: el mă găzduieşte la Ierusalim. Dimineaţă, m-am confruntat cu o întâmplare neplăcută care poate că nu-i străină de această crimă.

— Ce fel de întâmplare neplăcută?

— Am întâlnit un rebel pe care romanii îl vânau în cartierul parfumierilor. Presupun că ar putea exista o legătură.

— Ia te uită... Un rebel în cartierul nostru...

— Sunt singurul care l-a văzut şi din acest motiv Ezechia mi-a îngăduit să-l însoţesc.

— Cum arăta?

— Răzvrătitul? Un bărbat tânăr, cu barba şi pletele roşcate şi nasul delicat.

— Nu-mi spune nimic. Decât că nu l-am văzut prin preajmă. Dar domnia ta, domnia ta ce interes ai în toată

povestea asta?

— Ce interes am? Niciunul. Am venit la Ierusalim în numele fratelui meu care a trimis bani pentru decorarea Templului. Atât şi nimic altceva.

Dacă Filon sperase s-o îmbuneze prin vorbele sale, dăduse greş. Ba dimpotrivă, simţi că vocea ei se înăspreşte.

— Aşadar, eşti la fel ca Ezechia, în cârdăşie cu cei din Templu.

— Cei din Templu?

— Preoţi, leviţi[1], toată şleahta aflată în slujba romanilor.

— Ei bine, nu prea pricep ce vreţi să spuneţi. Însă m-am ascuns când a sosit tribunul Iulius, deoarece nu voiam să dau ochii cu el. Ne-am contrazis în privinţa răzvrătitului.

Se aşternu o tăcere îndelungată, timp în care Filon nu cuteză să se mişte de teamă ca văduva să nu înceapă să ţipe. Ea însă părea pierdută în gândurile sale.

— Alexandria, murmură ea... De ce nu, la urma urmei? Şi adăugă cu glas tare: Bănuiesc că n-am de ales, aşa că o să mă încred în domnia ta. Fă puţină lumină, trebuie să-ţi văd faţa.

Cu mişcări stângace, Filon scoase împletiturile vegetale prinse-n rame la ferestre. Soarele năvăli în încăpere, jucându-se pe mozaicul alb cu roşu de pe jos, luminând pe rând cuferele din lemn gălbui, măsuţa ovală şi vasele din alabastru de pe ea, velinţa groasă de lână întinsă pe zidul din spate. Lungită pe unul dintre cele două divane, soţia lui Ieftae îl ţintuia cu privirea pe Filon, de parcă încerca să vadă în străfundurile fiinţei lui. Era de-o frumuseţe năucitoare şi mult mai tânără decât ar fi crezut el. Ochii migdalaţi erau negri ca tăciunele, buzele cărnoase păreau

[1] Preoţi de rang inferior, care se ocupau cu muncile de jos din Templu (n.a.).

desenate cu cerneală viorie, iar tenul arămiu strălucea sub albeaţa vălului. După cum cerea tradiţia, îşi sfâşiase veşmântul în dreptul inimii, în semn de profundă durere. Ruptura lăsa să i se întrezărească pielea şi tânărul se înfioră. Se sili să se uite doar la chipul ei.

— Am nevoie de ajutorul domniei tale, rosti ea într-un târziu. Crima aceasta... nu-i o crimă oarecare. Sunt pe deplin convinsă. Şi nu doar pentru că e vorba despre tatăl meu.

Filon nu-şi ascunse mirarea:

— Tatăl?

— Da, tata. Zâmbi firav: Ţi-am ghicit nedumerirea adineaori. Dar asta nu contează. Numele meu e Batşeba şi sunt fiica lui Ieftae. Mama a murit acum multă vreme şi doar noi doi trăiam aici, noi doi şi Mandu. Să revenim însă la nenorocirea care tocmai s-a petrecut... N-am văzut nimic, n-am auzit nimic. Ucigaşul a intrat, apoi a ieşit, ca prin farmec. N-a lăsat niciun semn. În afara cumplitei sale fapte. Sărmanul tata, un om atât de bun...

Îşi şterse o lacrimă şi începu iar să vorbească pe un ton plin de însufleţire:

— Vreau să-l răzbun, pricepi? Cu orice preţ. Oricât timp mi-ar lua, oricâte piedici mi-ar sta în cale, îl voi găsi pe cel care a făcut asta. Cu viaţa o să plătească, mă leg cu jurământ aici.

— Romanii şi Sinedriul sunt acolo sus, căută Filon s-o liniştească. Se vor strădui din răsputeri să-l aresteze pe vinovat şi să-l pedepsească.

— Să nu crezi aşa ceva. Fiecare îşi urmăreşte propriile planuri şi uneltirile lor nu au nicio legătură cu adevărul. Când vor înţelege ce se petrece, va fi prea târziu. Ah, de nu eram femeie... Şi de n-aveam blestematele astea de

picioare!

Se plesni peste coapsă, lăsându-l pe Filon tare descumpănit.

Chiar atunci silueta lui Ezechia se ivi în pragul uşii:

— Trebuie să plecăm imediat! Romanii se pregătesc să răscolească toată casa. Simeon caută să-i mai ţină pe loc, dar avem foarte puţin timp la dispoziţie!

3

După ce se spălă atent în primul bazin, Filon coborî treptele ce duceau la baia rituală. Bazinul de formă dreptunghiulară fusese cioplit sub o boltă de piatră şi primea apă de la un izvor printr-un sistem de canalizare foarte scump. Era privilegiul bogaţilor să aibă propriul *miqveh,* cea mai mare parte din locuitorii Ierusalimului mulţumindu-se cu băile deschise pentru oamenii de rând în vecinătatea Templului. Tânărul rosti câteva cuvinte de binecuvântare, înaintă până în mijlocul miqveh-ului şi se cufundă de trei ori în apa limpede şi răcoroasă. Îl încercă de îndată un sentiment de plenitudine. După agitaţia dimineţii, acum i se părea că se adâncise în el însuşi, regăsindu-şi, purificată de orice murdărie, partea fericită şi încrezătoare a sufletului său, singura vrednică a se înfăţişa privirii Ziditorului. Pe când se ştergea şi-şi potrivea tunica pregătită de Nertari, fu cuprins de o dulce beatitudine. Curând avea să vadă, în sfârşit, Templul!

Odată îmbrăcat, străbătu grădina în căutarea lui Ezechia.

Acesta îl aştepta la umbra unor migdali ale căror flori albe şi roze începeau să se deschidă. Masa fusese aranjată după moda romană şi Filon luă loc pe una dintre bănci, având sub ochi o abundenţă de mâncăruri reci: potârnichi cu mărar în aspic, peşti în crustă de sare, felurite salate de năut şi de linte asezonate cu struguri şi smochine, pastă de usturoi şi castraveţi drept garnituri şi plăcinte de orz cu miere. Ezechia îşi înmuie degetele într-un urcior cu gura largă, turnă puţină apă peste mâna dreaptă, apoi peste cea stângă şi spuse cu glas scăzut „Binecuvântat fii Tu, Doamne, care faci să crească pâinea din pământ”. După care apucă o carafă din bronz, cu toarta elegant lucrată, şi turnă vin rubiniu în două cupe, îndemnându-şi oaspetele să guste.

— Bea, bea, trebuie să fii însetat! Adineaori a plecat de la mine Simeon. Romanii n-au descoperit nimic. Au răscolit casa, au verificat fiecare odaie, au cercetat grădina. Nici urmă de ucigaş. Cu neputinţă de aflat cum a intrat sau cum a ieşit.

— Au examinat cadavrul?

— Nu încă. Un medic de la fortăreaţa Antonia ar trebui să se ocupe de asta azi după-amiază. Dacă am înţeles eu bine, tribunul Iulius nu vrea s-o facă el însuşi. Din fericire, i-a îngăduit unui om de-al nostru să rămână acolo. Măcar suntem siguri că trupul nu va fi profanat. Orice s-ar întâmpla, i-am spus lui Simeon că noi doi vom merge la Templu. O să ne dea el de ştire dacă apare ceva nou.

— Domnia ta îl crezi pe tribunul Iulius în stare să facă lumină asupra acestei crime?

— Dacă vrea Atotputernicul! E un bărbat cu mintea ageră şi-şi dă seama când i se ascunde ceva. Deşi trufia îl orbeşte uneori. Şi apoi, suntem în Iudeea, n-are o sarcină uşoară.

— Din pricina răzvrătiţilor?

— Răzvrătiţii? A, da!

Ezechia rupse bucata cea mai cărnoasă dintr-o potârniche şi o unse din belşug cu pastă de usturoi.

— Nu există doar răzvrătiţii... Ori, mai bine zis, curând nu vor mai exista doar câţiva răzvrătiţi! De trei luni de când romanii se află în Ierusalim, ţara întreagă e în pragul revoltei.

— Dar a trecut peste jumătate de veac de când Palestina a fost cucerită.

— Oficial, da. Însă, de-a lungul acestor ani, ne-am păstrat obiceiurile şi într-o oarecare măsură şi regii. Irod[1] îşi datora, poate, tronul împăratului şi a fost, fără îndoială, un tiran, dar cel puţin era pe jumătate evreu. De altfel, nu s-a apucat el să reconstruiască Templul? Şi oarecum la fel stăteau lucrurile şi cu fiul său, Arhelaus[2].

— Şi cu toate acestea... Chiar Sinedriul a stăruit ca Arhelaus să fie înlăturat, nu-i aşa? Ca atare, nu din pricina Sinedriului romanii administrează ei înşişi provincia acum?

Ezechia îşi goli cupa înainte de a răspunde:

— Nu greşeşti când spui asta. Află că am făcut parte din solia care a mers la Roma acum un an. Ca să-l întâlnim pe Augustus[3] şi să-i mărturisim păsurile noastre. Arhelaus era lacom şi hain, romanii o ştiau. Doar că, în ceea ce ne priveşte, ne-am arătat naivi. Credeam că împăratul va dovedi destulă înţelepciune încât să numească un suveran mai potrivit dorinţelor noastre. În fapt, i-am oferit pe tavă motivul pe care-l căuta de atâta vreme. L-a alungat pe

---

[1] Irod cel Mare, rege al Iudeei între anii 37 şi 4 î. Hr. (n.a.).

[2] Primul fiu al lui Irod cel Mare, care a guvernat Iudeea între anii 4 î. Hr. şi 6 d. Hr. (n.a.).

[3] Împărat roman între anii 27 î. Hr. şi 14 d. Hr. (n.a.).

Arhelaus, dar şi-a trimis legiunile în locul lui.

— Şi aici la Ierusalim nu vi s-a reproşat asta?

— Ei bine, noi înşine, cei care alcătuiam solia, eram împărţiţi în două tabere. Unii... Stătu în cumpănă câteva clipe. Unii şi-au dat seama că leacul va fi mai rău decât boala. În seara primei întrevederi cu Augustus, s-a pus chiar problema să plecăm. Eu şi alţi câţiva doream, dimpotrivă, să rămânem şi să negociem tot ce se putea. Numărul soldaţilor din oraşul sfânt, de pildă. Pot spune, cred, că datorită nouă grosul trupelor se găseşte azi în Cezarea, şi nu în Ierusalim. O să spui că e o victorie măruntă, dar eu stărui să cred că Augustus luase hotărârea înainte de venirea noastră. N-aveam cum scăpa de prezenţa romanilor aici.

Filon avu o intuiţie:

— Nu cumva... nu cumva, din întâmplare, Ieftae a făcut şi el parte din solie?

Ezechia lăsă dumicatul pe care se pregătea să-l ducă la gură.

— A... a făcut şi el parte, într-adevăr.

— Şi a fost printre cei care voiau să întrerupă negocierile cu împăratul?

— Cel mai înverşunat dintre ei, cu siguranţă. Dacă l-ai fi cunoscut pe Ieftae, ai fi... Of! poate-i mai bine să-ţi povestesc toate lucrurile acestea de la început.

Îşi şterse cuţitul şi se ridică în capul oaselor, de parcă avea de gând să ţină o lungă cuvântare.

— Ieftae era un om cu vază în comunitatea noastră. Nu pentru că ar fi fost din cale afară de bogat sau de sârguincios în Sinedriu. Era mai mult de-atât. Era unul dintre capii grupării fariseilor. Bănuiesc c-ai auzit vorbindu-se despre farisei, nu-i aşa?

— Da, am auzit de numele lor. Dar ce reprezintă ei, de fapt, nu ştiu.

— Atunci o să încerc să-ţi explic pe scurt. Să zicem că de mai bine de-un secol două grupuri importante îşi dispută puterea în Ierusalim: saducheii şi fariseii. Saducheii sunt, oarecum, susţinătorii Templului: preoţi, leviţi, familii de vază. Grija lor a fost, dintotdeauna, păstrarea ordinii, fapt ce i-a îndemnat să-i sprijine pe cei care ne stăpânesc azi. Câtă vreme nu împiedică bunul mers al treburilor din Templu, desfăşurarea sacrificiilor sau strângerea dărilor, romanii se pot bizui pe ajutorul saducheilor.

— Situaţie des întâlnită în provinciile Imperiului.

— Fireşte. Numai că, la noi, i se adaugă rivalităţi religioase. Spre deosebire de saduchei, care păzesc cu străşnicie autoritatea Templului, fariseii sunt de părere că religia aparţine tuturor. Că oricine poate dobândi puritatea preoţilor dacă urmează întocmai legile Torei. Şi că, deşi Templul e inima sacră a cultului nostru, nu e totuşi singurul său loc... Asemenea cuvinte i-au deranjat pe cei puternici, însă i-au câştigat pe oamenii de rând, care-i ascultă şi-i respectă pe farisei. Fără a mai pune la socoteală că aceştia ţin şcoli care, pe lângă învăţătura Scrierilor Sfinte, le oferă oamenilor sfaturi pentru viaţa de toate zilele. Au dobândit o atât de mare autoritate morală, încât saducheii au trebuit să le asigure un loc în Sinedriu şi în orice solie pe care-o trimit undeva. Dar au făcut-o fără tragere de inimă, îţi dai seama...

— Şi fariseii se împotrivesc ocupaţiei romane?

— Nu pe faţă. Dar se înţelege de la sine că pentru ei prezenţa în oraşul sfânt a unor păgâni înarmaţi reprezintă un sacrilegiu monstruos. Aceasta era şi părerea lui Ieftae când ne aflam la Roma: mai bine un suveran rău, dar evreu,

decât un împărat necredincios şi blasfemator. Şi pe undeva, cele întâmplate ulterior i-au dat dreptate.

— S-ar putea ca asasinatul să aibă legătură cu aceste certuri?

Ezechia îşi plecă ochii şi glasul lui îşi pierdu din siguranţa de până atunci:

— Tare n-aş vrea. Un omor săvârşit cu atâta cruzime nu poate fi... n-ar trebui să fie decât fapta unui nebun. Însă mai presus de orice trebuie să ne temem de cum va primi poporul vestea. Dintre toţi înţelepţii farisei, Ieftae era cel mai iubit. Pe seama cui vor pune zvonurile această crimă? Pe seama romanilor? A saducheilor? Şi într-un caz, şi în celălalt, sângele riscă să curgă.

— Ceea ce înseamnă că, vrând-nevrând, moartea lui Ieftae le serveşte şi răzvrătiţilor. Dacă intenţionează să ridice la luptă Ierusalimul, crima aceasta îi poate ajuta.

— E şi asta o posibilitate, recunoscu Ezechia, deloc în largul său. Dar răzvrătiţii nu se mulţumesc doar cu Ierusalimul. Iudeea, Samaria, Galileea, Decapole... vor să atragă în război întreaga Palestină. Şi din acest punct de vedere romanii le-au dat o mână zdravănă de ajutor: au hotărât ca în săptămânile următoare să înceapă recensământul evreilor. Or, când zici recensământ, zici dări noi. Împăratul îşi numără supuşii înainte de a-i pune să plătească. Nici nu e nevoie de mai mult ca să încingă spiritele.

— O răscoală pare, aşadar, posibilă?

— Of! De săptămâni bune mă străduiesc să conving Sinedriul că e nevoie să ne unim şi să dovedim poporului că lucrăm pentru el. Că o răzmeriţă împotriva unui duşman atât de puternic ar duce la o şi mai severă oprimare. Şi că Ierusalimul ar putea pierde tot.

Îşi turnă încă o cupă cu vin. Mâinile îi tremurau.

— Nimeni n-a vrut să mă asculte, firește. Stăpânirea romană a înălţat stavilele şi a adâncit prăpastia dintre noi. Saduchei, farisei, fiecare caută mai ales să capete întâietate în faţa celuilalt. Mai rămâne, totuşi, o şansă. Mâine trebuie să mă duc la Cezarea ca să pledez pentru ultima oară în faţa procuratorului[1]. Dacă acceptă să amâne recensământul, vom scăpa, poate, de ce-i mai rău. Dacă nu...

Se aşternu o tăcere lungă, de care Filon se folosi ca să-şi îndrepte din nou atenţia asupra bucatelor din farfuria sa. Se înfruptă din carnea fragedă de pasăre, amestecând-o cu aromele fine de linte şi smochină şi stropi totul cu vin parfumat de pe colinele Hebronului. Aerul era cald, cerul luminos, o adiere uşoară însufleţea frunzele copacilor. De n-ai fi văzut chipul mâhnit al bătrânului, ai fi putut crede că trăieşti unul dintre acele momente simple şi perfecte care bucură inimile oamenilor. Însă dincolo de orizont se anunţa furtuna.

— Iartă-mă, scumpe Ezechia. Aş vrea să te întreb... Îl cunoşteai bine pe Ieftae? Adică lăsând la o parte că nu împărtăşeaţi aceleaşi păreri?

Întrebarea îl smulse pe interlocutorul său din meditaţia în care se adâncise:

— Pe Ieftae? Oh, da. Am fost prieteni în tinereţe. Mergeam adesea împreună la sinagogă. Din păcate, după ce i-a murit soţia, s-a schimbat mult. Ceea ce ar fi trebuit să ne apropie - eu eram deja văduv - ne-a îndepărtat, deşi nu-mi dau seama de ce. A devenit mai rece, mai reţinut. Şi mai sever, deopotrivă, în privinţa credinţei şi a rânduielilor religioase. S-a alăturat fariseilor şi şi-a însuşit obiceiurile lor.

[1] Reprezentant al împăratului roman în provinciile cucerite (n.a.).

A ajuns printre fariseii de frunte, tunând şi fulgerând împotriva celor din Templu. Dar ştia şi să le vorbească oamenilor de rând şi le dedica o mare parte din timpul său. Se pricepea ca nimeni altul să tălmăcească Scrierile Sfinte şi să-i facă pe neştiutori să le înţeleagă. Moartea lui va pricinui o adevărată suferinţă în rândurile poporului.

— Şi... fiica sa?

— Batşeba? Nu prea ştiu ce să cred despre ea. Nenorocirea a lovit-o fără milă, nu încape îndoială. Însă am simţit-o întotdeauna bănuitoare faţă de mine. Presupun că nu mă prea place.

— Nenorocirea? Ce fel de nenorocire?

Filon căută să rostească într-o doară aceste cuvinte. Totuşi, răspunsul îl interesa mai mult decât s-ar fi cuvenit.

— A fost mai întâi o întâmplare nefericită care a lipsit-o de picioare. Apoi i-a murit mama, pe când ea era doar o copilă. Toate astea i-au influenţat caracterul.

— Nu mai poate să meargă?

— Cineva trebuie s-o ducă de colo-colo. Mandu, de obicei. Eu, unul, recunosc că mă feresc să mă aflu în preajma ei. Atâtea drame, atâtea lacrimi... Şi-acum, uciderea tatălui ei. Cine ştie? N-ai cum să nu te gândeşti că fata atrage blestemele.

Rupse un colţ de plăcintă cu miere şi se ridică brusc în picioare.

— Haide, că trece după-amiaza! Trebuie să mergem la Templu înaintea orei pentru sacrificii. Gad, marele preot, e nerăbdător să vă cunoască!

4

Ierusalimul! Ierusalimul era în întregime un miracol! Pe măsură ce-o descoperea, Filon îşi dădea seama de ce cetatea Domnului era unică. Aşezat departe de mări şi de cursurile de apă, pierdut în mijlocul pământurilor pustii, înălţat pe coline greu accesibile, departe de drumuri şi de vadurile negustoreşti, Ierusalimul n-ar fi trebuit să vadă niciodată lumina zilei. Şi totuşi, câtă forţă, câtă viaţă! Îl străbăteau în lung şi-n lat mii şi mii de pelerini, cu părul desfăcut sau împletit în cozi, cu bărbi stufoase sau cu obrajii spâni, cu braţe goale sau acoperite de brăţări, cu pielea ca laptele sau arsă de soare şi vânt, cu buze ce amestecau aramaica şi ebraica, romana şi greaca, graiurile Idumeei şi ale Samariei, evrei veniţi în număr mare din toată lumea pentru sărbătoarea Paştelui.

Apucând pe drumul ce ducea la Templu, Ezechia trecu pe lângă palatul lui Irod, o construcţie fastuoasă şi întărită, unde locuia procuratorul Romei când rămânea în oraş. Irod fusese un tiran sângeros care îi ucisese pe jumătate dintre ai săi şi-i arsese de vii pe potrivnici, însă splendoarea grădinilor sale şi frumuseţea aleilor de marmură atrăgeau întotdeauna nenumăraţi hoinari. Apoi cei doi bărbaţi trecură de poarta ce dădea spre cartierele negustoreşti din Tiropeon. Acolo făcuse Ezechia avere. Bunicul său fusese un ţăran înstărit din Gamala, în nordul ţării, iar tatăl său avusese ideea să se mute la Ierusalim ca să vândă grâul familiei. Ezechia continuase apoi negoţul, adăugând şi alte mărfuri: purpură din Tyr, sticlărie din Sidon, vinuri din Ascalon şi Lydda, papirus şi lemn preţios din Ierihon, peşte uscat din Gennesaret, boi graşi din Pereea... Acum avea magazii uriaşe în spatele pieţei şi vorbea cu mândrie

despre enormele urcioare cu ulei, însemnate cu sigiliul său, ce aşteptau să ia calea Templului. Cu aceeaşi mândrie povestea şi despre ultima sa găselniţă, o brutărie ridicată lângă Poarta Apelor, care putea să ofere zilnic pâini rotunde şi împletite pentru mai bine de o mie de oameni. Când Filon îl întrebă dacă băiatul său vădea aceeaşi aplecare spre negoţ, chipul bătrânului se înnegură: fiul său nu voise să rămână la Ierusalim şi alesese să se întoarcă în nord, pe pământul strămoşilor. Filon îşi dădu seama că subiectul e delicat şi preferă să nu stăruie asupra lui.

Străbătură piaţa, la umbra vastelor porticuri ce-i apărau de soare pe vânzători şi puzderia de gură-cască. Dimineaţa puteai să cumperi mâncare, iar apoi, când măturătorii îşi isprăveau treaba - cetatea Domnului trebuia să se remarce printr-o curăţenie fără cusur -, după-amiaza venea rândul meşterilor să-şi laude marfa: olari, ceramişti, vânzători de unelte şi de cuţite, ţesători, pielari, vânzători de pomezi şi ierburi de leac, adică peste treizeci de tarabe între care se îngrămădea o mulţime zgomotoasă. Brusc, în capătul pieţei, un bărbat cu vârstă incertă se urcă pe ghizdul unei fântâni ca să le ţină o predică trecătorilor:

— El va veni, prieteni, să fiţi siguri că El va veni! Nu vă pierdeţi nădejdea, înălţaţi rugăciuni! El se va ivi în curând dinspre Apus şi marea necredincioşilor se va deschide înaintea lui! O să învârtă deasupra capului sabia de foc şi Ierusalimul va fi eliberat! Eliberat, da! E Paştele, prieteni, Paştele Mântuitorului!

Nu putu să-şi continue discursul căci şase legionari, care supravegheau discret locurile, se grăbiră să-l oprească. Îl făcură să coboare purtându-se cu el fără asprime - n-avea rost să-l îmbrâncească şi să stârnească astfel o răzmeriţă - şi-l duseră departe în timp ce el continua să strige:

— Paştele Mântuitorului, prieteni, Paştele Mântuitorului!

Majoritatea muşteriilor nu urmăriseră scena şi doar câţiva protestaseră. Filon se întoarse spre Ezechia:

— Cine era?

— Oh, unul dintre profeţii care vestesc pretutindeni venirea unui Mesia. Sunt tot mai numeroşi de când romanii au intrat în Ierusalim.

— Şi poporul îi ascultă?

— Aici, la piaţă, n-au nicio şansă, locul e păzit cu străşnicie. Dar, dacă te îndepărtezi de centru, îi întâlneşti adesea la un colţ de stradă, predicând în faţa unor grupuri mici de oameni cu mintea înfierbântată. Evreii vor să creadă că ocupaţia romană e ultima încercare pe care le-o trimite Atotputernicul şi că din durerile noastre se va naşte Mântuitorul. Ziua Judecăţii şi a răzbunării!

— Domnia ta nu le împărtăşeşti speranţa?

— Văd mai degrabă că ei suflă peste jăratic ca să aţâţe focul. Şi că vor deveni părtaşi la un măcel cumplit. Regelui regilor, binecuvântat fie El, nu-i pasă de aceşti guralivi în zdrenţe.

Ajunseră la viaductul ce trecea peste valea Tiropeonului şi Filon încremeni, cuprins de emoţie. În faţa lui se înălţa Templul Atotputernicului, de-o măreţie dincolo de orice închipuire. Se ridica deasupra văii lui David cu aproape patruzeci de coţi[1], iar în lungime măsura vreo mie. O bucată din Ierusalimul ceresc coborâtă în oraş. Giganticele blocuri de piatră albă, acoperite cu foiţă de aur, sclipeau în soare, obligându-i pe pelerini să-şi ferească privirea. La bază, zeci, sute de muncitori forfoteau de colo-colo, întărind fundaţiile şi zidurile. La fiecare intrare aştepta un şir impresionant de credincioşi alături de animalele aduse

[1] Un cot măsoară aproximativ 0,5 metri (n.a.).

pentru sacrificii.

— N-am văzut niciodată ceva asemănător, şopti Filon.

— E casa Domnului.

Înaintară până la poarta principală, tăiată în zidul apusean şi care dădea spre Curtea Neamurilor. Aceasta era o esplanadă uriaşă, unde putea să încapă un număr de oameni de câteva ori mai mare decât populaţia Ierusalimului. Şapte sau opt mii de persoane treceau în toate direcţiile, aşteptând împlinirea sacrificiilor, în vreme ce măturătorii se luptau cu praful ce se răspândea dinspre şantier. Singurele colonade terminate erau cele de la Porticul Regal, ce închidea latura de la miazăzi şi unde se desfăşura o activitate intensă. Filon se duse să plătească dările evreilor - o monedă de argint pentru el şi fratele său - şi îmbulzeala de acolo îl lasă aproape fără cuvinte:

— Aşa... aşa e mereu?

— Azi nu-i nimic, îi răspunse, amuzat, Ezechia. Să vezi ce se întâmplă de Paşte!

Într-adevăr, locul aducea mai degrabă cu bazarurile din Persia decât cu un lăcaş religios. Exista, mai întâi, colţul zarafilor unde se schimbau monedele din tot Imperiul în argintul Templului, singurul primit ca ofrandă pentru Yahve. Întrucât nicio regulă clară nu stătea la baza acestor schimburi, izbucneau adesea certuri între pelerini şi zarafi. Totuşi, strigătele lor se pierdeau, acoperite de behăituri răsunătoare şi mugete neliniştite, dat fiind că alături, într-un spaţiu îngrădit, se strângeau animalele menite sacrificiilor. După ce alegeai unul - viţel, capră, oaie, o turturică sau un porumbel într-o colivie de lemn -, te tocmeai cu preoţii care se îngrijeau de vânzare şi duceai apoi animalul la altar. În sfârşit, porticul adăpostea un şir de dughene de unde puteai cumpăra vin, tămâie, făina de cea

mai bună calitate pentru ofrande, precum şi felurite mărunţişuri: mici coliere, brăţări pentru gleznă, cutii cu mirodenii, inele mai mult sau mai puţin preţioase, obiecte sculptate în lemn sau fildeş. Dughenele nu duceau lipsă de muşterii, întrucât Legea impunea credincioşilor să cheltuiască la Ierusalim a zecea parte din veniturile lor. Asta te ajuta să-ţi faci o idee despre sumele considerabile ce se învârteau aici.

— Ştii ale cui sunt majoritatea dughenelor? şopti Ezechia la urechea tânărului. Ale lui Gad, marele preot, şi ale apropiaţilor săi. Tocmai privilegiile de acest fel vor să şi le păstreze saducheii. Haide, e timpul să ne întâlnim cu el.

Îl apucă de braţ pe tânăr şi-l conduse spre mijlocul curţii unde se ridica, impunător, sanctuarul Domnului. Reconstrucţia lui, cerută de Irod, ceruse munca îndârjită a mii de preoţi, pregătiţi anume în meseriile de prelucrare a pietrei. Acum sanctuarul se înălţa ca un cub gigantic de marmură şi aur, măsurând mai bine de o sută de coţi, împrejmuit de un zid fortificat ce-i oprea pe păgâni să intre. Filon ar fi vrut să urmeze aceeaşi cale ca simplii credincioşi, să treacă de prima balustradă, să străbată mai întâi Curtea Femeilor, apoi pe cea a Bărbaţilor, să se apropie treptat de locul sacrificiilor şi al Prezenţei divine, însă Ezechia hotărî altceva. Deschise o uşă laterală şi-l călăuzi pe tânăr în interiorul unuia dintre cele şase turnuri ce protejau edificiul. Acolo, supraveghetorul Templului îi rugă să poposească o clipă înainte de a-i conduce într-o încăpere micuţă, cu scaune şi draperii, unde aveau loc, de obicei, adunările restrânse ale Sinedriului. În spatele sălii, luminat de două sfeşnice imense, marele preot trona într-un jilţ de bronz împodobit cu ciucuri albaştri. Era un bărbat în puterea vârstei, să fi avut, poate, vreo patruzeci de ani, cu trăsături

aspre şi autoritare, barbă fină şi părul ascuns sub o bonetă largă. Peste tunica de în purta roba scurtă de efod[1], garnisită cu douăsprezece nestemate ce întruchipau cele douăsprezece triburi ale lui Israel.

— Iată-l, aşadar, pe oaspetele nostru din Egipt... Apropie-te puţin ca să te văd.

Filon făcu un pas în faţă, urmărit de privirea pătrunzătoare a marelui preot.

— E o onoare pentru noi să primim la Ierusalim pe ruda unui binefăcător atât de darnic. Mi s-a spus că, din păcate, e bolnav.

— Fratele meu s-a molipsit de friguri într-una dintre călătoriile sale pe Nil.

— Pentru strângerea dărilor, presupun.

— Adevărat. Are sarcina să adune dările de la Alexandria până la Elefantina. Şi cum vremea e umedă în acele ţinuturi...

— Apa e întotdeauna un dar al cerului, însă omul, prin forţa împrejurărilor, nu ştie să-l primească. Noi, aici, realizăm cu prisosinţă asta, întrucât anul acesta ducem o lipsă cruntă de ploaie. O să-l pomenim negreşit în rugăciunile noastre. Ai văzut porţile?

— Nu încă. Am venit aici cât am putut de repede şi...

— O minunăţie. Aurarii noştri au reuşit să le dea scânteierea luminii divine. Sunt sigur că fratele tău, văzându-le, ar fi fost copleşit de bucurie în aceeaşi măsură în care noi am fost copleşiţi de bunăvoinţa sa. Şi ca să-i mulţumim...

Se ridică şi se îndreptă spre o măsuţă joasă pe care se afla un mic sipet argintat. Îl deschise şi luă din el un obiect

[1] Efód s. n. tunică îmbrăcată de preoţii evrei în timpul marilor ceremonii.

strălucitor pe care i-l întinse lui Filon:

— Iată o copie a cheii de la poarta superioară. Să i-o înmânezi ca semn al preţuirii noastre. Împreună cu recunoştinţa veşnică a Templului.

Filon ar fi trebuit să se simtă foarte onorat de un asemenea dar, însă ceva din privirea marelui preot îi pricinuia o oarecare stânjeneală. Se grăbi să strecoare cheia într-o cută a tunicii, unde îşi ţinea punga şi câteva monede.

— Pe de altă parte, continuă Gad aşezându-se din nou în jilţ, doream şi să te previn. Mi-a ajuns la ureche că de dimineaţă ai avut nişte necazuri cu gărzile romane. În legătură cu un răzvrătit... Şi că ai fost zărit ieşind din casa lui Ieftae. Te superi dacă-ţi dau un sfat? Profită de această săptămână de sărbătoare, bucură-ţi inima, întoarce-ţi sufletul către Domnul. Nu-i acum cel mai potrivit moment s-o faci? Nu-ţi îngreuna spiritul cu probleme a căror rezolvare ţine de autorităţi. Există o oarecare nemulţumire în rândurile poporului, ce-i drept. Şi felul în care a murit Ieftae ne întristează pe toţi. Dar ce-ai zice dacă noi, cei din Iudeea, ne-am duce să-i urmărim pe ucigaşii din Theba ori din Alexandria? N-am dreptate, Ezechia?

Acesta încuviinţă din cap, posomorât, şi Filon se întrebă dacă nu cumva cuvintele marelui preot îi erau adresate mai degrabă bătrânului decât lui însuşi.

— De altfel, mă tem că Ezechia are multe de făcut până la Paşte ca să se mai ocupe şi de asemenea lucruri. Mâine pleci spre Cezarea, nu?

Bătrânul dădu iarăşi din cap.

— O misiune de cea mai mare însemnătate. Îmi doresc să reuşeşti, căci recensământul nu ne-ar aduce nimic bun... Şi nu uita să-i transmiţi procuratorului Coponius salutări din

partea slujitorilor Templului. Iar acum vă rog să mă iertaţi, dar trebuie să mă pregătesc pentru sacrificii.

Îşi flutură uşor mâna în semn că întrevederea se încheiase. În clipa când se întoarse ca să se retragă, lui Filon i se păru că desluşeşte o mişcare în spatele unei draperii. Un curent de aer sau un trup ce atinsese în treacăt ţesătura? Vru să se apropie pentru a se lămuri, însă Ezechia îl zori să plece.

Odată ajunşi afară, înainte să apuce a schimba vreo vorbă, supraveghetorul Templului se repezi înaintea lor:

— Aşteptam să ieşiţi. Tribunul Iulius vă cheamă la fortăreaţa Antonia.

— Acum?

— Da, acum. Pe amândoi.

— E ora sacrificiilor şi aveam de gând să...

— Ordinele sunt clare: trebuie să vă conduc numaidecât la el.

5

Tribunul militar Iulius umbla încoace şi-ncolo, trecând şi iar trecând prin dreptul ferestrei care domina esplanada Templului. Din încăperea ce-i servea drept cartier general, se vedea fără greutate întreg sanctuarul şi, dacă mijeai ochii, reuşeai chiar să-i zăreşti pe credincioşii care se grăbeau să ia parte la ceremonii. Filon se întreba ce căuta el acolo, stând în picioare, în vreme ce Ezechia fusese poftit să se aşeze. Un personaj ciudat, îmbrăcat în negru, îl privea stăruitor de pe banca din faţa lui.

— Filon, parcă aşa te cheamă, nu?

Tonul lui Iulius nu prevestea nimic bun.

— Filon din Alexandria... Filon din Egipt! Curios lucru, totuşi! Ia spune-mi, egipteanule, cunoşti ce s-a întâmplat aici acum zece ani?

Legionarul arătă cu degetul spre lăcaşul Prezenţei şi tânărul ridică din umeri în semn că habar n-avea.

— A fost o mare răscoală în Ierusalim. Sub nu ştiu ce rege de-al vostru. În schimb, ştiu că răzvrătiţii s-au adăpostit în aceste curţi şi au ţinut piept mai multe zile soldaţilor care-i asediau. Câteva zile! Datorită zidurilor groase şi a turnurilor ce apără acest... acest... ptiu! Nici măcar nu pricep de ce-l numiţi Templu. O casă goală, de fapt, clădită pentru un Dumnezeu fără chip şi fără statuie. Un Dumnezeu care, susţineţi voi, se află pretutindeni şi nicăieri, dar al cărui nume vă interziceţi să-l rostiţi! Şi, cu toate astea, zeci, sute de mii de oameni se vor aduna curând aici ca să-l venereze! Recunoaşte şi tu că voi, evreii, nu sunteţi uşor de înţeles...

— Nimeni nu-i obligă pe romani să ocupe...

Iulius izbucni:

— Ştiu! Ştiu ce gândeşti! Nimeni nu obligă Roma să fie primul imperiu al lumii! Nimeni nu obligă Roma să ocupe Palestina! Doar cuvintele astea le aveţi pe buze cu toţii! Fără să vedeţi că, dacă noi n-am fi aici, încă v-aţi război între voi, cu toţi regii ăştia ai voştri, cu conducătorii de clan, cu grupările voastre religioase şi mai ştiu eu ce... Fără să vedeţi că Roma vă oferă pace, negoţ, bunăstare. Ordine! Da, ordine!

— Ordinea nu înseamnă libertate.

Preţ de-o clipă, Filon crezu că tribunul o să-l lovească. Însă acesta reuşi să se stăpânească şi continuă pe un ton

mai calm:

— Nu libertatea de a te răzvrăti, în orice caz. Iar în privinţa asta, nu vă bizuiţi pe mine că o să las Ierusalimul la cheremul vostru. O să primim întăriri. Trei mii de oameni vor ajunge aici peste două zile. Oraşul ăsta nu-mi va scăpa din mână chiar de-ar fi să dărâm zidurile sanctuarului.

Îl privi pe Filon drept în ochi:

— Poţi să le-o spui şi prietenilor tăi.

— Care prieteni?

— N-o face pe nevinovatul. Chiar sperai să mă păcăleşti cu minciunile tale? Adică un răzvrătit te-a atacat şi tu nu ştii nimic despre el? Dar a fugit cu calul tău. Şi, ca să vezi ce întâmplare, două ore mai târziu te aflai în casa fariseului ucis.

Ezechia sări în picioare:

— Eu sunt singurul vinovat, tribunule Iulius. N-ar fi trebuit să-l iau cu mine pe acest tânăr, recunosc. Dar vestea despre crima ce se petrecuse m-a bulversat şi...

— Nu te mai osteni, Ezechia. Nu prea cred în coincidenţe. Crima este, după părerea mea, opera răzvrătiţilor care vor s-o folosească pentru a ridica populaţia la luptă. Dar le trebuiau nişte ajutoare. Iar tânărul acesta a picat cum nu se poate mai bine.

Îndreptă un deget acuzator spre Filon:

— Ia spune, egipteanule, n-o exista în familia ta vreun David sau vreun Iacov?

Filon nu ştia ce să răspundă:

— Nu pricep...

— David sau Iacov. Un tată, un unchi, un văr? Vorbeşte!

— Nu... printre rudele mele, nu.

— Îmi cer din nou iertare, se amestecă în vorbă Ezechia. Discuţia aceasta... Îl ai în faţă pe fiul uneia dintre cele mai

bune familii din Alexandria şi întrebările tale sunt cel puţin ciudate.

— Ciudate, da, ăsta-i cuvântul nimerit. Emilius, spune-le ce-ai descoperit.

Bărbatul cel mărunţel, îmbrăcat în negru şi care tăcuse până atunci, se ridică de pe bancă şi începu să vorbească:

— Numele meu e Emilius, sunt medic pe lângă această garnizoană. Tribunul militar mi-a cerut să merg după-amiază la numitul Ieftae acasă pentru a-i examina cadavrul. Pentru început, trebuie să mărturisesc că am cunoscut multe războaie şi bătălii sângeroase. Îmi închipuiam că ştiu totul despre cruzimea oamenilor şi plăcerea pe care o au unii de a-şi ucide semenii. Însă aşa ceva n-am văzut niciodată. Am impresia... am impresia că victima a fost asasinată din alte motive decât moartea, pur şi simplu. Vreau să zic că s-a urmărit nu doar dispariţia ei, ci folosirea acestei dispariţii ca un soi de... un soi de pildă. Sau, şi mai bine spus, un avertisment. Ce fel de avertisment, pentru cine şi pentru ce, asta nu ştiu.

Făcu o pauză scurtă ca să-şi şteargă tâmplele, de parcă amintirea cadavrului încă îl tulbura.

— Criminalul a sugrumat-o mai întâi, rupându-i gâtul, astfel încât victima să nu poată nici să strige, nici să se zbată. Lucru ce nu s-a dovedit prea anevoios, întrucât omul era destul de slab şi deja bătrân. Apoi... apoi l-a ucis, ca să zicem aşa, pentru a doua oară, sfâşiindu-i pieptul cu un cuţit. Ar putea fi vorba despre o răzbunare, fireşte, despre o formă de ură sau despre nebunie. Însă modul în care ucigaşul şi-a încheiat gestul lasă să se înţeleagă că, dimpotrivă, era în toate minţile. Aţi observat, fără îndoială, şnurul cu care erau cusute una de alta buzele lui Ieftae, nu? Ei bine, când l-am desfăcut ca să-i cercetez gura, am găsit

asta sub limbă.

Scoase din buzunar o cutiuţă din piele de mărimea unui deget şi i-o arătă lui Ezechia.

— E un *teffilin,* opină acesta. Cei mai pioşi dintre noi şi le prind de braţul stâng, cât mai aproape de inimă. Conţin adesea versete din Biblie. Mai ales din Exod sau Deuteronom. E un mijloc de a purta cu sine înţelepciunea Atotputernicului, căci după cum spun cărţile: „Iată cuvintele mele, să le purtaţi în voi, în inima voastră, să faceţi din ele un semn legat de mâna voastră.” Dar... Deschise cu delicateţe cutiuţa: Se pare că *teffilin*-ul e gol.

— Când l-am scos, înăuntrul lui se afla o bucată de pergament, făcută sul şi prinsă cu un fir de păr.

— Un fir de păr. Într-adevăr, aşa cere tradiţia. Şi unde-i pergamentul acum?

Tribunul Iulius se apropie fluturând o foaie de culoare gălbuie, mare cât o palmă şi destul de mototolită:

— Uite-o aici. Emilius şi cu mine n-am izbutit să tălmăcim ce scrie şi a trebuit să cerem ajutor. De aceea v-am chemat. Cuvintele astea puse laolaltă nu au niciun înţeles pentru noi.

Îi dădu foaia lui Ezechia care, după ce-şi trecu iute privirea peste rânduri, începu a le citi cu glas tare[1]:

> Dar în ziua nazireului[2], ultimul născut din David în ţara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi

[1] La origine, ebraica se scria doar cu consoane. Numai lectura cu voce tare permitea reconstituirea vocalelor (n.a.).

[2] Nazireat, Nazireu. (În ebr. *nazir*, „a separa, a consacra, a se abţine"; cf. nezer, „o diademă", „coroana lui Dumnezeu”, uneori folosit pentru părul netăiat al unui nazireu). În Israel nazireul era unul care se izola de ceilalţi oameni, consacrându-se lui Iahve printr-un legământ special.

Eu ca Veliar[1] să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

O uimire adâncă îi cuprinse pe toţi preţ de câteva clipe şi Filon profită de acest răgaz ca să descifreze, la rândul său, textul:

— Da, e scris în ebraică, adeveri el, însă cu litere mai degrabă arhaice. Ebraică veche, fără îndoială, poate chiar dinainte de Exil[2].

— Cunoşti, vasăzică, istoria limbilor, egipteanule?

— Spre deosebire de ce-ţi închipui domnia ta, nu sunt nici pe departe soldat sau luptător. Cea mai mare parte a timpului mi-o dedic studiilor.

— Studii, i-o întoarse romanul. Şi cel care a scris aceste rânduri trebuie să se fi ocupat cu aşa ceva.

Ezechia îşi mângâia nervos barba.

— Din pricina pergamentului ne-aţi întrebat adineaori despre David sau Iacov?

— Ba bine că nu! Potriveala sare în ochi! Dimineaţă îl arestez pe băiatul ăsta. După care este comisă o crimă şi iată că în gura mortului se descoperă un mesaj enigmatic despre un necunoscut sosit din Egipt, care va vărsa sângele lui Iacov. Mai mult nici nu-mi trebuie...

— Apucaţi pe-un drum greşit, Iulius, sunt convins. Pentru mine, pergamentul nu-i nimic altceva decât o profeţie.

— O profeţie?

— Da. Despre venirea lui Mesia.

Tribunul izbucni în hohote de râs:

— Mesia! Nu-mi spune că dai crezare acestor baliverne! Că eşti la fel ca nătărăii ăia pe care-i adunăm de pe străzi

[1] Nume dat lui Belzebut sau Satan.

[2] În anul 587 î. Hr., Nabucodonosor cucereşte Ierusalimul şi surghiuneşte o parte din populaţie în Babilon. Acesta este Exilul (n.a.).

când...

— Nu contează ce cred eu. Şi-n plus, nu pretind că textul e autentic. De altfel, dacă nu mă înşel, nici măcar nu-i luat din Scrierile Sfinte.

Îl privi întrebător pe Filon.

— Cuvintele acestea nu-mi amintesc de ceva anume, recunoscu tânărul. Nici din scrierile ebraice, nici din tălmăcirea în greacă folosită în Egipt... dacă-i vorba despre vreun citat, probabil că nu-i corect.

— Păi, şi-atunci de ce să ne gândim la o profeţie? vru să ştie Emilius.

— Din pricina anumitor cuvinte, răspunse bătrânul. „Ziua nazireului", mai întâi. Un nazireu e o persoană importantă pentru noi, o persoană foarte credincioasă care-şi închină existenţa Atotputernicului. Nu-i preot, căci nu slujeşte în Templu, trebuie să trăiască în mijlocul oamenilor într-o pietate desăvârşită până la împlinirea dorinţelor sale. Unii îi văd pe nazirei drept un soi de profeţi, alţii socot că din rândurile lor se va ivi într-o bună zi Mântuitorul. „Ziua nazireului" ar însemna că respectiva clipă se apropie.

— Cel puţin răzvrătiţii au tot interesul ca poporul s-o creadă...

— Sunt de aceeaşi părere, tribunule. Dar asta nu-i tot. De multă vreme, printre oamenii de rând se spune că Mesia va fi din neamul lui David, cel mai mare rege pe care l-am avut noi vreodată. Asemenea obârşie atribuită nazireului, „ultimul născut din David", vrea să spună că Domnul însuşi l-a ales.

— Dar cine-i acest Iacov?

— Acest Iacov, cum îl numeşti, e nepotul lui Abraham. Din el s-au născut cele douăsprezece triburi ce alcătuiesc astăzi Israelul. Ca atare, „sângele lui Iacov" înseamnă „toţi

evreii”. Adică toţi evreii sunt preveniţi: dacă vor continua să trăiască în păcat, Atotputernicul îl va trimite pe Veliar să-i pedepsească: „...dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu pe Veliar să se ridice din hăuri...” Veliar, adică demonul. Profeţiile cuprind adesea asemenea avertismente.

Iulius privi o clipă, prin fereastră, Templul deasupra căruia se înălţa fumul primelor sacrificii. Părea să cugete şi când vorbi, glasul său sună ca venind de undeva de departe:

— Acceptarea prezenţei romane e un păcat în ochii profeţiilor de acest fel?

Ezechia nu şovăi deloc:

— Pentru un evreu, prezenţa soldaţilor străini în Ierusalim e, fără doar şi poate, o pângărire. Iar textul pomeneşte, oarecum, şi de asta: Assur era odinioară capitala cuceritorilor asirieni şi „oastea din Assur” reprezintă cotropitorii. Cotropitori văzuţi adesea drept trimişi ai demonului...

— Cotropitori asirieni sau romani... Nu-i mare diferenţă între ei, presupun. Am dreptate?

Apoi, de parcă răspunsul nici nu conta, încheie vorbind ca pentru sine:

— Da, îl cred în stare să pună la cale un plan atât de viclean.

— Să fim serioşi, Iulius! se înfurie Ezechia. Doar nu te gândeşti serios că tânărul nostru prieten, abia sosit din Alexandria...

Tribunul militar se răsuci pe călcâie. Orice urmă de îndoială dispăruse brusc de pe chipul său:

— Nu despre egiptean vorbesc. Chiar dacă nu pot spune deocamdată în ce măsură e amestecat în povestea asta şi-l

sfătuiesc să nu-mi mai iasă în cale. Eu vorbeam despre căpetenia răzvrătiţilor. Iuda Galileeanul. Bineînţeles că aţi auzit deja numele acesta, nu?

— E rostit... e rostit în şoaptă pe ici, pe colo.

— El îi uneşte pe răsculaţi. E inteligent şi viclean, iar pergamentul ar putea fi foarte bine un şiretlic de-al său. Mai întâi îl ucide pe fariseu pentru a stârni mânia poporului, după care întărâtă spiritele folosindu-se de povestea cu profeţia. Având în vedere sărbătoarea Paştelui şi mulţimea de pelerini... Sunt aproape sigur că răzvrătiţii o să încerce ceva. Zilele astea. Dar voi şti cum să-i primesc, bizuiţi-vă pe mine.

— Asta nu ne lămureşte însă cum a reuşit el să intre şi să iasă din casa lui Ieftae, obiectă Ezechia.

— Probabil că Iuda nu l-a ucis cu mâinile lui. Fără îndoială, făptaşul e chiar rebelul pe care l-am urmărit în cartierul parfumierilor. Cât despre modul în care a acţionat...

Îşi scărpină fruntea.

— Poate a avut un complice în interiorul casei. Sclavul, de pildă.

— Mandu? Ţinea la stăpânul lui ca la un tată.

— Nu spune prostii, Ezechia. Un sclav e, înainte de orice, un sclav!

După ce se codise o vreme, Filon interveni şi el în discuţie:

— Dacă-mi îngădui, tribunule. Nu prea ştiu ce se petrece aici, dar... Mi se pare că, dac-ai vrea să ridici la luptă Ierusalimul, ar fi mai simplu să scrii textul cu pricina în aramaică. Aramaica e limba pe care poporul o foloseşte, pe care-o vorbeşte şi pe care-o citeşte în mod obişnuit, chiar şi aici, la Ierusalim. Spre deosebire de ea, vechea ebraică e

întrebuinţată de un număr mic de oameni, în special scribi şi cărturari. La fel, pomenirea „oastei din Assur”... Mai mult ca sigur, majoritatea credincioşilor nici n-ar înţelege la ce se referă. Să scrii despre cotropitorul... despre cotropitorul de acum ar fi fost mai clar şi mai logic.

Iulius îl ţintui cu privirea:

— Iată exact genul de apărare la care s-ar gândi şi Iuda Galileeanul. Subtilă şi perfidă. Dar spune mai departe, egipteanule, unde vrei să ajungi?

— Zău că nici eu nu ştiu. Dar găsesc că la fel stau lucrurile şi în cazul bietului Ieftae. Nu văd cum tăieturile de pe piept şi felul în care i-a fost schilodit trupul ar putea sluji cauza răzvrătiţilor. Şi-apoi... să ne închipuim că pergamentul n-ar fi fost descoperit. Să-l laşi în gura cadavrului e o cale prea întortocheată pentru a-l aduce la cunoştinţa poporului!

— Şi-atunci care-i scopul acestei morţi şi al mesajului, poţi să-mi spui? Ce rost are să pomeneşti de cotropitori? Tocmai acum, în preajma Paştelui, când răzvrătiţii îşi ascut armele? Ce căuta unul dintre ei azi-dimineaţă în cartierul parfumierilor? Poate că tu ţi-ai dedicat viaţa studiului, băiete, eu însă răspund de acest oraş. Or, totul mă face să cred că unii dintre prietenii tăi au hotărât să mi-l ia din mână...

Când putură, în sfârşit, să părăsească fortăreaţa Antonia, ora sacrificiilor trecuse şi Templul se golea de credincioşi. Ezechia îi propuse să meargă şi să admire porţile aurite, însă Filon se simţea la capătul puterilor după călătorie şi agitaţia zilei. Preferă să se întoarcă în odaia sa şi să se întindă un pic, în timp ce Ezechia îşi termina pregătirile pentru întrevederea cu procuratorul Romei.

Doborât de oboseală, tânărul dormi şase ore în şir.

Când se trezi, se înnoptase deja şi gazda sa nu se vedea nicăieri. Filon ieşi în grădină şi găsi, sub migdali, cu ce să-şi potolească foamea şi setea. Aerul era cald, lumina lunii făcea ca umbrele arborilor să alunece în joacă pe luciul argintiu al apei din bazin şi o întreagă familie de greieri cânta zgomotos.

Curând, gândurile tânărului zburară la întâmplările de peste zi. Atacul, crima, bănuielile tribunului. Ciudata profeţie, scrisă în ebraica veche. Răzvrătiţii? Iulius credea, cu certitudine, că ei sunt vinovaţii. Asta însemna însă să uiţi că ei luptau în numele Atotputernicului şi că uciderea lui Ieftae, bărbat înţelept şi credincios, era un păcat grav în ochii Domnului. Putea Iuda Galileeanul să nu ţină seama de asta? Şi să poruncească astfel un război sfânt pornind de la un păcat înfiorător? Atunci problema purităţii Ierusalimului n-ar fi decât un şiretlic pentru a prelua puterea.

Cât despre conţinutul pergamentului... Filon se gândi pe rând la profeţii Cărţii, căutându-l pe cel căruia textul i s-ar potrivi. Cunoştea bine scripturile întrucât le citise din fragedă copilărie în ebraică, dar şi în greacă, apoi le studiase în sinagogă ore îndelungate. Biblia păstrase predicile a douăzeci de aşa-numiţi profeţi sau proroci: Samuel, Ilie, Elisei, Isaia, Ieremia, Iezechiel, Osea, Ioil, Amos, Avdie, Iona, Miheia, Naum, Avacum, Sofonie, Agheu, Zaharia, Maleahi şi Daniel. Pergamentul găsit la Ieftae era conceput într-un stil ce amintea de scriitura dinaintea Exilului, fapt ce îngăduia să fie daţi deoparte profeţii care trăiseră şi predicaseră *după* surghiunirea în Babilon. Adică Avdie, Ieremia, Iezechiel, Agheu, Ioil, Zaharia, Iona, Maleahi şi Daniel.

Pe de altă parte, mesajul pomenea de cuceritorii din

Assur, ceea ce presupunea că autorul nu trăise înaintea invaziilor asiriene. Prin urmare, cei mai vechi dintre proroci, Samuel, Ilie şi Elisei, n-ar fi putut servi drept model. Mai rămâneau şapte profeţi, care vieţuiseră în vremea gloriei asirienilor, la care mesajul putea face trimitere: Amos, Osea, Isaia, Miheia, Naum, Avacum şi Sofonie. Tânărul nu le cunoştea în amănunt, pe dinafară, predicile şi-şi făgădui să se adâncească în studiul lor cât mai curând posibil. Cu speranţa de a găsi ce? N-avea nici cea mai mică idee. În schimb, era încredinţat că nu citise niciodată fragmentul cu pricina în vreuna dintre cărţile sacre.

Tocmai se întreba dacă gazda sa nu avea în casă sulurile profeţilor când desluşi în dreapta lui un zvon ca de pas furişat sau ca un trosnet de crengi şi brusc îşi dădu seama de liniştea din jur. Aproape nimic nu se mai mişca. Nici măcar greierii nu mai cântau. Abia avu timp să zărească o umbră răsfrângându-se neagră şi deformată în apa bazinului şi se aruncă din instinct într-o parte, trăgând după el, în cădere, şi banca pe care şezuse. Cu un şuierat furios, un obiect strălucitor trecu doar la un deget pe deasupra feţei lui. Apoi se auzi un zgomot uşor de paşi ce se îndepărtau cu iuţeală. Filon ridică puţin capul şi văzu o siluetă întunecată ce fugea spre partea din spate a grădinii. Se luă după ea, însă se poticni de un vas cu flori. Până se ridică el de jos, silueta dispăruse.

Alergă totuşi în direcţia pe care ea o urmase şi ajunse la zidul ce înconjura grădina. Nimeni... În locul cu pricina, zidul măsura şapte-opt coţi înălţime şi, fără scară, n-aveai nicio şansă de a... Dar întrucât ochii i se obişnuiseră cu întunericul, observă o portiţă cât un stat de om. O împinse. Portiţa, care era descuiată, dădea într-un soi de uliţă îngustă, ce trecea prin spatele mai multor clădiri frumoase.

Un drum pentru grădinari şi slugi, probabil. Filon rătăci la întâmplare pe ea, dar curând trebui să se dea bătut: ulicioara era pustie.

Omul reuşise să scape...

Întors în grădină, Filon cercetă împrejurimile bazinului, sfârşind prin a descoperi, înfipt în pământ, cuţitul căruia îi servise drept ţintă. Făcu un gest de surprindere. Lama era uşor curbată, lungă şi subţire, iar mânerul avea sculptate pe el nişte motive geometrice pe care tânărul le recunoscu numaidecât. Pumnalul era la fel cu cel pe care îl luase de dimineaţă de la răzvrătit, în grajdul din Haceldama! Pumnalul... Arma răzvrătiţilor! Aşadar, ei îl atacaseră de două ori! Poate că tribunul Iulius nu greşea când îi învinuia de uciderea lui Ieftae!

Porni către casă în mare grabă ca să-l înştiinţeze pe Ezechia despre cele întâmplate. Penumbra învăluia fiecare coridor şi găsi cu destulă greutate aripa vestică unde membrul Sinedriului îşi avea odăile. Năduşit, cu răsuflarea tăiată, pradă unei vii tulburări, nici nu o văzu pe Nertari care se repezi înaintea lui cu o torţă în mână. Purta doar o tunică subţire ce abia îi trecea de genunchi:

— Ei, ce s-a întâmplat? îl întrebă în şoaptă. Te-ai rătăcit, domnia ta?

— Trebuie să discut cu Ezechia, răspunse Filon. Imediat.

— Îmi pare rău, stăpânul tocmai ce-a adormit. A lucrat până târziu şi mâine pleacă la prima oră spre Cezarea. A cerut să nu fie deranjat.

— Am a-i spune ceva foarte important!

— Mai important decât misiunea pe lângă procuratorul Romei? O problemă de care atârnă pacea sau războiul, sunt chiar cuvintele sale.

— Se prea poate, însă...

— Nu te pot lăsa să-l trezeşti, domnia ta. Am primit poruncă. Dacă doreşti să-i vorbeşti, aşteaptă până în zori.

Văzând privirea încăpăţânată a tinerei femei, Filon stătu în cumpănă dacă s-o împingă la perete şi să treacă. Sau să strige numele lui Ezechia până când acesta ieşea din odaie. În cele din urmă, alese să renunţe. Se hotărî să aştepte dimineaţa. Înainte de a face cale întoarsă, îi şopti sclavei:

— Dă-mi de ştire înainte să plece, ca să am timp să discut cu el. Şi trimite pe cineva să verifice porţile grădinii, căci cea din spate a rămas deschisă.

Odată ajuns în odaia sa, Filon scoase de sub pat desaga în care avusese grijă să ascundă primul cuţit cu mâner de fildeş. Voia să-l compare cu cel găsit cu câteva minute în urmă.

Şi-abia atunci înţelese: desaga era goală. De fapt, era aceeaşi armă. Cineva se strecurase în odaia sa şi-i furase pumnalul de care apoi se folosise împotriva lui.

6

Noaptea se dovedi zbuciumată. Filon luptă cu somnul ca să fie sigur că nu va pierde plecarea lui Ezechia, însă în cele din urmă aţipi. Când deschise, în sfârşit, ochii, soarele era deja sus. Se îmbrăcă în grabă, legă pumnalul răzvrătitului în interiorul tunicii şi porni furios în căutarea lui Nertari. Mai multe slugi trebăluiau prin casă şi Filon rătăci o vreme până s-o găsească pe tânăra sclavă la bucătărie, împărţind porunci.

— De ce nu m-ai trezit?

O prinse de încheietura mâinii, dar ea se eliberă cu un gest scurt:

— Nu mă atinge! Stăpânul n-a vrut să vă deranjăm. A zis că ai nevoie de odihnă şi că o să se-ntoarcă cel târziu peste trei zile. Că până atunci să te simţi aici ca la domnia ta acasă. A mai zis că înmormântarea lui Ieftae o să aibă loc cu două ore înaintea prânzului, la cimitirul de la Poarta oilor. Şi că poţi să te duci dacă doreşti.

— Dar trebuia neapărat să-i vorbesc! Un bărbat m-a atacat aseară, în grădină, cu un cuţit! Un cuţit pe care l-a furat chiar din odaia mea!

Femeia de-abia dacă îşi plecă ochii, ca şi cum vestea n-o surprindea deloc.

— Un vagabond a pătruns în casă, e-adevărat. A furat mai multe lucruri, printre care şi o fibulă de aur pe care mi-o dăruise stăpânul. Cred că domnia ta a avut dreptate: unul dintre servitorii care se îngrijeşte de grădină a lăsat poarta deschisă. Fără îndoială că pe acolo a...

— Şi-atunci de ce a aruncat în mine cu pumnalul?

— Nu ştiu ce să zic. Cu toată violenţa din ultimele zile... Poate şi-o fi închipuit că a fost văzut şi s-a speriat.

Vocea îi tremura uşor şi Filon îşi dădu seama că femeia minţea. Dar Nertari îi înfruntă privirea cu un aer sfidător şi tânărul înţelese că n-o să mai scoată nimic de la ea până la întoarcerea lui Ezechia. De-acum înainte, nu mai putea să aibă încredere în ea. Ceru să i se arate cum se ajunge la sinagoga alexandrinilor în partea cea veche a oraşului şi care-i drumul până la Poarta oilor. Apoi se retrase în odaia sa, ca să ia o gustare alcătuită din fructe, lapte prins şi plăcinte cu seminţe de terebint.

Ziua se anunţa deosebit de caldă...

Cu două ore înaintea prânzului, Filon străbătu oraşul spre nord. Străduţele gemeau de lume, iar piaţa de produse proaspete te asurzea cu strigătele şi larma ce domneau peste ea. Vânzătorii de rodii şi de oţet amestecat cu apă făceau averi pe seama pelerinilor însetaţi, în vreme ce legionarii încercau să stăpânească îmbulzeala şi mai ales pe copiii care alergau în toate părţile, aruncând pe furiş cu pietre.

Filon lăsă în dreapta Templul, ocoli fortăreaţa Antonia şi se alătură procesiunii funerare după ce trecuse de Fântâna oilor, dincolo de ziduri. Abia mai târziu află că fariseii cumpăraseră una dintre grotele de pe coasta Chedronului pentru a-i îngropa acolo pe membrii comunităţii care doreau asta. După rânduieli, înmormântarea ar fi trebuit să aibă loc în ziua decesului, însă împrejurările neobişnuite ale morţii lui Ieftae întârziaseră ceremonia. Fapt ce nu împiedica însă ca pe puţin cinci sute de persoane să urmeze litiera pe care zăcea întins cadavrul, înfăşurat doar într-un giulgiu alb. Tradiţia cerea ca defunctul să fie lăsat astfel în interiorul grotei până când carnea putrezea şi oasele puteau fi adunate într-un sarcofag de piatră. În mijlocul bocitoarelor care se tânguiau şi al cântăreţilor din flaut era greu de ghicit cât ştia fiecare despre felul în care pierise Ieftae. La prima vedere, jalea şi durerea păreau mai puternice decât furia şi revolta. Mare parte dintre oameni pesemne nici nu cunoşteau adevărul. Unii membri ai familiei îşi sfâşiaseră veşmintele, câţiva bărbaţi îşi frecaseră faţa cu pământ sau cenuşă. Mulţi dintre ei purtau semnul distinctiv al fariseilor, o fâşie albastră cu franjuri în partea de jos a tunicii.

Filon înaintă spre fruntea cortegiului ca s-o zărească pe

Batşeba. Tânăra era purtată şi ea tot într-o litieră, ceva mai puţin înaltă decât a tatălui său, şi prin vălul ce-i acoperea chipul i se desluşeau doar ochii negri, scânteietori. Filon n-ar fi putut să spună dacă ea îl observase sau nu. Cât ţinu slujba, tânărul se uită cu atenţie la gesturile vecinilor săi, căutând în mulţime o siluetă care să semene cu atacatorul lui din ajun sau orice alt semn care să-l pună pe urmele ucigaşului. Altminteri de ce l-ar fi sfătuit Ezechia să asiste la funeralii? Dar toţi cei prezenţi aveau un aer sincer îndurerat, în afara celor patru legionari care îşi ştergeau necontenit năduşeala, oftând adânc.

În sfârşit, după încă un şir de cânturi şi rugăciuni, un bolovan enorm fu rostogolit pentru a astupa intrarea în grotă. Procesiunea începu să se risipească.

Filon tocmai se pregătea să se întoarcă în oraş când îl văzu pe Mandu că se apropie de el, aruncând în stânga şi-n dreapta priviri pline de nelinişte:

— Stăpâna îţi cere să vii la ea după-amiază, îi şopti sclavul. Are nevoie de domnia ta.

— Azi după-amiază? Dar e în doliu şi n-aş vrea să...

— O să facă în aşa fel încât să fie singură. Se bizuie pe domnia ta.

— Numai că...

Însă sclavul se îndepărtase deja.

Filon socoti cererea oarecum surprinzătoare. Pe de altă parte însă, nu simţea nemulţumire la gândul c-o va revedea pe tânăra femeie. Şi poate va afla ceva informaţii folositoare pentru căutările lui, nu?

Sinagoga alexandrinilor se afla în partea de jos a oraşului, lângă hipodromul construit din porunca regelui Irod, la sud de Templu. Sinagoga era de fapt un mic edificiu

unde pelerinii din oraşul egiptean puteau să se adune ca să studieze Tora şi chiar să locuiască pe timpul şederii lor în Ierusalim. Din fericire, Filon fu întâmpinat tocmai de cel pe care venise să-l vadă.

— Abydelios, învăţător al meu! Mă bucur atât de mult că te întâlnesc!

— Filon? Filon, tu eşti? Binecuvântată fie această zi! Mi s-a spus că vei veni la Ierusalim, însă nu speram...

Se îmbrăţişară şi bătrânul rabin îşi şterse o lacrimă. Avusese în grijă vreme de douăzeci şi cinci de ani sinagoga din Alexandria şi aproape tot ce ştia Filon despre scripturi de la el învăţase. Apoi, când îmbătrânise, alesese să se mute la Ierusalim ca să-şi sfârşească viaţa pe lângă Templu. Acum se ocupa cu primirea pelerinilor care veneau din ţara sa, veghea lecturile sfinte şi, o dată pe săptămână, îşi pregătea discipolii pe care şi-i făcuse în rândul copiilor din cartier.

— Eşti bărbat în toată firea acum. Voinic şi bun evreu, Domnul să m-audă! Ia spune-mi, ce face fratele tău?

— E bolnav de câteva săptămâni şi m-a pus să-i făgăduiesc că trec să te salut.

— Ce copil neastâmpărat era! Nu putea sta o clipă locului! Dar un băiat bun şi drăguţ, la urma urmelor! Însă mai puţin înzestrat pentru studiu şi tălmăciri decât tine, asta-i clar. Şi tatăl tău?

Subiectul era delicat, Abydelios ştia.

— Ei bine, ne întâlnim cât mai rar posibil...

— Nu s-a schimbat, nu? Tot mai vrea ca tu să-i continui negoţul sau să intri în slujba romanilor, nu-i aşa? Taţii se cred întotdeauna cei mai buni judecători pentru fiii lor. Totuşi, aici pe pământ, nu există decât un singur judecător. Dar tu ce-ai hotărât?

— Eu... Stau încă în cumpănă... În ultimii doi ani am luat lecţii de la Arius Didymus. Gramatică, retorică, dialectică, geometrie... Dar cel mai mult m-a interesat filosofia. Îndeosebi Platon şi Aristotel...

Zecile de zbârcituri de pe chipul bătrânului înţelept se strânseră într-un aer de reproş:

— Să nu te încrezi în aceşti păgâni, Filon. În cele din urmă, ei ne îndepărtează de adevăr.

— Nu ştiu, rabi. Uneori îmi pare că gândirea lor se inspiră din aceleaşi principii ca şi... Vreau să spun că Biblia nu-i chiar atât de străină de o parte din sistemul lor. Că au putut să găsească în ea temeiuri pentru...

— Aş! Nu vreau să mai aud nimic despre asta. Şi când mă gândesc că prietenul tău Memnos pretindea anul trecut că vrei să te alături terapeuţilor[1]! Ce mai călugăr caraghios ai fi fost cu ideile tale din Platon!

— Ce-i drept, mi-a trecut prin minte într-o vreme să mă retrag la terapeuţi. Însă n-am fost prea sigur de mine.

— Atunci ai procedat bine. Cel care se întoarce către Atotputernic trebuie să-i ofere ce are mai bun în el. Dar te plictisesc cu întrebările mele. Vorbeşte-mi mai bine despre călătoria ta. Cum ţi se pare Ierusalimul? Ai văzut porţile aurite ale Templului?

— Sincer să spun, n-am avut pic de timp de când am venit. Întâmplarea a vrut să fiu amestecat în povestea cu moartea lui Ieftae. Îl cunoşteai?

— Pe Ieftae? Un înalt demnitar fariseu. Am discutat cu el o dată sau de două ori, nu mai mult. Cred că era un om cinstit şi riguros în credinţă. Aşa a şi ajuns în câteva rânduri să se certe cu cei din Templu. El şi marele preot Gad nu se

[1] Un fel de ordin monastic evreiesc, ai cărui membri duceau o existenţă contemplativă pe malurile lacului Mareotis, lângă Alexandria (n.a.).

aveau deloc la inimă...

— Vechea rivalitate dintre farisei şi saduchei?

— Mă aflu aici doar de trei ani, după cum bine ştii. Dar, dincolo de apartenenţă, cred că nu se potriveau deloc ca fire. A fost... a fost omorât de un nebun furios, cum se zvoneşte?

— Da, a fost asasinat cu sălbăticie. Ucigaşul a reuşit să fugă şi nu se cunosc mai multe despre el. În afară de...

Filon şovăi o clipă înainte de a continua. Să aibă deplină încredere în bătrânul rabin?

— Asupra mortului s-a găsit o bucată de pergament. Un soi de profeţie.

Şi se apucă să recite:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în ţara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

— Şi ţin să adaug că am văzut pergamentul. Era scris în ebraica de stil vechi. Ce părere ai, s-ar potrivi cu un pasaj din scripturi?

Abydelios închise ochii, ca întotdeauna când căuta să-şi aducă aminte unul dintre nenumăratele texte pe care le memorase.

— Nu, răspunse într-un târziu. Nu sunt versete din Cartea Sfântă. Deşi unele întorsături... O profeţie, zici tu? Ne-am putea gândi la sulurile profeţilor, într-adevăr. În tot cazul, de ele se apropie cel mai mult.

— Acesta e un alt motiv al vizitei mele, rabi. Aş dori să cercetez sulurile. Mai cu seamă pe cele ale lui Amos, Isaia, Osea, Miheia, Naum, Avacum şi Sofonie.

Abydelios îi aprecie spusele ca un adevărat cunoscător:

— Cei şapte profeţi din perioada asiriană, nu-i aşa? Din cauza oraşului Assur? O deducţie destul de bună. Mă bucur că mintea ţi-a rămas la fel de ageră! Haide să ţi le arăt.

Străbătură marea sală pentru adunări, cu două rânduri de coloane şi băncuţe înşirate la perete, pe care şedeau vreo şase bărbaţi şi meditau în linişte sub şalurile de rugăciune. La capătul sălii, într-o firidă se găsea un sipet frumos sculptat, cu două uşiţe, ce adăpostea exemplare din Cartea Sfântă. La dreapta, cele în ebraică, la stânga, cele în greacă. Abydelios alese şapte suluri din partea dreaptă şi apoi îl conduse pe Filon într-o încăpere de alături, înzestrată cu o măsuţă înclinată ce uşura lectura.

— Nu te grăbi, am o mulţime de oaspeţi de care trebuie să mă ocup.

Filon se apucă de lucru. Începu cu sulul cel mai gros, cel al lui Isaia, care era totodată profetul lui preferat. Prorocirea lui vădea o asemenea forţă, cuvântul era atât de puternic şi poezia lui atât de aspră, încât ţi se părea că-l auzi peste secole tunând şi fulgerând împotriva evreilor necredincioşi şi a conducătorilor nevolnici. Apoi reciti cartea lui Amos ce dezaproba corupţia bogaţilor şi mizeria săracilor, pe cea a lui Osea ce asemuia Israelul cu o femeie adulteră, pe cea a lui Miheia ce-şi judeca poporul în numele Atotputernicului, pe cea a lui Sofonie ce vestea întâi distrugerea Ierusalimului şi abia după aceea reconstruirea lui; pe cea a lui Avacum ce punea întrebări cerului despre pedeapsa divină şi, în sfârşit, pe cea a lui Naum, ale cărei bucăţi de pergament fusese cusute şi iar cusute de-a lungul timpului şi care prevestea prăbuşirea Imperiului asirian.

La capătul acestei prime cercetări, Filon observă că dintre cei şapte proroci doar cinci pomeneau de oraşul Assur: Osea, Isaia, Miheia, Naum şi Sofonie. Aşadar, după

toate aparenţele, pe unul dintre cei cinci profeţi îl luase autorul pergamentului drept model. Dar nu era deloc uşor să continui raţionamentul. Isaia făcea aluzie la descendenţa regelui David, Osea îl vedea apărând din Egipt pe fiul Domnului, Miheia amintea de crima lui Iacov, Naum îi prevenea pe credincioşi în legătură cu Veliar, iar Sofonie se ruga să vină ziua Judecăţii... Ori poate ucigaşul voise să imite cinci profeţi deodată!

În plus, chiar dacă desluşea o oarecare asemănare între pergament şi aceste texte, Filon nu vedea în ce fel ar lămuri ea misterul morţii lui Ieftae.

De aceea, când ieşi din cămăruţă ca să înapoieze sulurile, lui Abydelios i se păru că fostul său discipol arăta cam abătut:

— N-ai găsit ce căutai, fiule?

— Mi s-au confirmat bănuielile, rabi, dar n-am dobândit nicio certitudine. Mesajul are strânsă legătură cu profeţii, de asta sunt convins. Cu Isaia, Miheia, Naum, Osea sau Sofonie, fără îndoială. Ori cu toţi cinci la un loc! Nu întâmplător.

Însă tocmai atunci zări, în sala coloanelor, un credincios rămas singur, cu şalul de rugăciune pe umeri. Tânărul continuă, cu glas scăzut:

— Nu întâmplător asasinul a lăsat pergamentul asupra victimei. Şi nu întâmplător cuvintele şi frazele au fost scrise în stilul profeţilor. Toate astea trebuie să aibă pentru el un înţeles anume. Dacă am reuşi să-l descoperim...

Abydelios zâmbi. Filon rămăsese acelaşi băiat plin de înflăcărare care, cu zece ani în urmă, străbătea în fugă sinagoga din Alexandria ca să-i prezinte interpretarea unui psalm pe care tocmai îl citise.

— Ai uitat, fiule? Şi doar ţi-am repetat-o de atâtea ori. Cel

care vrea să-i înţeleagă pe profeţi trebuie, mai înainte de orice, să fie şi el, într-o oarecare măsură, profet.

Ascuns sub ţesătura şalului, necunoscutul încuviinţă din cap cu un rânjet.

7

Când ieşi din sinagoga alexandrinilor, căldura căzu pe umerii lui Filon ca un sac cu pietre. Se adăposti sub un smochin unde un negustor ambulant vindea bucăţi de peşte sărat, felii de pepene galben şi o băutură care i se păru tânărului delicios de răcoroasă, preparată din lapte de capră şi mentă sălbatică. După care porni spre cartierul parfumierilor, întorcându-se de mai multe ori să privească în spate ca să se asigure că nu-l urmărea nimeni. În apropiere de casa lui Ieftae, se prefăcu interesat de nişte pomezi şi sticluţe cu parfum pe care le vindea o bătrână într-o mică dugheană. În timp ce ea lăuda virtuţile uleiurilor sale cu iasomie sau scorţişoară şi strălucirea fără pereche a fardurilor cu cinabru şi antimoniu, Filon trăgea cu ochiul în jur. Nu se vedea picior de roman, ceea ce era foarte bine, căci nu ţinea deloc să cadă iarăşi în mâinile tribunului Iulius. Ca să termine odată, cumpără un balsam cu cuişoare, menit să scadă febra, să cicatrizeze rănile şi, nu în ultimul rând, să îndepărteze spiritele rele - calităţi de care, îşi spuse Filon, s-ar putea să aibă nevoie cât de curând.

Apoi se duse să ciocăne la uşa casei lui Ieftae. Mandu îi deschise cu aceeaşi privire neliniştită pe care o avusese la

funeraliile stăpânului său.

— Repede!

Îl trase pe Filon înăuntru şi puse zăvorul. Apoi îl conduse în camera de primire, unde Batşeba îl aştepta, întinsă pe perne la fel ca atunci când se întâlniseră prima dată. Pe tânăr îl izbiră din nou perfecţiunea chipului ei, strălucirea ochilor negri, tenul arămiu, minunat, şi dârzenia neclintită pe care-o oglindeau trăsăturile tinerei femei.

Făcu un gest cu mâna spre un scaun din faţa ei:

— Ia loc, te rog. Mulţumesc că ai venit.

— Mărturisesc că invitaţia m-a surprins puţin.

Filon rostise aceste cuvinte aproape fără să gândească şi nu reprezentau exact ce dorea el să spună. Îşi dădu seama că se fâstâcea în prezenţa ei.

— Iartă-mă, dar n-am avut de ales. După cum ţi-am explicat ieri, sunt... sunt hotărâtă să-l găsesc pe cel care mi-a ucis tatăl. Cu orice preţ.

Glasul ei vădea o mare stăpânire de sine, de parcă învăţase de-a lungul anilor să-şi ascundă emoţiile. Oare ca urmare a infirmităţii sale?

— Şi nu am încredere în nimeni. Nici în Sinedriu, nici în autorităţile romane.

— Te asigur totuşi că Ezechia s-a străduit din răsputeri să...

— Ezechia a plecat în Cezarea să-l întâlnească pe procuratorul Coponius. Toată lumea ştie. În plus, n-are niciun interes să-i ofenseze pe oamenii Templului. E unul dintre cei mai importanţi furnizori ai lor. Nu va face nimic care să-i deranjeze.

— Şi ce i-ar putea deranja pe oamenii Templului?

— Să fie descoperit asasinul rivalului lor, conducătorul fariseilor.

— Doar nu-ţi închipui că saducheii au vreo legătură cu această crimă!

— Sigur nu ştiu. Observ doar că, dacă cineva trebuie să fi răsuflat uşurat după dispariţia tatălui meu, acela e marele preot Gad. Era ţinta lui principală.

— Din motive întemeiate?

— Gad a fost numit mare preot acum cinci ani, pe vremea lui Arhelaus. A ţesut în jurul lui o plasă de corupţie şi înşelăciuni în care astăzi se află prinse jumătate dintre cele mai bogate familii ale oraşului. De altfel, asta l-a şi ajutat să-şi păstreze locul după înlăturarea regelui. Tata l-a acuzat în mai multe rânduri că nu face deosebirea dintre vistieria Templului şi propriul sipet în care-şi păstrează banii. Ba l-a şi ameninţat c-o să aducă dovezi.

— Asta nu îndreptăţeşte o... o crimă aşa groaznică.

— Poate că nu. Totuşi, Gad trage foloase de pe urma ei pentru că nimeni nu-şi mai bagă nasul în treburile lui. Şi Ezechia cunoaşte lucrurile astea, fireşte.

— Dar nu există doar Sinedriul! Şi romanii îşi dau toată silinţa să-l găsească pe vinovat. Şi n-au niciun motiv să-i cruţe pe saduchei!

— Ba bine că nu! Romanii doresc, mai presus de orice, să menţină ordinea în Ierusalim, iar ordinea trece mai întâi prin Templu. Ca să nu mai pun la socoteală că tribunul Iulius e obsedat de răzvrătiţi. Moartea tatălui meu ar trebui să-i îngăduie să obţină mai uşor întăriri.

Filon se văzu nevoit a recunoaşte că ea avea dreptate:

— Trei mii de soldaţi vor sosi aici până mâine, într-adevăr. Iulius se aşteaptă ca Iuda Galileeanul să facă vreo mişcare.

— Exact ce spuneam! Şi-n aceste împrejurări, descoperirea ucigaşului, vreau să zic a „adevăratului”

ucigaş, devine un lucru mai puţin important. Chiar mă tem...

Îi aruncă o privire furişă lui Mandu, care stătea sprijinit de tocul uşii.

— Chiar mă tem ca nu cumva romanii şi Templul să se înţeleagă între ei şi să-i acuze pe răzvrătiţi, pretinzând că Mandu le-a fost complice. Asta le-ar conveni tuturor. Ar avea deopotrivă un motiv, o explicaţie pentru crimă şi pe cineva care să plătească pentru ea. Gata cu răzmeriţa poporului, gata cu insinuările la adresa marelui preot.

Sclavul făcu un gest de neputinţă şi tânărul pricepu de ce arăta atât de neliniştit încă de dimineaţă.

— Presupunând că nu vor să caute mai departe, ceea ce mă îndoiesc, grăi Filon... Ce aştepţi de la mine? Sunt doar un străin, n-am nicio putere, nici...

Batşeba îşi puse mâna pe genunchiul său şi tânărul simţi răspândindu-i-se în trup o căldură ciudată.

— Tocmai de aceea. Din clipa în care ai intrat în această casă am ştiut că poţi să mă ajuţi. Nu mă întreba de ce, aşa mi se întâmplă mereu. De când eram mică, îmi dădeam seama cu ce fel de oameni am de-a face. Şi mă înşel foarte rar.

Tonul ei vădea multă siguranţă. Filon îşi aminti ce-i mărturisise Ezechia, cum că nu se simţea în largul său în preajma tinerei femei.

Batşeba continuă:

— Doar un om străin de uneltirile unora şi altora şi-ar dori să vadă lucrurile limpede. Şi să meargă până la capăt.

— Dar ce te face să crezi, bâigui el... Ce te face să crezi că mi-aş dori aşa ceva? Mă aflu aici doar pentru sărbătoarea Paştelui şi pentru a-i ţine locul fratelui meu care nu a putut să călătorească. Cât priveşte restul...

— Să fim serioşi!

Ea îşi retrase mâna şi căldura blândă ce-l învăluia dispăru ca prin farmec.

— N-ai fost amestecat în povestea asta de la bun început? Mai întâi te atacă un răzvrătit, apoi Ezechia e trimis să cerceteze crima, apoi intri din întâmplare, ca să te ascunzi, chiar în încăperea unde ne găsim acum. Plus înmormântarea la care ai asistat de dimineaţă, plus invitaţia mea, care ţi s-a părut bizară, nepotrivită chiar... Şi totuşi eşti aici.

Filon se ridică. Simţea dintr-odată nevoia de aer proaspăt, aşa că se apropie de fereastra deschisă. Fără îndoială, de vină erau toate parfumurile acelea pe care bătrâna i le dăduse să le miroasă. Batşeba răsucea între degete o şuviţă din pletele-i brune care-i cădeau pe umăr.

— Înainte să iei o hotărâre, începu ea cu glasul ceva mai domolit, ar trebui să afli unele amănunte despre tata...

Şi cum Filon nu scotea niciun cuvânt, tânăra continuă:

— Se schimbase... se schimbase în ultima vreme. Se mânia repede, se închisese în sine. El, de obicei atât de prietenos, arăta tulburat, neliniştit. Dus pe gânduri... Se întâlnea cu multă lume. Aici sau în afara casei.

— Ce fel de oameni? întrebă Filon, uşurat că nu mai era el în centrul discuţiei.

— Oameni care adesea nu doreau să fie recunoscuţi. Se duceau drept la catul de sus, ferindu-se să mă salute. Eu auzeam glasuri înăbuşite, atâta tot. Însă Mandu poate să-ţi confirme că îşi ascundeau feţele, mare parte dintre ei.

— Îl vizitau pe Ieftae în odaia lui?

— Cei mai mulţi, da. De-atunci a început tata să încuie uşa.

— Crezi că se temea?

— Sunt aproape sigură. Odată am surprins o discuţie. Era în zori şi tata vorbea cu unchiul Elie. Unchiul Elie e un bătrân ciudat, care trăieşte departe de oraş. Un soi de pustnic. Tata îl preţuia mult, i se destăinuia chiar din când în când. Din câte am înţeles, discutau despre un text care ar fi dispărut sau pe care îl căutau. Un text foarte important în ochii lor. Din ce-am reuşit să aud, era vorba despre o primejdie, despre o ameninţare. Ceva grav, în orice caz, căruia trebuiau neapărat să i se împotrivească. Tata a fost din cale-afară de supărat. N-a scos un cuvânt tot restul zilei.

— I-ai pus vreo întrebare?

— Tata era întotdeauna foarte discret în privinţa treburilor sale. Mai ales că nu împărtăşeam mereu aceleaşi păreri.

— Şi când s-a întâmplat asta?

— Păi, cam acum trei luni. Da, trei luni, chiar după ce s-a întors de la Qumran.

— Qumran?

— Cetatea esenienilor, de la Marea Moartă. Mergea uneori acolo. Îi cunoşti pe esenieni?

— I-am vizitat adesea pe terapeuţii din Alexandria, comunitatea lor e foarte apropiată de cea a esenienilor.

— Atunci, fără îndoială, ştii că esenienii s-au rupt, cu multă vreme în urmă, de Templu şi-i resping autoritatea. S-au retras în deşert şi se organizează în felul lor. Tata credea că fariseii ar fi avut de câştigat aliindu-se cu ei. Că împreună ar fi reuşit să dea în vileag nelegiuirile săvârşite de unii preoţi.

— Şi aşa s-a întâmplat?

— N-aş putea spune. Esenienii au o concepţie cu totul aparte despre religie. Trăiesc retraşi în sine, adânciţi în meditaţie, departe de preocupările din Ierusalim.

Tratativele au fost lungi şi anevoioase. Însă am pomenit adineaori de acel text dintr-un alt motiv. Ieri romanii au trimis un medic de-al lor ca să cerceteze... să cerceteze cadavrul. I-am cerut lui Mandu să stea prin preajmă ca să...

Pentru întâia oară trebui să se oprească şi să încerce să-şi vină în fire, luptând parcă din răsputeri să nu se lase copleşită de durere.

— În sfârşit, înţelegi ce vreau să zic... Întorcându-l pe toate părţile, medicul a descoperit o cutiuţă cu un pergament. Mandu a reuşit şi el să-l zărească. După spusele lui, erau nişte cuvinte scrise mărunt, cu litere cum n-a mai văzut niciodată. Aşa e, Mandu?

Sclavul încuviinţă tăcut din cap.

— Crezi că ar putea exista o legătură între pergament şi faimosul text despre care vorbeau tata şi unchiul Elie?

Filon simţi iarăşi cum sudoarea i se brobona pe frunte. Pergamentul... Deocamdată nu era cu putinţă să-i dezvăluie adevărul. Nici despre ce citise, nici despre deducţiile pe care le făcuse. Era mult prea devreme. Dar îi venea greu şi s-o mintă.

— Ei bine, ocoli el răspunsul, întrebarea merită pusă. O discuţie cu unchiul Elie care, negreşit, cunoaşte anumite lucruri, ne-ar fi de ajutor. Numai că...

Trebuia să schimbe subiectul, cu orice preţ...

— Numai că asta nu explică în ce fel a izbutit ucigaşul să pătrundă în casă şi apoi să dispară.

O umbră alunecă peste chipul frumos al Batşebei:

— Dimineaţă, la înmormântare, unii vorbeau despre magie neagră sau despre vrăjitorie.

— Nu există magie care să dea roade, opină Filon cu un glas ce se voia lipsit de orice îndoială. Asasinul a găsit un mijloc de a săvârşi crima care nouă încă ne scapă, atâta

tot. De altfel, dacă-mi îngădui, aş vrea să mai văd o dată odaia tatălui tău.

— Aşadar, te învoieşti să mă ajuţi?

Tânărul se codi:

— Păi, nu sunt... nu sunt amestecat de la bun început?

— Dai dovadă de o mare generozitate. Haide să mergem acolo, vin şi eu cu Mandu.

Fără cadavru, odaia lui Ieftae părea şi mai goală. Pielea de capră îmbibată cu sânge fusese scoasă şi doar o pată întunecată de forma unei semiluni stătea mărturie dramei sălbatice din ajun. În rest, salteaua de cânepă strânsă sul se afla tot în colţul din dreapta, măsuţa de lemn cu cele două străchini şi cu urciorul era la locul ei, iar lampa cu ulei se găsea pe pervazul singurei ferestre. Totul vădea simplitatea şi ascetismul fariseilor, care respectau dogma purităţii şi a detaşării de lume. Filon presupuse că trupul neînsufleţit al lui Ieftae fusese dus într-o altă încăpere pentru a fi spălat, uns cu uleiuri aromate şi pregătit pentru funeralii. S-ar fi putut aşadar ca odaia aceasta să mai păstreze urme ale crimei, dacă ele existaseră vreodată.

Se opri şi studie mai întâi uşa, din care săriseră o mulţime de aşchii ce arătau, de bună seamă, că fusese spartă. Lăcaşul broaştei se căsca jalnic, limba de fier era îndoită către interior, semn că cineva forţase uşa dinspre coridor.

Filon se întoarse către Mandu care urca scările cu Batşeba în braţe:

— Uşa a cedat uşor?

— Am împins în ea de trei ori. Lemnul e destul de solid.

O aşează cu delicateţe pe tânăra femeie pe ultima treaptă, aranjându-i o pernă la spate.

— Şi cheia?

— A căzut când s-a deschis uşa. Vrei s-o vezi?

— Nu chiar acum. În orice caz, dacă se afla în broască, asasinul putea să iasă pe uşă. Or, din câte ştim, n-a făcut-o. Numai dacă... Casa mai are şi alte ieşiri?

Batşeba se grăbi să răspundă:

— Există doar două. Una dă spre stradă, alta în grădină.

— Şi amândouă erau încuiate?

— Da. Mandu se îngrijeşte de ele. În fiecare seară trage zăvoarele şi pune cheile într-un mic sipet aflat sub scară.

— Şi n-ai observat nimic neobişnuit în privinţa lor?

— Nimic, răspunse tânăra femeie. Şi nu lipsea nicio cheie, dacă la asta te gândeşti.

— Atunci rămâne terasa.

Sclavul clătină din cap:

— Când nopţile sunt prea calde, cum s-a întâmplat în ultimele zile, dorm pe terasă. Pot să jur că nimeni nu s-a căţărat până aici.

Tânărul nu zise nimic. Înaintă până la fereastra ce măsura cam două palme în lăţime. Nu un om în toată firea, dar nici măcar un copil n-ar fi reuşit să se strecoare prin ea. Fereastra dădea spre stradă şi, dacă se ridica pe vârfuri, Filon putea zări dugheana bătrânei de la care cumpărase balsamul de cuişoare - care, i se părea lui, începea să răspândească un iz dulceag. Cercetă cu grijă deschizătura şi zidul, însă nu găsi nicio urmă care să dea de bănuit. Filon îşi amintea de-o istorioară ce-i fusese povestită la Alexandria, despre un hoţ care se folosea de maimuţe ca să fure din locuinţe. Le dresase să se caţere, să intre pe fereastră şi să-i aducă obiecte de preţ. Poate că istorioara era adevărată. Însă cu greu ţi-ai fi închipuit un criminal care să înveţe nişte maimuţe să-şi sugrume şi apoi să-şi cresteze

cu pumnalul victimele.

Filon observă în trecere că lampa în formă de stea, singura fantezie din odaie, era plină-ochi cu ulei, iar cele cinci feştile aproape întregi.

— Te-ai atins de lampă? îl întrebă pe Mandu.

— Preacinstitul Ezechia mi-a zis să nu mişc nimic. Aşa că mai aştept puţin înainte să strâng pe-aici.

— Foarte bine ai făcut.

Filon se apropie apoi de masă. Urciorul era aproape gol, iar pe fundul uneia dintre străchini se mai vedea un deget de apă. Vase de piatră, îşi zise tânărul, singurele în care, potrivit părerii fariseilor, lichidele îşi păstrau puritatea. Dacă leftae primea oaspeţi, aceştia nu veneau pentru a se ameţi cu băuturi tari, desigur.

La picioarele mesei, lutul uscat al podelei absorbise bună parte din sângele scurs. Rămăsese doar o umbră întunecată ca un semicerc ce se oprea brusc acolo unde fusese mai înainte pielea de capră. De partea cealaltă, şiroaiele prelinse din trupul neînsufleţit lăsaseră dâre subţiri şi lutul era încă uşor umed. Din câte se părea, odată treaba isprăvită, asasinul trebuie să fi fost plin de sânge. Cum făcuse atunci să se ferească de...

Tânărul se lăsă pe vine şi se uită atent pe jos. Nu mai exista nicio altă pată, în afara unui cerc micuţ, de mărimea unei monede, la doi paşi de intrare. Şi încă unul, mai puţin clar, în colţul peretelui, chiar în spatele uşii. Ce putea să însemne asta? Urmele acestea erau mai vechi şi fără legătură cu crima? Ori au apărut când a fost mutat cadavrul?

Filon căzu pe gânduri.

Ieşi din odaie şi, sub ochii neîncrezători ai lui Mandu, studie mozaicul de pe coridor. Nu se mai zărea nicio altă

pată rotundă. Nedumerit, se întoarse spre Batşeba:

— Poţi să-mi povesteşti cum a decurs seara de alaltăieri?

Aşa cum stătea aşezată, pe treapta de sus a scării, cu picioarele strânse sub ea, contrastul dintre frumuseţea, fragilitatea, tragedia pe care-o trăise şi forţa caracterului său era izbitor.

— Locuiesc la catul de jos, după cum ţi-ai dat seama, începu ea. Înainte de culcare, mă îmbăiez în micul bazin construit pentru mine din porunca tatei lângă odaia mea. E unul dintre puţinele lucruri ce-mi oferă alinare şi-mi îngăduie să fac, cât de cât, mişcare.

Zâmbi cu tristeţe:

— În apă sunt ca oricare om întreg. Mandu era în bucătărie, unde schimba o cărămidă de la cuptor. L-am auzit de mai multe ori bătând cu ciocanul de lemn. Când a terminat, m-a dus în pat şi am adormit.

— Niciun ţipăt sau zgomot de voci?

— Din câte ştiu eu, nu. Însă camera mea se află în cealaltă parte a casei.

— Şi tu? îl întrebă Filon pe sclav.

— După ce-am lăsat-o pe stăpână, răspunse Mandu, am ferecat cele două uşi şi am urcat.

— Eşti sigur că le-ai încuiat?

Mandu se arătă jignit:

— Fac asta în fiecare zi! Pe deasupra, în ultimul timp au fost multe tulburări! Trebuie să fii prevăzător! Dacă aş fi ştiut...

Se simţea oarecum vinovat, fireşte.

— Şi ai pus cheile în sipetul de sub scară?

— Ca întotdeauna, v-am spus doar!

— Sus n-ai observat nimic neobişnuit?

— M-am oprit în dreptul odăii stăpânului. Nu răzbătea

niciun zgomot dinăuntru, doar pe sub uşă se strecura puţină lumină. M-am gândit că se ruga sau se odihnea.

— Şi după aceea?

— Mi-am luat rogojina şi învelitoarea. Dorm la două odăi depărtare de stăpân ca să-l aud când mă strigă. Apoi m-am dus pe terasă. Îmi aduc aminte că luna era aproape rotundă şi că se vedea afară ca ziua.

— Adică un om n-ar fi avut cum să se ascundă pe terasă?

— L-aş fi zărit. Şi credeţi-mă că...

Nu-şi duse vorba până la capăt. Filon avea sentimentul că sclavul era sincer.

— O să verific totuşi şi terasa, hotărî el.

Străbătu holul şi sui cele şapte trepte pe unde se ajungea pe acoperiş. La fel ca în cazul celor mai multe clădiri obişnuite din Iudeea, acoperişul era plat şi construit astfel încât să găzduiască, în serile frumoase de vară, întreaga familie. Aici oamenii mâncau, râdeau, discutau ca de la vecin la vecin - între terase exista adesea o distanţă de numai un cot sau doi, cât de la o casă la alta - şi dormeau când căldura nopţii devenea înăbuşitoare. În privinţa aceasta, casa lui Ieftae nu se deosebea de restul, însă, cartierul fiind ceva mai bogat, clădirile erau mai puţin înghesuite şi mărginite în parte de grădini. Aşa se face că terasa cea mai apropiată se găsea la mai bine de şase coţi şi ca să sari peste un asemenea gol şi la o astfel de înălţime era de-a dreptul primejdios. Ar mai fi existat o posibilitate: să te agăţi cu mâinile de marginea terasei din faţă, însă asta presupunea să fii un acrobat încercat. În plus, deşi multe clădiri dispuneau de o scară exterioară, ca să înlesnească urcatul şi coborâtul, casa lui Ieftae nu avea aşa ceva. Oare din pricina beteşugului Batşebei? Dacă adăugai şi faptul că Mandu nu observase nimic ciudat pe terasă...

Însă oricum ai fi pus problema, asasinul trebuie să fi pătruns pe undeva în casă. Iar misterul rămânea deocamdată neelucidat.

Un amănunt atrase brusc atenţia tânărului. O urmă. O urmă în jgheabul pentru apa de ploaie, ce se întindea la marginea micului parapet, chiar în locul în care acoperişul se apropia mai mult de acoperişul învecinat. O urmă clară, în praful din jgheab. O urmă de mărimea unei monede de argint. Fulgerător, o imagine se ivi în mintea lui Filon. Imaginea pelerinilor pe care-i întâlnise în ajun, pe drumul de la Hebron la Ierusalim. Cei mai mulţi dintre ei mergeau pe jos, ajutându-se de un toiag. Apoi o altă imagine îi apăru parcă aidoma înaintea ochilor. Cea a tinerilor atleţi care se antrenau în marea şcoală din Alexandria. Brusc, totul deveni limpede.

Se repezi spre sclav şi tânăra femeie care de-abia urcaseră.

— Casa din faţă a cui e?

— E nelocuită de câteva săptămâni, răspunse Batşeba. De ce?

— Mi-ar trebui o scândură. O scândură solidă, de cel puţin şase coţi lungime. Aveţi aşa ceva?

Mandu îngenunche ca să-şi aşeze stăpâna cât mai comod posibil.

— O scândură? repetă ea. Poate la Ioil, tâmplarul. Atelierul lui se găseşte la două străzi de aici. Mandu ar putea...

— Da, da, îmi trebuie chiar acum.

Cei doi înţeleseră, după expresia de pe chipul lui, că tânărul nu glumea. Mandu o luă la goană pe scări.

— Ai descoperit ceva? întrebă Batşeba, potrivindu-şi vălul ca să se apere de soare.

— S-ar putea... Mă rog, e doar o presupunere. Care însă ar lămuri tot.

— Adică?

Filon se aşează jos lângă ea şi-şi încrucişă picioarele.

— Te pui chezaş pentru devotamentul lui Mandu?

— Tata a vrut, de mai multe ori, să-l elibereze. Mandu a refuzat de fiecare dată.

— Atunci, dacă Mandu e nevinovat, mă gândesc că...

Scrută terasele învecinate ca să se asigure că nu-i iscodea cineva. Însă soarele dogorea fără milă şi terasele erau încă pustii.

— Ucigaşului nu i-a venit deloc greu să intre în casă. Problema lui a fost mai degrabă să iasă.

— Ce vrei să spui?

— Tatăl tău îl cunoştea pe asasin, sunt convins. El i-a dat drumul înăuntru. Pesemne în timp ce tu te îmbăiai, iar Mandu avea de lucru în bucătărie. Deloc surprinzător, ţinând cont că obişnuia să primească oaspeţi. Apoi... Îmi pare rău, dar pentru crimă n-am încă nicio explicaţie. Presupun doar că, atunci când Mandu a urcat, Ieftae murise deja. Lampa din odaia sa era plină cu ulei azi-dimineaţă şi feştilele nu arseseră... Semn că ucigaşul a stins-o repede, fără îndoială pentru a lăsa să se creadă că tatăl tău dormea şi nu voia să fie deranjat. În rest, habar n-am cum plănuia el să fugă. Îmi închipui că peste noapte a coborât, dar a găsit amândouă uşile încuiate şi n-a ştiut unde să caute cheile. În treacăt fie spus, asta ar putea însemna că nu se număra printre apropiaţii familiei. În mod logic, trebuie să fi încercat apoi să folosească terasa. Însă acolo se lovea de Mandu. Şi oricum, terasa se află la zece coţi de pământ! Era prins în capcană.

Tânăra femeie se înfioră:

— Ar fi putut... ar fi putut să ne omoare.

— Nu. Sunt convins că doar pe tatăl tău voia să-l ucidă. După care i-a venit o idee cum să se salveze: s-a întors în odaie, a încuiat uşa şi a aşteptat.

— A aşteptat?

— Nu văd altă rezolvare. S-a bazat pe faptul că nu mai era nimeni sus, în afară de sclav, iar tu nu aveai cum să urci singură. Era sigur că până la urmă Mandu va coborî lăsând calea liberă spre terasă. Fie ca să se ocupe de treburile lui obişnuite, dacă nu remarca nimic neobişnuit, fie ca să-ţi dea de ştire, în caz contrar. În ambele situaţii, omul nostru ar fi avut timp să ajungă pe acoperiş.

— Dar... Nu s-a întâmplat deloc aşa! Când Mandu a băgat de seamă că tata nu răspundea, s-a speriat şi a încercat numaidecât să spargă uşa. Fără ca măcar să mă prevină! Şi totuşi, când a intrat, asasinul nu mai era acolo!

— Ba da! Asasinul era în cameră! Când a auzit izbiturile în uşă, s-a ascuns din instinct în spatele ei. Când uşa s-a deschis, Mandu trebuie să fi fost îngrozit de ceea ce a văzut. A înaintat poate un pas sau doi, nu mai mult. Şi bineînţeles, n-a verificat dacă cineva stătea lipit de perete, la adăpostul uşii! Apoi Mandu s-a grăbit să coboare ca să te înştiinţeze. În acest răstimp, ucigaşul putea să fugă.

— Dar tu singur spuneai că terasa...

— Să sari pe celălalt acoperiş e primejdios, e drept. Însă n-avea de ales. Şi-n plus, cred că s-a folosit de un toiag. Am văzut asemenea exerciţii în arenele din Alexandria. Ca să treacă peste un obstacol sau peste o coardă întinsă, alergătorul îşi ia avânt şi se sprijină într-un soi de baston sau prăjină. Asta-l ajută să ajungă mai sus şi mai departe. Şi înţelegi că ucigaşul avea tot interesul să încerce.

— Pare de necrezut!

— Din cauza asta romanii n-au bănuit nimic. Şi-ţi pot dovedi că nu mă înşel. În odaia tatălui tău sunt două urme rotunde pe jos, de mărimea unui ban de argint. Una destul de aproape de masă, cealaltă în spatele uşii. Poate că ucigaşul îşi lăsase toiagul într-un colţ. Când Mandu a izbit în uşă, omul nostru şi-a zis că toiagul riscă să-l dea de gol. Aşa că l-a tras lângă el, însă, speriat cum era, l-o fi atins de sângele victimei. De aici şi cele două urme, din care una în dosul uşii. Acolo unde se ascunsese când Mandu a deschis.

Lui Filon i se păru că zăreşte un licăr de admiraţie în ochii Batşebei. Prinse curaj şi continuă:

— Desigur, nu mi-am dat seama imediat ce s-a întâmplat. Adineaori însă, la marginea acoperişului. - arătă spre micul parapet, din capătul opus al terasei - am văzut o urmă exact la fel. O urmă rotundă în jgheabul pentru apa de ploaie. Ca şi cum ucigaşul s-a sprijinit în toiag ca să-şi ia avânt şi să sară până la casa din faţă. Care zici că e nelocuită.

— Familia care stătea acolo a plecat acum cinci săptămâni la Decapole.

— Atunci, ucigaşul a avut noroc. Ori a plănuit totul de la bun început.

Se auzi zgomot pe scară şi Mandu apăru pe acoperiş năduşind şi gâfâind sub povara scândurii pe care-o aducea.

— Ce vrei să faci? întrebă Batşeba.

— Să verific.

Cei doi bărbaţi se îndreptară spre capătul terasei şi potriviră scândura între cele două acoperişuri astfel încât să formeze un soi de pasarelă. Filon se urcă pe margine şi înaintă cu grijă pe podul improvizat.

Un picior, apoi celălalt. Lemnul părea să reziste. Porni curajos mai departe şi din trei paşi zdraveni ajunse pe

acoperişul casei vecine. Mandu se pregătea să vină după el, însă Filon îl opri:

— Nu, îi spuse apăsat. N-o putem lăsa pe Batşeba singură. Rămâi cu ea, nu lipsesc mult.

Sclavul se supuse fără să crâcnească.

Filon cercetă terasa cu privirea. Era aproape la fel cu cea pe care o părăsise, doar că în partea de sud avea o scară exterioară. Nerăbdător, tânărul străbătu acoperişul şi o luă în jos pe treptele de lângă perete ca să coboare în grădină. Acolo domnea liniştea. Plantele crescute de-a valma dovedeau absenţa stăpânilor. Frunzele acopereau aleea, buruienile copleşeau cele câteva straturi de flori, aflate într-o stare jalnică, o apă murdară şi gălbuie umplea un mic bazin. Fiecare clădire era despărţită de cea de alături printr-un gard de tufişuri şi arbuşti de diferite înălţimi şi desimi. Pesemne că nu întâmpinai mari greutăţi să treci dintr-o grădină în alta dacă nu te temeai să-ţi zgârii niţel mâinile. Spre ulicioara dintre case o îngrăditură de ramuri subţiri oprea trecerea.

Deodată, o pată albă la rădăcina unui arbust atrase privirea tânărului. În partea cea mai stufoasă a gardului, strânsă ghem între două tulpini, se afla un fel de mantie dintr-o ţesătură grosolană. Filon o ridică şi o desfăcu: era mânjită de sânge. Sângele lui Ieftae, bineînţeles. Deci aşa reuşise asasinul să nu se murdărească atunci când îşi măcuise victima. Şi asta nu era tot. De sub frunziş, egipteanul scoase la iveală un toiag cioplit ce zăcea pe pământ. Un toiag solid şi deopotrivă flexibil, înalt cât un stat de om. Dovada de netăgăduit că lucrurile se petrecuseră întocmai cum îşi închipuise el.

Filon se lăsă pe vine ca să cerceteze gardul. Tufele ce creşteau în dreapta erau ceva mai rare şi mai multe tulpini

păreau să fi fost rupte ca pentru a lărgi o deschizătură. Ce-i drept, în locul ucigaşului, pe-aici aş fi trecut şi eu, se gândi tânărul. Luă toiagul ca să dea la o parte frunzele şi spinii şi se strecură târâş dincolo de gard.

Nimeri tot într-o grădină, nu cu mult mai bine îngrijită. Felurite unelte, bucăţi de lemn şi cioburi de vase de lut lăsau de-nţeles că măcar casa aceasta era locuită. Merse şi ciocăni la uşa din spate, străduindu-se să găsească un motiv oarecare, însă nu-i răspunse nimeni. Se apropia ora pentru sacrificii şi multă lume din cartier se ducea la Templu. Totuşi, îşi zise el, cineva din vecinătate trebuie să fi observat ceva! Un necunoscut răsărit ca din pământ şi care străbătea grădinile... Poate că oamenii au discutat despre asta, şi-au făcut griji, mai ales după ce-au auzit de moartea lui Ieftae. Oare romanilor le trecuse prin minte măcar să stea de vorbă cu locuitorii caselor din apropiere? Ce făcuse asasinul după aceea? Se furişase printr-un gard? Filon se uită cu atenţie la încrengătura de merişor, arbatus şi leandri sălbatici, pe alocuri de nepătruns. Însă şi aici găseai, fireşte, pe unde să te strecori. Înspre ulicioară, fuseseră îngrămădite scândurele care să împiedice trecerea şi să întărească gardul. Filon scoase câteva fără nicio greutate. Încă o ieşire posibilă... Ucigaşul avusese de unde alege!

După ce chibzui puţin, tânărul se hotărî s-o ia spre stradă. Tot cu ajutorul toiagului - oare de ce îl aruncase asasinul? - îşi croi drum până afară, printre rădăcini şi frunziş. Totul era calm, nu se zărea niciun trecător căruia să-i vorbească. Ulicioara era de fapt o cale secundară ce dădea în strada principală, de unde începea cartierul parfumierilor. Şi aici, asasinul avusese noroc.

Filon se scutură de praf. Se alesese doar cu nişte

zgârieturi şi câteva crenguţe agăţate în păr. Înainte de a se întoarce la Batşeba, se gândi să încerce şi la casa următoare. Cine ştie dacă nu cumva ucigaşul ajunsese până acolo tot prin gard? Lovi cu ciocănelul de lemn în uşă şi, după câteva clipe, un tânăr de vreo douăzeci de ani îi deschise:

— Da?

— Iartă-mă că te deranjez. Sunt trimis de Sinedriu în legătură cu moartea lui Ieftae. Vecinul vostru...

Tânărul făcu semn că înţelege.

— Nu l-au prins încă pe criminal, bănuiesc că ştii. Ei bine, noi avem motive întemeiate să credem că ar fi putut fugi prin grădină. Şi aş dori să-mi răspunzi la câteva întrebări.

Interlocutorul îl măsură din cap până-n picioare, stăruind cu privirea asupra toiagului. Se codi puţin înainte să zică:

— Vino. Vărul meu ar putea să-ţi spună mai multe.

Îi făcu loc să intre şi încă din coridor Filon recunoscu acelaşi tip de arhitectură ca în casa fariseului: scara ce ducea la catul de sus, odăile rânduite împrejur. Numai că aici nimeni nu părea să se fi sinchisit de interior. Nici pomeneală de velinţe pe ziduri ori de mozaic pe jos. Nici pic de grijă pentru decor. În spatele lui, uşa se trânti şi Filon nu se putu împiedica să tresară. Apoi avu senzaţia că tavanul îi cade în cap şi că podeaua se apropie de el cu o iuţeală ameţitoare. După care totul se întunecă.

8

Cuişoare. Un miros greţos de cuişoare şi de grăsime uşor râncedă. Filon deschise ochii. Mirosul provenea de la el. Vru să atingă micul vas cu balsam din tunică, însă avea mâinile legate. La fel şi picioarele. Casa, tânărul care şovăia în prag, uşa care se trântise... brusc îşi aduse aminte totul. Cineva îl lovise. Cu violenţă. Ceafa îi zvâcnea, gâtul pesemne i se umflase, iar în urechi îi răsuna un zumzăit ca de stup întărâtat.

O penumbră adâncă îl învăluia. Stătea întins lângă perete, într-o cameră la prima vedere goală, cu fereastra acoperită de o pânză groasă. Îşi dădu seama că-i era cumplit de sete. De când se afla acolo? Judecând după razele ce se strecurau înăuntru, încă era dimineaţă. Trebuie că zăcuse fără cunoştinţă toată după-amiaza de ieri şi toată noaptea.

Oare a cui era casa? A ucigaşului lui Ieftae? Aşa s-ar explica de ce-a reuşit să fugă fără ca nimeni să-l zărească. Se găsea doar la trei grădini depărtare de victima sa! Dar atunci, de ce nu-i făcuse de petrecanie şi lui Filon?

Ca să-l tortureze pentru a afla ce le spusese el romanilor? Ce descoperise în legătură cu profeţia? După spusele Batşebei, tatăl său se interesa de un text misterios de cea mai mare importanţă. Oare acelaşi pergament îi adusese moartea? Ce ameninţare puteau să însemne cinci sau şase versete care imitau scrierile profeţilor? Vremea Assurului apusese demult!

Toate aceste întrebări îl făceau să-şi simtă capul şi mai greu, iar mintea tot mai înceţoşată.

Deodată, chipul Batşebei se aplecă deasupra lui. Îi mângâie încetişor părul şi-şi lipi palma de ceafa lui suferindă. Era frumoasă şi ochii săi mari, negri îl priveau cu o nesfârşită tandreţe. Apoi îi zâmbi. Chiar dacă nu prea

înţelegea cum ajunsese ea acolo, tânărul se simţea mult mai bine. Era salvat. Ea îşi apropie buzele de urechea lui şi începu să îngâne un vechi cântecel în ebraică: „Ca strugurele în vie, ca spicul pe câmp, pârâul pe colină, omul se întoarce în Canaan.” Liniştit, Filon se lăsă legănat o clipă, îmbătat de parfumul ei.

Însă pe neaşteptate, glasul femeii se înăspri. Îl muşcă de obraz şi albeaţa vălului ei deveni orbitoare.

— Trezeşte-te!

Filon clipi de câteva ori, cu ochii răniţi de razele puternice ale soarelui şi cu o durere ascuţită în tâmple.

— Haide, ridică-te!

Se supuse şi crezu că cineva încerca să-i smulgă capul de pe umeri. Gemu bătând din pleoape, gata să leşine iar. Apoi sângele îi irigă venele şi Filon începu să desluşească formele ce-l înconjurau. Se găsea în aceeaşi încăpere, însă fereastra nu mai era astupată. Patru bărbaţi îl priveau, printre care şi cel care îl pălmuise adineaori, un soi de uriaş roşcovan, ciufulit şi cu barba zbârlită, mai înalt şi mai lat în umeri decât oricare dintre luptătorii de la şcoala din Alexandria. În spatele lui, tânărul şovăielnic, care-i deschisese uşa în ajun, stătea alături de un fel de războinic, împlătoşat cu apărători din piele şi purtând mândru două spade la centură. Ceva mai retras, aştepta un bărbat de vârstă mijlocie, al cărui chip energic vădea sensibilitate şi inteligenţă. Filon avu o vagă impresie că-l mai întâlnise undeva.

Uriaşul ridică pumnul:

— Scârnăvie! Nu ştiu ce mă opreşte să... Unde e Samuel?

— Samuel? Păi, eu... Cine e Samuel?

— Vedeţi? Eram sigur că n-o să vorbească! Lăsaţi-mă să-i împrospătez memoria.

Tocmai când se pregătea să-l lovească, bărbatul înarmat cu două spade se băgă între ei.

— Aşteaptă puţin! Cum te numeşti?

— Filon.

— Filon...

Se lăsă pe vine lângă el şi-l ajută să se sprijine de perete cu o bunăvoinţă exagerată.

— Ascultă-mă bine, Filon. Samuel despre care pomeneam e fratele prietenului meu de colo.

Arătă spre uriaşul ai cărui ochi aruncau fulgere.

— Dacă nu ne spui ceea ce vrem să aflăm, o să-ţi pună el întrebările. Şi te previn, când se înverşunează împotriva cuiva, nici măcar eu nu reuşesc să-l opresc. Aşa că mai bine spune-ne tu frumuşel ce-ai făcut cu Samuel.

Filon încerca disperat să se adune. Vedea toată scena ca printr-o ceaţă mişcătoare, nereuşind să înţeleagă cine erau acei oameni şi ce voiau de la el. Încă mai visa? Dar durerea vie din cap şi ceafă... Nu, nici vorbă de vreun vis. Samuel... Exista într-adevăr un Samuel la şcoala lui Arius Didymus, acolo unde învăţase filosofie. Însă ce legătură avea acesta cu ce se întâmpla aici?

— Eu...

Îşi simţea gura cleioasă, fără pic de salivă.

— Nu înţeleg care Samuel...

— Atunci poate că asta...

Războinicul îi vântură pe sub nas o lamă răsărită ca prin minune în mâna sa. Cuţitul cu mâner de fildeş al răzvrătitului.

— Am descoperit pumnalul ăsta în tunica ta. E pumnalul lui Samuel.

Pumnalul lui Samuel. Răzvrătiţi! Negreşit! Nimerise într-un bârlog al rebelilor! Cum de nu-şi dăduse seama mai

repede?

— Cuţitul... bâigui el. Pot să vă explic tot. Mi-e... mi-e sete.

— Lepădătură, scrâşni uriaşul, gata să-i zdrobească ţeasta cu pumnul său imens. O să te fac să-ţi bei sângele!

Războinicul se ridică, obligându-l pe fratele lui Samuel să facă un pas în spate. Cu toată setea ce-l chinuia, Filon bănui că n-o să mai beneficieze şi de a treia şansă. Domol şi cu mare greutate, se apucă să istorisească tot ce se petrecuse în grajdul din Haceldama: necunoscutul care se aruncase asupra lui, lupta dintre ei, rana de la piciorul bărbatului, soldaţii, calul... pumnalul. Pe măsură ce povestea, avea impresia că mintea i se dezmorţea şi că încordarea din cameră slăbea puţin câte puţin.

— Zici că el a putut să fugă, mormăi uriaşul, cu nesiguranţa zugrăvită pe chip. Atunci oare să te credem? De ce nu l-ai fi dat pur şi simplu pe mâna soldaţilor? Pentru că noi te-am văzut alături de romani.

— Dacă legiunea l-ar fi prins pe fratele tău, opină Filon, ar fi avut grijă să se afle. Măcar pentru a oferi o pildă celorlalţi.

Argumentul păru să-şi atingă ţinta.

— Păi, şi-atunci... unde e fratele meu acum?

— Cu părere de rău, la asta nu-ţi pot răspunde. Dacă a reuşit să rămână pe cal, poate să se fi adăpostit oriunde.

— Şi ce făceai ieri în casa lui Ieftae? îl întrebă războinicul.

Răzvrătiţii supravegheau strada, bineînţeles.

— De fapt... Locuiesc la Ezechia, cel care face parte din Sinedriu.

După ce rosti numele lui Ezechia, Filon observă o uşoară tulburare printre cei prezenţi, însă nu ştiu cum s-o interpreteze. Era de bine, era de rău? Totuşi continuă:

— Am mers împreună cu Ezechia în casa lui Ieftae la

scurtă vreme după ce acesta fusese găsit fără viaţă. Iar ieri s-a întâmplat ca, la funeralii, fiica lui să mă roage să vin la ea ca să-mi ceară sfatul.

Cei trei răzvrătiţi se întoarseră spre al patrulea bărbat, care nici nu se clintise în timpul interogatoriului. Parcă îi aşteptau sentinţa.

— Aduceţi bere, zise bărbatul după câteva clipe. Nişte pâine şi fructe. Şi lăsaţi-ne singuri.

Ceilalţi se supuseră fără să scoată o vorbă, cel mai tânăr dintre ei întorcându-se în scurt timp cu cele cerute. Apoi, la un semn al comandantului său, luă pumnalul şi-i tăie legăturile lui Filon. Acesta se aruncă lacom asupra vasului cu bere şi asupra pâinii, fără a se sinchisi de privirile gazdei sale. O să chibzuiască la toate mai târziu.

După ce-şi potoli cât de cât foamea şi setea, Filon se apucă la rândul său să-l cântărească din ochi pe bărbat. Acesta stătea în picioare, sprijinindu-se într-o doară de toiagul pe care-l folosise ucigaşul lui Ieftae ca să fugă. Oare el să fi fost cel care...

Păstrând în continuare tăcerea, căpetenia răsculaţilor se apropie. Felul în care păşea dovedea deopotrivă forţă şi agilitate. Avea trăsăturile arse de soare, barba îngrijită şi părul prins la spate. Fără să se grăbească, se aplecă spre Filon ca pentru a-i cerceta tunica. Tânărul se simţi brusc ruşinat de mirosul neplăcut de grăsime şi de cuişoare pe care-l răspândea. Celălalt încuviinţă din cap şi-i întinse mâna:

— Numele meu e Iuda. Iuda Galileeanul.

Uluit, Filon dădu, la rândul său, din cap:

— Am... am auzit vorbindu-se despre tine.

— Îţi cer iertare pentru felul în care s-au purtat oamenii mei. Însă... Oraşul e plin de capcane în vremurile astea.

Samuel a dispărut, Ieftae a fost ucis.

— Vrei să spui că Ieftae...

— Da, Ieftae era unul dintre principalii noştri susţinători. El a plătit pentru casa aceasta şi ne-a pus-o la dispoziţie, ca să ne putem întâlni în taină şi discuta despre planurile noastre. Ierusalimul e cheia răscoalei. Dacă Ierusalimul ne urmează, toţi evreii ni se vor alătura.

— Aşadar... aşadar tu îl vizitai pe Ieftae fără ştirea fiicei lui?

— Sănătatea i se şubrezise în ultimele săptămâni. Era mai înţelept să mă duc eu la el.

Văzându-l cum se sprijinea calm în toiag, pe Filon îl cuprinse ameţeala. Vasăzică Iuda Galileeanul era misteriosul vizitator al lui Ieftae! Tribunul Iulius nu se înşelase!

— Dar acum trei nopţi... Tot tu ai...

— Te gândeşti că l-aş fi putut ucide, nu-i aşa?

Răzvrătitul zâmbi şi chipul i se însenină o clipă. Chipul acesta... Unde-l mai zărise Filon?

— Lăsând la o parte c-ar fi însemnat o crimă de neiertat, continuă bărbatul, şi un păcat cumplit pe deasupra, ar fi fost şi cel mai bun mijloc de a atrage atenţia romanilor asupra noastră. Fapt care, de altfel, s-a şi întâmplat şi mă tem că va trebui curând să părăsim această ascunzătoare. Sunt prea mulţi soldaţi în cartier. Cât despre mine, dacă asta te linişteşte, mi-am petrecut ultimele cinci zile la Bethel, supraveghind antrenamentul oamenilor mei. M-am întors la Ierusalim azi-dimineaţă. La ţanc pentru tine, după câte se pare.

— Dar ai o cât de mică idee despre făptuitorul acestei crime?

— Romanii aveau destule motive ca să-l ucidă pe Ieftae.

Căpetenia fariseilor să comploteze cu căpetenia răzvrătiţilor! Ce crezi despre asta?

— Bănuieşti că tribunul Iulius ştia?

— Iulius? Habar n-am. Însă orice se află până la urmă. Pe deasupra, această josnică înscenare l-a ajutat să obţină întăririle pe care le cerea.

— Deci i-ai văzut.

— Două mii de oameni sunt pe cale să-şi ocupe poziţiile în oraş. Ar trebui să fii orb ca să nu-i vezi.

Fără îndoială, ar fi fost mai prudent ca Filon să tacă, însă urciorul de bere pe care tocmai îl golise îi dezlegase limba:

— În timpul discuţiilor s-a vorbit despre un text la care Ieftae ţinea mult? Un text dispărut ori pe care încerca să-l găsească?

Iuda se arătă sincer surprins:

— Un text? Ce fel de text?

Filon îi povesti pe scurt despre pergamentul descoperit în gura mortului. Spera că Ieftae îi făcuse vreo mărturisire Galileeanului ori îi pomenise pe ocolite despre pergament. Însă, după câte se părea, Iuda n-avea ştiinţă de aşa ceva.

— „Ziua nazireului”, repetă, gânditor, răzvrătitul. „Oastea din Assur”... Poate-i un semn.

— Un semn?

— Atotputernicul nu va putea îngădui multă vreme ca sanctuarul să-i fie ocupat, nu? Şi cum evreii au lăsat să se întâmple asta, tot evreii trebuie să-l elibereze. E de-ajuns ca unul dintre noi să se ridice...

— Adică versetele ar fi în favoarea unei răzvrătiri?

O lumină nouă însufleţea privirea lui Iuda. Cine ştie dacă nu se vedea pe el însuşi în rolul nazireului?

— Răzvrătirea noastră e răzvrătirea Domnului, şopti. Nici n-ar putea să fie altfel.

Filon puse întrebarea care-i stătea pe limbă:

— O să-i învingeţi pe romani?

— Nu ştiu dacă pe lumea asta. Sunt însă sigur de un lucru: să consimţim la supunerea Ierusalimului înseamnă să ne rupem de noi înşine. Înseamnă să consimţim la moartea credinţei noastre şi la cea a poporului nostru. Spui că vii din Egipt. Uită-te cum sunt ai noştri acolo. Mănâncă precum romanii, se îmbracă precum romanii, muncesc precum romanii. Curând, vor gândi la fel ca romanii. Şi-ntr-o bună zi, vor sfârşi prin a crede în zeii lor. Acesta-i motivul pentru care nu avem altă cale: trebuie să ne răzvrătim azi. Mâine nu vom mai fi demni de aşa ceva. Şi ce va face cu noi Ziditorul dacă nici măcar n-am încercat să-i apărăm casa? Ce milă să implorăm din partea Sa dacă noi am trădat alianţa cu El? Iată de ce timpul nu contează. Înţelegi? Aşa cum nu contează înfrângerea mea sau a oamenilor mei... Să luptăm e de-acum mai important decât să învingem.

O mulţime de obiecţii se învălmăşeau în mintea lui Filon, însă tânărul ştia că n-avea niciun rost să le dea glas. Iar dârzenia rebelului îl mişcase. Preferă să aducă discuţia înapoi la crimă:

— Ieftae împărtăşea aceleaşi convingeri?

— Ieftae... Cred că ţinea mult la mine. Mă cunoştea de când eram foarte tânăr. Iar acum trei luni, când romanii au intrat în Ierusalim, către el m-am întors. Pusesem deja pe picioare trupe în Galileea şi în Decapole, aşa că îmi trebuia cineva de încredere, pe care să mă bizui în oraşul sfânt. Era cu adevărat un om al binelui. Fără nimic în comun cu marele preot şi cu slugile lui, dezonorat fie-le pe veci numele! Cred că într-o oarecare măsură chiar mă aştepta. Mi-a dat bani să cumpăr arme şi m-a prezentat unor prieteni de-ai săi. Farisei, mai ales. Ieftae avea credinţa că

trebuie să adunăm cât mai repede o armată. Că întreg poporul evreu era ameninţat. Zicea că nu trebuie...

Iuda îşi căută cuvintele:

— Da, zicea că nu trebuie să mai aşteptăm. Niciodată nu l-am văzut aşa de nerăbdător ca în ultimele săptămâni. Poate presimţea că...

Se opri, făcând un gest din mână ca pentru a alunga un gând sumbru.

— Din fericire, continuă după câteva clipe, vestea recensământului a grăbit lucrurile. Mulţi dintre-ai noştri au priceput ce înseamnă prezenţa romană. Noi dări, înainte de toate. Şi nu doar de asta oamenii ne primesc cu braţele deschise în sate. Ci şi pentru că prezenţa romanilor e un sacrilegiu. Şi încă ce sacrilegiu! Cine e împăratul Romei ca să pretindă să-i numere pe evrei? Numărătoarea supuşilor Săi e privilegiul unic al Domnului. Doar el poate să-l poruncească. Vom şti să i-o reamintim lui Augustus.

— Totuşi, rosti cu timiditate Filon, există o şansă ca recensământul să nu aibă loc. Ezechia trebuie să se întâlnească în curând cu procuratorul Coponius. Poate va obţine un răgaz, o amânare.

— Ezechia...

Răzvrătitul tăcu. Rostise acest nume dintr-o suflare, cu un glas aproape tânguitor. Şi brusc, în mintea lui Filon se făcu lumină. Ezechia... Acelaşi umblet, acelaşi zâmbet elegant. Fiul care preferase să se întoarcă în leagănul familiei din Gamala în loc să rămână la Ierusalim. Gamala... Nordul, Galileea! Stânjeneala pe care-o încerca bătrânul de fiecare dată când pomenea de răzvrătiţi. Poate de aici şi teama de a ghici cine se ascunde în spatele asasinului lui Ieftae. Iar mai devreme, când Iuda se aplecase deasupra prizonierului, n-o făcuse din pricina mirosului de cuişoare

care-l deranja. Nicidecum. Recunoscuse pe umerii celuilalt una dintre propriile-i tunici!

— Eşti... fiul lui Ezechia?

Expresia de pe chipul răzvrătitului era de nepătruns:

— Ce ironie, nu? Tata se luptă să împiedice recensământul şi războiul, în vreme ce eu mă rog să aibă loc amândouă.

— Ştie că te afli la Ierusalim?

— Bineînţeles. Sau, în orice caz, bănuieşte. Chiar dacă au existat mari neînţelegeri între noi, a avut grijă să mă urmărească de la depărtare şi să mă ocrotească. Ori poate s-a temut că cineva va face legătura între mine şi el. Cine ştie? Însă sunt plecat de peste cinci ani şi de-alde Iuda găseşti pretutindeni în Palestina. Nu prea are de ce să-şi facă griji.

— Adică v-aţi certat înainte să sosească romanii aici?

— Of! Chiar de când am ajuns la vârsta când începeam să înţeleg, mi-am dat seama că era un om slab. Slab în multe feluri.

Nu mai spuse nimic, însă tonul pe care vorbise vădea o mare tristeţe. În mintea lui Filon încolţi o bănuială:

— Şi acum... că eu am aflat toate astea. Despre tine, despre Ieftae. Ce ai de gând să faci cu mine?

— Oh, fii liniştit. Tata e un om slab, dar nu prost. Dacă n-a ascuns de tine povestea acestei crime înseamnă că te crede capabil să-i descâlceşti iţele. Şi după cum ţi-am explicat, întotdeauna am fost apropiat de Ieftae. Vreau ca asasinul să fie pedepsit. Mai presus de orice. De altfel, dacă Batşeba ţi-a cerut ajutorul înseamnă că te preţuieşte. Îmi amintesc că judecata ei era mai sigură decât a multor bărbaţi. De aceea şi eu te cred în privinţa lui Samuel şi a grajdului din Haceldama.

Îi întinse toiagul.

— Pumnalul îl păstrez, însă ăsta îţi aparţine. Poţi pleca. Chiar acum, dacă doreşti.

De-abia rostise cuvintele, că jos se iscă zarvă mare. Bubuituri, zgomot de uşă spartă şi strigăte de groază:

— Romanii! Romanii!

9

Cele ce urmară, Filon le trăi ca în transă, de parcă îşi privea propriul trup cum se mişcă. Până s-apuce el să-şi dea seama ce se întâmplă, Iuda era deja pe coridor, strigând cât îl ţinea gura către oamenii săi:

— Uşa din spate! Păziţi uşa din spate!

Răzvrătitul dispăruse, înghiţit parcă de larma glasurilor şi de zăngănitul armelor.

Filon se ridică ajutându-se de toiag. Picioarele îi erau moi, capul i se învârtea, trupul întreg îl durea atât de tare încât ar fi putut să-şi numere oasele unul câte unul. Romanii. Dacă-l prindeau aici, în bârlogul răsculaţilor, n-o să-i arate pic de milă. Pedeapsa pentru răzvrătiţi era crucificarea.

Gândul acesta îi înfierbântă sângele. Făcu un pas, apoi pe al doilea: n-avea nimic rupt, putea să meargă. Ieşi pe coridor şi aruncă o privire spre scara de unde se auzea un vacarm înspăimântător. Învălmăşeala era de nedescris. Legionarii spărseseră uşa de la intrare cu un soi de berbece şi vreo zece dăduseră buzna înăuntru cu spade şi scuturi. Fiecare lovitură în plăcile de metal scotea un sunet sinistru:

bang! bang! Unul dintre primii soldaţi îşi pierduse coiful şi o tăietură lungă îi brăzda chipul. Se clătină o clipă, apoi se prăbuşi. În faţa lui, uriaşul roşcovan îşi ridică spada în semn de victorie, după care se năpusti cu o forţă supraomenească asupra altui roman. Cu totul, erau cinci răzvrătiţi care să ţină piept atacului şi, în ciuda vitejiei lor, lupta părea inegală. În stânga, înghesuit la perete, cel mai tânăr dintre ei scoase un ţipăt. Lama spadei tocmai ce i se rupsese, iar adversarul său se pregătea să-l atace din nou. Un pumnal zbură prin aer, legionarul îşi duse mâna la umăr şi tânărul se feri de lovitură în ultima clipă.

Un fluierat ascuţit acoperi tumultul: un soldat făcu un gest ameninţător cu pumnul spre capătul de sus al scărilor. Lui Filon îi trebui ceva timp ca să priceapă că spre el arăta romanul. Şuieratul deveni şi mai ascuţit. Soldatul care fluiera! Cel care-l escortase acasă la Ezechia în prima zi. Îl recunoscuse pe Filon!

— Pleacă! îl îndemnă Iuda de la baza treptelor. Pleacă!

Izbituri surde se auzeau şi dinspre grădină. Curând, uşa din spate o să cedeze şi ea. Ce era de făcut?

— Pleacă, te implor!

Filon strânse toiagul cu toată puterea. N-avea niciun mijloc de apărare, niciun mijloc de a le veni în ajutor. Galileeanul avea dreptate: trebuia să fugă.

O luă spre uşa ce ducea pe acoperiş. Terasa era pustie şi, în pofida soarelui orbitor, zări scara exterioară din colţul opus. Dacă izbutea să ajungă la ea... Începuse să alerge când sunetul unor paşi grăbiţi îi atrase atenţia. Un legionar. Un legionar urca scările după el. Filon se opri şi-şi ţinu răsuflarea. În clipa în care coiful lucios se ivi la marginea acoperişului, Filon învârti toiagul şi-i trase o lovitură straşnică drept peste nas. Soldatul scoase un soi de horcăit

dezgustător şi, desenând prin aer o curbă perfectă, se strivi de pământul aflat zece coţi mai jos. Numaidecât începu să geamă. Tovarăşii săi nu vor întârzia să vină după el...

Filon privi cu atenţie terasa casei învecinate. Nu-i rămânea decât o singură scăpare. Măsură din ochi distanţa şi se dădu puţin înapoi ca să-şi ia avânt. Trase adânc aer în piept. În grădină, strigătele dădeau de înţeles că rănitul fusese descoperit. Cât ai bate din palme, romanii vor fi pe acoperiş.

Filon porni în fugă. Un pas, doi paşi. N-o să capete niciodată destulă viteză. Trei paşi. Cum să aşeze mai bine toiagul? Cinci paşi, şase paşi. Bordura era foarte aproape, să n-o rateze... Şapte paşi. Înfipse prăjina în jgheabul pentru scurgerea apei şi se împinse cu putere în picioare. Simţi cum toiagul se arcuieşte, cum trupul i se desprinde de terasă, îi văzu sub el pe legionarii care alergau, unul dintre ei îndreptându-şi chiar atunci ochii spre cer.

Marginea de piatră a celeilalte terase era aproape. Filon dădu drumul toiagului, îşi întinse cât putu de mult picioarele şi se rostogoli pe lutul uscat. Reuşise... reuşise!

Se ridică şi aruncă o privire în urmă. Romanii împresuraseră adăpostul răzvrătiţilor şi primeau întăriri, alţi soldaţi venind dinspre capătul străzii. Filon nu le dădea răsculaţilor nicio şansă...

Trebuia să fugă.

Se repezi spre scara exterioară a terasei şi sări din treaptă-n treaptă până în grădină. Aceeaşi grădină pe care o străbătuse în ajun, ticsită de unelte, aşchii de lemn şi cioburi. Din fericire, nici acum nu era nimeni prin preajmă - fără îndoială că stăpânii, dacă nu erau plecaţi, se zăvorâseră în casă ca să scape de grozăvia de afară.

Fără să mai piardă timpul, Filon se strecură pe sub gardul

de nuiele. Cu răsuflarea tăiată, cu obrajii şi mâinile zgâriate până la sânge, ajunse pe proprietatea abandonată a vecinilor lui Ieftae. Arbuştii neîngrijiţi, bazinul plin de frunze. Tânărul încercă să se liniştească. Se uşură de berea pe care-o băuse cu o oră mai devreme, apoi se strădui să-şi adune gândurile. Romanii nu vor întârzia să răscolească tot cartierul, dacă nu cumva şi începuseră să facă asta. Cel puţin doi legionari îl văzuseră fugind, printre care şi cel care-l recunoscuse. Cu siguranţă se vor pune pe căutat. Să iasă în stradă era nebunie curată, să rămână aici - de-a dreptul o sinucidere. Doar Batşeba ar putea să-l ajute.

Cu toate simţurile în alertă, trase cu ochiul printre tufişuri la casa lui Ieftae. Niciun zgomot, nicio mişcare care să-i dea de bănuit. Să nu le fi trecut legionarilor prin minte să-l caute în locuinţa fariseului? Mai aruncă o privire în dreapta şi-n stânga, apoi găsi în gard un loc în care crengile se răreau. Se strecură pe acolo acoperindu-şi faţa cu tunica, ceea ce-i dădu neplăcuta impresie că e un vânat urmărit de hăitaşi. Din stradă, unde vacarmul era în toi, ajungeau până la el frânturi dintr-o discuţie în latină:

— ...mai numeroşi!

— ...acoperişurile... imediat. Imediat!

Filon străbătu târâş grădina, rugându-se ca uşa din spate a casei să fi rămas descuiată. Ajuns sub streaşină, încercă ivărul. Zăvorul nu era pus. Se furişă înăuntru pe vârfuri. Linişte deplină. Uf! Se afla la adăpost.

Însă vai! Numaidecât lovituri sinistre răsunară în uşa principală. Trebuia să se ascundă, trebuia să se ascundă iar. Dar unde? În dreapta - sala de primire, în stânga - o arcadă întunecoasă ce dădea spre un coridor îngust. Cineva cobora în grabă scara: Mandu, care se ducea să deschidă.

Cum nu era timp de stat la discuţii, Filon alese s-o ia în

stânga. Se adânci în penumbră, crăpă prima uşă şi nimeri într-o cameră împodobită cu covoare frumoase şi mozaic lucios pe ziduri. Nici pomeneală însă de vreo mobilă în afara unui cufăr simplu. Niciun loc în care să se ascundă. O clipă se gândi să se întoarcă în grădină, însă un glas de bărbat răsunând la uşa de la intrare îl făcu să se răzgândească:

— La o parte, sclavule! Avem ordin să controlăm casa.

„Avem...” Prin urmare erau cel puţin doi.

Filon se repezi spre o altă uşă. Batşeba scoase un ţipăt uşor:

— Ce...

Baia... Tânăra femeie se îmbăia!

Filon duse un deget la buze înainte de a-i spune în şoaptă:

— Soldaţii... Sunt aici.

Căută din priviri o ieşire sau un obiect cu care să se apere. Dar în jur nu existau decât vase cu uleiuri parfumate, calupuri de săpun, talere de lut cu petale de flori şi ierburi uscate, o rochie din pânză de in şi prosoape împăturite cu grijă, plus câteva perne lângă un perete. Nimic cu care să ţii piept unui legionar. Şi cele două ferestre ale odăii ar fi îngăduit cel mult unei pisici mai măricele să fugă!

Cei doi tineri se uitară unul în ochii celuilalt. Batşeba îi întinse mâna:

— Vino!

— Dar eu...

Se auzeau paşi la catul de sus. Doi sau trei oameni.

— Preferi să te găsească?

Stânjenit, Filon coborî cele cinci trepte ce duceau spre fundul bazinului. Acesta avea formă rotundă şi un diametru de şapte-opt coţi, ceea ce oferea cât de cât spaţiu pentru

înotat. Apa era călduţă, fapt ce presupunea existenţa unui sistem cu aburi care s-o încălzească. „Singurul lucru care mă alină”, zisese Batşeba.

Filon îşi întoarse capul ca să nu-i vadă goliciunea. Ea râse de el:

— Avem treburi mai importante, nu crezi?

Îl luă de mână şi-l conduse spre marginea bazinului, în partea cea mai apropiată de intrare. Undeva se trânti o uşă. Cea dinspre grădină, oare? Romanii se apropiau.

— Ascultă-mă bine, şopti Batşeba. Când ei intră, te scufunzi. Există şansa ca ei să nu te observe din prag.

— Dar tu...

— Ssst! Sosesc.

Filon inspiră adânc înainte de a se lăsa sub apă. Dintr-odată i se păru că realitatea îşi pierde contururile şi devine schimbătoare. Sunetele se auzeau înăbuşite. Vedea mişcându-se trupul Batşebei care împrăştia deasupra lui petale şi ierburi uscate. Sânii ei aveau rotunjimi încântătoare, subliniate de mângâierea apei, în vreme ce pântecele i se unduia cu graţie. Iar locul în care se uneau coapsele.

Uşa se deschise cu violenţă:

— Şi aici ce...?

Un legionar dădu buzna înăuntru, cu spada în mână. Se opri în prag, descumpănit.

— De când li se îngăduie romanilor să fie de faţă când femeile evreice se îmbăiază? îl întrebă Batşeba cu glas aspru şi tăios.

— Îmi cer iertare, răspunse bărbatul într-o aramaică bunicică. Un răzvrătit a fugit dintr-o casă vecină. Suntem nevoiţi să cercetăm dacă nu cumva.

— Un răzvrătit? îi tăie ea vorba. Aţi uitat că tatăl meu a

fost ucis acum trei zile? Şi că bănuielile se îndreaptă tocmai spre rebeli? Şi voi vă gândiţi că aş adăposti unul în casa mea?

— Nu, bineînţeles, doar că...

Părea, în mod vădit, încurcat şi prea puţin dornic de o ceartă.

Filon nu auzea decât nişte sunete abia desluşite, însă putea să resimtă indignarea tinerei femei în fiecare mişcare a picioarelor ei. Picioare lungi şi zvelte şi mai viguroase decât şi-ar fi închipuit el. Graţie, fără îndoială, exerciţiilor pe care obişnuia să le facă în bazin. Îşi dădu seama însă că nu va putea rămâne la nesfârşit sub stratul de petale şi că, dintr-o clipă în alta, va trebui să respire.

Brusc, apa se învolbură şi Batşeba parcă ar fi fost trasă afară. Tânăra femeie se sprijinise în mâini şi se săltase pe marginea bazinului, oferindu-şi trupul şiroind de apă privirilor legionarului.

— Mai vrei ceva? întrebă ea pe un ton sfidător. Ori va trebui să-l înştiinţez pe tribunul Iulius despre felul în care se poartă soldaţii săi?

Romanul îşi luă cu oarecare greutate ochii de la tânăra femeie. La rândul său, lui Filon timpul începea să-i pară prea lung. Mai ales că era nevoit, prin mişcări uşoare ale degetelor, să împiedice tunica umflată de apă să se ridice la suprafaţă.

Legionarul oftă, într-un târziu, plin de ciudă. Aruncă o privire în jur, prefăcându-se a cerceta încăperea, se răsuci pe călcâie şi ieşi, având grijă să închidă uşa după el.

Filon ţâşni din apă, cu plămânii gata să-i plesnească. Batşeba îl îndemnă cu un gest să tacă. Urmară câteva clipe de linişte, apoi voci discutând pe coridor. Romanii plecau.

Aproape imediat, Mandu ciocăni la uşă:

— Stăpână... Stăpână! Totul e bine?

— Totul e bine, Mandu. Prietenul nostru din Egipt e iarăşi cu noi. Du-te şi adu din odaia de sus o tunică pentru el şi las-o în odaia mea.

Filon rămase o clipă năucit înainte de a bâigui câteva cuvinte de mulţumire. Batşeba se lăsă să alunece din nou în apă. Îl privea cu reproş:

— Ne-ai speriat foarte tare ieri.

— Am dat... am dat peste răzvrătiţi.

Îi istorisi cele întâmplate de când plecase, povestindu-i de-a fir a păr discuţia cu Iuda.

— Iuda? se miră ea. Iuda Galileeanul e fiul lui Ezechia? N-aş fi bănuit...

— Îl cunoşti?

— Trecea uneori pe la noi când era mai tânăr. Dar îl credeam plecat pentru totdeauna în nord.

— A rupt orice legătură cu Ezechia?

— Oarecum. Iuda a avut mereu o înclinaţie spre severitate şi asprime. Morală, puritate, religie, ce se cuvine să faci, ce nu se cuvine să faci. Asta-i şi motivul pentru care a devenit atât de apropiat de tata. Ezechia a dat mereu întâietate plăcerii. Plăcerii şi banilor.

Vorbea cu o anumită dezinvoltură care-l surprinse pe Filon.

— Dar tu? se pomeni el întrebând.

— Eu?

Batşeba înota în cercuri mici în mijlocul bazinului. Uşurinţa cu care se mişca era uimitoare.

— Ceea ce ţi-aş putea mărturisi despre mine riscă să nu-ţi placă.

În mod logic, Filon ar fi trebuit să iasă până acum din bazin, să părăsească încăperea ca să îmbrace o tunică

uscată şi să continue această discuţie într-un loc mai potrivit. El, în schimb, stătea ca vrăjit, sperând ca momentul acesta să se prelungească îndeajuns ca să... Ca să ce, de fapt?

— Lăsă-mă pe mine să judec, îi răspunse.

Ea dispăru într-un vârtej de apă înainte de a se ivi chiar în faţa lui, la o depărtare de numai câteva degete.

— Te-am prevenit, înţeleptule egiptean. Să zicem, pentru a merge direct la miezul problemei... Vreau să spun miezul problemei aşa cum îl vedeţi tu, tata sau locuitorii Ierusalimului. Eu... eu nu mai cred la fel ca voi.

Dacă nu s-ar fi aflat lângă marginea bazinului, Filon s-ar fi tras înapoi.

— Nu mai...

— Nu. Nu în felul în care înţelegeţi voi credinţa. De la acea întâmplare nefericită.

Îl privi drept în ochi, ca pentru a cântări dacă el era capabil să-i înţeleagă povestea.

— Aveam nouă ani pe atunci. Mă jucam pe acoperiş împreună cu o verişoară de-a mea. Era o zi de primăvară, cam ca azi, mai puţin căldura. Vremea era plăcută. Plăcută, pur şi simplu, aşa cum era şi viaţa mea. Eu şi verişoara mea alergam una după alta şi am vrut să fug pe scara exterioară. Pe atunci tata încă nu pusese să fie dărâmată. Râdeam, îmi amintesc foarte clar. Aveam părul împletit cu mărgele colorate şi o rochie uşoară, galbenă. La cea de-a treia treaptă, piciorul mi-a alunecat şi am căzut în gol.

Lacrimile i se rostogoliră pe obraji şi se amestecară cu apa din bazin. Nici măcar nu încercă să şi le şteargă.

— Şase zile am zăcut fără cunoştinţă. Părinţii mei m-au crezut pierdută, iar doctorii ar fi preferat chiar să fiu. Când mi-am revenit, nu mai puteam să merg. Pe mama lucrul

acesta a îndurerat-o adânc. Eram singurul ei copil. S-a îmbolnăvit destul de grav şi un an mai târziu a murit. Tata... tata s-a purtat foarte demn. Ar fi putut să se căsătorească iar, să aibă şi alte soţii. Dar nu, el s-a îngrijit de mine. M-a învăţat să citesc, să socotesc. M-a învăţat scripturile, fapt neobişnuit pentru o fată. Însă nu mai eram cu adevărat o fată. Eram o schiloadă. Am văzut-o pe verişoara mea logodindu-se la doisprezece ani, apoi căsătorindu-se la treisprezece. Avea paisprezece ani când a născut întâiul fiu. Astăzi, are patru băieţi frumoşi, pentru care toată lumea o respectă. Îşi slujeşte soţul, vede de copii, împarte porunci celor două sclave. Merge adesea la Templu. Îţi închipui c-o invidiez? Poate. Doar sunt schiloadă, nu?

Respira sacadat şi făcu o scurtă pauză înainte de a continua:

— În ochii bărbaţilor... în ochii bărbaţilor... ăsta-i lucrul cel mai greu de îndurat. Pentru unii sunt un blestem, pentru alţii, un animal ciudat. O fiinţă impură, în orice caz. Altminteri cum să explici de ce Atotputernicul mi-a dat o astfel de pedeapsă? Oricum femeia nu înseamnă mare lucru. Când mai e şi impură, trebuie să stea deoparte. Prin urmare, la ce poate să spere o femeie impură pe viaţă?

Filon nu scotea un cuvânt. O asculta pe Batşeba cu un amestec de uimire şi fascinaţie. Buzele ei ce se mişcau ca într-un dans, sinceritatea şi brutalitatea vorbelor, sânii ce aproape că-l atingeau... Nu mai ştia ce să creadă.

— De-a lungul anilor, reîncepu ea, mi s-au deschis ochii. Mi-au revenit în minte şi nişte imagini. Din zilele când zăceam fără cunoştinţă şi mama mă veghea. Am văzut... Nu, o să spui că-s nebună. Ce e sigur... Cred că noi ne-am făcut o idee greşită despre Dumnezeu. Regulile, principiile, ritualurile... Toate astea ne liniştesc. Gesturile... Ele ne

ajută să ne recunoaştem unii pe alţii. Să-i respingem pe cei care nu ne seamănă. Ba chiar să luptăm împotriva lor. Hotarul dintre noi şi ei e clar. Însă dragostea Domnului este mult mai simplă. Da, mai simplă şi mai cuprinzătoare deopotrivă. N-are nevoie de măşti care să acopere feţele, de veşminte care să îmbrace trupurile. De mâini pătate de sânge. El îi deosebeşte pe cei buni de cei răi. El citeşte în inimi. Tata m-a convins de asta. Aproape fără voia lui. Zic bine fără voia lui! Căci era un om bun. Bun pe dinăuntru. Atât de grijuliu şi atent la toate: ce mânca, felul în care se îmbrăca, rugăciunile, sacrificiile, dările... Chiar şi fără să respecte toate astea, ar fi fost un om bun. Mult mai bun decât marele preot, de pildă, pentru care credinţa stă doar în purtări. Mai bun decât Ezechia care pretinde că-i apără pe evrei. Important nu e ce arăţi, ci ceea ce eşti.

Batşeba se îndepărtă cu iuţeală, bătând apa cu mâinile.

— Vrei adevărul, nu-i aşa? Ei bine, adevărul e că de-acum puţin îmi pasă ce cred alţii despre mine. Puţin îmi pasă de aceste rânduieli fără rost şi de privirile făţarnice. Am hotărât să fac doar ce consider eu că trebuie făcut. La urma urmei, e singurul lucru care mi-a mai rămas, nu? Iar ceea ce trebuie făcut, înainte de orice, e să-l prindem pe asasinul tatălui meu. Cât mai repede. Căci omul acesta e rău. Rău pe dinăuntru. Încearcă să triumfe asupra binelui... A „adevăratului" bine. O simt. O ştiu.

Filon ar fi putut să-i spună că preceptele Atotputernicului erau lucrarea Atotputernicului însuşi şi că un popor întreg nu putea să se dedice Domnului său dacă nu ştia cum să-l cinstească. Că existau suflete slabe, cele mai multe dintre ele, neîndoielnic, pentru care gesturile erau stâlpi şi rânduielile, zid de apărare. Că neamul evreilor n-ar fi reuşit să supravieţuiască secolelor fără legătura trainică a

ritualurilor. Şi că respectarea lor strictă nu te împiedica să fii sincer. Ar fi putut s-o contrazică înşirând toate acestea şi încă multe alte argumente. Dar se abţinu. Pe undeva, o înţelegea. Dincolo de orice blasfemie. Îi admira dârzenia şi tăria. O găsea frumoasă.

Dar trebuia totodată să iasă din bazin.

— Mai există ceva legat de crimă despre care nu ţi-am vorbit, zise el cât mai într-o doară. Dacă-mi îngădui... aş vrea să discutăm despre asta în altă parte.

10

Era riscant. Foarte riscant. Cum să-şi închipuie cineva că legionarul din spatele uşii se va lăsa păcălit? Era nebunie curată. Însă, după câte se părea, asta o distra la culme pe Batşeba.

Puţin mai devreme, după-amiază, după ce îmbrăcase veşminte curate şi se întâlnise cu Batşeba în sala de primire, Filon îi povestise tot ce ştia despre pergamentul din *teffilin.* De-acum era convins că nimeni nu dorea mai mult decât ea să-l găsească pe vinovat şi că nimeni nu înţelegea mai bine ca ea că asta trebuia să se întâmple cât mai repede. Ea îl ascultase cu atenţie, punându-i numeroase întrebări despre Isaia, Miheia, Naum, Osea şi Sofonie, prorocii din care negreşit ucigaşul se inspirase. Apoi, când fu sigură că a priceput tot, tânăra femeie luă o hotărâre:

— Nu avem de ales. Dacă e într-adevăr vorba despre

textul pe care tata îl căuta, trebuie să mergem la unchiul Elie.

— Să mergem?

— Bineînţeles, să mergem amândoi! Singur n-ai reuşi în veci să-l faci să vorbească. Iar dacă eu îi pun întrebări, fără să fii şi tu de faţă, aş scăpa, poate, din vedere vreun amănunt important. Ţi-am mai spus, unchiul Elie e un om ciudat. Cuvintele lui sunt uneori... dezlânate.

— Dar e cu neputinţă să ieşim de aici! Un soldat stă de pază în apropierea casei şi romanii sunt peste tot în Ierusalim. Dacă nu aşteptăm să se înnopteze, n-avem nicio şansă.

— Nici nu se pune problema să aşteptăm până la noapte, îl întrerupse ea. Fiecare oră pierdută ne îndepărtează de ucigaş.

O sclipire de şiretenie îi însufleţi privirea:

— Fii liniştit, o să ieşim de aici. Chiar acum.

Îl chemă pe Mandu şi-i şopti ceva la ureche. Sclavul încuviinţă din cap şi câteva clipe mai târziu se întoarse cu o bucată de lemn ars scos din vatră. Filon începea să înţeleagă ce fel de plan punea Batşeba la cale.

— Doar nu te gândeşti să... bâigui el.

— Ba bine că nu!

Şi iată cum se pomenise Filon pe coridor, cu faţa dată din belşug cu funingine, cu un turban nubian pe cap, cu o tunică lungă până la călcâie şi cu Batşeba în braţe. Soldatul care stătea de pază trebuia să aibă vederea destul de slabă ca să-l confunde cu Mandu! Singurul neajuns era că, dacă voia să-l controleze, dacă-i punea vreo întrebare ori dacă se apropia un pas, romanul ar fi descoperit pe loc înşelătoria. Însă tânăra femeie nu părea să-şi facă deloc griji:

— Nu mai fii aşa încordat, o să cădem amândoi! Soldaţii

urmăresc un răzvrătit, nu un sclav. Cu atât mai puţin un sclav negru! Vei vedea, nici măcar n-o să ne observe. Cât despre oamenii din cartier, ei sunt obişnuiţi să ne vadă împreună. N-avem de ce să ne temem!

N-aveau de ce să se teamă... Doar că el măsura cu două degete mai puţin decât Mandu, avea umerii mai înguşti şi zgârieturile de pe obraji peste care dăduse cu funingine îl mâncau groaznic. În afară de asta, n-aveau a se teme de nimic!

Uşa se deschise şi legionarul rămas să supravegheze intrarea se întoarse spre ei cu ochi bănuitori:

— Unde vă duceţi aşa?

— La cimitirul de la Poarta oilor, răspunse Batşeba, cu o voce tulburată exact cât se cuvenea. Trebuie să-i aduc un ultim omagiu tatălui meu înainte de apusul soarelui.

Soldatul o privi cu un amestec de dispreţ şi enervare. Hotărât lucru, evreii ăştia aveau o grămadă de obiceiuri de neînţeles.

— Şi el?

Filon simţi cum o picătură de sudoare i se brobonează pe frunte. Îl îmboldea o dorinţă nebună să se scarpine, imaginându-şi dâra pe care-ar lăsa-o de-a lungul nasului şi pe obraz. O minunată dungă albă în mijlocul feţei sale ca tăciunele!

— E sclavul meu. Eu nu pot merge, ar trebui s-o ştii. Ori poate preferi să mă duci chiar tu...

Bărbatul ridică braţele spre cer:

— Asta mi-ar mai lipsi!

Le făcu semn din mână să dispară. Fără să mai aştepte, Filon porni pe ulicioară, profitând de ocazie ca să arunce o privire spre casa răzvrătiţilor. Soldaţii continuau să umble în toate direcţiile. Se întrebă ce se întâmplase cu Iuda

Galileeanul, cu roşcovanul cel uriaş, cu tânărul şovăielnic. Dar nu, mai bine să nu se gândească la asta.

— Uită-te drept înainte, altminteri o să atragem atenţia, îi ceru Batşeba.

Străbătură în tăcere cartierul parfumierilor. Legiunea se desfăşurase pretutindeni, cercetând dughenele, supraveghind răspântiile, păzind străzile principale. Pesemne că mulţi locuitori se închiseseră în case, căci întâlneai doar câţiva pelerini rătăciţi pe care legionarii îi îndemnau s-o ia înapoi spre Templu. Ca să evite controalele, cei doi tineri apucară printr-un labirint întortocheat de străduţe, urcând până aproape de hipodrom, apoi coborând până la zidul străvechi al cetăţii lui David. Acolo, la adăpost de priviri curioase şi de soarele ce stătea să apună, Filon o aşeză pe Batşeba pe un pietroi şi-şi trase sufletul. Ea îi întinse o bucată de pânză albă ca să se şteargă.

— Ai auzit de Azzakku? îl întrebă râzând.

— Azzakku?

— Da. Când eram mică şi nu voiam să ascult, mama îmi spunea că o să vină Azzakku şi o să mă preschimbe într-o piatră. Mama era de fel din Mesopotamia şi în ţinutul unde se născuse ea, Azzakku era un soi de monstru al munţilor care-i speria pe copii. Se povesteşte că, dacă se apropie de un râu, apele încep să clocotească şi peştii să fiarbă. Şi dacă scuipă în aer, poate să stârnească o ploaie neagră ce ţine două zile. Ei bine, te asigur că în această clipă semeni cu Azzakku!

Şi izbucni în râs.

— Mulţumesc, mormăi el.

— Nu mi-o lua în nume de rău, glumesc, fireşte. De fapt, eşti tare chipeş.

Rostise ultimele cuvinte pe acelaşi ton zeflemitor, încât Filon rămase cu faţa ascunsă în dosul cârpei, întrebându-se ce atitudine să ia.

— Eşti căsătorit? continuă Batşeba. Nu, simt eu că nu. Totuşi, ai vârsta potrivită pentru căsătorie.

Filon scoase capul de sub pânză, pieptănându-şi cu degetele părul spre spate cum putea mai bine.

— Nu mă grăbesc, se apără el. Deocamdată mă dedic învăţăturii. Studiez la şcoala lui Arius Didymus. Mă interesează mai ales filosofia. Dar până nu sunt sigur ce cale vreau să urmez...

— Nu-mi spune că filosofia e singura ta iubită!

— Mă rog...

Ea îl privea c-un zâmbet uşor ironic. Nu, bineînţeles, îşi zise Filon, în sinea sa, nu exista doar filosofia. Cunoscuse o femeie, la Alexandria. O femeie mai mare decât el. O văduvă, foarte frumoasă, foarte tandră. O egipteancă. Din păcate, nu era evreică şi nici n-avea de gând să devină. Şi oricum, tatăl său n-ar fi încuviinţat niciodată o asemenea căsătorie.

— Nu vreau să vorbesc despre asta, oftă el într-un târziu.

Chipul Batşebei se întunecă brusc, pierzându-şi orice urmă de veselie:

— Iartă-mă dacă te-am rănit, îl rugă. Nu ştiu ce m-a apucat să-ţi pun asemenea întrebări şi să fac asemenea observaţii. O clipă, m-am crezut... Ce prostie!

Îşi trecu parcă fără să vrea mâinile de-a lungul picioarelor şi se forţă să zâmbească:

— La urma urmei, Azzakku chiar m-a preschimbat într-o piatră, nu-i aşa? Nu eram destul de cuminte, pesemne. Şi-acum gata cu trăncăneala, trebuie să ne grăbim.

Filon se aplecă spre ea, îşi petrecu un braţ pe sub spatele

ei şi celălalt pe sub coapse. O găsea uşoară ca un fulg.

Elie locuia într-un adăpost ciudat, construit din lemn şi piatră, pe Muntele Măslinilor, de cealaltă parte a văii Chedron. În faţa casei se vedeau un smochin uriaş, un bazin cu apă şi un câine sălbatic care părea pe deplin domesticit. Batşeba împinse uşa, care nu opuse nici pic de rezistenţă. Înăuntru domnea întunericul şi nu se auzea niciun zgomot.

— Dacă e aici câinele, înseamnă că Elie nu e departe, şopti ea. Unchiule Elie?

— Tu eşti, Bat?

Sprijinit de perete stătea un bărbat, cu picioarele încrucişate sub el. Aproape fără să se clintească din loc, lovi cu toiagul oblonul de deasupra lui, ce ţinea loc de fereastră. O lumină roşiatică se revărsă brusc, dând la iveală o încăpere cu totul goală, în afara unei rogojini întinse într-un colţ şi a unor străchini puse direct pe jos. De acoperişul din crengi atârnau câteva obiecte ce semănau cu nişte cutiuţe de piele legate cu sfori subţiri. *Teffilin*-uri. Cât despre bărbat... Lui Filon îi trebui ceva timp ca să-i distingă trăsăturile. Arăta foarte bătrân, o barbă imensă îi acoperea pieptul şi pântecele. Avea mâinile şi obrajii descărnaţi, iar părul îngălbenit îi cădea de-o parte şi de alta a capului. Ochii lui priveau necontenit într-un singur punct. Era atât de slab, încât vocea ascuţită şi răsunătoare părea că iese din gâtlejul altcuiva:

— Cine e cu tine, Bat? Nu-i Mandu?

— Nu, unchiule Elie. E Filon, un prieten. Mă ajută să-l caut pe omul care l-a ucis pe tata.

— Un prieten, zici? Care te ajută? Ah, câtă durere, câtă durere trebuie să-ţi fi adus moartea lui Ieftae! Era prietenul meu, Ieftae, era şi prietenul meu. M-a ajutat deseori. Moartea, vai! Sângele...

— Tocmai din acest motiv am venit la tine, unchiule Elie. În gura lui s-a găsit un *teffilin.*

— *Teffilin*-ul, cuvântul Atotputernicului lângă inimă! Dar în gură? *Peh-sah...* Da, se poate... *Peh-sah,* gura care vorbeşte. Şi *Pessah,* Paştele! Înţelegi?

— Nu, unchiule Elie, nu înţeleg... Dar lasă-mă să termin. În *teffilin* nu erau versete ale Cărţii. Era o profeţie.

Batşeba îi făcu semn lui Filon să se aşeze alături de Elie. Apoi îşi apropie cu blândeţe gura de urechea bătrânului şi recită în şoaptă:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în ţara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

Elie îşi mişcă buzele, dar fără să scoată vreun sunet. Repeta cuvintele în tăcere, ca pentru sine. Când isprăvi, clătină îndelung din cap:

— Vasăzică asta este, Bat...

— Ce este, unchiule Elie?

— Sărmanul! Avea dreptate! Şi eu aveam dreptate! *Teffilin*-ul, bineînţeles! *Peh-sah!*

Filon era convins că bătrânul aiura, pur şi simplu. Batşeba luă în palmă degetele noduroase şi începu să le mângâie ca pe ale unui copil.

— Ascultă-mă, unchiule Elie. Trebuie să ştiu. Te-am auzit într-o zi discutând cu tata despre un text. Un text de cea mai mare importanţă pentru el şi pe care se străduia prin toate mijloacele să-l găsească. Sunt convinsă că ţi-a mărturisit ceva.

— Textul... Ameninţarea... Vai! Niciodată n-ar fi trebuit să-l citească. Niciodată!

— Aşadar, căuta tocmai această profeţie?

— Această profeţie? Ah! Cine ştie? Fetiţa mea, a trecut un veac şi jumătate!

Dintr-odată amuţi, ca adâncit într-un ocean de gânduri doar lui cunoscute.

— Unchiule Elie, reîncepu tânăra femeie, trebuie să-mi spui. Tata a fost ucis din pricina acestui text, sunt aproape sigură. Doar tu poţi să mă ajuţi. Ieftae era prietenul tău, nu-i aşa?

— Ieftae...

Părea mai puţin tulburat.

— Ieftae a auzit vorbindu-se despre Ameninţare. De ani întregi, în familia noastră, în casa noastră. O, da, din vremea lui Qehat şi Uzziel.

— Qehat şi Uzziel? îl încurajă Batşeba.

— Qehat şi Uzziel... Qehat a fost mare preot al sfântului Templu, acum o sută cincizeci de ani. Qehat, mare preot, da, saducheul! Uzziel era fratele lui, un om pios, un slujitor credincios al Domnului. Într-o zi, Uzziel a descoperit textul. Ameninţarea. De ce tocmai el? Aşa a vrut Atotputernicul şi aşa s-a întâmplat! Of! Ziua nefericirii şi a tristeţii! Pentru noi toţi!

Începu să psalmodieze ceva de neînţeles, cu ochii mereu fixaţi asupra unui punct nevăzut. E orb, îşi zise Filon. Asta e, nu vede nimic!

— Despre ce ameninţare e vorba, unchiule Elie?

— Ameninţarea! Profetul, da! Uzziel găsise textul adevărat al profetului. Întreaga profeţie! Însă Qehat n-a vrut să creadă. Nu! N-a primit Cuvântul! A vrut ca Uzziel să tacă. Propriul lui frate! Şi Uzziel a dispărut! Şi textul profetului a dispărut! Dar Ameninţarea e tot acolo. Ameninţarea apasă azi asupra noastră!

Tremura din toate mădularele şi Batşeba îi potrivi cum putu mai bine tunica pe umeri.

Filon se amestecă în discuţie:

— Cine e acest profet? Cine a scris acest text?

— Cine poate spune? Atâtea taine vechi de peste un secol! Atâtea taine! Uzziel a dispărut! Textul a dispărut! Dar textul e adevărat. Şi profetul la fel. Un profet al Cărţii, e adevărul adevărat. Dar care? Care profet? Nu ştiu. Nici Ieftae nu ştia. Prea multe taine. Cât despre Qehat. Pe atunci era mare preot, nu-i aşa? Un saducheu. Iar saducheilor nu le plac profeţii. Saducheii nu recunosc decât primele cinci cărţi. *Bereshit, Shemot, Wayyiqra, Bemidbar, Debarim*[1]*.* Tora lui Moise! Pentateuhul! Cărţi sacre între toate, oh, da! Dar saducheii resping toate celelalte cărţi. Le resping! Mai ales pe cele ale profeţilor! Iată de ce Qehat l-a făcut să tacă pe Uzziel, propriul lui frate. Şi iată de ce Uzziel a dispărut!

— Qehat l-a ucis pe Uzziel? îl iscodi Batşeba pe un ton sumbru.

— Vai, fiica mea! Au trecut o sută cincizeci de ani! Unde sunt martorii? Unde sunt ei? În orice caz, nimeni nu l-a mai văzut pe Uzziel, nimeni n-a mai văzut textul. Până azi!

— Atunci cum poţi fi sigur că e vorba despre aceeaşi profeţie? Vreau să zic, cea a lui Uzziel şi cea din *teffilin?*

— Ah! Nazireul, David, Egiptul... Veliar! Ameninţarea! Bineînţeles că-i acelaşi text. Adevăratul text al profetului. Care profet? Of! Cum să răspund? Ştiu doar că taina s-a păstrat, da, însă unele lucruri s-au aflat. Nenorociri cumplite. Profetul vestea nenorociri cumplite. Sfârşitul lui Israel, dacă Israel nu va şti să-l primească pe Mesia. Doar

[1] În ebraică: Geneza sau Facerea, Exodul sau Ieşirea, Leviticul, Numerii, Deuteronomul, desemnate prin primul cuvânt important de la începutul textului (n.a.).

că saducheii nu cred nici în Mesia. Oh, nu! Marii preoţi nu-l vor pe Mântuitor. E prea primejdios! Fariseii se roagă ca Mesia să vină. Dar saducheii se tem! Marii preoţi se tem, da!

— Unchiule Elie, marele preot... marele preot Gad se teme şi el?

— Gad? Vai! Gad, saducheul. Ieftae şi el au discutat. Au discutat amândoi. Despre Ameninţare!

— Tata şi Gad?

— De voie, de nevoie! Taina familiei, taina casei! Ţi-am povestit deja... Gad şi Ieftae!

— Îmi pare rău, unchiule Elie, nu reuşesc să te urmăresc. Care familie? Care casă?

— Casa! Casa lui Gemul! Qehat şi Uzziel erau din casa lui Gemul. Gad şi Ieftae sunt şi ei din casa lui Gemul! Noi toţi suntem din casa din Gemul! E taina tainelor!

Filon îi aruncă tinerei femei o privire întrebătoare.

— E adevărat, încuviinţă ea, Elie are dreptate. La origine, Gad şi tata aparţineau aceluiaşi clan. O familie de preoţi, destul de veche: casa lui Gemul, din care au rămas doar câţiva membri. Dar tata s-a rupt de saduchei şi n-a vrut niciodată să se numere printre slujitorii Templului. Şi apoi, Gad şi el nu erau câtuşi de puţin fraţi. Erau doar veri. Ca mulţi alţii din Ierusalim...

— Nu, nu fraţi! adeveri bătrânul. Nu ca Uzziel şi Qehat. Dar Gad cunoştea tot, ştiu asta. Tocmai fiindcă aparţine casei! Casa lui Gemul! Gad l-a întrebat pe Ieftae şi Ieftae mi-a spus. Îşi făcea griji, mari griji. Cineva se interesează de Ameninţare şi Ameninţarea soseşte! Cineva doreşte să se împlinească partea rea a profeţiei. Cineva care trage nădejde ca Veliar să biruie! Vai mie! Biruinţa lui Veliar! La asta se gândea Ieftae. Voia să împiedice asta! Biruinţa lui

Veliar! S-o împiedice cu orice preţ! De aceea căuta textul. Textul găsit în *teffilin!*

11

Vorbeşte. O, Doamne, vorbeşte. E nerăbdător. Vrea să afle.

Nici prin gând nu-i trece.

— Arată-mi-l.

Să i-l arăt, bineînţeles. Cum ar putea să bănuiască? Nu se aştepta la asta. Nu se aştepta la mine.

— Iată...

Pergamentul întins pe masă. Degetele lui tremurând dornice să-l atingă. Se asigură că în preajma sa... Dar nu, nu-i nimeni care să-l deranjeze, nici femeie, nici copil. Cât despre servitori. Da, totul a fost bine pregătit.

Să mă ridic, încet. El nu s-a mişcat. Citeşte. Cu nesaţ.

Să mă apropii.

— Aici, vezi? Frazele acestea două.

Are încredere.

Spatele lui. Pumnalul care se îndreaptă singur într-acolo. E atât de uşor. Doar o lovitură. Lama pătrunde şi sfâşie inima. O clipă, ochii lui mă caută. Măcar a priceput?

Şi apoi sufletul îl părăseşte.

Ultimele licăriri ale soarelui, răcoarea aerului de sub cedrul cel mare. Să rostogolesc trupul prin praf. Praf în urechi. Să împăturesc pergamentul. Cutiuţa de piele. Praf în gură. Şnurul. Împlinirea.

Profetul va fi mulţumit.

Filon abia avu timp să se lipească de zid: doi soldaţi veneau înspre el. În ultima clipă, o luară spre est. Tânărul răsuflă uşurat. Se apropia de palatul lui Gad, prin spatele teatrului lui Irod. Pe măsură ce urca spre Templu, legionarii deveneau mai numeroşi, însă, din fericire, păreau să fi renunţat să-i mai vâneze pe răzvrătiţi şi lumea umbla mai lesne încoace şi-n colo prin Ierusalim. Oricum, dacă din întâmplare îl înhăţau...

Îşi făcea griji şi pentru Batşeba care rămăsese în tovărăşia bătrânului Elie pe Muntele Măslinilor. Ce-i drept, ea îl lămurise că Mandu o să vină după ea îndată ce se va înnopta şi că lucrul cel mai grabnic era discuţia cu marele preot. Căci Gad avea clar un amestec. Ştia de existenţa profeţiei şi stătuse de vorbă despre ea cu Ieftae. Poate chiar el poruncise să fie ucis... Filon trebuia să se arate prudent. Când se întâlniseră în Templu, Gad îl sfătuise să se ţină departe de povestea aceasta. Fapt care, în lumina celor aflate între timp, era un fel de mărturisire. Ori cel puţin dovada că marele preot voia să ascundă ceva.

De-acum, palatul nu putea fi prea departe. Strada era destul de largă, bine pavată, străjuită de torţe ce ofereau lumină ca-n plină zi. Un cartier bogat, bărbaţi înveşmântaţi în mantii scumpe, stând la taclale în grupuri, femei cu pieptănături rafinate grăbindu-se să se înapoieze acasă la căderea nopţii. Trebuia să cotească pe strada următoare şi...

Filon dădu aproape nas în nas cu el. În prima clipă, nu-i văzu faţa, ci doar sclipirile colorate ce se întrezăreau de sub mantia albă: cele douăsprezece pietre preţioase ale

efodului[1], câte una pentru fiecare trib al lui Israel. Apoi, ca într-un vis, recunoscu trăsăturile aspre şi autoritate, barba fină, ochii iscoditori, părul îndesat sub glugă. Gad... Care părea la fel de surprins ca Filon.

— Iartă-mă, mare preot, ce întâmplare nemaipomenită. Tocmai veneam la...

Fără să-l asculte, Gad se răsuci pe călcâie şi o luă la goană pe o străduţă ce cobora în dreapta. Pe moment, Filon nu ştiu ce să facă:

— Stai, nu voiam să... Mare preot?

Porni după el. De ce fugea Gad? De ce se temea? Încă o străduţă. Pustie. Ecoul unor paşi grăbiţi răsuna ceva mai departe, spre est. Pesemne că în capătul străzii Gad cotise, îndreptându-se spre Templu. Filon îşi dădu seama că dacă mai stătea mult în cumpănă o să-i piardă urma de tot. Alergă mai iute şi ajunse pe o stradă mai largă şi mai luminată. Iată-l, la cincizeci de paşi mai încolo. Însă nu Templul era ţinta lui Gad.

— Hoţul! urla marele preot cât îl ţinea gura. Hoţul!

O patrulă romană. Se aruncase în braţele primei patrule ce-i ieşise în cale! O patrulă care acum privea către Filon. Erau cinci soldaţi. Hotărât lucru...

Filon făcu numaidecât cale-ntoarsă. Greşită mişcare... Alertaţi, pesemne, de strigăte, doi soldaţi se apropiau din direcţie opusă. Cei cu care fusese cât pe-aci să se întâlnească mai devreme. La dreapta şi la stânga - ziduri înalte şi netede. Nicio ieşire. De astă dată, era prins în capcană. Simţi vârful unei suliţe în spate.

— Nu mişca ori te spintec.

---

[1] numele ebraic al şorţului pe care îl purta Kohen Gadol (Marele Preot) care îndeplinea serviciul divin în Tabernacol şi apoi în Templul din Ierusalim.

Cu obişnuita lor delicateţe, romanii îi dăruiră câteva lovituri peste umeri şi picioare, cât să-l facă să priceapă că nu câştiga nimic zbătându-se.

— N-aveţi niciun drept să mă arestaţi! se împotrivi Filon.

— Gura! O să-i povesteşti despre asta comandantului închisorii.

După ce-i legară mâinile la spate, mica trupă porni spre fortăreaţa Antonia.

Gad dispăruse.

Şase ore? Şapte ore? Fără îndoială, era închis de cel puţin şase ore. Văzuse discul strălucitor al lunii trecând prin dreptul deschizăturii minuscule în formă de corn din partea de sus a zidului. Acum nu se mai zărea decât nimbul pâclos. Şi temniţa părea mai liniştită. Mai puţine urlete şi sudălmi, dar mai multe sforăituri şi, când şi când, o chemare. Se auzeau tot mai des gemete din carcera de alături, unde unul dintre prizonieri se agita cu zgomotul de lanţuri: „Oh! Oh! Nu... Apă! Apă!” Omul aiura sau cam aşa ceva. Din timp în timp, lovea în zidul de piatră. Era cu neputinţă să dormi. Însă oricum Filon n-avea somn. Se scurseseră vreo şase ore. Oare câte-i mai rămâneau de trăit? În privinţa aceasta, nu se amăgea. Deocamdată, romanii nu aflaseră cine e. Niciunul dintre ei nu-l recunoscuse, nici pe coridoarele fortăreţei Antonia, nici în temniţa mizeră. Însă asta nu va mai ţine mult.

Când ajunsese la fortăreaţă, fusese dus mai întâi în faţa comandantului temniţei. Filon încercase să se dea drept un pelerin nevinovat, jignit că soldaţii se purtaseră atât de rău cu el. Însă bătrânul centurion i-o reteză scurt, nevoind să audă nimic. Pe deasupra, părea muncit de cu totul altceva:

— Puneţi-l laolaltă cu hoţii.

— Dar eu nu sunt hoţ!

— Ai încercat să fugi, da sau nu? E de-ajuns ca să trezeşti bănuieli. Şi ai şi mutră de hoţ. Ce eşti în realitate o să hotărască tribunul Iulius. Deocamdată însă, are altele de făcut, crede-mă.

— E adevărat că procuratorul Coponius va sosi diseară la Ierusalim? întrebă legionarul care-l ţinea pe Filon.

— Nimic mai adevărat, soldat. O să stea în palatul cel mare din vestul oraşului. Tribunul e pe cale să termine pregătirile.

Zâmbi cu trufie:

— Iar eu voi lua parte la banchetul pe care îl dă în onoarea procuratorului.

— Venirea lui... are legătură cu întăririle? continuă celălalt.

— Asta, soldat, nu-i treaba ta. Şi oricum, o să afli cât de curând.

Îl duseră pe Filon într-o carceră unde se îngrămădeau deja cinci oameni cu feţele murdare şi straie ferfeniţite. Cu greu se strânseră ca să-i facă loc şi Filon se pomeni prins între perete şi uşa din zăbrele de fier. Îl izbi mai ales mirosul ce domnea înăuntru, miasme de scârnă şi de cadavru ce putrezeşte. Curând, în licărul tremurător al torţei de pe coridor, Filon zări leşul: un şobolan uriaş, cu capul pe jumătate zdrobit aruncat dincolo de zăbrele, spre marea bucurie a unei puzderii de insecte înzestrate cu un număr uimitor de picioare. Cât despre duhoarea de scârnă... Filon înţelese destul de repede dincotro venea, când unul dintre tovarăşii săi se ridică şi se întoarse spre colţul peretelui, în spatele carcerei. Chibzuind mai bine, Filon îşi zise că, la urma urmei, el nu stătea tocmai rău acolo, sprijinit de uşă.

După o vreme, doi legionari coborâră cu un coş plin de pâini rotunde şi burdufuri cu apă. Numaidecât se iscară agitaţie, strigăte, certuri, fapt care-i distra la culme pe romani:

— Haideţi câinilor, e ora mesei de seară!

Aruncară mâncarea printre zăbrele şi împărţiră în treacăt şi câteva lovituri de baston nesăbuiţilor care întindeau mâinile spre ei. Omul în lanţuri din încăperea alăturată nu primi nimic:

— Tu ajunează.

Prizonierul nu părea să se plângă şi Filon presupuse că aţipise ori se resemnase. El, unul, mâncă lacom pâinea uscată şi făcu în aşa fel încât să bea din burduf printre primii. Apoi, în timp ce mesteca un rest de pâine, îşi aminti de vorbele comandantului temniţei: Iulius era la palatul lui Irod pentru a-l primi pe procuratorul Coponius. Ceea ce, deocamdată, îi asigura un oarecare răgaz înainte de a da ochii cu tribunul. Însă asta însemna că procuratorul Coponius părăsise Cezarea de cel puţin două zile. Căci noul oraş Cezarea se găsea departe de Ierusalim, pe coasta de nord-vest. În atari împrejurări, tratativele cu Ezechia legate de recensământ trebuie să fi fost anulate. Încă o veste proastă.

Era în toiul nopţii. Luna apăruse şi dispăruse. Tovarăşii de carceră ai lui Filon - hoţii, adică - adormiseră într-un târziu. Nu schimbaseră nici două vorbe între ei, de parcă n-aveau încredere unii în alţii. În schimb, nebunul aflat de partea cealaltă a zidului, horcăia din ce în ce mai tare:

— Oh! Oh! Ah!

Lui Filon îi venea să-i strige să tacă, dar se răzgândi. Nu trebuia cu niciun chip să atragă atenţia asupra sa. Îi reveni în minte imaginea efodului, pietrele preţioase, trăsăturile lui

Gad, umbrite de glugă. Mirarea lui, deloc prefăcută. De ce reacţionase aşa? De ce pusese să-l aresteze, cu riscul de a fi executat? Batşeba avea dreptate, marele preot era, cu siguranţă, amestecat în uciderea tatălui ei.

— Oh! Apă! Apă!

Batşeba... Filon trebuia să admită că tânăra femeie avea ceva aparte. Inteligenţă, negreşit, o mare inteligenţă. De asemeni, frumuseţe, şi ce frumuseţe! Trupul ei gol, în bazin. Şi el şezând atât de aproape, mai-mai să-l atingă. O libertate, da, o libertate pe care n-o mai întâlnise la nicio femeie până atunci. Era un lucru bun, era un lucru rău?

— Oh! Iuda! Samuel! Apă!

Filon se smulse brusc din gândurile sale. Auzise bine?

— Samuel! Iuda! Nu!

Samuel, Iuda. Nu încăpea îndoială, auzise bine. Samuel era numele răzvrătitului care-l atacase în grajdul Haceldama. Iar Iuda. Iuda Galileeanul?

— Apă! Ah!

De bună seamă, omului îi era sete. Pesemne că romanii nu-i mai dăduseră să bea de la prânz. Să fi fost, oare, şi rănit? Pe bâjbâite, Filon găsi în mijlocul încăperii burduful din piele. Îl scutură. Mai rămăsese în el puţin din preţioasa licoare. Îşi trecu mâna printre zăbrele şi lovi încetişor burduful de marginea uşii cu zăbrele de alături:

— Hei! Mă auzi? întrebă în şoaptă. Uite apă. Apă pentru tine. Ia.

— Apă, gemu celălalt. Apă.

Glasul răguşit al unui muribund. Oricine ar fi fost el, părea la capătul puterilor. După o clipă de tăcere, se auziră nişte lanţuri târâte pe jos. Omul îşi ridică braţul şi încerca să şi-l strecoare printre zăbrele.

— De băut.

— Uşurel, îl încurajă Filon. Aşa, încă puţin. Gata, să nu-l scapi.

Mâna aceasta enormă cu degete mânjite de sânge, tânărul ar fi jurat că... Da, era mâna uriaşului roşcovan! Aceeaşi mână care fusese cât pe ce să-i zdrobească nasul în bârlogul răzvrătiţilor!

Burduful dispăru numaidecât în întuneric. Urmară câteva gâlgâituri, apoi un oftat prelung. Filon aşteptă puţin şi bătu slab în peretele despărţitor:

— Mă auzi? Mă mai auzi?

Un nou horcăit sluji drept răspuns.

— Sunt Filon. Eu l-am ajutat pe fratele tău Samuel, la grajd. Îţi aduci aminte? Eram şi eu în casă de dimineaţă.

— Samuel!... Ahh!

— Mai încet, te rog! Gărzile ne supraveghează. Spune-mi ce s-a întâmplat dimineaţă.

— Romanii, zise cu mare greutate uriaşul. Romanii ne-au răpus... Eu am... Burta mea... M-au tăiat la burtă... Doare.

— Şi Iuda? L-au prins şi pe el?

— Nu, pe Iuda nu. A fugit. Pe uşa din spate.

Încercă să râdă, dar îl apucă tusea şi începu să scuipe.

— I-am acoperit bine spatele, da, da. Când soldaţii au intrat, am ucis vreo şase, şapte. Şi i-am acoperit bine spatele. N-au pus mâna pe el.

Aşa se explica de ce se agitaseră atât romanii după-amiază: căpetenia răzvrătiţilor le scăpase!

Uriaşul tuşi iar:

— Fratele meu, rosti. Samuel... Ai veşti despre el?

Filon ocoli răspunsul:

— Spune-mi de ceilalţi. Au reuşit să iasă?

— Niciunul. Au murit toţi. Doar eu mai sunt în viaţă. Dar i-am acoperit bine spatele!

Îşi strigase, oarecum, ultimele cuvinte şi, în jurul lui Filon, doi prizonieri începură să se foiască.

— Mai încet, te implor! Soldaţii. Soldaţii au încercat să-ţi smulgă vreo mărturisire?

— Lepădăturile! Le vin eu de hac într-o zi. Tuturor sau dacă nu eu, atunci Iuda o să le vină de hac. Nu le-am spus nimic. Nu. Despre atac şi tot restul. Pot să mă schingiuiască oricât, n-or să afle nimic. Şi la sfârşit vor fi siliţi să plece! Afară din Palestina! Toţi!

— Ssst! Taci!

Se auzeau zgomote pe scară: cineva cobora treptele. Lângă Filon, unul dintre hoţi se trezise deja. Curând, temniţa întreagă îşi va pierde somnul. Iar uriaşul nu se oprea:

— Pământul nostru! Lepădăturilor, e pământul nostru!

Paşii se apropiau şi lumina a două torţe umplu coridorul. Tânărul închise ochii, prefăcându-se că doarme. Printre gene îl recunoscu pe legionarul care le adusese apă şi pâine în chip de cină. Îl urma un bărbat înfăşurat într-o mantie şi cu faţa ascunsă sub o glugă.

— Pământul evreilor! bolborosea uriaşul.

Fără a şovăi, legionarul se îndreptă spre carcera lui Filon. Acesta scoase un sforăit slab. Degeaba. Cheia se răsuci în broască şi uşa zăbrelită se deschise.

— Tu, se răsti soldatul la el, izbindu-l cu piciorul. Tribunul Iulius vrea să te vadă. Imediat.

— Pe mine? Dar...

Pe la spatele legionarului, silueta îi făcu semn să-şi ţină gura şi să se supună. Filon chibzui la repezeală. La o asemenea oră din noapte, existau puţine şanse ca Iulius să ceară să-i fie adus un prizonier oarecare. Ca atare, trebuia să fie altceva la mijloc.

— De băut, reîncepu uriaşul să geamă, cu vorbirea iarăşi nesigură.

— Şi el? şopti Filon. Nu-l puteţi lăsa aşa. Îi trebuie apă!

Când ieşi din carceră, sub privirile buimace ale tovarăşilor săi, tânărul reuşi să-l zărească pe răzvrătit. Era într-o stare vrednică de milă, cu faţa, braţele şi trupul năclăite de sânge. La glezne şi la încheieturile mâinilor avea lanţuri fixate în zid. Îşi întoarse spre Filon ochii îngrozitor de umflaţi:

— Apă...

— Ăsta? rânji legionarul. Nu-ţi face griji, îi vine şi lui timpul cât de curând. Şi n-o să mai aibă în veci nevoie de apă.

— Apă... repetă nefericitul.

Înainte ca romanul să-l oprească, Filon întinse mâna şi atinse umărul uriaşului roşcovan:

— Samuel o să fie bine, rosti dintr-o suflare. Samuel o să fie în siguranţă, îţi făgăduiesc.

Legionarul îl smuci de cot, gata să-l lovească:

— Dacă mai faci asta...

Nu-şi duse însă gestul până la capăt, grăbit să-l ajungă din urmă pe omul cu glugă, care se îndepărta pe scară.

Când sui la rândul său treptele, Filon îl auzi pentru ultima oară pe uriaşul roşcovan. Plângea înfundat.

— Haide, nu mai căsca gura, îi ordonă soldatul.

Cu vârful suliţei în coaste - lucru obişnuit, de-acum - egipteanul urcă scara în spirală până în sala gărzilor. După toată vânzoleala de la începutul serii, încăperea era neaşteptat de goală. Pe o masă, printre resturile unei cine modeste, bărbatul cu glugă lăsă o pungă de piele ce părea doldora de bani.

— E o plăcere să lucrez cu oameni ca domnia ta, zise

linguşitor, romanul. Nu vă rămâne decât să străbateţi coridorul de colo. O să vedeţi mai multe uşi, iar la capăt găsiţi una care dă în josul fortăreţei. Am s-o încui după ce plecaţi. Cu fierberea care e zilele astea nu cred să bage cineva de seamă lipsa unui hoţ mărunt.

Omul cu glugă încuviinţă din cap şi zori spre coridorul întunecos. Filon îl urmă cu pas iute, străduindu-se să nu se poticnească.

— Te rog... începu el. Ai putea măcar să mă lămureşti?

Celălalt nu încetini deloc pasul.

— Mai târziu, tinere prieten, mai târziu.

Ezechia! Era glasul lui Ezechia!

— Domnia ta...

— Taci, ţi-am spus.

12

— O clipă, Ezechia! Aş vrea să înţeleg.

Se îndepărtaseră de fortăreaţa Antonia cu cea mai mare grijă, cumpănindu-şi fiecare pas şi ţinându-şi răsuflarea. Ierusalimul era cufundat în beznă, locuitorii săi dormeau, însă împrejurimile Templului şi ale cetăţii rămâneau supravegheate îndeaproape: soldaţii romani patrulau fără încetare. La est, undeva în zare, un licăr slab, alburiu vestea că în curând se va crăpa de ziuă. Aerul era minunat de proaspăt şi Filon îl simţi ca o dezmierdare pe obraz, după duhoarea şi mizeria din temniţă. Când socoti că nu-i mai putea auzi nimeni, Ezechia se opri sub streaşina unui

depozit, la capătul cartierului negustoresc Tiropeon. Avu nevoie de ceva timp ca să-şi tragă sufletul înainte de a vorbi:

— Şi eu aş vrea să înţeleg, rosti gâfâind.

— Tratativele cu Coponius?

— Un eşec, fiule, un groaznic eşec. Când am ajuns la Jaffa, unde urma să mă îmbarc spre Cezarea, mă aştepta un emisar al procuratorului. Împăratul Augustus a dat porunci stricte: Palestinei nu i se va face nicio favoare, nici nu începe discuţie să se amâne recensământul. Toate provinciile trebuie să plătească dările, şi cu asta punct. Iar dacă va izbucni vreo răscoală, să fie înăbuşită în sânge. Pe undeva, cred chiar că procuratorul Coponius doreşte ca buba să se spargă odată. S-a săturat de atâta agitaţie şi de răzvrătiţii pe care nu-i poate prinde. Preferă să-i înfrunte deschis şi din poziţie de forţă. Asta-i şi pricina pentru care a adus la Ierusalim noi trupe. Mergem la război, tinere prieten, mergem la război.

— L-am… l-am întâlnit pe fiul domniei tale, Iuda.

Glasul bătrânului se înmuie:

— Iuda. Sper că nu m-a zugrăvit în culori prea întunecate. Însă orice ar susţine el, eu sunt convins că răzmeriţa e o mare greşeală. Că situaţia va fi şi mai rea după aceea.

— În orice caz, puţin a lipsit ca legionarii să-l prindă.

— Am aflat asta. Batşeba mi-a povestit ce s-a întâmplat în ultimele două zile. Of, lui Iuda i-a plăcut întotdeauna riscul.

— Ai văzut-o pe Batşeba?

— Îţi dai seama că începusem să te caut. Spre sfârşitul după-amiezii, când am revenit la Ierusalim, nimeni n-a putut să-mi zică unde eşti. Neştiind încotro s-o apuc, m-am dus acasă la Ieftae. Batşeba, împreună cu Mandu, aştepta

să te întorci. După cum mi-a spus, în clipa în care v-aţi despărţit, aveai de gând să mergi la marele preot. Vocea îi tremură uşor: Ai reuşit să ajungi la el?

— La marele preot? La drept vorbind, nu. M-am pomenit faţă în faţă cu el în drum spre palat, însă, de cum m-a recunoscut, a rupt-o la fugă. Apoi a asmuţit gărzile asupra mea şi aşa se face că am fost arestat.

— Zici c-a rupt-o la fugă? Mi se pare cel puţin ciudat. Mai ales dacă te gândeşti că... O să discutăm despre asta mai târziu. Până la urmă, de la Simeon cel cumsecade am aflat că eşti în fortăreaţă. Te-a zărit acolo, în mijlocul legionarilor. Am anumite contacte la palat şi... Pe scurt, întrucât mulţi ofiţeri iau parte la banchetul procuratorului, m-am descurcat şi le-am dat bani gărzilor. Îl bătu pe umăr: Patru sute de dinari romani, solda pe doi ani, atât m-ai costat astă-seară!

— Îţi sunt nespus de recunoscător, Ezechia. Fără domnia ta...

— Mulţumeşte-i mai degrabă lui Simeon care te-a găsit înaintea tribunului! Şi că veni vorba despre el, mă tem că n-ai de ales şi va trebui să te întorci în Egipt. Dacă, din întâmplare, Iulius mirosea toată povestea... Dar şi despre asta vom discuta mai târziu. Deocamdată trebuie să te conduc la Gad.

Se încruntă într-un mod bizar:

— Şi te previn că n-arată deloc bine.

Palatul marelui preot Gad răsărea din umbră ca o fantomă uriaşă. Porticul ce dădea în spatele teatrului lui Irod nu era închis şi nici corpul principal al clădirii. În ciuda întunericului, Ezechia părea să se mişte cu uşurinţă prin imensele camere pe care le străbăteau. Ici şi colo, graţie

câte unei raze de lună, Filon distingea jilţuri şi băncuţe din lemn preţios, mese lungi încărcate cu pahare şi felurite vase, mobile masive cu închizători complicate, plăci de marmură fină ce împodobeau pereţii, imaginea rafinată pe care-o alcătuiau bazinele descoperite şi elegantele porticuri ce le înconjurau.

— Chiar nu-i nimeni pe-aici? întrebă în şoaptă tânărul.

— Lucru curios, într-adevăr, dar există altele şi mai şi, răspunse Ezechia pe acelaşi ton. Se pare că Gad i-a îndepărtat pe cei douăzeci de sclavi şi servitori care se îngrijesc, în mod obişnuit, de casă. În ce scop? Nu ştim şi va trebui să aşteptăm până dimineaţă ca să aflăm. În orice caz, când am venit aici cu Simeon, palatul era pustiu. Batşeba ne asigurase că te vom găsi la marele preot, aşa că nu ne aşteptam nici pe departe la asta!

În sfârşit, ajunseră într-o sală rotundă, cu ferestre înalte şi care dădea în grădină. Spre marea mirare a lui Filon, aceasta cuprindea trei terase largi, una deasupra alteia, legate printr-un soi de cascadă artificială, care susura veselă. Apa se scurgea într-un mic heleşteu mărginit de stânci şi de cedri maiestuoşi, sub care se agitau câteva siluete, cu torţe în mâini.

— Simeon a avut ideea să căutăm în grădină, explică Ezechia.

Un bărbat rotofei le ieşi înainte, făcând gesturi largi:

— Ai reuşit! exclamă cu glas scăzut. Mă bucur că romanii te-au lăsat să pleci! Poate ne ajuţi să înţelegem de ce nenorocirile se înverşunează să se abată asupra Ierusalimului!

— Dar ce s-a întâmplat?

— Vino să vezi cu ochii tăi.

Filon şi Ezechia îl urmară pe Simeon până sub arbori,

unde exista un loc anume aranjat ca să poţi mânca la umbră şi răcoare. Acolo erau o masă acoperită cu mozaic colorat, vreo zece scaune trase în spate şi un cadavru zăcând pe burtă. Pesemne că fusese târât sau rostogolit pe jos, căci faţa şi braţele îi erau mânjite de un praf albicios. În lumina torţei, tânărul nu recunoscu imediat chipul lui Gad: avea părul şi barba încâlcite şi murdare, ochii daţi peste cap, iar din urechi şi din gură i se prelingeau firicele de praf. La spate, pe tunică, în dreptul inimii, se lăţea o pată mare, roşie, acoperită, în parte, de ţărână. Filon observă că nu mai purta tunica de efod cu care-l văzuse seara.

— E acelaşi ucigaş, gemu Simeon, nu încape îndoială. Să-l omoare pe marele preot cu patru zile înaintea Paştelui! Ce impresie o să facă asta asupra credincioşilor?

— De necrezut, murmură Filon. De ce-a luat-o la fugă când ne-am întâlnit? De ce se temea de mine? Voiam doar să-i vorbesc.

— Poate fusese ameninţat să nu stea de vorbă cu tine, sugeră Ezechia.

— Ori şi-a închipuit că eu sunt ucigaşul.

— Oricum ar fi, asta ne ajută să ştim când s-a petrecut crima: undeva între momentul în care tu te-ai întâlnit cu el la lăsarea întunericului şi momentul în care eu şi Simeon am descoperit leşul, cu o oră în urmă.

Filon îngenunche ca să privească mai îndeaproape rana:

— O lovitură de cuţit sălbatică. Ucigaşul l-a înjunghiat în spinare, în dreptul inimii. Probabil că stătea în spatele lui şi… Gad nu trebuie că a suferit prea mult. Dar de ce l-a tăvălit apoi prin praf?

— Dacă vrei să ştii, a avut grijă să-i umple urechile şi gura cu ţărână, adăugă Simeon. Nici măcar unui animal nu i-ai face aşa ceva!

— Într-adevăr, gura... Are sânge la colţurile buzelor.

— La fel ca Ieftae, absolut la fel! Buzele sunt prinse cu un şnur de piele.

Bărbatul cel rotofei tăcu şi începu să-şi mute greutatea de pe un picior pe altul. Nu se simţea în largul său:

— Nu se punea problema să-l ating eu însumi, îţi dai seama. Aşa că am chemat doi servitori de-ai mei ca să... În sfârşit, o să vedeţi ce vreau să zic. Ei bine, gura era plină de ţărână, dar sub limbă oamenii mei au descoperit un *teffilin.* Acelaşi fel de *teffilin* ca la Ieftae.

— Şi-n *teffilin* era ceva?

Glasul lui Simeon deveni cavernos:

— Un pergament, Ezechia, un pergament. Continuarea profeţiei. Tocmai mi-l arătau când aţi sosit voi. Uite-l.

Pocni din degete şi un servitor îi întinse pergamentul. Avea aceeaşi culoare roşcată ca şi celălalt, aceleaşi îndoituri şi acelaşi scris în ebraica veche:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în ţara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!
>
> Jeliţi, jeliţi, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

— „Fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii”, repetă Filon, încremenit.

— Cuvintele acestea îţi amintesc de ceva?

— Bineînţeles! Le-am mai auzit, şi nu doar o dată. Însă nu aici. Ci la Alexandria!

Cei doi membri ai Sinedriului îl priviră ţintă, în culmea mirării.

— La Alexandria? se minună Simeon.

— Da! Am petrecut mai multe săptămâni într-o comunitate de terapeuţi pe malul lacului Mareotis. Terapeuţii trăiesc acolo în rugăciuni şi meditaţie, departe de oraş. Se numesc pe ei înşişi fii ai luminii, care se străduiesc să respecte întocmai vrerea domnului. Spre deosebire de fiii întunericului care duc o viaţă impură şi se complac în păcat. Vă repet întocmai cuvintele lor.

— Fiii întunericului împotriva fiilor luminii. Dar noi nu suntem la Alexandria! îşi ieşi din sărite Ezechia. Ce legătură are cu Gad? Ce legătură are cu Ierusalimul? După tine, vinovatul e unul dintre acei terapeuţi?

— Nu cred, răspunse Filon. Totuşi... Şi brusc pricepu un fapt evident: Qumran! Asta-i legătura!

— Qumran? bâigui Simeon, din ce în ce mai descumpănit.

— Cum de nu m-am gândit mai devreme? Terapeuţii sunt o ramură mai mică a esenienilor din Qumran. Au împrumutat în bună măsură de la aceştia ritualurile şi felul de a vorbi. Din puţinul pe care-l cunosc despre esenieni, sunt convins că şi ei se socotesc fii ai luminii într-o lume ameninţată de fiii întunericului. Textul ne trimite la esenieni, aproape că nu mai am îndoieli!

— Iartă-mă, fiule, opină Ezechia, însă, chiar dacă esenienii ne apropie de Ierusalim, nu văd ce interes ar fi avut ei să-l ucidă pe marele preot! Trăiesc izolaţi în deşert de zeci de ani!

— Dar nici nu pretind că asasinul ar fi unul dintre ei. Deşi e ştiută duşmănia lor faţă de Templu şi, ca atare, faţă de reprezentantul său cel mai de seamă. Doar că există un amănunt pe care, poate, nu-l cunoaşteţi: Ieftae s-a dus la Qumran în mai multe rânduri. Am aflat de la Batşeba, fiica lui. Căuta să-i unească pe farisei şi pe esenieni împotriva

saducheilor. Or, Ieftae a fost şi el ucis.

— Ieftae s-a dus la Qumran... nu ne-a mărturisit-o niciodată!

— Cu siguranţă presupunea că sunteţi de partea Templului. Să nu uităm că a păstrat mereu secretul asupra acestor călătorii.

— Dacă înţeleg eu bine, recapitulă Ezechia, pergamentul îi priveşte pe esenieni într-un mod încă necunoscut nouă, dar care ar explica atât uciderea lui Gad, cât şi pe cea a lui Ieftae. Şi asta pornind doar de la o profeţie născocită de un asasin!

— Mă rog, nu-i chiar aşa. După spusele lui Elie, unchiul Batşebei, profeţia n-ar fi atât de falsă pe cât ne închipuim noi. Ar putea să fie vorba despre un mesaj adevărat al unuia dintre profeţii Cărţii. Un mesaj a cărui existenţă e tăinuită de multă vreme.

— Ei aş! îşi pierdu răbdarea Ezechia. Elie nu-i în toate minţile. Povestea asta e şi-aşa destul de încurcată, fără a-l mai amesteca şi pe bătrânul nebun. De altfel, în afară de fiii luminii şi fiii întunericului, nu găsesc nimic ieşit din comun în acest text. În orice caz, nimic care să îndreptăţească uciderea a doi oameni ori strădania de a-l ascunde.

— Unde mai pui, sublinie Filon, că asasinul se încăpăţânează mai degrabă să-l dezvăluie, ceea ce poate părea încă şi mai lipsit de logică. Iar în privinţa conţinutului...

Reciti cu glas tare ultimele rânduri:

> Jeliţi, jeliţi, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

— Întunericul împotriva luminii, minciuna împotriva

adevărului, biciul împotriva tămăduitorului. E vorba de-un avertisment, cum există atâtea altele în scripturi. Dacă poporul lui Israel nu se arată demn să-l întâmpine pe Mântuitor, atunci forţele răului se vor dezlănţui! Însă părerea mea e că, adevărată sau nu, o parte din înţelesul profeţiei ne scapă.

— Poate pentru că nu e întreagă? zise Simeon.

Se aşternu liniştea, fiecare cântărind urmările pe care le presupunea o atare posibilitate.

Ezechia rupse primul tăcerea:

— Din păcate, timpul ne goreşte. Nu vom putea ascunde la nesfârşit moartea lui Gad. Nici poporului, nici, mai ales, romanilor. Trebuie să-i dau de ştire lui Iulius. Dumnezeu ştie de ce ne-ar acuza dacă mai întârziem mult.

Îl luă apoi pe Filon de braţ:

— Iar tu, fiule, va trebui să părăseşti numaidecât oraşul. Îndată ce vestea crimei se va răspândi, legiunea va întări paza şi nu voi mai putea face nimic pentru tine. I-am lăsat poruncă lui Nertari să te ajute să pleci şi cred că Batşeba, care e de acord cu mine în privinţa aceasta, vrea să-ţi spună la revedere.

— Venerabile Ezechia, îţi mulţumesc din adâncul inimii, te-ai purtat cu mine ca un tată. Acestea fiind zise, nu plănuiesc să mă întorc în Egipt, deocamdată. Mă gândesc... mă gândesc că e de datoria mea să merg la Qumran.

— Să mergi la...

Bătrânul vru să mai adauge ceva, dar se abţinu:

— Îţi respect alegerea. La urma urmelor, de când ai ajuns la Ierusalim, ai fost în mijlocul atâtor întâmplări... Cine ştie ce-o să mai afli! Deşi, după părerea mea, povestea asta cu profeţia nu-i decât o păcăleală. Însă tu ai curaj, nu se poate tăgădui. Dacă aş fi avut anii tăi...

Tăcu şi strânse cu afecţiune mâna tânărului.

— Dacă ne vom mai vedea vreodată, sper să fie într-o zi de pace pentru poporul nostru.

Lui Filon îi luă doar câteva minute să ajungă la locuinţa lui Ezechia.

Nertari şi Batşeba îl aşteptau aşezate pe două băncuţe faţă în faţă, siluetele lor de-abia desluşindu-se în licărul singurei torţe ce lumina vestibulul.

— Eşti... eşti teafăr şi nevătămat, oftă, uşurată, Batşeba.

— Eu, da. Însă din nefericire, marele preot a fost ucis. În acelaşi fel ca tatăl tău şi cu aceeaşi sălbăticie. Îmi pare rău. În plus, Ezechia m-a sfătuit să dispar cât mai repede şi am... am hotărât să pornesc spre Qumran. Chiar în noaptea asta. Sunt convins că misterul îşi va găsi, în parte, dezlegarea acolo.

— Aşadar, nu te mai întorci în Egipt?

— Deocamdată, nu. Şi, ca să vorbesc limpede, în leşul lui Gad s-a descoperit un pergament ce conţine urmarea profeţiei, iar eu cred că face trimitere la esenieni. M-am hotărât, plec la Qumran.

O sclipire neaşteptată - ori era răsfrângerea torţei? - însufleţi privirea Batşebei.

— Dacă te duci la Qumran, merg şi eu cu tine.

Filon o contrazise blând:

— Nu cred că...

— Vrei să discuţi cu esenienii pentru că tata a discutat cu ei, nu-i aşa? Ei bine, dacă răspunsul la întrebările tale se găseşte la Qumran, vreau să fiu şi eu de faţă.

— Drumul până acolo...

— Nu-ţi face griji pentru drum. Ştiu să călăresc o cămilă, iar oboseala nu mă sperie. Şi dacă te temi că o să te încurc,

Mandu se va ocupa de mine.

Se răsuci spre Nertari:

— Presupun că Ezechia n-o să se supere pentru o cheltuială în plus.

— Nu, nu... se bâlbâi sclava. Dar nu sunt sigură că Yarib are trei cămile.

Filon îşi aminti de discuţia cu băieţandrul care căra saci de curmale în piaţa din Haceldama:

— Yarib, stăpânul grajdului? Din câte ştiu, ţine trei dromaderi în cocioaba aia.

— Păi, atunci... zise Nertari înclinându-se în faţa lor, mă duc să dau poruncile de cuviinţă. E nevoie de mai multe provizii şi...

— Dă-ţi toată silinţa, îi tăie vorba Batşeba. Ne datorezi asta, nu?

Nertari lăsă capul în pământ, fără a îndrăzni să scoată vreo vorbă. Apoi se retrase în grabă.

— Ce-a apucat-o? întrebă Filon după ce sclava ieşi.

— N-o băga în seamă, poveşti de-ale femeilor. De altfel, ai face mai bine să te pregăteşti: dacă marele preot a fost ucis, toate ieşirile din oraş vor fi închise.

Tânărul încuviinţă: avea nevoie, pe deasupra, să se spele şi să mănânce un pic.

Se îndreptă spre sala de baie, se spălă iute, îmbrăcă o altă tunică - încă o tunică a lui Iuda... şi trecu în odaia lui să-şi ia desaga şi cheia argintată pe care Gad i-o dăduse în Templu. Tocmai o cântărea în căuşul palmei când Nertari ciocăni la uşă:

— Iartă-mă, domnia ta, ştiu că te grăbeşti. Trebuie... Trebuie să-ţi mărturisesc ceva înainte să pleci.

— Te ascult... o încurajă Filon, fără a reuşi însă să se arate binevoitor.

— Are legătură cu cele petrecute deunăzi. În seara când... Mă rog, când omul ăla a pătruns în grădină înarmat cu un cuţit. Şi a doua zi când nu te-am trezit deşi era de datoria mea. Te-am... te-am minţit.

— Mi-am dat seama.

— Poţi să fii furios pe mine... Dar te-am minţit pentru că-mi era frică. Şi din cauza asta vreau să te previn.

— Despre ce să mă previi?

— În ziua în care ai sosit în această casă... După-amiaza... A venit la mine un bărbat.

— Un bărbat?

— N-am văzut cine era. Avea o glugă mare trasă pe faţă şi vorbea în şoaptă. Nu i-am recunoscut vocea.

— Şi ce voia?

— Voia să-mi vorbească despre stăpânul meu şi despre moartea lui Ieftae. Dacă auzisem de asta şi cunoşteam mai multe amănunte.

— Dar tu ar fi trebuit să...

— Mi-a atras atenţia că ştie adevărul despre Iuda. Că Iuda Galileeanul, cel pe care toată lumea îl caută, e fiul stăpânului. Şi că, dacă refuzam să-i răspund, o să-l denunţe pe stăpân romanilor. În aceeaşi zi. Şi asta nu-i tot. A adăugat că atunci când se va afla că stăpânul şi cu mine... În sfârşit, că sunt ca şi soţia lui, o să fiu trimisă înapoi de unde am venit.

— Ezechia şi cu tine...

Începu să plângă încet şi Filon simţi cum îi dispare dintr-odată toată ranchiuna.

— Stăpânul e un om cumsecade, hohoti Nertari. S-a purtat întotdeauna bine cu mine. Eu nu sunt decât o sclavă. Însă cu el, trăgeam nădejde să devin... nu ştiu... Cineva. Mi-a fost frică să nu aibă necazuri. N-am stat să mă gândesc.

— Liniştește-te, Nertari, nu sunt aici ca să te judec. Repetă-mi doar ce i-ai spus acelui om.

— De fapt, nici nu-i puteam spune mare lucru. I-am vorbit totuşi de domnia ta şi mi-a cerut să-i arăt odaia în care stai. Mi-a mai poruncit să nu încui poarta dinspre grădină, în caz că are nevoie să se întoarcă.

Pumnalul, se gândi Filon, vasăzică el furase pumnalul! Dar de ce? Pentru ca, din pricina cuţitului cu mâner de fildeş, vina să cadă asupra răzvrătiţilor? Pentru a întări bănuiala că ei se făceau răspunzători şi de moartea lui Ieftae?

— Spune mai departe.

— În noaptea aia, când ai încercat să discuţi cu stăpânul după atacul din grădină, am priceput cum stau lucrurile. Şi m-am străduit să te îndepărtez.

— Uitând şi să mă trezeşti a doua zi dimineaţă.

— Mi-era frică de acel om, mi-era frică de stăpânul meu. Mi-era frică de romani, mi-era frică de orice.

— Şi bărbatul s-a mai întors?

— Da, îndată ce-ai plecat la înmormântarea lui Ieftae. A trebuit... a trebuit să-i spun că voiai să mergi la sinagoga alexandrinilor.

— Asta e! Şi de-atunci?

— De-atunci n-a mai apărut. Dar în fiecare clipă, mă tem că...

— Eşti sigură că n-ai observat nimic la el? Accentul, ceva deosebit în înfăţişarea lui? Un fel aparte de a vorbi?

— Vorbea îngrijit, ca domnia ta ori ca stăpânul. Şi era cam de înălţimea domniei tale. În rest...

Filon strâmbă din nas:

— Cel mai înţelept ar fi să-i mărturiseşti totul lui Ezechia. O să ia măsurile ce se impun. Cât despre ce-o să zică în

privinţa purtării tale, fii pe pace: sunt gata să jur c-o să te ierte.

Îi întinse o bucată de pânză pe care se pregătea s-o bage în desagă. Nertari îşi şterse lacrimile, ceva mai liniştită.

Trecuse o oră.

În vârful colinei, Filon se întoarse ca să mai arunce o privire spre Ierusalim. Primele licăriri ale zilei dezmierdau acum Templul, făcând să ţâşnească pe alocuri puzderie de mici mănunchiuri de raze. Tânărul nu-şi putu împiedica un zâmbet: cum o să-i explice fratelui său că, în ciuda tuturor strădaniilor, nu reuşise nici măcar o dată să se apropie de porţile aurite?

13

Animal ticălos! Hotărât lucru, lui Filon nu-i plăceau dromaderii. Prea înalţi, prea graşi, prea proşti! Şi obiceiul ăsta al lor de a rumega tot timpul, trăgând cu coada ochiului, mereu la pândă! Viclenie curată. De altfel, era convins că dromaderul lui aştepta doar un prilej ca să-l trântească la pământ. Căci mai exista o problemă: cămilele se legănau. Un fel de balansare, egală şi neîncetată, de la dreapta la stânga, mai mult sau mai puţin amplă, după cum era drumul de lin sau de bolovănos, însoţită când şi când de mişcări sălbatice ale grumazului. Cel puţin dromaderul lui aşa făcea, aplecându-şi brusc capul ca pentru a adulmeca pe jos un miros ce-l atrăgea cu toată puterea. Ca să nu fie

azvârlit înainte, tânărul trebuia atunci să se ţină cât mai strâns de acea grămadă de grăsime care era cocoaşa. Avea impresia că se agaţă de un burduf plin cu seu... După care, animalul îşi răsfrângea buzele şi scotea un şir de bolboroseli caraghioase. Mulţumit, pesemne, de festa pe care i-o jucase lui Filon. Încă de când îl luase din grajdul din Haceldama, Filon găsise că animalul are un aer deosebit de nărăvaş.

— E un mascul tânăr, îl lămurise Yarib, e niţel cam zvăpăiat.

Zvăpăiat? Îndărătnic, mai degrabă.

În faţă, la vreo sută de paşi, cei doi tovarăşi de călătorie ai tânărului nu întâmpinau deloc asemenea greutăţi. Mandu, care-şi însoţise în trecut stăpânul până la Qumran, deschidea cortegiul, călare pe un mascul uriaş, cu părul tocit de ani, dar cu o înfăţişare paşnică. Batşeba îl urma pe o femelă mică, de care se făcea ascultată cu simple plescăituri din limbă. Când părăsiseră Ierusalimul, aleseseră s-o ia peste coline în loc să apuce pe drumul pe care-l foloseau cei mai mulţi, drum care urca spre Ierihon, apoi cobora spre Marea Moartă. Preferaseră o cale mai puţin comodă, dar care le îngăduia să se ferească de romani.

Filon îşi şterse fruntea: dogoarea soarelui devenise deja copleşitoare şi adierea uşoară a dimineţii nu reuşea să-l răcorească. Îl duruseră pe rând picioarele, spatele, gâtul şi acum i se făcuse greaţă din pricina legănatului necontenit al animalului. Oboseala, căldura, orele de nesomn, blestematul ăsta de dromader...

Dintr-odată, ca şi când i-ar fi citit gândurile, animalul se porni să galopeze. Alerga sălbatic, la întâmplare, sărind încoace şi-ncolo precum o fiară turbată. Filon începu să strige, agăţându-se de ce nimerea, păr, cocoaşă, o cută a

pielii. Apoi, ca prin farmec, ajuns în dreptul Batşebei, dromaderul încetini pasul, scuturând din cap în toate părţile.

— Ai necazuri? întrebă tânăra femeie.

— Hm, nu, nu. Doar că e... mă rog... un pic cam zvăpăiat.

— Zvăpăiat? Mai degrabă urmăreşte ceva, aş zice.

— Urmăreşte, dar...

— Uită-te la botul lui, are cerul gurii umflat. La vârful buzelor, acolo, vezi? Yarib ţi-a dat, pur şi simplu, un mascul în călduri...

— Ah!

Filon se simţi oarecum descumpănit. Un dromader era şi-aşa prea mult pentru el. Dar un dromader în călduri.

— Pari... pari să cunoşti bine aceste animale, bâigui el.

Batşeba nu răspunse. Scoase o sticluţă din traista pe care-o avea alături, o destupă cu grijă, turnă în palmă o picătură de lichid gălbui şi frecă apoi cu el nările animalului. O aromă de mirodenii şi mentă umplu o clipă aerul. Dromaderul strănută de două ori, după care începu să fornăie.

— Puţin ulei parfumat ar trebui să-l liniştească. I-am văzut pe conducătorii de caravane făcând asta, pe când călătoream cu tata.

— Te lua adesea cu el?

— După moartea mamei, da. Până pe la doisprezece-treisprezece ani. Apoi a socotit că nu se mai cuvenea.

— Dar la Qumran nu te-a dus?

— Niciodată. De altfel, mă îndoiesc că el a mers acolo până anul trecut. Abia acum trei-patru luni s-a gândit la o alianţă cu esenienii.

— Când romanii au ocupat Ierusalimul.

— Într-adevăr. Şi cum saducheii au trecut de partea

cotropitorilor, alianţa cu esenienii era singurul mijloc de a găsi un echilibru.

— Probabil că atunci a aflat de profeţie, îşi dădu cu presupusul Filon. Ori măcar a făcut legătura cu vechea poveste a lui Qehat, marele preot care a respins cuvântul profetului şi şi-a ucis fratele.

— Poveste pe care-o cunoştea şi Gad. Fapt ce i-a atras moartea, la fel ca şi tatălui meu.

— Gad era saducheu, Qehat era saducheu, zise tânărul căzând pe gânduri. Mă întreb dacă...

Aproape că uitase de căldură şi de poziţia deloc plăcută în care stătea, cocoţat pe un dromader cu gânduri necurate - deşi, deocamdată, animalul părea mai liniştit.

— Ai putea să mă lămureşti în anumite privinţe? adăugă el. De pildă, ce cred saducheii despre scrierile profeţilor? Elie a lăsat să se-nţeleagă că saducheii nu le dau crezare. Aşa este?

— Într-o oarecare măsură. Saducheii recunosc drept adevăratul cuvânt al Atotputernicului doar primele cinci cărţi ale lui Moise: *Bereshit, Shemot, Wayyiqra, Bemidbar, Debarim.* Toată învăţătura şi toate ritualurile lor au ca temei Pentateuhul. Iar sulurile profeţilor nu fac parte din el.

— Dar fariseii?

— Şi fariseii venerează Pentateuhul, fireşte. Însă în ochii lor sunt sacre deopotrivă toate cărţile sfinte, inclusiv scrierile profeţilor. La fel ca şi comentariile Legii pe care înţelepţii le transmit din generaţie în generaţie. Pentru tata şi pentru toţi fariseii, Tora e o prezenţă vie care se îmbogăţeşte prin credinţa fiecărui om şi prin tălmăcirea inspirată a rabinilor.

— În vreme ce saducheii resping orice nu provine din primele cărţi...

— Saducheii condamnă ce nu pot controla şi care ar putea într-o bună zi să le pricinuiască neajunsuri. Acesta e motivul pentru care, la fel ca romanii, nu au încredere în evreii care proclamă cu glas tare venirea Mântuitorului. Fiindcă cine poate să ghicească, de fapt, vrerea Mântuitorului?

— Marii preoţi se tem de Mesia... Aşa crede şi unchiul tău, nu?

— Întocmai. Şi de ce s-ar teme saducheii de Mesia dacă nu pentru că se ştiu nedemni să-l primească?

— Cu alte cuvinte, la ei se referă profeţia din *teffilin?*

— Păi, nu ei au lăsat oastea din Assur să pună stăpânire pe Ierusalim? S-au împotrivit măcar? Nu sunt ei răspunzători pentru rătăcirile poporului lui Israel, când era de datoria lor să-l călăuzească? Iar profeţia ne pune în gardă chiar împotriva unor asemenea rătăciri*: ...daca va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri...* M-aş mira să nu fi văzut şi Gad legătura.

— Şi totuşi Gad e mort, opină Filon. Ca atare nu i-am putea învinui pe saduchei de aceste crime.

Tăcură o vreme, cu ochii pierduţi într-un peisaj sterp unde fiecare tufă de iarbă îngălbenită prinsă de stâncă părea o mică izbândă asupra pustietăţii. În jur, coline, zeci de coline, roşietice, brune, tocite, distruse, pârjolite de soare, vâlcele uscate şi bolovănoase unde mai curgea doar un strat fin de praf pe care vântul domol îl spulbera cu uşurinţă. Cerul însuşi, gol şi nemărginit, se sprijinea de culmile stâncoase de parcă omul nu mai trebuia să-şi dorească altceva decât să se înalţe spre Creatorul său. La oarecare depărtare în faţa lor, Mandu continua să le deschidă calea.

— Dacă saducheii sunt în afara oricărei bănuieli, rosti într-un târziu Batşeba, nu mai rămân decât esenienii. Acesta-i motivul vizitei noastre la Qumran?

— Nu ştiu, răspunse cu glas scăzut Filon. Avem un singur indiciu: „Fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii.” Totuşi asta nu aruncă vina neapărat asupra esenienilor. Şi, judecând după cele pe care le-am aflat de la terapeuţi, sunt un grup paşnic şi cu aplecare spre înfăptuirea binelui. Se dedică studiului, muncii, meditaţiei. Greu mi-i închipui ucigând alţi oameni cu o asemenea sălbăticie.

— E greu de închipuit că cineva, oricine-ar fi, poate că ucidă alţi oameni cu o asemenea sălbăticie! Afară de cazul în care asasinul e nebun.

— Nu-i nebun, dimpotrivă. A plănuit totul cu grijă de la bun început. L-a convins, de pildă, pe marele preot Gad să le dea liber servitorilor. A silit-o pe Nertari să-i spună tot ce ştia despre cercetările legate de crimă şi să-i deschidă uşa de la casa stăpânului ei. S-a interesat de mine în mai multe rânduri şi a încercat să mă înlăture. Pe deasupra, de fiecare dată când s-a aflat într-o situaţie care-i punea probleme, a acţionat cu sânge rece. Ca atunci când a fugit pe acoperişuri după ce l-a omorât pe tatăl tău. Nu, nu-i nebun, nici pe departe. Urmăreşte un ţel precis, care deocamdată nouă ne scapă.

— Dacă într-adevăr nu şi-a pierdut minţile şi nu vrea decât să facă profeţia cunoscută, de ce a adăugat crimelor tot soiul de amănunte îngrozitoare?

— Un lucru e sigur, răspunse Filon în timp ce-şi aranja pânza care-i ferea capul de soare. Totul se învârte în jurul profeţiei. Ameninţarea, cum o numea unchiul Elie. Dar ce ameninţare? Ce primejdie? Isaia, Miheia, Naum, Osea sau Sofonie, oricare dintre aceşti cinci proroci poate să fi scris

textul. Însă ei au mai scris şi altele, care nu sunt mai puţin neliniştitoare. Şi-atunci de ce să dai acesteia o importanţă aparte? Ori poate că...

În minte i se înfiripa încet-încet o idee:

— Ori poate că asasinul vrea să ne convingă că textul nu-i un fals. Să ne arate că deţine adevărata profeţie a lui Qehat şi Uzziel. Că îi cunoaşte conţinutul şi autorul. Dar mai ales, înţelesul. Caz în care modul în care şi-a ucis victimele n-ar fi decât un mijloc de a...

Tăcu, uimit de o coincidenţă.

— Te gândeşti la ceva anume? îl întrebă Batşeba.

Filon simţi cum îl trec fiori reci:

— Batşeba! Cred... Cred că ştiu cine e profetul. Cel care a scris profeţia. Da, asasinul nu acţionează la întâmplare.

— Spune! Spune odată!

— Ei bine, pare bizar, însă... Ce au în comun moartea lui Gad şi a tatălui tău?

— *Teffilin*-ul?

— *Tefilin*-ul, bineînţeles. Pus cu pergamentul în gura leşului. Şi după aceea?

— Faptul că aparţin amândoi casei lui Gemul?

— Perfect. Asta ar explica de ce aveau ştiinţă despre existenţa profeţiei. Putem să adăugăm pe listă şi locul în care s-au petrecut crimele: în casele victimelor, la adăpost de orice privire, pentru ca asasinul să aibă timp să-şi ducă la bun sfârşit treaba. Dintr-un anumit punct de vedere, deşi nu ştim ce urmăreşte, totul pare logic: Gad şi Ieftae erau legaţi de profeţie şi au fost găsiţi morţi având un fragment din aceasta asupra lor. Acum, prin ce se deosebesc cele două crime?

— Tata era căpetenia fariseilor, Gad, a saducheilor.

— Corect. În privinţa asta nu prea ştiu ce să zic. Dacă

făceau amândoi parte din aceeaşi grupare religioasă, puteam s-o acuzăm pe cealaltă. Însă nu e cazul. Cât despre romani, mă îndoiesc că în împrejurările actuale moartea marelui preot îi ajută să păstreze pacea în Ierusalim. Eu vorbeam de modul în care au fost săvârşite crimele, ce le deosebeşte?

Tânăra femeie îşi plecă ochii:

— Gad a fost înjunghiat, iar tata... tata a fost...

— Iartă-mă, sunt un neghiob. Întrebările mele stângace te-au... Ce vreau să spun e că pe marele preot l-au găsit murdar de pământ, cu gura şi urechile umplute anume cu praf. În timp ce Ieftae avea pe piept tăieturi adânci, ca şi când o fiară l-ar fi sfâşiat cu ghearele. Ceea ce n-a putut fi făcut decât după ce şi-a dat ultima suflare. Or, dacă asasinul nu-i nebun, ce nevoie avea să mutileze cadavrele? Şi de ce nu la fel pe amândouă?

— Sugerezi că ţărâna din gura lui Gad şi tăieturile de pe pieptul tatălui meu ar avea vreun rost?

— Sunt aproape sigur că reprezintă o modalitate de a semna profeţia. De a dovedi că nu e un fals.

— Nu prea înţeleg.

— Felul în care Ieftae şi Gad au fost asasinaţi. Tăieturile, praful. Unul dintre proroci pomeneşte de ele. Toate se găsesc în sulurile lui Miheia!

— În sulurile lui Miheia?

— Da, Miheia! Fără îndoială, aş fi putut să-mi dau seama din prima zi, după ce l-am văzut pe tatăl tău. Însă aluzia era prea voalată. Căci, dacă ţin eu minte bine, Miheia zice undeva:

> Şi va mai fi restul lui Iacov, între popoare multe, ca un leu între dobitoacele din pădure şi ca un pui de leu în turma de oi, care trece, calcă în picioare şi pradă, fără ca nimeni să-i

poată smulge prada.

— „Pradă fără ca nimeni să-i poată smulge prada!” Şi asta nu-i tot. Un pic mai încolo, profetul adaugă:

> Vedea-vor neamurile şi se vor ruşina cu toată puterea lor, vor pune mâna la gură, iar urechile lor vor fi cuprinse de surzenie.
>
> Vor linge pulbere ca şerpii, ca şi târâtoarele pământului vor fi cuprinse de spaimă.

Batşeba se uita ţintă la el, nevenindu-i a crede:

— Pulbere... N-are nicio noimă!

— Da, n-are. Totuşi, nu poate fi vorba despre o simplă coincidenţă. Aminteşte-ţi că dintre toţi profeţii din vremea asirienilor, doar cinci pomenesc de Assur: Isaia, Miheia, Naum, Osea şi Sofonie. Iar dintre aceştia cinci, unul singur face trimitere la violenţa leului şi la umilinţa prafului: Miheia. Iată de unde se inspiră asasinul. Sunt convins.

— Dar în ce scop?

— Putem doar presupune. Crede el cu adevărat că deţine secretul lui Miheia? L-a împins cineva să creadă asta? Are convingerea că e unul şi acelaşi text cu cel al lui Qehat şi Uzziel? Ori l-a născocit el rând cu rând? Oricum ar sta lucrurile, asasinul vrea ca profeţia să fie cunoscută şi temută de toţi. Să se îngrozească întreg neamul evreilor de ameninţarea pe care-o conţine şi s-ajungă să se teamă că prevestirile se vor împlini. De altfel, romanii nu sunt chiar această oaste din Assur ce merge înaintea lui Veliar? Şi ce mijloc mai bun avea la îndemână asasinul ca să-i convingă pe sceptici decât împlinirea unor viziuni ale lui Miheia: leul care sfâşie şi înjosirea de a te târî prin praf? Şi cu acest prilej a scăpat şi de doi oameni care puteau să-i facă rău sau să-l dea în vileag.

— Gad şi tata.

— Cel puţin asta deduc eu. Mai cu seamă că şi-a ales bine momentul. În alte împrejurări faptele lui n-ar fi avut acelaşi impact. Dar acum, cotropitorul a pus stăpânire pe Ierusalim, poporul e pe cale să se răscoale, pretutindeni e proclamată venirea unui Mesia, iar Paştele se apropie. Când Ierusalimul s-a trezit azi-dimineaţă, a aflat de moartea marelui preot, la trei zile după cea a căpeteniei fariseilor. Va fi cu neputinţă ca oamenii să-şi ţină gura. Cine ştie dacă la ora asta nu discută despre profeţie? Şi cât timp va mai trece până cineva o să rostească numele lui Miheia? O zi? O oră? Un minut? Nu există oraş în lume unde Cartea sfântă să fie cunoscută mai bine. Negreşit vor face legătura între el şi felul în care au fost comise crimele. Şi după aceea...

Nu-şi duse vorba până la capăt, întrucât la câteva sute de paşi în faţa lui, Mandu se oprise, îndemnându-i prin semne să tacă.

— Ce...

— Ssst! îi porunci Batşeba. Se întâmplă ceva.

Îşi îmboldiră cămilele şi, în linişte, îl ajunseră din urmă pe sclav. Acesta arătă cu mâna o formă neclară ce se iţea pe una dintre coline, un pic mai la nord. O siluetă. Un bărbat, după câte se părea, ghemuit cu spatele la ei.

— Un pândar, şopti Mandu. Supraveghează drumul spre Ierihon.

— Un pândar, păi ce...

Nubianul îl întrerupse pe Filon, aruncându-i o privire plină de reproş, ca şi cum îl socotea răspunzător de primejdia în care se găseau:

— De aici, rosti el printre dinţi, Mandu nu poate să vadă dacă-i un roman sau un tâlhar. O să trebuiască să coborâm spre sud, prin fundul văii. Eu v-am spus, stăpână, că...

— Gata, Mandu, ştiu ce-am de făcut. Condu-ne mai bine la adăpost. Iute. Cât mai avem de mers până la Qumran?

— Cel puţin trei ore, mârâi sclavul.

Smuci, morocănos, căpăstrul animalului şi coborî spre albia unui pârâiaş secat ce şerpuia în jos.

— L-am supărat eu? întrebă cu glas scăzut Filon.

— N-a fost de acord să te însoţim. A trebuit să stărui destul de mult ca să-l conving.

— Vai de mine! Doar nu se gândeşte să te...

— Să mă părăsească?

Tânăra femeie fluieră încetişor şi dromaderul se urni din loc.

— Nu cred. Acum două zile, fratele lui, care munceşte pe şantierul Templului, a venit şi i-a propus să lucreze şi el acolo. Tocmai terminaseră de săpat un tunel pe sub esplanadă, prin care preoţii să poată ajunge din sala băilor direct în sanctuar fără a se murdări. Dar se mai desfăşoară şi alte lucrări şi se caută mereu mână de lucru.

— Mandu a refuzat?

— A răspuns că nici nu se pune problema să plece şi să mă lase. Deşi eu i-am propus încă o dată să-l eliberez.

— Pe undeva, e mai bine aşa. Ai nevoie lângă tine de cineva care...

Ea îşi întoarse spre el chipu-i frumos şi grav, privindu-l cu o expresie de nedescifrat:

— Cum poţi tu să ştii de ce anume am eu nevoie? Apoi lovi cu palma crupa animalului şi se îndreptă spre Mandu care-i aştepta în fundul vâlcelei.

Filon rămase nemişcat câteva clipe. După care o luă în jos pe povârniş cu nesfârşită grijă, căci dromaderul său dădea iarăşi semne că-şi pierde răbdarea. Înainte de a se îndepărta, aruncă o ultimă privire spre nord. Pândarul de pe

colină dispăruse.

14

Zăriră, în sfârşit, Marea Moartă. Dacă numele de mare se potrivea acestui lac imens ce despărţea Iudeea de ţara nabateenilor. Un lac unde apa era atât de densă, încât pietricelele pluteau câteva clipe înainte de a se scufunda. Ţărmurile sale se întindeau cât vedeai cu ochii, stâncoase şi sterpe, dominate de o faleză impunătoare, de culoarea orzului prăjit. La jumătatea distanţei dintre apă şi stâncă, o terasă lungă de argilă cu marginile adânc săpate se ridica deasupra malului cu cel puţin şase sute de coţi. Acolo, la adăpost de lume şi de oameni, îşi găsise lăcaş comunitatea esenienilor.

Filon îşi înălţă capul şi-şi întinse, unul câte unul, muşchii. Avea impresia că se trezise dintr-un vis urât. Merseseră ore în şir, tăcuţi, năuciţi de căldură şi de oboseală, atenţi doar să se ţină pe dromaderii lor şi să-l urmeze îndeaproape pe Mandu printre bolovani şi hârtoape. Din fericire, în calea lor nu se arătaseră nici romanii, nici tâlharii, cruţându-i astfel de alte ocoluri. Într-un târziu, puseră piciorul pe pământ. Soarele avea să ajungă în curând sus de tot pe boltă şi Filon socoti că era mai bine să-şi refacă puterile înainte de a-şi continua drumul. Din locul în care poposiseră, nu se vedeau decât un mic pâlc de clădiri înconjurate de ziduri şi câteva corturi risipite în preajma lor. De la o asemenea depărtare, ocupanţii lor nu puteau fi zăriţi. Singurul semn de viaţă -

câteva păsări ce se roteau ţipând în văzduh.

Mâncară şi băură aproape fără să schimbe niciun cuvânt. Când şi când, Mandu îi arunca lui Filon priviri furioase, în vreme ce Batşeba părea adâncită în gânduri, cu ochii pierduţi undeva departe, deasupra apei. Cât despre Filon, el înfulecă lacom o bucată întreagă de brânză de oaie, o plăcintă nedospită, câteva smochine şi un pumn de stafide. După care dădu pe gât jumătate dintr-un burduf de apă.

— Am plecat, le spuse după ce se şterse la gură. Când terminaţi, veniţi după mine acolo şi aşezaţi cortul. Nu ştiu cât o să stau...

Batşeba încuviinţă uşor din cap, în vreme ce Mandu îşi privea ţintă vârful sandalelor. Filon încălecă pe dromader, care fornăi puţin înainte de a se ridica în picioare. Tânărul îl lovi cu asprime peste crupă - o să afle el până la urmă cine e stăpânul! - şi animalul hotărî să i se supună.

Înaintă de-a lungul ţărmului până zări o potecuţă ce suia spre podiş. Praf brun, aproape roşu, grămăjoare uscate pe care animalul le spulbera cu copitele, pietriş, ici şi colo câte o stâncă, uneori simple pietroaie, totul aici era sterp, atât de sterp că te cuprindea deznădejdea. Filon mai că începuse să se îndoiască de planul său. Ce-o să le spună esenienilor? Cum o să-l primească ei? Măcar ştiau ce se petrecea la Ierusalim? Greu de crezut. Prea puţini călători ajungeau pe ţărmul acesta al Mării Moarte. Chiar şi peştii fugeau de apa sălcie a lacului. Aşa că veştile...

Pe măsură ce se apropia, aşezarea prindea contur. Filon se aşteptase la ceva mult mai vast, însă construcţiile ocupau o întindere de doar două sute pe două sute de coţi, mărginită de un zid cât un om cu braţul ridicat. Un zid care odinioară era posibil să fi fost un zid de apărare. Împotriva cui mai slujea azi drept pavăză? La prima vedere, erau

două-trei clădiri cu un cat, un turn pătrat şi gros, câteva acoperişuri de formă alungită şi cam atât. Spre vest, ceva mai încolo, la poalele falezei, Filon numără vreo douăsprezece corturi şi, la apropierea lui, intrarea într-unul din ele fu acoperită în grabă. Abia apucă să zărească o siluetă colorată, cu pletele pe umeri şi brăţări scânteietoare la încheietura mâinii. O femeie, oare?

La mică distanţă de zidul împrejmuitor, dar la est, observă un şir de moviliţe de piatră, aliniate cu grijă, îndreptate spre lac. Cimitirul esenienilor, bineînţeles. Şi atunci Filon îşi dădu seama de ciudăţenia locului şi de liniştea neobişnuită ce domnea aici. Niciun zgomot, în afară de şuieratul vântului printre stânci, ce se făcea auzit din când în când. Ai fi zis că nu locuieşte nimeni prin preajmă.

Legă funia dromaderului de un ţăruş şi porni spre turnul cel mare. Era clădit din acelaşi calcar gălbui ca şi zidul împrejmuitor şi străpuns la caturile de sus de mai multe ferestre. Zidul cu care se prelungea în jos ducea la o poartă despre care Filon presupuse că ar fi intrarea. Înainte să ciocăne, ciuli urechea. Mereu aceeaşi linişte. Bătu de două ori, destul de tare, cu latul palmei. Desluşi un zgomot de partea cealaltă şi poarta se deschise fără să scârţâie. Un tinerel, de vreo şaisprezece-şaptesprezece ani, cu trăsături plăcute, ochi mari, albaştri şi chip copilăros, cu o tunică de un alb desăvârşit, îl salută respectuos:

— Te aşteptam.

— Mă aşteptai?

— V-am supravegheat, pe tine şi pe tovarăşii tăi, de când eraţi pe drum.

— Dar cum puteai fi sigur că...?

— Puţini sunt cei care ajung pe ţărmurile acestea fără să urce până la noi. M-am gândit că şi tu vii să cauţi

răspunsurile.

— Răspunsuri la ce?

— La dezgustul, la murdăria... la toată această stricăciune ce schimonoseşte lumea. Ai avea vârsta potrivită. Şi apoi, acela care-şi lasă femeia şi sluga în urmă o face pentru că doreşte din inimă să ni se alăture.

Filon îşi stăpâni un zâmbet:

— Ai ochi ageri, nimic de zis! Din păcate, mă tem că nu sunt demn de comunitatea voastră. De fapt, am venit doar ca să stau de vorbă.

Tânărul nu-şi ascunse dezamăgirea:

— Ah! Eşti ruda cuiva, nu? Păi, atunci... spune-mi pe care dintre fraţi să-l chem şi...

— Nu pe unul anume. Am nevoie mai cu seamă să...

Filon stătu o clipă în cumpănă:

— Eşti... eşti singur aici?

— Fiind ora mesei, fraţii se află în refectoriu.

— Dar tu nu mănânci?

— Sunt încă novice. Masa e un lucru sacru, comuniune şi reculegere. Se-aşază la masă doar cei recunoscuţi şi primiţi în comunitate. Eu mănânc afară şi păzesc porţile. Oricum, fraţii trebuie să iasă curând şi vei putea să...

Tăcu o clipă, apoi continuă:

— Dar dacă nu vrei să vezi pe cineva anume, nu prea înţeleg ce...?

Dincolo de aceste cuvinte obişnuite, Filon găsea că tânărul părea isteţ şi descurcăreţ. Chibzui că nu i-ar strica să aibă un aliat.

— Cum te cheamă? îl întrebă.

— Nathan. Dar pe tine?

— Filon. Am venit din Alexandria în pelerinaj la Ierusalim cu ocazia Paştelui. Femeia pe care ai zărit-o mai devreme e

fata lui Ieftae. Ieftae fariseul. Cred că el a venit la Qumran în mai multe rânduri, nu-i aşa?

Pândea un gest de surprindere, o încruntare sau o privire piezişă, însă novicele îşi păstră expresia binevoitoare.

— Ne-a vizitat de câteva ori, adevărat. După cum spune Simon, mai-marele comunităţii noastre, e un om de cuvânt şi înţelept. Dar a ales să trăiască printre demoni.

— Ieftae e mort.

Expresia lui Nathan se schimbă cu totul.

— Iartă-mă, îmi pare tare rău. Îi purtam un mare respect şi...

— A fost ucis.

Novicele îşi duse mâna la gură.

— Oh! Asta nu poate fi decât lucrarea lui Veliar! Se apropie zilele în care...

Tocmai atunci răzbătu până la ei târşâit de picioare pe dalele de piatră şi zgomot de glasuri amestecate.

— Fraţii au isprăvit, cu siguranţă. Aşteaptă aici, să nu pleci. O să-l caut pe Simon...

Dispăru printr-un portic ce ducea în interiorul clădirii. Rămas singur, Filon făcu câţiva paşi prin curtea ce ţinea loc de intrare. În dreapta se vedea un soi de ţarc, pentru animale probabil, unde însă fuseseră stivuite, la adăpostul unei streşini, urcioare uriaşe, astupate la gură. Pe celelalte două laturi păreau să se deschidă nişte ateliere, unde esenienii meştereau obiectele de trebuinţă vieţii lor izolate. Într-unul, era tăiată piatra, cu ciocane şi dălţi puternice, după care din bucăţile mari împrăştiate acum pe jos, se făureau felurite vase şi străchini, ce erau apoi înşirate pe nişte policioare. Filon se gândi că mare parte din aceste vase serveau unor scopuri religioase. Atelierul următor nu părea să fi fost folosit de curând. Cuptorul stins - lucru cum

nu se putea mai nimerit pe căldura asta! -, nicovala fixată pe un butuc, ciocanele şi sculele de metal agăţate pe perete, totul dădea de-nţeles că era vorba despre o fierărie. Apoi veneau mesele sprijinite pe capră unde se uscau pieile de oaie. Pe una din ele zăceau mai multe unelte, răzuitoare şi cuţite, de parcă fratele care lucra cu ele lăsase totul baltă ca să se ducă în refectoriu. Filon îşi plimbă uşor vârfurile degetelor peste bucata de piele. Moale, trainică, plăcută la atingere. Ideală pentru scris...

Nathan răsări de sub portic:

— Vino repede! Simon te primeşte.

Filon îl urmă de-a lungul unei galerii şi ieşiră într-o curte interioară, mică şi pardosită cu dale de piatră, în jurul căreia se rânduiau clădirile comunităţii. Urcară scara unei case înalte, aflată în faţa turnului pătrat. Când ajunseră la primul cat, Nathan arătă spre capătul unui şir de încăperi:

— Simon e în odaia din spate, îi spuse cu glas scăzut. Vorbeşte-i fără înconjur. Diseară e Sabatul[1], ultimul dinaintea Paştelui, şi Simeon are multe de făcut.

Sabatul, firește! Marele Sabat începea în seara aceasta! Filon aproape că pierduse şirul zilelor!

— Intră, fiule, intră.

Filon trecu pragul şi se pomeni în faţa unui bărbat înalt şi vânjos, cu obraji raşi şi capul lipsit de păr, cu ţeasta destul de bombată, trăsături pronunţate, dar nu urâte, care-l privea iscoditor, fără bunăvoinţă, dar şi fără răutate. În ciuda veşmântului alb, te ducea cu gândul mai degrabă la un antrenor de lupte de la şcoala cea mare din Alexandria decât la mai-marele unei comunităţi religioase.

[1] A şaptea zi din săptămână, consacrată odihnei şi cultului. Sabatul începe din ajun, odată cu apusul soarelui. Sabatul dinaintea Paştelui, numit şi Marele Sabat, e printre cele mai importante din an (n.a.).

— Nathan mi-a spus că eşti un mesager. Şi că trebuie neapărat să te văd înainte de a mă retrage.

— E o mare cinste pentru mine, rabi. Am îndrăznit să vin la voi pentru că la Ierusalim s-au petrecut anumite întâmplări cu totul ieşite din comun. Întâmplări care, mă tem, au o legătură cu esenienii.

— Orice-ar pretinde unii, răspunse celălalt, esenienii au fost mereu legaţi de Ierusalim. Nu-i el oraşul Templului, cetatea Celui Unic? În ziua izbânzii ne vom întoarce acolo.

— Îmi doresc ca ziua aceea să sosească, rosti prudent Filon. Deocamdată însă romanii l-au împresurat şi...

— Cunosc toate acestea. Despre ce voiai să-mi vorbeşti?

— Ieftae e mort.

— Asasinat, din câte mi-a dezvăluit Nathan.

Glasul lui Simon nu vădea altceva decât linişte şi siguranţă. Continuă:

— Nu te lăsa înşelat, nu sunt nici pe departe nesimţitor. Dar văd în această crimă o nouă dovadă că Ziua Judecăţii se apropie. Or, noi trăim aici aşteptând Ziua Judecăţii. Durerea pricinuită de o asemenea dispariţie nu mă poate face să uit că ea intră cu siguranţă în planurile Atotputernicului.

— Negreşit. Însă pe Ieftae l-a ucis un om. Un om violent şi crud, care l-a strâns de gât, apoi i-a crestat trupul. Înainte de a-l ataca pe marele preot Gad...

Pentru scurt timp se aşternu tăcerea, ca şi când mai-marelui esenienilor nu-i venea a crede:

— Marele preot Gad?

— Da. A fost găsit astă-noapte înjunghiat în locuinţa sa.

— Înjunghiat... Nu l-am întâlnit niciodată pe Gad, însă... Îţi poţi închipui ce-mi inspiră marele preot al saducheilor. El e cel care ţine poporul nostru în robia neştiinţei şi a

dispreţului faţă de credinţă. Aşa că el singur şi-a pus în primejdie mântuirea sufletului. Nu spera că o să-l jelesc.

Filon începea să-şi piardă răbdarea:

— Nu sper nimic. Căpetenia fariseilor şi cea a saducheilor au fost asasinate în decurs de câteva zile. E pur şi simplu surprinzător, nu? Şi n-o fi mai degrabă fapta unui om decât lucrarea Atotputernicului?

— Aşadar, acesta e motivul care te-a adus la Qumran? Bănuieşti că noi am avea vreo legătură cu aceste omoruri?

— Nu bănuiesc, sunt sigur, răspunse Filon cu o convingere care-l miră şi pe el însuşi. Chiar dacă nu-i o legătură directă. Rabi, ai putea să-mi spui dacă textul următor îţi aminteşte de ceva?

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în ţara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!
>
> Jeliţi, jeliţi, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

Cât recită, nu-şi dezlipi ochii de Simon. Văzu cum muşchii i se încordează uşor şi se albeşte la faţă.

— De unde cunoşti acest text? îl întrebă cu glas pierit.

— Jumătate din el a fost descoperit în gura unuia dintre morţi, jumătate în a celuilalt. Închise în câte un *teffilin.*

— În gură? Simon îşi feri iute privirea. Iartă-mă. Trebuie... trebuie să discut cu unul dintre fraţi, să mă-ncredinţez dacă... Îţi făgăduiesc că mă întorc repede.

Ieşi din încăpere cu paşi mari, fără să mai adauge niciun cuvânt. Oare era vreun obicei de-al esenienilor să-ţi părăseşti oaspeţii curând după ce-i primeai? În orice caz,

reacţia lui Simon dovedea că Filon nimerise drept la ţintă: mai-marele esenienilor cunoştea profeţia. Şi faptul că ea era pusă în legătură cu asasinatele îl tulbura poate mai mult decât crimele în sine. Mai rămânea să afle de ce.

Tânărul se strecură printre rândurile de bănci şi se rezemă de fereastră, ca să tragă în piept puţin aer proaspăt. Se aplecă în afară pentru a zări drumul, căutându-i din ochi pe Mandu şi pe Batşeba, însă clădirea era orientată spre sud, în vreme ce drumul se găsea mai la nord. În schimb, înălţimea ferestrei îi oferea un punct de observaţie minunat asupra aşezării Qumran. După ce mâncaseră, fraţii, cu toţii desculţi şi îmbrăcaţi în alb, păreau să-şi vadă de treburile lor într-o deplină armonie. Câţiva discutau în şoaptă lângă unul dintre numeroasele bazine ce serveau drept rezervor sau *miqveh* ritual, legate între ele printr-un sistem de canale. Filon se întrebă prin ce minune apa curgea aici din belşug, în vreme ce pământul din împrejurimi crăpa de uscăciune. Unii fraţi se apucaseră iarăşi de lucru: doi olari munceau cu râvnă la roata lor aşezată sub cerul liber, un bătrân căra, adus de spate, un vraf de pânzeturi, alţii mai tineri ca el spălau vasele într-un ciubăr de piatră, unii alcătuiseră un lanţ ca să treacă din mână în mână nişte saci până la o construcţie în formă de echer - bucătăria? cămara cu provizii? Filon numără vreo douăzeci de bărbaţi, cu toţii mai vârstnici decât Nathan, dar nicio femeie. Însă alţi membri ai comunităţii erau negreşit răspândiţi prin alte părţi şi ca atare ascunşi privirii.

Se uită cu atenţie o vreme la mişcările rânduite ca într-un dans ale esenienilor până când Simon se întoarse. Picături de sudoare i se prelingeau pe ţeastă de cât alergase:

— Îmi cer iertare, a trebuit să găsesc pe cineva... pe cineva care...

— Care să-mi poată răspunde la întrebări?

— Da... mă rog, nu. Care să te conducă.

— Să mă conducă?

— Diseară e Sabatul *ha-gadol,* Marele Sabat dinaintea Paştelui. Ai uitat?

— Nu, fireşte...

— Sunt silit să-mi dedic întreaga după-amiază pregătirii lecturilor şi a ceremoniilor. Mi-e cu neputinţă să te conduc eu.

— Dar unde anume trebuie să fiu condus?

— Să-l vezi pe Caleb, întâiul dintre scribii noştri. Dacă tot ce mi-ai povestit e adevărat, dacă presimţirea pe care-o am nu mă înşală... El va putea să discute cu tine cât e nevoie. Eu aş pune în primejdie desfăşurarea Sabatului dacă mi-aş rupe o parte din timp. Şi una ca asta nu se poate. Mai târziu, vom vedea.

Filon rosti pe un ton solemn:

— Textul... e profeţia lui Miheia, nu-i aşa?

Celălalt înghiţi cu greu.

— E o istorie lungă, foarte lungă. Caleb o să te ajute s-o înţelegi. Spune-i că eu am hotărât astfel. Dar după aceea nu vorbi cu nimeni despre toate astea înainte să vii la mine. E foarte important pentru fraţi. Nathan o să te însoţească.

— De ce nu mi se arată pur şi simplu unde-l pot găsi pe Caleb şi...

Simon duse un deget la buze, aşa cum îndemni un copil să tacă.

— Nu avem nicio clipă de pierdut. Nathan e jos, te aşteaptă. Şi ţine minte, nu spune nimănui ce ştii. Doar mie şi lui Caleb.

15

— Tocmai acolo? Vrei să urc până acolo?

Lui Filon nu-i venea a crede. Nathan îi arătase un punct întunecat undeva sus pe faleză, pe care doar păsările ce se ciorovăiau rotindu-se în văzduh păreau capabile să-l atingă.

— Simon mi-a poruncit să te duc la grota lui Caleb şi...

— O grotă? Scribii voştri lucrează în grote?

— Nu doar scribii. Cei mai mulţi dintre noi şi-au găsit adăpost în scobiturile din stâncă. Nu există dormitor comun la Qumran şi când ne strângem toţi suntem peste două sute de fraţi. Nici n-am avea unde să dormim.

— Dar... corturile? Nu sunt nişte corturi lângă drum?

Novicele avea aerul că găseşte oarecum caraghioase cuvintele lui Filon.

— Corturile! Nu te-aş sfătui să petreci mai mult de câteva săptămâni în ele. Ziua e foarte cald înăuntru, iar noaptea se face dintr-odată frig. Ca să nu mai punem la socoteală ploile vijelioase ce te-ar inunda iarna. În timp ce grotele sunt curate şi cu o temperatură potrivită, mereu aceeaşi. Hrana, veşmintele, pergamentele, toate se păstrează în ele mai bine decât în clădiri.

Filon întinse braţul spre tabăra înjghebată în faţa cimitirului:

— Şi-atunci ce caută acolo acei...

— Sunt vizitatori. Părinţii unora dintre fraţi care doresc să petreacă în tovărăşia lor câteva zile. Pe deasupra, Qumran e întrucâtva un loc sfânt şi multe familii sunt fericite să ni se poată alătura o vreme. Să mergem acum, uite colo poteca.

Ocoliră zidul pe la vest în direcţia falezei, lăsând în spate drumul şi corturile. Filon se întrebă de ce Mandu şi Batşeba

nu veniseră încă. Porniră să suie coasta şi Filon trebui să calce cu atenţie ca să nu-şi scrântească gleznele. Oftă, obosit încă înainte de-a începe:

— Dar de ce aşa departe? Până la ea pare să fie cale de ore întregi de mers.

— Nu te nelinişti. Ne ia cel mult o oră dus-întors. Înălţimea e cea care te-nşală. E drept totuşi că grota lui Caleb nu-i dintre cele la care se ajunge uşor.

— Chiar aşa, vorbeşte-mi despre el, despre Caleb.

— Despre Caleb? Îl admir foarte mult. E cel mai învăţat scrib al nostru. Şi dintre cei mai prietenoşi totodată.

— Cu ce se îndeletniceşte?

— El hotărăşte ce texte se cuvine a fi copiate. Esenienii nu se mărginesc doar la rugăciune şi la o existenţă pură. Avem şi datoria de a răspândi Cuvântul şi de a deschide ochii celor mai sinceri credincioşi. Printre noi sunt vreo doisprezece scribi care copiază sulurile Cărţii, le tălmăcesc în aramaică sau le comentează, aşa cum face Caleb.

— Le comentează?

— Sigur că da! Scrierile Sfinte sunt atât de bogate în înţelesuri încât spiritele rătăcite pun stăpânire pe ele ca să le deformeze şi să conducă lumea după bunul lor plac. Noi trebuie să redăm Cuvântului adevăratul înţeles, curăţat de intenţiile rele şi de farmecul amăgitor al lui Veliar. E o misiune sacră. Abia atunci, luminată de Domnul Atotputernic, comunitatea noastră va fi vrednică de Judecata Sa.

— Şi această misiune i-a fost încredinţată lui Caleb?

— Lui şi celor mai buni scribi de dinaintea lui. Generaţie după generaţie, esenienii fac să strălucească lumina Cărţii Sfinte.

Drumul devenea tot mai îngust pe măsură ce urcau

printre stânci. Nathan îl apucă pe Filon de mână ca să-l ajute să treacă de grohotiş.

— Şi ce formă iau comentariile?

— Sunt nişte *pesharim,* explicaţii. Scribul studiază fiecare verset de pe sul şi scrie interpretarea pe care i-o dă. Asta-i şi motivul pentru care nu toţi scribii sunt aleşi ca să alcătuiască *pesharim.* Cel care comentează Cuvântul trebuie, mai întâi de toate, să fie inspirat de către Atotputernic. Altminteri lumina sa n-ar avea strălucire.

Filon nu îndrăzni să întrebe cum deosebeau un scrib inspirat de unul care nu era. Însă avea alte întrebări ce nu sufereau amânare:

— Şi acum Caleb lucrează la un nou comentariu?

— Tot ce se poate. S-a retras de câteva zile, aşa cum cere tradiţia. Un scrib trebuie deranjat cât mai puţin posibil atunci când scrie *pesharim.* Altfel n-ar mai simţi inspiraţia divină.

— Păi, şi-atunci... venirea noastră nu riscă să-l tulbure?

Nathan îşi întoarse spre el privirea plină de respect:

— Simon ţi-a făcut o rară onoare îngăduindu-ţi să-l vizitezi pe scribul nostru. Pe de altă parte însă, Paştele se apropie şi Caleb ar fi coborât oricum în curând.

Filon stărui:

— Aşadar, n-ai nici cea mai mică idee despre textul la care lucrează?

— Doar Caleb şi Simon ţi-ar putea răspunde. La noi, un scrib nu pomeneşte niciodată despre munca lui până n-o isprăveşte, de teamă să nu atragă o soartă potrivnică. Iar Caleb nu prea vorbeşte despre subiectele sale. Se zice chiar că scrie unele cuvinte în greacă pentru a fi sigur că nu le citeşte nimeni! Înainte de a întocmi lucrarea finală, bineînţeles!

— A mai scris şi-n alte dăţi *pesharim?*

— Da, în urmă cu câteva luni, un comentariu despre profetul Avacum[1]. De-o minunată profunzime, care-l aşază pe veci în rândul celor mai clarvăzători scribi ai noştri.

Avacum. Un profet. Fireşte! Şi-acum, de ce nu Miheia? Dacă se gândea mai bine, negreşit era Miheia. Iar Simon, mai-marele esenienilor, n-avea cum să nu ştie. Aşa se explica şi tulburarea care-l cuprinsese mai devreme. Aşa se explica şi permisiunea neobişnuită pe care i-o acordase. Nu încăpea îndoială, Simon se temea. Dar de ce anume?

— Toate grotele sunt atât de departe? gâfâi Filon după ce urcase o bucată de drum mai abruptă.

— Nu, din fericire. Uită-te cu atenţie la faleza de sub noi. Vezi petele alea întunecate la care se ajunge pe nişte trepte naturale? E intrarea în două grote. Şi-acolo jos, pe promontoriu, aproape de aşezarea noastră, sunt încă trei. Şi alte trei în faţă. În cele mai mari locuiesc patru sau cinci fraţi, uneori mai mulţi. Şi mai sunt destule prin împrejurimi, la miazănoapte, dar şi la miazăzi. Fireşte, trebuie să ştii unde să le cauţi.

— Şi cea a lui Caleb?

— La drept vorbind, nu-i o grotă în care stă de obicei. E prea departe de comunitate. Însă e un loc în care scribilor noştri le place să se retragă din când în când. O să-ţi dai seama de ce când ajungem.

Novicele se opri câteva clipe pe când se pregăteau să străbată un pod de funii împletite întins peste o trecătoare îngustă:

---

[1] Sfântul Proroc Avacum a trăit cu 600 de ani înainte de Hristos. A fost fiul lui Asafat, din seminţia lui Simeon. A prorocit despre robia Ierusalimului, despre pustiirea bisericii şi luarea poporului în robie. Prorocul Avacum a murit cu doi ani înainte de întoarcerea iudeilor din robie.

— Acolo e pârâul ce asigură apa în Qumran. Acum aproape c-a secat din pricina căldurii care a început de timpuriu anul ăsta. Vezi, când şi-a săpat albia, torentul a dat naştere unor bazine. Noi le-am închis ca să păstrăm apa, care apoi curge printr-un apeduct. Şi uite colo.

Arătă spre o fâşie de vegetaţie ce se alungea spre sud, la oarecare depărtare de mal.

— E oaza. Acolo muncim pământul şi creştem animale. Treizeci de fraţi lucrează acolo tot anul, iar noi facem cu schimbul, câte zece-douăzeci, ca să-i ajutăm. Cultivăm cele mai bune curmale din toată Iudeea, crede-mă!

Filon încuviinţă din cap şi păşi cu băgare de seamă pe pasarela de frânghii. Ajuns la celălalt capăt răsuflă uşurat.

— S-ar zice că-mi lipseşte exerciţiul.

— Totul aici merită osteneala, rosti novicele.

— Dar tu, Nathan, eşti de multă vreme la Qumran? Pari atât de tânăr.

Filon spera să capete un răgaz mai lung ca să-şi mai tragă sufletul, însă călăuza sa porni în pas întins mai departe fără să aştepte:

— Fraţii m-au luat la ei când aveam zece ani. Tata a vrut să mă aducă aici. Credea că în ziua Judecăţii doar fiii luminii vor fi salvaţi. Şi avea dreptate. Când trupele lui Veliar vor fi înfrânte Ierusalimul ceresc se va deschide esenienilor. Şi-atunci vom cunoaşte fericirea şi bunăstarea.

Veliar. Fiii luminii. Fiii întunericului. Pe Filon nici nu-l mai mirau toate acestea. Se abţinu însă de la orice comentariu, întrucât îi făgăduise lui Simon să păstreze tăcerea.

— Şi eu, mărturisi egipteanul, am trăit o vreme printre terapeuţi, la Alexandria.

— Terapeuţi. Am auzit de ei. Sunt, oarecum, verii noştri întru credinţă. Şi ei vor fi salvaţi. Dar dac-ai trăit printre ei,

de ce i-ai părăsit?

— Probabil că nu sunt făcut să-mi duc viaţa în asemenea comunităţi. Însă există ceva care-i deosebeşte mult pe terapeuţi de voi: femeile.

— Ah!

Novicele scuipă cu dispreţ.

— Femeile sunt stricate şi lipsite de ruşine. Ele îi abat din drum pe cei drepţi şi îi duc pe căi greşite. Simon zice că niciun bărbat nu-i la adăpost de ele, oricât de curată i-ar fi inima. Să primeşti femei înseamnă să cazi în capcanele cărnii pe care singur ţi le întinzi. Noi, esenienii, vrem să rămânem puri chiar şi în gândurile noastre.

Nathan învăţase bine lecţia şi Filon nici nu îndrăzni să-şi închipuie ce-ar fi făcut Batşeba dac-o auzea. Mai mult ca sigur i-ar fi scos ochii!

— Dar mai târziu cu ce-o să te ocupi?

— Deocamdată sunt în al doilea an de noviciat. Peste un an voi depune jurământul şi voi deveni cu adevărat un frate. Apoi trag nădejde să fiu numit scrib.

— Precum Caleb?

— Precum Caleb.

Ajunseră la o porţiune şi mai abruptă, unde pământul le aluneca sub tălpi, silindu-l pe Filon să se agaţe de orice îi pica la îndemână. Dincolo se întindea un soi de podiş, numai hârtoape şi bolovani. De-aici însă priveliştea asupra Mării Moarte era grandioasă, iar munţii din ţara nabateenilor se conturau în zare cu o claritate ireală. Filon începea să înţeleagă ce sentimente încercau, negreşit, scribii când se retrăgeau pe faleză: impresia că ating cerul. De altfel, şoimii cei mici ce se roteau de la o vreme în văzduh ţipau parcă la ei, ca pentru a-i împiedica să mai urce.

— Aici e grota.

Nathan o rupse la fugă către o deschizătură greu de observat dintr-o scobitură a stâncii. Filon porni în urma lui. Peştera era destul de spaţioasă, tavanul având întrucâtva forma unui clopot descoperit în vârf. Un mănunchi de raze pătrundea prin boltă şi cobora până la o masă de piatră pe care apele o modelaseră în timpuri străvechi, iar mâinile omeneşti o lustruiseră.

— Acum înţelegi ce-i atrage pe scribii noştri, nu? şopti Nathan. Lumina aceasta şi pupitrul sunt binecuvântate de Atotputernic. Nu există loc mai potrivit ca să se reverse asupra ta inspiraţia divină.

Pe masă se găseau cerneală, calamusuri, un vraf de papirusuri şi de suluri, la prima vedere aşezate fără a respecta vreo ordine anume. Plus o bucată dintr-o pâine rotundă şi foarte tare.

— Pâinea e uscată, observă Filon cu mirare. Şi e făcută cu drojdie. Mă îndoiesc că un scrib precum Caleb ar lăsa să zacă aici aluat dospit, cu doar câteva zile înaintea Paştelui[1]. Mai ales atât de aproape de suluri.

Nathan nu mai scotea o vorbă. Filon aruncă iute o privire spre restul grotei. O saltea de paie pe jos, un butuc slujind drept scaun, burdufuri pentru apă, câteva provizii, nişte meşcioare cioplite în stâncă pentru păstrarea sulurilor, trei lămpi stinse, rămase fără ulei.

— Poate... poate s-o fi dus să se dezmorţească puţin, bâigui novicele.

— Poate, încuviinţă egipteanul, deşi nu prea credea.

---

[1] Sărbătoarea Paştelui e şi sărbătoarea azimei, pâine fără drojdie. Pentru a comemora fuga evreilor din Egipt, se mănâncă timp de şapte zile pâine nedospită. Înaintea Paştelui propriu-zis, fiecare are grijă ca în casa lui să nu existe nici urmă de drojdie (n.a.).

De fapt, în grotă exista ceva rece şi prevestitor de moarte. Ceva care-i amintea de grădina lui Gad sau de odaia lui Ieftae.

— Păsările! exclamă brusc Filon. Asta e, păsările!

Ieşiră repede din peşteră. Şoimii continuau să zboare în cerc, scoţând ţipete ascuţite, deasupra stâncilor ce dominau grota. Tinerii se repeziră într-acolo, căţărându-se anevoie pe povârniş, până când le răsări înaintea ochilor un soi de terasă, ascunsă în spatele unor blocuri uriaşe de piatră. Când păşiră pe ea, cinci sau şase şoimi săriră care-ncotro, cârâind şi bătând din aripi. Ciocurile lor erau mânjite de sânge...

16

— Nu e cu putinţă, hohotea Nathan. Caleb...

Între pietrele înalte zăcea un trup neînsufleţit pe care Filon n-ar fi vrut să-l vadă vreodată. Era gol, sfârtecat de păsările răpitoare, iar mădularele încă întregi - o gleznă şi laba unui picior, braţul drept, palma stângă - se umflaseră şi se învineţiseră din cauza căldurii. Leşul răspândea un miros respingător.

— E aici de câteva zile, opină Filon. Aşa se explică pâinea de pe masă.

— A fost o... o întâmplare? Hm? O fi căzut, iar şoimii...

— Din păcate, nu.

Egipteanul se apropie de cadavru, ţinându-se de nas.

— E vorba de-o crimă. Încă una. Săvârşită însă înaintea

celorlalte. Şi cred că ştiu de ce.

În ciuda dezgustului, se aplecă deasupra sărmanului trup. Ucigaşul avusese grijă să-l dezbrace şi să-i cresteze pieptul, umerii şi probabil că şi faţa. Pe abdomen se vedeau tăieturi lungi şi roşii, care se încrucişau alcătuind un fel de tablă ca la jocul de dame. Şoimii atacaseră mai întâi locurile în care lama pătrunsese mai adânc - pe piept, gât şi pe obraji. De data aceasta, asasinul urmărise nu să imite ghearele unei fiare, ca în cazul lui Ieftae, ci să invite păsările răpitoare la ospăţ. Potrivise lucrurile în aşa fel încât victima sa să fie devorată.

— Dacă nu veneam noi... rosti cu greu novicele.

— L-aţi fi găsit oricum, zise Filon. Văzând că nu coboară de Paşte, aţi fi trimis pe cineva după el. Nu pentru a face leşul să dispară l-a lăsat ucigaşul în voia şoimilor. Avea altceva în minte.

— Vasăzică e acelaşi om care l-a omorât pe Ieftae?

— Nu încape îndoială.

— Dar pentru care motiv ei doi...?

Filon îl îndemnă cu un gest să tacă, nu atât pentru că nu voia să răspundă, cât pentru a cerceta cu toată atenţia cadavrul. Întreaga parte de sus a corpului era de nerecunoscut. Păsările curăţaseră aproape de tot de carne gâtul şi faţa şi începuseră să spargă oasele pieptului ca să ajungă la măruntaie. Pe braţe şi pe coapse, o mulţime de lovituri zdreliseră pielea, dând la iveală muşchii sfârtecaţi şi resturi de cartilagii. Filon îşi aminti un alt pasaj din Miheia:

> Şi după ce vor fi mâncat carnea poporului meu, vor fi jupuit pielea şi oasele lor le vor fi sfărâmat şi prefăcut în bucăţi ca şi carnea în oală, ca trupul lor în căldare.
>
> Atunci vor striga către Domnul, dar El nu le va răspunde şi în vremea aceea Îşi va ascunde faţa Sa de la ei, din pricina

faptelor lor celor rele.

După Gad, după Ieftae, ucigaşul continua să împlinească viziunile profetului. Cât despre *teffilin...*

Cu băgare de seamă ca să nu atingă leşul, Filon se lăsă pe vine şi privi în interiorul craniului şi între maxilare. Mai mulţi dinţi fuseseră sparţi de ciocurile lacome şi chiar limba părea... Tânărul se trase iute în lături, stăpânindu-şi un val de greaţă. În orice caz, în gură nu s-ar fi zis că se afla ceva. Nathan schiţă o mişcare ca şi cum ar fi vrut să-l ajute, însă Filon îl refuză:

— Mai bine nu... Du-te în schimb la grotă şi adu salteaua de paie ca să-l acoperim. Apoi mergi şi dă-i de veste lui Simon ca să trimită ajutoare.

Novicele încuviinţă din cap, uşurat că poate să plece. Cocoţaţi în vârful falezei, şoimii urmăreau scena, aşteptând momentul să-şi reia ospăţul.

— Uşş! Uşş! strigă Filon arătându-le pumnul.

Dar abia dacă unul dintre ei fâlfâi uşor din aripi.

Şi-acum, se întrebă tânărul, până unde vor merge lucrurile? Căpetenia fariseilor, căpetenia saducheilor, unul dintre cei mai învăţaţi scribi din Qumran... O profeţie pusă pe seama lui Miheia şi de a cărei existenţă esenienii ştiau. O profeţie pe care Caleb, Filon nu se îndoia, începuse s-o comenteze. Cu alte cuvinte, toţi cei care se apropiau prea mult de text erau pur şi simplu executaţi. Ce revelaţie funestă se străduia cineva să ţină ascunsă?

Nathan se întoarse cu salteaua făcută sul.

— Mulţumesc, îi zise Filon, mă ocup eu. Aş vrea să te mai întreb ceva înainte să pleci. Caleb nu era un moşneag, nu-i aşa? Părul e negru şi mâinile nu au zbârcituri.

— Ţi-l închipuiai ca pe un scrib bătrân? Dimpotrivă. Caleb era în puterea vârstei, avea vreo patruzeci de ani. Şi un

chip plăcut, chiar dacă... Chiar dacă nu-ţi mai poţi da seama de asta acum. Era destul de viguros şi-i plăcea să facă exerciţii.

— Atunci înseamnă că s-a apărat.

— Cunoscându-i firea, pot zice că s-a luptat. Iar dacă un străin ar fi urcat până la el, nu l-ar fi privit cu încredere.

— Fireşte. Nu te mai reţin, du-te să-i anunţi pe fraţi.

Nathan începu să coboare şi Filon îl privi cum se îndepărtează. Podişul domina Marea Moartă şi riscul de a fi luat prin surprindere era destul de mic. Chiar şi pentru un scrib. Ori atacatorul se apropiase dinspre sud, după ce urcase faleza? Oricum ar fi fost, un amănunt rămânea la fel de tulburător: de fiecare dată victima părea să-şi fi cunoscut ucigaşul. Mai mult, îl primise. Ieftae îi deschisese uşa în vreme ce fiica sa se îmbăia, iar Mandu trebăluia prin bucătărie. Gad îşi îndepărtase, pur şi simplu, servitorii. Negreşit, amândoi îşi aşteptaseră călăul. Oare nu era şi cazul lui Caleb?

Filon apucă salteaua de paie şi o scutură cu putere ca s-o întindă. Curentul de aer ce se iscă zburătăci un mic obiect la doi paşi de capul mortului. O cutiuţă de piele. De mărimea unui deget şi deschisă într-o parte. *Teffilin*-ul. Probabil că vreo pasăre îl scosese din gura lui Caleb şi, negăsindu-l pe gustul ei, îl azvârlise. Rupt. Cu un colţ gălbui ieşind din el.

Filon se repezi să-l ridice. Desfăcu nerăbdător firul de păr ce ţinea înfăşurat pergamentul. Cerneala, culoarea, scrisul, toate erau la fel. Sfârşitul profeţiei!

Ameninţarea Domnului[1]

Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în ţara

[1] În original YHWH (n. tr.).

Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

Jeliţi, jeliţi, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!

Şi de şapte ori câte şapte generaţii va domni acela ce va birui!

Aşa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreşet, suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot.

Filon tremura din toate încheieturile. Moreşet nu era altul decât oraşul lui Miheia, unde profetul văzuse lumina zilei cu vreo şapte sute de ani în urmă. Miheia, „suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot”, glasul Domnului războinic. Miheia care vestea lupta binelui împotriva răului, dar fără a făgădui izbânda! *Şi de şapte ori câte şapte generaţii va domni acela ce va birui...* Căci în asta stătea ameninţarea: înfrângerea Mântuitorului, triumful lui Veliar. De şapte ori câte şapte generaţii. O mie de ani! O mie de ani, poate, sub domnia răului! Iar Atotputernicul părea să refuze de-acum să-şi salveze poporul. Da, sfârşitul Alianţei, aceasta era Ameninţarea!

Trebuia să-şi vină în fire. La urma urmelor, era vorba doar de-un pergament. Şi de nişte crime, desigur. Trei crime. Un pergament, nimic mai mult. Oricine l-ar fi putut scrie. Şi, oricum, îi dovedea sângele vărsat autenticitatea? De altfel, scrierile profeţilor abundau în avertismente de toate soiurile. Merita acesta cu adevărat mai multă atenţie?

Totuşi, Ieftae şi Gad fuseseră ucişi. Apoi şi Caleb, care întocmea un comentariu la Miheia. Presupunând că profeţia era un fals, de ce se grăbise asasinul să-l facă pe scrib să

dispară? Pentru ce se temea într-atât de acele *pesharim?* Căci să vii până aici, la o asemenea înălţime în pustiul acesta...

Unul dintre şoimi ţipă nerăbdător. Leşul... Filon îl acoperi cum putu mai bine, punând împrejuru-i nişte pietroaie pentru a împiedica păsările să ridice salteaua. Caleb va fi apărat, măcar până când soseau fraţii săi. După ce isprăvi, o luă spre grotă, sperând să afle mai multe despre *pesharim.* Oare scribul avusese timp să le ascundă?

Întors în peşteră, Filon trase butucul ce servea drept scaun şi se aşeză la masa de piatră. La început, avu o senzaţie ciudată: coloana de lumină părea să coboare direct din cer, desenând un contur de căldură în aerul rece al grotei. Nici nu era de mirare că generaţii de scribi aşteptaseră aici să se pogoare asupra lor inspiraţia divină.

Apoi începu să caute printre sulurile şi pergamentele îngrămădite de-a valma. Cele mai simple nu cuprindeau decât cuvinte mâzgălite sau linii şerpuitoare, ca şi când Caleb încercase ascuţişul calamusului înainte de a se apuca de treabă. Cerneala era peste tot aceeaşi, de un negru-albăstrui. Mai multe bucăţi de piele erau neatinse, aşteptând să fie cusute pentru a alcătui un nou sul. Însă dezordinea în care zăceau arăta că, mai mult ca sigur, cineva le răvăşise.

Cât despre Scrierile Sfinte, acestea erau cele din Biblie: Psalmii - *Sepher tehillim,* Cartea psalmilor, Cărţile Cronicilor - *Dibre hayyamim -,* Ecleziastul - *Qoheleth,* Cartea judecătorilor - *Shophetim* şi tot aşa. În timp ce lucra la comentariu, scribul avea unde să caute un citat sau să verifice o formulare. În schimb, nici urmă de Miheia sau de vreo altă carte de-a profeţilor. Probabil că asasinul curăţase locul înainte să dispară.

Filon se îndreptă spre policioarele săpate în stâncă. Aici, alte şi alte suluri, consacrate însă comunităţii de la Qumran: era vorba despre rânduielile cultului, despre respectarea Legii, despre pedepsele date fraţilor mai îndărătnici, despre împărţirea bunurilor între membrii comunităţii, despre un soi de mare preot al esenienilor numit „învăţătorul dreptăţii”. N-avea când să le citească pe toate. Mai ales că Nathan nu va întârzia să se întoarcă şi Filon nu voia să fie surprins scotocind printre lucrurile mortului. Iar despre profetul din Moreşet tot nimic...

Filon tocmai se gândea să coboare spre aşezarea esenienilor când privirea îi fu atrasă de ungherul unde până mai adineaori se aflase salteaua lui Caleb. Zărise un fel de verigă ieşind din podea şi care lucea slab la câteva degete de perete. Tânărul se apropie. Era, de fapt, o bucată rotundă de fier, prinsă într-o cărămidă de pământ uscat, de-o formă aproximativ ovală. Ridică uşurel cărămida, dând la iveală o scobitură adâncă în piatră. Nu atât o ascunzătoare, cât un loc în care să pui la adăpost de animale câteva obiecte. Filon îşi strecură mâna înăuntru şi scoase trei suluri.

Trei suluri...

Se grăbi să se întoarcă la masă ca să le cerceteze. Tustrele erau din piele şi destul de noi, făcute, poate, de Caleb însuşi. Dacă scrierile acestea aveau o valoare aparte în ochii scribului - fapt ce-ar explica de ce le pusese deoparte -, de ce n-ar fi printre ele şi comentariul la Miheia?

Egipteanul deznodă fâşia de pânză din jurul sulului mai mic:

Vedenia pe care a avut-o Avacum profetul.

Până când, Doamne, voi striga fără ca să mă asculţi şi voi ridica glasul meu către Tine din pricina silniciei, fără ca Tu să

mă izbăveşti?

Pentru ce Tu mă laşi să văd nedreptatea şi priveşti apăsarea? Prăpădul şi silnicia sunt în faţa mea, certuri şi gâlcevi se iscă.

Primele rânduri nu lăsau loc de îndoială: era sulul lui Avacum, prorocul pentru care Caleb întocmise de curând *pesharim.* Filon citi în diagonală. Era o copie pentru studiu, căci pe alocuri se vedeau însemnările făcute de mâna lui Caleb în dreptul unor cuvinte sau părţi de versete. Scrisul era fin, uniform, cu aceeaşi cerneală neagră. Literele ce alcătuiau tetragrama YHWH aduceau cât de cât cu cele de pe pergamentul din *teffilin.* Totuşi, comparaţia se oprea aici: textul era în aramaică şi nu în ebraica veche.

Filon desfăcu al doilea sul şi găsi comentariul la Avacum realizat de Caleb cu câteva luni mai înainte. Cel ale cărui profunzime şi pătrundere le lăudase Nathan. După cum îi explicase novicele mai devreme, scribul lucrase organizat, copiind de fiecare dată un pasaj din profet, apoi tălmăcindu-l. Filon citi la întâmplare:

Voi sta de strajă şi mă voi aşeza în turnul cel de veghe ca să priveghez şi să văd ce-mi va grăi mie şi ce-mi va răspunde la tânguirea mea.

Şi Domnul mi-a răspuns şi mi-a zis: „Scrie vedenia şi o sapă cu slove pe table, ca să se poată citi uşor.”

„Explicaţia la aceasta este că Atotputernicul îi spune lui Avacum să scrie lucrurile care se vor întâmpla ultimei generaţii, dar când va veni acest timp nu ni se arată.

Cât despre ce a spus El: «ca să se poată citi uşor», explicaţia aici îl priveşte pe învăţătorul dreptăţii, căruia Atotputernicul i-a dezvăluit toate misterele cuvintelor slujitorilor Săi, profeţii.”

Căci este o vedenie pentru un timp hotărât; ea se va împlini la vreme şi nu va fi vedenie mincinoasă.

„Explicaţia aici e că timpul de pe urmă va ţine mult şi că va întrece tot ce-au spus profeţii, căci minunate sunt misterele Atotputernicului.”

Şi tot aşa, întreaga profeţie a lui Avacum era comentată astfel.

Mai rămânea ultimul sul.

Filon stătu în cumpănă dacă să-l desfacă. Ceva îi spunea că nu va găsi în el vreun *pesharim* la Miheia. Asasinul trebuie să-l fi luat imediat după ce-l omorâse pe scrib. Într-un fel, pentru asta şi venise. Oricum, i-ar fi fost de ajuns să cerceteze caverna, chiar şi în grabă, ca să descopere ascunzătoarea.

Până la urmă, legătura de pânză îi alunecă între degete şi primele coloane în ebraică ieşiră la iveală:

Cuvântul Domnului care a fost către Miheia din Moreşet în vremea domniei lui Iotam, Ahaz şi Iezechia, regii lui Iuda, când a avut vedenie pentru Samaria şi Ierusalim.

Prorocirea lui Miheia. Copia pe care, probabil, Caleb o folosise ca să mediteze înainte de a scrie *pesharim,* iată ce conţinea al treilea sul. În mod limpede o copie pentru studiu, ca şi la Avacum. Câteva semne adăugate ici şi colo, un cuvânt, un început de frază. Dar nimic important. Nu comentarii. Nu cheia acestei nebunii.

Filon oftă. Trebuia să citească întreg sulul înainte ca esenienii să sosească. O aluzie, un detaliu, cine ştie dacă nu există în text ceva care să-l pună pe urmele asasinului? Atent la orice adăugire, la orice ştersătură, Filon se adânci

într-o lectură pe care-o credea familiară şi despre care începea să bănuiască de-acum că ascundea şi altceva.

Cartea lui Miheia începea cu condamnarea răutăcirilor lui Israel, mai ales a păcatelor celor puternici: căpetenii locale, preoţi ticăloşiţi, falşi profeţi, bogaţi indiferenţi la mizeria nevoiaşilor, toţi cei care jupuiau pielea de pe oamenii sărmani şi le frângeau oasele. Aceasta era pricina războaielor şi a cotropirilor pe care Atotputernicul le trimisese asupra poporului său căzut în greşeală, aceasta era pricina oraşelor distruse, a câmpiilor pustiite, a plânsului femeilor şi a nefericirii tuturor.

Apoi profetul se mai îmblânzea puţin, făgăduind, după violenţă şi sânge, vremuri de pace şi venirea Mântuitorului. Aici, la începutul capitolului cinci, se găsea cea mai cunoscută dintre viziunile lui Miheia:

> Şi tu, Betleeme Efrata[1], deşi eşti mic între miile lui Israel, din tine va ieşi Stăpânitor peste Israel, iar obârşia Lui este dintru început, din zilele veşniciei.
>
> Pentru aceasta îi va lăsa până în vremea când aceea ce trebuie să nască va naşte. Atunci rămăşiţa fraţilor săi se va întoarce la fiii lui Israel.
>
> El va fi voinic şi va paşte poporul prin puterea Domnului, întru slava numelui Domnului Dumnezeului Său şi toţi vor fi fără de grijă, iar El va fi mare, până la marginile pământului.

De aproape şapte sute de ani, fiecare evreu din această ţară purta în suflet, ca pe cea mai preţioasă nestemată, respectivul fragment, care vestea că într-o zi Mesia se va ridica din Betleem şi-i va uni pe ai săi pentru a dobândi victoria şi a înstăpâni regatul Domnului. De şapte sute de ani evreii aşteptau, îşi zise Filon. De şapte sute de ani.

[1] Betleemul fecund (n.a.).

Se pregătea să desfăşoare foaia următoare, dar rămase cu gura căscată când ochii îi căzură pe primele cuvinte. Urmarea. Urmarea prevestirii lui Miheia. Profeţia din *teffilin!*

> Ameninţarea Domnului
>
> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în ţara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!
>
> Jeliţi, jeliţi, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii!
>
> Şi de şapte ori câte şapte generaţii va domni acela ce va birui!
>
> Aşa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreşet, suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot.

De necrezut! În sulul lui Caleb, profeţia din *teffilin* venea imediat după viziunea Betleemului! Ceea ce putea să însemne că esenienii...?

Dar asta nu era tot. Pe copia sa de studiu, scribul adăugase sus, în capul foii, două cuvinte în greacă:

Ναστρεεν/Ναστεεν
Nazireu/Nazarinean

Transcrierea din ebraică în greacă trebuie să fi avut vreo importanţă, de vreme ce scribul subliniase câteva litere: *Nazireu/Nazarinean.* Iar Filon, deşi ştia prea bine ce voia să spună „Nazireu” - înţelept între înţelepţi, evlavios între evlavioşi - nu pricepea deloc ce era acela „Nazarinean”. Hotărât lucru, lui Caleb îi plăcea misterul.

Tocmai atunci se auzi scârţâitul unor sandale pe piatra

de la intrarea în grotă:

— Filon? Eşti aici, Filon?

17

Întoarcerea la Qumran se desfăşură într-o atmosferă de reculegere. Potrivit ordinelor lui Simon, care nu dorise să urce până la grotă, leşul fusese lăsat deocamdată sub un adăpost de scânduri şi pietre. Deşi nu se punea problema să fie luat de-acolo cu câteva ore înaintea Marelui Sabat, nici nu-i trecea cuiva prin minte să-l lase în voia şoimilor. Doi dintre fraţii săi aveau să-l vegheze până a doua zi, când va putea să-şi afle odihna în cimitirul de la Marea Moartă.

Ajungând în faţa aşezării esenienilor, Filon se simţi uşurat când zări cortul Batşebei şi dromaderii priponiţi alături. Iuţi pasul, nerăbdător să-i povestească despre uciderea scribului şi despre ultimele descoperiri legate de profeţie. Însă novicele îl trase de mânecă:

— Simon mi-a poruncit să te conduc fără întârziere la el.

— Acum? Aş fi vrut să...

— Din pricina celor petrecute, pregătirile pentru Marele Sabat au fost amânate şi Consiliul comunităţii a trebuit să se reunească. Probabil că deja te aşteaptă.

Văzând aerul nemulţumit al lui Filon, căută să-l liniştească:

— Nu-ţi face griji. Consiliul e un fel de Sinedriu al nostru. Când apar probleme importante, cei mai înţelepţi fraţi se adună ca să le discute. Au să-ţi pună cel mult câteva

întrebări.

Trecură de zidul împrejmuitor şi se despărţiră de micul grup ce-i însoţise, îndreptându-se spre clădirea în formă de echer, unde, ceva mai devreme, esenienii cărau saci grei. Să fi fost căldura, vestea despre crimă sau apropierea Sabatului? Un calm mai presus de fire domnea în sânul frăţietăţii.

— Am ajuns, zise Nathan, păşind peste micul canal ce ducea la un bazin pentru purificări de la baza construcţiei. Aici se află refectoriul şi sala pentru adunări.

Împinse uşa şi se trase în lături ca să-l lase pe Filon să intre.

— Drept înainte e bucătăria, iar în stânga, sala cea mare unde se reuneşte Consiliul. Şi încă un sfat, adăugă în şoaptă. Rămâi în picioare şi nu te apropia prea mult de Înţelepţi. Şi vorbeşte doar când te întreabă.

Filon dădu din mână enervat. Înaintă spre mijlocul sălii, o încăpere vastă, măsurând cel puţin cincizeci de paşi pe zece. Acoperişul se sprijinea pe un şir de coloane, acoperite cu stuc, iar mesele fuseseră împinse în colţul din stânga pentru a elibera spaţiul. Pe o latură, zidul se deschidea larg spre Marea Moartă, oferind o minunată privelişte asupra apei şi munţilor. În partea dreaptă, doisprezece bărbaţi stăteau aşezaţi în spatele unei mese acoperite cu o simplă faţă de masă albă. Cei mai mulţi dintre ei erau în vârstă, unii cu plete şi bărbi lungi, alţii aproape pleşuvi. Doar Simon era spân. Stătea în mijlocul adunării, încadrat de doi fraţi puţin mai tineri. El vorbi primul:

— Consiliul Celor înţelepţi să-l primească pe Filon din Alexandria cu bunăvoinţă. A venit de dimineaţă de la Ierusalim ca să ne înştiinţeze despre moartea lui Ieftae şi a marelui preot Gad. După cum negreşit ştiţi, tot el l-a

descoperit după-amiază pe fratele nostru Caleb. Pentru toate aceste motive, mi s-a părut folositor şi necesar ca Înţelepţii să-l asculte.

Apoi i se adresă egipteanului:

— Ai putea, tinere, să mărturiseşti Consiliului ce părere ai despre acest şir de nenorociri?

— Rabi Simon, mă tem că bietele mele explicaţii nu pot să vă mulţumească. Există în această poveste mai multe umbre decât lumină.

— Să lăsăm deoparte reţinerile. Spune-ne doar ce crezi. Ce crezi cu adevărat.

— Păi, atunci... Ei bine, prima mea impresie e că fiecare dintre crime e strâns legată de celelalte. Drept dovadă, profeţia pe care asasinul a lăsat-o, fragment cu fragment, în gura victimelor.

— O profeţie? întrebă un bătrân cu chip viclean, prefăcându-se surprins.

— Da, o profeţie a lui Miheia. Adevărată sau născocită, n-aş putea spune cu siguranţă. Oricum, nu apare în niciuna dintre cărţile Bibliei. De altfel, mă bizuiam pe preaînvăţata voastră comunitate ca să aflu mai multe despre ea.

Bătrânul cel viclean părea gata să-şi arate nemulţumirea, dar Simon i-o luă înainte:

— Despre asta o să discutăm mai târziu, dacă vrei. Deocamdată, am dori să-ţi cunoaştem în mare părerea despre întreaga poveste.

Filon se muta de pe un picior pe altul: oboseala începea iarăşi să pună stăpânire pe el.

— Părerea mea e că, singur sau ajutat de complici, acelaşi bărbat a săvârşit toate trei crimele. L-a ucis întâi pe Caleb, care a murit acum şapte-opt zile din câte mi-am putut da seama. Asasinul ştia că leşul nu va fi descoperit

curând, întrucât scribul trebuia să rămână în grotă cel puţin până la Paşte. A avut aşadar destul timp să meargă la Ierusalim, să-l sugrume pe Ieftae, apoi să-l înjunghie pe Gad.

Cei de faţă schimbară câteva priviri între ei, fără să scoată un cuvânt.

— Mi-aţi cerut să fiu sincer, continuă Filon, aşa că voi fi. Asasinul le cunoştea destul de bine pe victime încât să se apropie de ele şi să le inspire încredere. Ştia totul despre obiceiurile lor sau despre felul în care-şi duceau traiul, fapt ce i-a îngăduit să le ia prin surprindere şi să-şi plănuiască atent crimele. Departe de a fi doar un monstru însetat de sânge, e un spirit fin şi cultivat, bun cunoscător al Scrierilor Sfinte şi a tot ce are legătură cu esenienii, fariseii şi saducheii. Cu riscul de a vă tulbura, mi s-ar părea logic ca el să fi venit şi la Qumran. Sub un nume fals sau sub un motiv oarecare. Prilej cu care unii dintre voi au stat, poate, de vorbă cu el.

Vicleanul îşi ascundea cu greu supărarea:

— Ai văzut, bineînţeles, că sunt mai multe corturi în afara zidurilor noastre şi că familii întregi vin să ne viziteze. Plus toţi acei oameni care nădăjduiesc să ni se alăture şi petrec câteva zile alături de noi. Cum am fi putut noi să ştim că un criminal se ascundea printre ei?

Un alt frate, cu obrajii scofâlciţi şi ştirb, îi întări spusele:

— Oricine poate ajunge la grota scribilor străbătând munţii prin sud, pe la fortăreaţa Hyrcania. Eu am făcut-o o dată când eram mai tânăr. Nu trebuie să treci prin Qumran.

— Şi scopul, adăugă Vicleanul, care-i scopul?

— Are legătură cu profeţia, răspunse Filon. Dar într-un fel pe care încă nu-l pricep.

Îi întinse lui Simon pergamentul pe care-l găsise lângă

trupul neînsufleţit al lui Caleb.

— Uită-te la sfârşitul textului, rabi. Scrie: „Aşa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreşet.” Nu înseamnă asta dorinţa de a dezvălui lumii o prevestire ascunsă? Voinţa de a face cunoscută tuturor o prorocire rămasă, pe nedrept, secretă? Şi totuşi, asasinul a ucis trei oameni care căutau să afle mai multe despre ea: Gad şi Ieftae, care cunoşteau existenţa profeţiei, şi Caleb, care, zic eu, se pregătea s-o comenteze. E cel puţin ciudat.

Simon îşi aruncă ochii pe rândurile din pergament, apoi îl dădu membrilor Consiliului care şi-l trecură din mână în mână.

— Tinere, rosti el după câteva clipe, a sosit, fără îndoială, timpul să-ţi spunem adevărul despre această profeţie. Cred că eşti un om sincer şi îndrăznesc să sper că n-o să-l întrebuinţezi împotriva noastră. Ba poate îţi va fi chiar de folos ca să-l dai în vileag pe vinovat şi să ajuţi la pedepsirea lui. Caleb... Caleb era cel mai bun scrib al nostru şi niciunul dintre cei prezenţi aici n-ar vrea ca moartea lui să rămână nepedepsită.

Tuşi uşor pentru ca tăcerea să se aştearnă iar peste adunare. Apoi începu să povestească:

— Pentru noi, esenienii, istoria acestei profeţii începe la răscoala macabeilor, acum mai bine de o sută cincizeci de ani. La vremea aceea, Uzziel cutreiera Iudeea în numele fratelui său, Qehat, pe atunci mare preot la Ierusalim. După mai mulţi ani de tulburări şi războaie, Uzziel primise sarcina să străbată ţara pentru a întocmi un plan cât mai amănunţit cu putinţă. În realitate, misiunea lui n-avea alt ţel decât să-l îndepărteze de capitală: el şi fratele său se înfruntau crâncen când venea vorba de credinţă şi de slujirea Domnului.

Într-o zi, Uzziel a poposit într-o mică fortăreaţă, construită demult de către regele Uzia pentru a se apăra de năvălitori. Locului i se spunea Oraşul Sării, deoarece se afla pe malul unui lac cu apă sălcie, unde sarea era adunată chiar de pe prundiş. Câteva familii de nomazi îşi aşezaseră tabăra chiar pe vechile ruine şi Uzziel a pornit numaidecât să cerceteze împrejurimile. După vreo oră de mers, a dat peste un băieţandru care plângea, un tânăr păstor care pierduse o capră din turmă. Uzziel l-a îmbărbătat şi i-a făgăduit că-l va ajuta să găsească animalul. Tot căutând în dreapta şi-n stânga, au văzut într-un târziu un fel de groapă în stâncă. Uzziel a aruncat în ea o piatră ca să afle cât e de adâncă şi i s-a părut că piatra scoate un sunet ciudat. Curios, s-a strecurat înăuntru şi a descoperit mai multe vase de lut cu capac. Mare parte din ele conţineau resturi de grâne putrezite, dar într-unul era un sul de papirus înfăşurat în pânză de in. Când a desfăcut papirusul, Uzziel a avut trei surprize: prima - că ţinea în mâini o copie a cărţii lui Miheia, scrisă în ebraica de dinainte de Exil, a doua - că ea cuprindea o profeţie necunoscută, „ameninţarea Domnului”, a treia - că profeţia vestea lupta finală a fiilor luminii, ultimii apărători împotriva oştilor lui Veliar. Uzziel şi-a dat seama că Atotputernicul îl alesese pe el să dezvăluie adevărata profeţie a lui Miheia. A presupus că în urmă cu şase veacuri oraşul Moreşet fusese ameninţat de apropierea armatei asiriene şi că prorocul îşi găsise, probabil, adăpost în mica fortăreaţă de la Marea Moartă. Acolo, inspirat de Creator, avusese viziunea timpurilor de pe urmă: în ziua Judecăţii, dacă poporul ales nu se îndrepta, dacă sângele şi stricăciunea nu conteneau să domnească peste Israel, atunci doar o mână de credincioşi, fiii luminii, vor fi demni să-l primească pe Mântuitor şi să împiedice

biruinţa răului.

Simon tăcu. Mai mulţi membri ai Consiliului clătinau răbdători din cap. Ştirbul părea să fi aţipit, în vreme ce Vicleanul nu-şi lua ochii de la Filon. După ce-şi umezi buzele, mai-marele esenienilor începu iar să vorbească:

— Uzziel s-a grăbit să se întoarcă la fratele său, cuprins de o vie însufleţire. Cuvântul uitat al profetului Miheia, ultimul pe care-l scrisese, nu încăpea îndoială! Şi sub forma unei ameninţări, unde mai pui, proferată de-a dreptul de către Atotputernic! Poate mai era timp ca dezastrul să fie evitat! Dacă marele preot Qehat ar oferi el însuşi o pildă, dacă Templul şi-ar schimba îndeajuns obiceiurile şi ar convinge destui credincioşi să facă la fel, atunci mânia Domnului n-ar mai avea de ce să se dezlănţuie!

Din păcate, Qehat nu-i împărtăşea părerea. Saducheu fiind, vedea în asemenea revelaţii doar un şiretlic stângaci de a-i smulge puterea. După ce şi-a ascultat pe-ndelete fratele, a luat hotărârea să-l facă să dispară o dată pentru totdeauna. Şi odată cu el şi profeţia. Când s-a lăsat noaptea, şi-a trimis gărzile să dea foc casei lui Uzziel. Nu putea însă să prevadă că Atotputernicul îşi ocrotea mesagerul. Ca prin minune, acesta s-a trezit înainte ca flăcările să-l împresoare, iar manuscrisul refuza să ardă. Uzziel a izbutit să fugă, având de-acum convingerea că poporul său nu va fi salvat. Iar dacă voia să mai existe o şansă de a-l învinge pe Veliar, trebuia să adune un grup de oameni, sfinţi, însufleţiţi de-o adâncă pioşenie, care să fie ca nişte îngeri ai Domnului pe pământ: fiii luminii. S-a retras în deşert, chiar în locul în care găsise profeţia, în Oraşul Sării, pe care l-a rebotezat Qumran, după numele pe care i-l dădeau nomazii. S-a apucat să-l reclădească din ruine şi i-a atras pe lângă el pe evreii cei mai puri şi mai dârzi. Cei

care, în clipa Judecăţii, vor fi demni să-l întâmpine pe Mesia şi să lupte alături de el împotriva fiilor întunericului. Aşa s-a născut, acum mai bine de o sută cincizeci de ani, frăţietatea celor drepţi şi evlavioşi, comunitatea esenienilor.

Se aşternu o tăcere îndelungată, tulburată doar de bâzâitul unei insecte mari. Filon avea impresia că toţi membrii Consiliului aşteptau ca el să spună ceva. Se codi o clipă, apoi rosti:

— Qehat şi Uzziel erau din casa lui Gemul, nu-i aşa? La fel ca şi Gad şi Ieftae?

Simeon se uită întrebător la înţelepţi. Pesemne că citi încuviinţarea în ochii lor, căci dădu din cap în semn că da:

— Adevărat, Gad şi Ieftae aparţineau amândoi casei lui Gemul. Aveau un bunic comun. Dar asta nu-i tot...

Îşi drese glasul, destul de stânjenit:

— Şi Caleb făcea parte din casa lui Gemul.

— Caleb?

— Da. Era fratele marelui preot Gad.

Filon făcu ochii mari de uimire.

— Nu te mai mira atât, îi zise în zeflemea Vicleanul. Povestea lui Qehat şi Uzziel dovedeşte că în aceeaşi familie se pot naşte deopotrivă omul cel mai bun şi omul cel mai rău.

— Caleb ne-a fost dat în grijă la vârsta de doisprezece ani, adăugă Simon. Părinţii observaseră la el o credinţă înfocată şi o aplecare spre asceză.

Filon nu-şi revenea. Caleb era fratele lui Gad! Toate trei victimele aparţineau casei lui Gemul!

— Dar asta înseamnă, bâigui el... Asta înseamnă că el şi Ieftae se cunoşteau cu siguranţă. Iar când Ieftae venea la Qumran... Nu se întâlnea cu Caleb?

— Cât despre Ieftae, grăi Simon, el vorbea întâi cu mine,

ca răspunzător ce mă aflu de această comunitate. Îi intrase în cap ideea că o alianţă între noi şi farisei era neapărat trebuincioasă pentru a ne opune saducheilor. Dacă toţi fariseii ar fi avut inima la fel de curată ca el, poate că am fi chibzuit la un asemenea plan. Însă până acolo e cale lungă... Totuşi, Ieftae se făcea că nu pricepe. Iar acum, când mă gândesc mai bine... A discutat, ce-i drept, în mai multe rânduri cu Caleb. Bănuieşti... bănuieşti că el era adevăratul motiv al vizitelor sale?

— Tot ce se poate, rabi. Îţi aduci aminte dacă, pe atunci, Caleb se apucase deja să scrie comentariile?

Simon înălţă din umeri:

— Caleb a fost întotdeauna atras de acest text. Îşi jurase că într-o bună zi îl va comenta, căci până la el niciun scrib nu arătase o asemenea dorinţă sau trufie. Însă el cugeta la asta de ani buni. Acum vreo cinci luni, mi-a mărturisit că vrea să încerce. Tocmai terminase un frumos *pesharim* la Avacum şi n-aveam niciun motiv să mă opun. I-am îngăduit chiar să plece pentru o vreme în călătorie ca să-şi verifice presupunerile. La doar o săptămână după ce s-a întors de la Qumran, a sosit şi Ieftae.

Lui Filon îi zbură dintr-odată gândul la ce descoperise în cavernă:

— M-am uitat prin sulurile lui Caleb din grotă. Chiar dacă au dispărut comentariile, cartea lui Miheia încă se mai află acolo. Cuprinde însemnări în greacă, dintre care una anume e legată de Ameninţare: „Nazireu/Nazarinean”. Să fie asta presupunerea pe care Caleb voia s-o verifice?

Simon se răsuci spre Viclean, ca pentru a-i spune: „Avem încotro?” Apoi grăi către Filon:

— În alte împrejurări, tinere, nu ţi-aş fi răspuns. Munca scribilor, mai ales când întocmesc comentariile, e învăluită

în tăcere până când ia sfârşit. Totuşi, Înţelepţii socotesc că astăzi trecem printr-o încercare ieşită din comun. Cele trei crime, adăugate cotropirii romane, vestesc, poate, că Veliar a pornit la atac. Şi dacă a sosit vremea să luptăm, nu ne-ar strica ajutorul tău.

Ceilalţi încuviinţară, în afară de Viclean.

— În privinţa însemnărilor în greacă... E-adevărat că încă de pe vremea învăţătorului nostru Uzziel, am interpretat primele cuvinte din profeţie ca vorbind despre nazireu, înţelept între înţelepţi:

> Dar în ziua nazireului, ultimul născut din David în ţara Egiptului, dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în faţa Domnului său, atunci face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel!

Fraţii îşi înălţară privirile spre cer la auzul profeţiei. Simon continuă:

— Când mi-a cerut voie să-şi urmeze cercetările în afara comunităţii, Caleb făcuse o altă presupunere: nu trebuia citit „nazireu”, cum obişnuiam noi, ci „nazarinean”. Nu era o deosebire măruntă. Stând de vorbă cu un vizitator, Caleb aflase că există în Galileea un sat numit Nazaret. Locuitorilor acelui sat li se spunea nazarineni. Mărturisesc că pe moment nu i-am dat atenţie: nimeni de-aici nu auzise de Nazaret. Totuşi, uneori e bine ca scribii să-şi urmeze calea. L-am lăsat, aşadar, să plece.

— S-a dus la Nazaret?

— Era ambiţia lui.

— Şi după ce s-a întors?

— Când s-a întors, Caleb s-a arătat cuprins de o vie agitaţie şi nerăbdare. Pretindea că ajunsese la Nazaret,

unde se petrecuse ceva nemaipomenit, capabil să-i inspire comentariile. Apoi a căzut bolnav şi mai bine de-o lună a zăcut scuturat de fierbinţeli. Parcă trupul şi mintea îi erau posedate. Tot pe-atunci a venit şi Ieftae ca să ne propună o alianţă şi l-a găsit pe Caleb în această stare. A stat de mai multe ori la căpătâiul său, fapt ce n-a mirat pe nimeni. La urma urmelor, erau veri.

— Şi ce s-a întâmplat după ce Caleb s-a însănătoşit?

— A redevenit el însuşi, calm şi senin. A mai aşteptat o vreme până a prins puteri ca să îndure izolarea. După care a urcat în grota scribilor.

— E mult de-atunci?

— Patru sau cinci săptămâni, dacă nu mă înşel.

— Dar n-a povestit niciunuia dintre voi ce l-a tulburat într-atât la Nazaret?

— În orice caz, mie nu. Singurul lui răspuns era: „O să citiţi în *pesharim*!”

— Totuşi, fraţii trebuie să-şi fi pus unele întrebări, nu?

Vicleanul se amestecă iar în vorbă, pe un ton acru:

— Simon şi cu mine am discutat despre asta. Am ajuns la concluzia că fratele Caleb nu mai era în toate minţile şi că ar fi fost mai înţelept să nu i se fi îngăduit călătoria în nord. Începu să bată nervos cu degetele în masă: Atâtea presupuneri prosteşti, adăugă. „Ziua Nazarineanului”! Şi mai ce? Ce înţeles ar mai avea profeţia? Salvarea noastră va veni dintr-un sătuc amărât din Galileea? Dacă ştii să-l citeşti pe Miheia, vezi că din Betleem se va ridica Mântuitorul şi...

— Cu toate acestea, Caleb a fost ucis, i-o întoarse Filon. Prin urmare, descoperise el ceva. Şi pentru că aţi pomenit de Betleem, cred că nu v-a scăpat faptul că profeţia Ameninţării vine chiar după aceea în care se vorbeşte

despre Betleem:

> Şi tu, Betleeme Efrata, deşi eşti mic între miile lui Iuda, din tine va ieşi Stăpânitor peste Israel.

Dacă punem alături cele două fragmente şi facem din ele unul singur...

— Ei bine, ce? îi aruncă Vicleanul sfidător.

Ideile se învălmăşeau în mintea tânărului. Căută un sprijin la Simon, însă acesta îşi feri privirea. Preţ de o clipă, Filon avu sentimentul că mai-marele esenienilor ajunsese la aceleaşi concluzii ca şi el. Dar prefera să tacă. Tânărul trase adânc aer în piept şi-şi adună curajul:

— N-am putea să ne gândim... n-am putea să ne gândim că fratele Caleb a găsit la Nazaret un bărbat din casa lui David, născut la Betleem şi care să fi trăit în Egipt? N-ar fi o potrivealã atât de mare încât acest om să treacă în ochii lui Caleb drept Mesia? Aşa s-ar explica fierbinţelile şi tulburarea ce-l stăpâneau!

Vicleanul se înroşi la faţă:

— Bineînţeles! Ba chiar adevăratul Mesia, dacă tot am ajuns aici? Pe care singur Caleb l-a descoperit! Şi la Nazaret, unde mai pui!

Se ridică de pe bancă, furios:

— Eu unul am auzit destul. Peste trei ore se înnoptează şi n-am pregătit nimic pentru Marele Sabat. Propun deci Consiliului să pună capăt acestui şuvoi de neghiobii. Nu numai că în felul acesta nu-l vom prinde pe făptaş, dar păşim primejdios de mult pe calea sacrilegiului...

Arătă cu degetul spre Filon:

— De altfel, dacă m-aţi fi ascultat... Eu am fost împotriva prezenţei acestui străin. Să se încheie aici întrunirea Consiliului!

Se răsuci pe călcâie şi-şi părăsi locul, stârnind harababură în spatele mesei. Toţi fraţii se apucaseră să vorbească deodată şi mai mulţi dintre ei se hotărâră să plece, făcându-i şi pe ceilalţi să se retragă.

După câteva minute, în sală nu mai rămăsese decât Simon, abătut, cu mâinile împreunate în poală.

— Sunt mâhnit că am stârnit o asemenea dezordine, îşi ceru iertare egipteanul.

— Nu-i vina ta, ci a mea, pe de-a-ntregul a mea. Am înştiinţat mai devreme Consiliul că renunţ să mai fiu mai-marele frăţietăţii. Mă simt întrucâtva... mă simt răspunzător pentru ce i s-a întâmplat lui Caleb. Dar mi-am ales prost momentul. Achab se şi vede în locul meu şi se mâniază atât de repede...

— N-ar fi mai potrivit pentru o atare sarcină un frate ceva mai cumpătat?

— Of! În ciuda strădaniilor noastre, noi, esenienii, suntem până la urmă tot nişte oameni. Cu virtuţile şi metehnele noastre. Dar tu, fiule, ce-ai de gând să faci acum?

— Habar n-am. Întrucât Caleb s-a dus la Nazaret...

Îl lăsă pe Simon să deducă singur ce voia să spună.

— Să ştii că Nazaretul e departe, şopti Simon, trecându-şi palma peste ţeasta golaşă. Patru sau cinci zile de mers pe drumul spre Seforis. Fără a-i mai pune la socoteală pe tâlhari, pe răzvrătiţi, pe romani.

— Nu mi-e teamă să călătoresc.

— Cum doreşti.

Zâmbi cu tristeţe:

— Orice-ai hotărî, rămâi la Qumran măcar cât ţine Sabatul. Preţ de câteva ore de-acum încolo încă mai sunt mai-marele acestei comunităţi.

18

Filon se aplecă până jos ca să intre în cort. Îl zărise pe Mandu îndreptându-se spre o grotă aflată undeva mai sus şi se bucura la gândul că va fi singur cu Batşeba. Ar putea să se aşeze lângă ea, să bea împreună puţin vin de rodii, să discute despre urmările crimelor. Dar după ce păşi înăuntru, rămase în cumpănă: tânăra femeie dormea. Era întinsă pe un covor de lână, cu capul sprijinit uşor de o pernă, părul desenându-i în jurul feţei o coroană întunecată. Ar fi putut face cale-ntoarsă şi să aştepte până se trezea. În loc de asta, Filon se lăsă pe vine lângă ea. Ea respira uşor, cu o expresie liniştită pe chip, cu buzele întredeschise şi o picătură de sudoare strânsă pe frunte, la rădăcina părului. O copilă. Frumoasă, încăpăţânată, nesupusă. Dar şi gingaşă. Oare ce visa în clipa aceasta? Nările delicate fremătau abia văzut, pieptul ridica pânza de in într-un ritm egal, iar tunica mototolită lăsa să i se întrezărească picioarele. Aproape fără să-şi dea seama, Filon îi mângâie o şuviţă de păr şi-i atinse uşor obrazul cu vârful degetelor. Ea deschise ochii fără să ţipe. Ba chiar îi zâmbi. Apoi rosti pe ton glumeţ:

— Vasăzică aşa, înţelepte filosof... Acesta-i felul tău de a cuceri femeile? Profitând de somnul lor?

El îşi trase mâna, zăpăcit.

— Iartă-mă. Nu ştiu ce mi-a venit. Oboseala... şi atâtea câte s-au întâmplat...

Numaidecât privirea tinerei femei îşi regăsi limpezimea:

— Ai noutăţi despre moartea tatei?

— A tatălui tău? Mă rog... Oarecum.

Îi povesti pe scurt, dar căutând să nu scape vreun amănunt important, despre timpul petrecut la Qumran:

urcuşul spre grota scribilor, descoperirea cadavrului, a cărţii lui Miheia, cum se înfăţişase Consiliului. Şi despre întrebările legate de Nazaret care-l frământau.

— Cred, încheie el, că e cel mai nimerit să mă duc acolo. Dacă nu după Sabat, măcar înaintea Paştelui. Mai-marele esenienilor vorbea de patru sau cinci zile de mers, în direcţia Seforisului. Or, pentru asta, ar fi nevoie de mai multe provizii şi de unele pregătiri.

Batşeba încremeni.

— Doar... doar n-ai de gând să vii cu mine la Nazaret? se îngrijoră el. Ori cunoşti deja satul?

— Nu-l cunosc, răspunse ea după o vreme. Seforisul, da, dar de Nazaret nici n-am auzit. Însă te voi însoţi cu plăcere. Dar am sentimentul că trebuie să pornim la drum imediat.

— Soarele o să apună peste numai trei ore! Şi odată ce începe Sabatul, nici nu se pune problema să călătorim!

— Măcar vom câştiga trei ore! Cred că, într-adevăr, nu greşeşti: Caleb a fost ucis deoarece era sigur că-l găsise pe Mesia. Şi, pe drept sau pe nedrept, viaţa acelui om, oricine ar fi el, e de-acum în primejdie.

— Presupui că asasinul s-ar atinge de el?

— S-a dat în lături să-l ucidă pe marele preot? Ori pe căpetenia fariseilor? Ori pe cel mai iscusit scrib din Qumran? Iar profeţia nu vesteşte sosirea lui Veliar?

— Veliar...

Întreaga făptură a tinerei femei vădea o hotărâre încăpăţânată:

— Da, Veliar. Şi asta nu-i tot. Mai sunt patru zile până la Paşte. Nazarineanul în care Caleb l-a recunoscut pe Mesia e, negreşit, un om evlavios. Şi dacă este evlavios, ce se pregăteşte el să facă, după părerea ta?

Filon fluieră uşor a uimire şi rosti:

— Să meargă la Ierusalim, firește! Pentru a sărbători Paștele!

— Fără îndoială, e deja pe drum. Și, venind dinspre Seforis, va trece mai mult ca sigur prin Ierihon. Dacă ajungem acolo la timp, avem șansa de a-l întâlni.

— Ierihonul e plin de lume în astfel de zile.

— Asta nu-i o piedică. Pelerinii merg din sat în sat. Om găsi noi un galileean care să ne arate unde poposesc cei din Nazaret.

Filon se aplecă spre ea:

— Se pare că ai răspuns la orice.

— Iar tu se pare că n-ai destulă încredere.

Gurile lor erau acum atât de aproape, încât se puteau atinge. Tânărul își întinse buzele.

Dintr-odată, bucata de piele ce acoperea intrarea în cort foșni și Mandu dădu buzna înăuntru. C-un gest stângaci, Filon se trase înapoi, de parcă ar fi fost prins cu mâța-n sac. Batșeba își veni numaidecât în fire:

— Ah! Mandu, ai picat bine. Ne-am hotărât să plecăm diseară.

— Diseară?

Avea o voce ca în zilele lui cele mai proaste.

— Da, diseară. Trebuie să te apuci să strângi cortul. Mergem la Ierihon.

— Până la Ierihon sunt peste zece mile.

— O să ne oprim undeva pe drum.

Mandu încuviință fără tragere de inimă. Tonul îi trăda nemulțumirea:

— Cum dorești, stăpână.

Apoi se întoarse și ieși.

Filon ridică brațele în semn de neputință: dacă ar fi depins doar de el...

Un sfert de oră mai târziu, era din nou cocoţat în spinarea dromaderului său.

Călăriră două ore sub un cer ca arama. Aerul devenise mai respirabil, iar colinele sterpe, pe care soarele în amurg aşternea culori potolite, nu li se mai păreau atât de neprimitoare. Rupt de oboseală, lui Filon nu-i luă mult până să aţipească.

Cu puţin înaintea asfinţitului, micul grup descălecă şi începu să-şi aşeze tabăra. Nu se mai punea problema să aprindă focul pentru a pregăti ceva de mâncare, rânduielile Sabatului - şi mai cu seamă ale Marelui Sabat - spuneau clar: era interzis să munceşti, indiferent sub ce formă sau motiv, să vânezi, să cari mărfuri sau obiecte, să te îndepărtezi de locuinţă la mai mult de două mii de coţi, să scrii mai mult de-o literă şi altele. Vreme îndelungată fusese oprit şi să iei parte la vreo bătălie. Aşa se face că Ptolemeu I cucerise Ierusalimul fără luptă într-o zi de sabat. De atunci, rabinii socotiseră că era drept să-ţi aperi viaţa, pe a ta şi pe a alor tăi, chiar şi în cea de-a şaptea zi. Deşi mulţi străini găseau asemenea cerinţe greu de îndurat, Filon, dimpotrivă, vedea în ele o libertate unică: câteva ore pe săptămână, rupte de timp, pe care fiecare să le folosească pentru a se regăsi pe sine şi a se deschide către ceilalţi. O zi de plenitudine şi comuniune, în care să-ţi cercetezi inima şi să-i vorbeşti Domnului. Nu era acesta cel mai de preţ dar pe care Ziditorul putea să-l ofere poporului Său?

Odată ridicat cortul Batşebei, scoaseră cupa de argint pe care Nertari o strecurase în bagaje şi rostiră binecuvântarea asupra vinului. După care îşi purificară mâinile sub apa turnată dintr-un burduf şi frânseră cele două pâini rituale. Mâncară apoi fructele proaspete din desagă şi câteva bucăţi de peşte uscat. Ce departe erau mesele de

sărbătoare, păsările fripte sau pulpele grase de miel! Însă ei flecăriră veseli depănând amintiri din copilăria lipsită de griji. În seara aceasta grozăviile şi nenorocirile nu-şi aveau locul.

Mandu stătea ceva mai la o parte - şi sclavii erau siliţi să respecte Sabatul -, fără a uita să-şi bea porţia de vin. Dintr-odată, dromaderii începură să fornăie şi-şi ciuliră urechile. Mandu sui povârnişul ce apăra tabăra ca să se asigure că nimeni nu va veni să-i deranjeze. Probabil era vreo vulpe mică de nisip ori vreun şacal în căutarea prăzii. Filon tocmai rostise o ultimă binecuvântare şi Batşeba se apucă să îngâne cântecele vechi, unele într-o limbă necunoscută - oare un grai din Mesopotamia pe care-l cunoştea de la maică-sa? Când începu să fredoneze cu glas cald şi pătrunzător: „Precum strugurele în vie, precum spicul pe câmp, pârâul pe colină, omul se întoarce în Canaan.”, tânărul se înfioră. Exact cântecelul pe care îl auzise odinioară în vis, când îl prinseseră răzvrătiţii! Nu era ăsta un semn limpede că ea şi el...

Venind prin spate, Mandu îl bătu pe umăr:

— Stăpâne, îi şopti, sunt nişte oameni acolo. Ar fi bine să vii.

— Ce fel de...

Sclavul duse un deget la buze:

— Îţi spun că sunt nişte oameni. Trebuie să vii!

Plecară fără multă zarvă, în timp ce tânăra femeie continua: „Dă bineţe strugurelui în vie, dă bineţe spicului pe câmp, pârâului pe colină şi femeii care-l aşteaptă.”

Urcară în tăcere povârnişul, apoi coasta următoare, lumina lunii uşurându-le mersul. Pe la jumătatea urcuşului, nubianul arătă spre culmea ce domina drumul spre Ierihon şi şopti pe nerăsuflate:

— În partea cealaltă. Doi bărbaţi, înarmaţi cred. Călări.

— Şi s-au oprit? Chiar în locul ăla?

— Poate ne-au auzit glasurile. Au vorbit între ei cu accent din nord. Or fi nişte tâlhari.

Filon chibzui la un mijloc potrivit de a se apropia sau de a se apăra. Pumnalul îi rămăsese hăt departe în cort. Îşi desfăcu centura dublă de piele şi culese o piatră la întâmplare. La nevoie, se va sluji de ea ca de o praştie.

Înaintară târâş până în vârful pintenului stâncos. Niciun zgomot. Necunoscuţii s-ar fi putut hotărî la fel de bine să-i atace prin surprindere. Hoţi? Răzvrătiţi?

Dacă erau evrei, înseamnă că încălcau cu bună ştiinţă Sabatul. Romani, atunci? Cu mare băgare de seamă, Filon aruncă o privire spre drum, care se găsea la vreo treizeci de coţi mai jos, aproape perpendicular. Pustiu. Îl simţea pe Mandu foindu-se în dreapta lui şi se întrebă dacă nu cumva misterioşii vizitatori le căzuseră deja în spate. Strânse centura în mână şi se întoarse, gata să se apere.

Se feri de prima lovitură în ultima clipă. Mandu agita o piatră cu muchii ameninţătoare şi ţinea braţul sus gata să-l izbească din nou. Din chipul său, Filon nu desluşea decât albeaţa nefirească a ochilor şi un şir impresionant de dinţi. Tânărul se aruncă rostogolindu-se la pământ şi piatra abia dacă-i atinse părul. Se ridică iute, lovind la nimereală cu centura. Sclavul începu să râdă:

— Ha! Îţi închipui că eşti de nasul ei, învăţăcelule? Că doar oamenii ca tine sunt de nasul ei? Dar Mandu a avut grijă de ea. Mandu a purtat-o peste tot. Mandu o iubeşte.

Se năpusti spre el, cu pumnalul ridicat. Regăsindu-şi reflexele de luptător, Filon se aruncă în picioarele lui în loc să se retragă. Nubianul se clătină şi căzu greoi la pământ, stârnind praful. De două ori centura se abătu plesnind peste

umerii şi gâtul său. Filon, în spatele căruia se căsca prăpastia, încercă să-l facă să asculte de glasul raţiunii:

— Ajunge, Mandu. Nu-i vreau răul Batşebei. E destul de inteligentă ca să...

— Aaah!

Urlând de furie, sclavul sări în picioare şi se repezi spre Filon, fără măcar a căuta să se ferească de pielea care-i biciui obrazul. Reuşi să apuce cureaua şi o smuci spre el.

— O să te ucid, învăţăcelule! O să te ucid!

O clipă, Filon crezu că o să scape cureaua. Strânse cu toată puterea, având senzaţia că degetele i se rup. Izbuti însă să se arunce pe o parte, trăgându-l pe atacator după el. În acelaşi timp, zvâcni violent din picior şi-l atinse pe Mandu în pântece. Împins de propria greutate, acesta se rostogoli în gol cu un strigăt înăbuşit. Numaidecât, încheietura mâinii lui Filon trosni şi durerea îi cuprinse întreg braţul. Simţi că hăul îl înghite şi pe el şi se prinse cu braţul stâng de un colţ al stâncii. Mandu atârna la celălalt capăt al centurii.

— Ţine-te bine, zise gâfâind Filon, după ce cântări situaţia. O să... O să te trag sus.

Nubianul nu schiţă niciun gest ca să se agaţe de ceva.

— O să murim împreună, învăţăcelule. Ori va trebui să-mi dai drumul.

— Nu, n-o să-ţi dau drumul. O să te scot de-acolo.

Tânărul se strădui din răsputeri să se proptească în tălpi. Însă pământul era fărâmicios şi Mandu prea greu.

— Dacă murim amândoi, Batşeba n-o să se descurce. Nu aici, în pustietatea asta. Are nevoie de tine, Mandu.

Sclavul făcu o mutră aproape zeflemitoare:

— Află, învăţăcelule, că l-am văzut.

— Pe cine?

— Pe ucigaş. L-am văzut.

Filon simţi un gust acru în gură. Un val de sânge i se revărsă în partea de sus a corpului şi braţul parcă-i luase foc. Nu era sigur că auzise bine.

— Pe ucigaş?

— În seara când Ieftae a murit. Într-adevăr, eram în bucătărie, dar am auzit zgomote. Şi am aruncat o privire.

Rânji:

— Poate-ar fi bine să nu cad tocmai acum, ce zici?

— Nu, răspunse egipteanul, gata să-şi piardă cunoştinţa, n-o să te las să cazi. Agaţă-te de stâncă.

— L-am văzut în seara aia. Bătrânul i-a deschis uşa.

— O să te trag uşurel afară.

Sprijinindu-se în mâna stângă, Filon îşi încordă toţi muşchii. Centura urcă un deget sau două, cu un pârâit ciudat. Să nu renunţ, îşi repeta întruna Filon, să nu renunţ...

— I-am văzut faţa în lumină, continuă Mandu. Apoi au urcat amândoi.

— Şi de ce n-ai spus nimic? îl întrebă Filon strâmbându-se de durere.

— Atunci, pe loc, am fost peste măsură de surprins. Dacă mi-aş fi închipuit că...

Tânărul se opinti şi trase din nou. Cureaua se mai ridică, însă nu la fel de mult. Dacă Mandu nu-l ajuta puţin.

— Şi cine era omul ăla?

Sclavul se uită drept în ochii lui:

— Cine era? Când ai să descoperi, o să rămâi surprins, învăţăcelule, ascultă-mă pe mine...

Apoi adăugă cu un fel de amărăciune:

— Îţi cer doar... Trebuie să ai mare grijă de ea. O s-o faci, nu-i aşa?

Şi dădu drumul centurii.

19

Ierihon.

În vremuri obişnuite, Filon ar fi sărit în sus de bucurie: după Ierusalim, Ierihon era celălalt oraş pe care visase întotdeauna să-l vadă. O binefacere a Domnului, răsărită pe coasta unei coline, o pată de verdeaţă pe panglica albastră a Iordanului. Ierihonul palmierilor, al arborilor de balsam, al oleandrilor şi al sicomorilor, Ierihonul fântânilor şi bazinelor cu apă, unde izvorul profetului Elisei părea că nu vrea să sece. Bogatul Ierihon pe unde treceau, încrucişându-se strâns căile negoţului şi unde mulţimea pelerinilor se odihnea înainte de a porni spre Templu, în sfârşit, Ierihonul Bibliei, ale cărui ziduri se prăbuşiseră la auzul trâmbiţelor şi al strigătelor puternice ale lui Israel. Ierihon, cel mai vechi oraş din lume.

Dar vremurile de-acum nu erau obişnuite. Romanii, Paştele, răscoala care mocnea, profeţia lui Miheia, crimele, Veliar... Poate şi Mesia. Dar mai ales moartea lui Mandu, care pe Batşeba o îndurerase adânc, tot atât cât moartea tatălui ei, fără îndoială. Un frate, zicea ea, îmi era ca un frate. Aplecat peste trupul strivit al sclavului, Filon se gândise la început să mintă: auziseră zgomote, nubianul înaintase primejdios de mult, iar stânca se sfărâmase sub picioarele sale. Dar această minciună însemna o trădare şi nu putea s-o trădeze pe Batşeba. Se întorsese aşadar la cort şi-i mărturisise adevărul: gelozia lui Mandu, dorinţa lui de a-şi înlătura rivalul, lupta lor, căderea. Batşeba plânsese. Mult. Apoi se închisese într-o tăcere dureroasă şi îndeplinise ritualurile de sabat de parcă nu mai era ea însăşi. Filon îi respectase suferinţa, încercând un sentiment tulbure că el se făcea răspunzător pentru cele întâmplate. Trăise clipe de

buimăceală văzând-o pe Batşeba ruptă de tot şi de toate, atunci când el o luase în braţe, o dusese în cortul de la umbra povârnişului, îi oferise apă şi fructele rămase, o ajutase să se învelească în caz că vântul se stârnea. Un amestec năucitor de senzaţii, de apropiere şi depărtare, care, în multe feluri, îl ducea cu gândul la Mandu. Cum să nu fi fost nubianul nebun după ea? Zi de zi o simţea lipită de el, căldura coapselor ei, spatele arcuit, parfumul părului. goliciunea ei când se îmbăia. Glasul cu care îi poruncea. Îi fusese alături în toate clipele vieţii ei, bune sau rele. Fiecare sclav al celuilalt şi amândoi, rând pe rând, stăpâni. Da, fireşte că-l urâse pe Filon. De la bun început.

În cea de-a doua seară, odată Sabatul terminat, tânărul alesese un loc departe de drum. Strânsese pietre, săpase pământul şi-l îngropase pe nubian. Un mormânt simplu şi sărăcăcios, în mijlocul pustietăţii. Poate unul la fel ar fi avut şi printre ai lui...

— O să te las aici, îi spuse Filon descălecând. Până găsesc pe cineva care să ne dea o informaţie.

— Bine, încuviinţă Batşeba. Dar să nu întârzii, că riscăm să-l pierdem.

Primele cuvinte pe care cei doi tineri le schimbau de la ivirea zorilor. Egipteanul priponi dromaderii şi o aşeză pe Batşeba sub frunzişul unui palmier, lângă un bazin mare unde femeile spălau rufe. Îi dădu ultimul burduf cu apă şi porni spre oraş.

Ierihonul era o oază presărată cu clădiri tot mai dese pe măsură ce te apropiai de centru, acolo unde se întâlneau cele mai aglomerate străzi. Sute de pelerini o străbăteau în toate direcţiile, cei mai mulţi pe jos, în cortegiu sub privirile dispreţuitoare ale soldaţilor Romei. Filon îşi ridică vălul de pe faţă şi intră într-o baie publică. Plăti un bănuţ de aramă,

trecu prin sala comună, îşi scoase tunica şi poposi la un prim bazin unde se spălă. Apoi după ce sui scara din dreapta intră într-un vast *miqveh* de un alb orbitor. Vreo cincisprezece bărbaţi îndeplineau abluţiunile rituale, murmurând cuvinte de neînţeles pe care clipocitul apei le acoperea. Filon se scufundă şi el de trei ori. După care ieşi, o luă pe scara din stânga şi urcă pe terasă ca să se usuce la soare. Câţiva pelerini se sprijineau în coate de parapet, privind forfota oraşului. Alţii, aşezaţi pe jos, gustau căldura soarelui. Filon intră în vorbă cu cel mai tânăr dintre ei:

— Pacea şi binecuvântarea fie cu tine, prietene.

— Pace şi ţie, răspunse celălalt.

— Veniţi din nord?

— Da, din nord.

— Caut nişte locuitori din Nazaret.

Omul se răsuci spre doi tovarăşi de-ai săi care clătinară din capete.

— Toţi trei suntem din Tiberiada. Nazaret, zici?

— E un sat lângă Seforis.

Păreau că nu auziseră de el, însă un bătrân care stătea mai în spatele lor şi care-i ascultase vorbind se apropie.

— Seforis? Au trecut pe aici ieri unii din Seforis.

— Ştii unde pot să dau de ei?

— Cred că da.

Era mai zbârcit decât un fruct copt uitat la soare. Îşi miji ochii, făcându-i să dispară aproape cu totul, acoperiţi de încreţiturile pielii.

— Vezi palatele alea dinspre apus? Sunt palatele lui Irod. Cred că oamenii din Seforis au poposit dincolo de ele, la poalele grădinilor.

Filon îi mulţumi şi se grăbi să se întoarcă la Batşeba, după ce cumpără de la o tarabă brânză de oaie şi câţiva

pepeni galbeni. Porniră apoi spre vastul ansamblu monumental pe care Irod îl transformase în reşedinţă de iarnă. Acolo regele Iudeei îşi înecase cumnatul, pe marele preot Aristobul, a cărui faimă tot mai mare nu o mai putea suporta. Tot acolo îşi dăduse ultima suflare, poruncind execuţia unor persoane de vază închise în hipodromul de alături. Din fericire, fiii lui erau prea ocupaţi să se certe pe moştenire ca să-i mai îndeplinească ultimele dorinţe...

În spatele edificiului se întindeau o grădină exotică, terme romane şi un bazin cu apă unde se presupunea că poposiseră credincioşii din Seforis. Însă nu găsiră pe nimeni, cu excepţia unor copii care se jucau căţărându-se în copaci. Filon scoase un bănuţ de aramă din pungă şi strigă spre un copilandru cu bucle mari, negre:

— Hei, băiete, tu de colo! Cum te cheamă?

— Zaheu, domnia ta.

— Vreau să aflu ceva, Zaheu. Ştii cumva dacă nişte oameni din Seforis s-au oprit pe aici prin preajmă?

— Nişte oameni din Seforis? Oh, da, ca în toţi anii, domnia ta.

— Bine. Şi printre ei erau şi unii din Nazaret?

— Din Nazaret? Depinde, domnia ta, răspunse băiatul uitându-se cu jind la monedă.

Filon i-o aruncă, stăpânindu-şi un zâmbet.

— Da, domnia ta, din Nazaret, mi-am adus aminte. Nazare, Nazaret... cam aşa ceva. Chiar ne-am jucat cu ei.

— Şi încotro au luat-o?

— Au pornit spre Ierusalim, domnia ta. Împreună cu cei din Seforis şi cu toţi ceilalţi.

— De mult?

— Când ne-am trezit noi dimineaţă, ei plecaseră deja.

— Îţi mulţumesc, Zaheu, mi-ai fost de mare ajutor.

Îl răsplăti cu încă două monede:

— Ia-le şi pe-astea. Isteţ cum eşti, nu mă îndoiesc c-o să ajungi bogat.

— O să ţin minte, domnia ta.

Filon şi Batşeba îşi fluturară mâinile către copii, părăsiră grădinile lui Irod şi, în perfectă înţelegere, apucară pe drumul, deja înţesat de lume, spre Ierusalim. Un şir neîntrerupt de pelerini se întindea până în zare, dispărând la o cotitură şi apărând iar la capătul unei costişe. Ai fi zis că e un şarpe cu pielea în toate culorile, lung şi neastâmpărat, care se arăta şi se ascundea potrivit toanelor reliefului. Niciuna dintre unduirile sale nu scăpa totuşi de controlul romanilor: pe toate culmile stăteau de veghe mai mulţi legionari având sarcina să împiedice îmbulzeala şi dezordinea. Primejdia de a se isca vreo învălmăşeală era cu atât mai mare cu cât drumul măsura în lăţime mai puţin de şase coţi, îngustându-se la jumătate în locurile cele mai strâmte. Şarpele părea atunci că se încolăceşte caraghios, adunându-şi laolaltă inelele pentru a trece peste piedici. Uneori, şirul îşi oprea înaintarea. Cei doi tineri înţeleseseră destul de repede că animalele pe care călăreau ei nu erau cele mai potrivite pentru drumuri de felul acesta. Dromaderii erau prea trupeşti, prea impunători şi adesea puţin lipsea să nu dea peste pelerinii rămaşi la urmă, atrăgându-şi uneori dojeni aspre. Totuşi, îndată ce drumul se lărgea, reuşeau, cu ajutorul lor, să depăşească mai multe caravane la rând. Câteodată, îi recunoşteau pe locuitorii unui sat după felul în care se îmbrăcau, în care îşi acopereau capul ori după cântecele pe care le intonau în cor. De multe ori însă grupuri din acelaşi ţinut se amestecau şi dacă nu puneau întrebări fiecărui pelerin în parte, era puţin probabil să-i găsească pe cei pe care-i

căutau. Când şi când, Filon se apleca să întrebe dacă-i văzuse cineva pe cei din Seforis. Până pe la jumătatea zilei, primi mereu acelaşi răspuns: „Nu”. Apoi, după prânz, o femeie le făcu semn: „În faţă! În faţă!” Trebuiră să mai aştepte până la următoarea trecătoare - de unde se zărea un colţişor din turnul Antonia - ca să ajungă lângă primii pelerini din Seforis. După câteva neînţelegeri şi îndrumări greşite, li se spuse că oamenii din Nazaret, vreo şaizeci la număr, călătoreau ceva mai încolo, împreună cu cei din Nain.

— Nu ţi-am zis să-ţi păstrezi încrederea? îi aminti Batşeba.

— Ai avut dreptate. Mai rămâne să aflăm dacă nazarineanul e cu ei. O să-l întreb pe rabinul lor.

— Iar eu o să discut cu femeile.

Găsiră, într-un târziu, micul grup din Nazaret ce călătorea împărţit: în spate câţiva bărbaţi, apoi neveste şi femei cu prunci - dintre care unele călare pe măgari - alţi bărbaţi care stăteau de vorbă cu alte femei şi copiii gălăgioşi care alergau pretutindeni. Egipteanul îşi simţi întregul trup încordându-se şi inima bătându-i mai repede. Cu câteva luni mai devreme, Caleb fusese la Nazaret. Esenian înţelept, om evlavios şi cunoscător al Scrierilor Sfinte, Caleb crezuse că-l descoperise acolo pe Mesia. Şi pentru asta fusese ucis. Iar astăzi, pe drumul ce ducea la Ierusalim, poate că Filon o să-l întâlnească la rândul său pe nazarinean.

Nazarineanul... Mesia? Nu, aceste cuvinte, chiar şi simpla idee, n-aveau nicio noimă. Ori îşi pierduse el minţile. Ne aflăm aici ca să salvăm un nevinovat, îşi zise cu convingere în sinea sa Filon, un nevinovat, atât. Victimă a unei greşeli, nimic mai mult. Şi apoi, dacă era deja prea târziu?

Lăsând de o parte îndoielile, descălecă şi intră în vorbă cu primul bărbat din grup:

— Pacea şi binecuvântarea asupra ta, prietene. Ai putea să mă duci la rabinul din Nazaret?

Pe chipul înroşit de soare al pelerinului se citea mirarea:

— La rabinul nostru?

— Trebuie să-i duc nişte veşti care-l privesc.

— Numai că rabinul nostru e bolnav. Sănătatea şubredă nu i-a îngăduit să plece la drum.

N-avusese noroc. Şi totuşi Filon era sigur că fratele Caleb discutase mai întâi cu rabinul. Cine altul să-i cunoască mai bine decât el pe locuitorii satului?

— Atunci există cineva care vă conduce în acest pelerinaj?

Călătorul chibzui puţin. Apoi arătă spre unul dintre însoţitorii săi, un bărbat vânjos, care mergea cu capul descoperit:

— Dacă tu cauţi un conducător sau ceva de felul ăsta, vorbeşte cu el.

Filon se supuse şi, trăgând de funie dromaderul, se apropie de omul cu pricina.

— Te rog să mă ierţi, dar voiam să mă sfătuiesc cu rabinul din Nazaret. Mi s-a spus că este bolnav şi am fost trimis la tine.

Bărbatul se uită cu atenţie la Filon, cântărindu-i din priviri vârsta fragedă şi înfăţişarea. Însă nu lăsă să se vadă ce impresie îi făcuse tânărul.

— Cu ce-ţi pot fi de folos?

— Aş vrea... Putem sta de vorbă o clipă?

Bărbatul încuviinţă din cap, apoi se îndepărtară amândoi de caravană.

— Vreau să te întreb ceva ce ar putea să ţi se pară

ciudat, începu Filon. Acum două sau trei luni, un esenian a vizitat Nazaretul.

— Un esenian?

— Da, un scrib.

— Dacă un înţelept din Qumran ar fi venit la noi, presupun că am fi aflat.

— Poate nu v-a mărturisit totul despre vizita sa. De fapt, căuta pe cineva.

Conducătorul grupului se încruntă:

— În ultima vreme, Galileea s-a umplut de oameni care caută alţi oameni. Iscoade, îndeosebi. Iscoade în solda romanilor.

Rostise cuvintele pe un ton acuzator şi cu subînţelesuri.

— Din pricina răzvrătiţilor, vrei să zici?

— Ce crezi că-i interesează azi pe romani? Felul în care sărbătorim noi Paştele?

— Nu, firește că nu. Dar, ca să fii liniştit, te asigur că n-am nicio legătură cu romanii.

— Nici nu mă aşteptam să susţii altceva.

Era un om aspru, de vreo patruzeci şi cinci de ani, cu trăsături energice, palme bătătorite şi obişnuit, nu încăpea îndoială, să asculte doar de el însuşi. Şi în stare să devină din cale-afară de urâcios. Mai ales în împrejurări precum cea de faţă.

— Din păcate, n-am niciun mijloc de a-ţi dovedi buna mea credinţă.

— Şi de asta mă temeam.

— Însă pot să-ţi mărturisesc că...

Filon făcu ochii roată ca să se încredinţeze că nu-i auzea nimeni.

— Acum câteva zile, am avut privilegiul de a-l întâlni pe Iuda Galileeanul. La Ierusalim. Venea de la Bethel, unde

supraveghease antrenamentul trupelor sale şi se pregătea să ridice oamenii la luptă dacă recensământul va avea loc. A scăpat de legiunea romană ca prin urechile acului.

Celălalt coborî glasul, păstrând totuşi o anumită reţinere:

— Chiar l-ai întâlnit pe Iuda Galileeanul? Închipuie-ţi că de azi-dimineaţă umblă fel de fel de zvonuri despre el. Unii zic că e mort. Alţii că trăieşte şi că răscoala tocmai a început la Decapole şi în Samaria. Că un număr însemnat de răzvrătiţi se ascund printre pelerini şi aşteaptă doar să intre în Ierusalim. Se mai pomeneşte şi de arestări şi de răsculaţii pe care procuratorul Coponius i-ar fi răstignit în ziua de Sabat. Şi asta nu-i tot... Păru că stă în cumpănă câteva clipe înainte de a continua: Umblă vorba şi despre marele preot. Cică ar fi fost asasinat, deşi s-a spus că a murit de moarte bună. Neîndoielnic complotul ar fi început de la împăratul Augustus. Nu prea pricep eu ce foloase ar trage el din asta, dar să zicem că-i aşa. Şi adăugă pe un ton firesc: Vezi că nu-i greu să pari bine informat.

— Îţi înţeleg neîncrederea. Trăim vremuri tulburi. Însă ai să descoperi cât de curând că într-adevăr marele preot Gad e mort. Şi că preoţii vor trebui să se lipsească de el la celebrarea Paştelui.

Filon simţi că bărbatul şovăie. Probabil că reuşise să-i zdruncine siguranţa de sine.

— Pari să ştii multe lucruri, tinere. Iuda, marele preot... Qumran... Cine eşti, de fapt?

— Mă numesc Filon. Am venit din Alexandria ca să iau parte la sărbătorile Templului.

Când auzi numele oraşului, ochii pelerinului sclipiră:

— Alexandria?

— Cunoşti Egiptul?

— Puţin. Dacă vii din Alexandria, atunci trebuie să-ţi fie

cunoscut numele lui Abydelios. El are grijă de ai voştri la Ierusalim.

Era limpede că-l punea la încercare.

— Dacă-l cunosc pe Abydelios? Cum să nu! Mi-a fost învăţător înainte să se mute în Palestina. El m-a învăţat să citesc în marea sinagogă din Alexandria. Şi mare parte din ce ştiu despre Scrierile Sfinte lui i-o datorez.

Răspunsul părea să-l fi convins pe conducătorul grupului. Se uită o clipă la Batşeba care-i ajuta pe nişte copii să urce pe cel de-al doilea dromader.

— Păi, atunci avem un prieten comun, cedă el. E soţia ta?

— Nu. Am călătorit împreună de la Qumran. Nu poate să meargă şi trebuie să aibă mereu alături pe cineva s-o ajute. O conduc până la Ierusalim.

— Şi mie mi-a întins Abydelios o mână de ajutor când am ajuns la Alexandria. De atunci am păstrat o mare preţuire unul pentru celălalt.

Filon se strădui să nu-şi trădeze emoţia copleşitoare:

— Ai locuit... ai locuit la Alexandria?

— Da, doi ani, până la moartea lui Irod. Eram câţiva care fugeam de tirania lui. Aveam destule greutăţi pe atunci. Pe Abydelios l-am întâlnit la marea sinagogă. M-a primit, mi-a dat bani. Îi datorez mult.

Filon îşi aminti într-adevăr de acei evrei palestinieni care respinseseră purtarea despotică a lui Irod şi aleseseră exilul în Egipt. Mare parte dintre ei îşi găsiseră adăpost în Alexandria, unde înflorea cea mai importantă comunitate evreiască din lume: aproape două sute de mii de oameni, de zece ori mai mult decât în Ierusalim! Însă chipul acesta pe care-l scruta pieziş nu-i trezea nicio amintire precisă. Trebuia totuşi să afle.

— Acum că ai vorbit despre el... minţi tânărul, am

impresia că Abydelios a pomenit o dată sau de două ori de tine. Cineva din casa lui David, zicea el, dacă ţin eu bine minte, nu?

Pelerinul zâmbi bucuros:

— Cu asta m-ai măgulit. Dacă Abydelios a pomenit de stirpea mea... Şi adăugă cu seriozitate: Dar să nu înţelegi greşit. Niciodată n-am căutat să mă impun datorită obârşiei mele. Unii s-au folosit de faptul că se trag din neamul sacru al lui David ca să obţină unele privilegii, însă eu m-am ferit întotdeauna să fac aşa ceva. Descendenţa glorioasă presupune îndatoriri, nu neapărat drepturi. De când eram copil, tata mi-a insuflat...

Filon nu-l mai asculta. În timp ce picioarele începuseră să-i tremure, îşi repeta cuvânt cu cuvânt în gând:

> Dar în ziua nazarineanului, ultimul născut din David în ţara Egiptului.

Profeţia lui Miheia. Îl avea în faţa lui pe nazarinean.

Aer, avea nevoie de aer.

— Nu te simţi bine?

— Iartă-mă. Mi-e cam cald.

Omul îi întinse plosca de piele ce-i atârna la centură:

— E un ceai din ierburi. Te face să mai uiţi de căldură.

Egipteanul duse plosca la gură. Băutura avea o uşoară aromă de lămâie şi de rozmarin care-i limpezi mintea.

— Soarele arde mai nemilos pe colinele de aici decât la malul mării în Alexandria. Haide, dă-mi frâul cămilei, o să te conduc eu.

Filon îl lăsă să facă după cum voia. Nu izbutea să-şi ia ochii de la el şi nici să rostească vreun cuvânt. Din fericire, tocmai atunci treceau prin dreptul unui post de strajă roman, ceea ce-l cruţă de orice comentariu. Ajunşi pe

celălalt versant, putură, în sfârşit, să admire splendoarea Ierusalimului, şiragurile nesfârşite de lumini de pe ziduri şi acoperişuri, colonadele maiestuoase ale Templului. Capătul călătoriei lor.

Nazarineanul se aplecă pe umărul lui:

— Şi ce spera să găsească înţeleptul din Qumran la noi?

Filon nu mai ştia de-acum ce să spună. Ba nu, mai rămăsese un amănunt...

> Şi tu, Betleeme Efrata, deşi eşti mic între miile lui Iuda, din tine va ieşi Stăpânitor peste Israel.

Fie ce-o fi, îşi zise el şi răspunse cu sudoarea brobonându-i-se pe frunte:

— Dacă am înţeles eu bine, scribul căuta printre voi un om născut la Betleem.

Pelerinul rămase uimit:

— Cum?

— Cel puţin aşa mi s-a spus.

— Dar pentru ce anume?

Filon avusese destulă vreme să-şi pregătească răspunsul cât ţinuse călătoria:

— Probabil că smerenia lui pilduitoare a trecut hotarul satului nostru. Poate scribul o fi vrut să-i ceară să se alăture esenienilor.

Celălalt părea de-a dreptul năucit:

— Dar nu e cu putinţă!

— Esenienii au uneori obiceiul...

— Nu, nu, îi tăie vorba pelerinul. E cu neputinţă, îţi spun eu. E cu neputinţă pentru că singurul dintre noi care s-a născut la Betleem nu e încă decât un copil. Şi acest copil e fiul meu.

20

Copilul se numea Iisus. Nu le-a fost prezentat imediat întrucât mergea înaintea grupului, împreună cu verii din Nain. Trebuiră să aştepte până când caravana poposi pe coasta Muntelui Măslinilor, ceea ce nu era deloc comod, având în vedere numărul mereu crescând al pelerinilor. În răstimp de trei zile împrejurimile Ierusalimului se transformaseră într-o imensă tabără, toată numai pânză şi piele, unde o întreagă armată de legionari încerca să păstreze cât de cât ordinea:

— Acolo. Acolo! Nu, nu în drum, trebuie să se poată trece pe el. Mai aproape de ceilalţi, haideţi mai aproape. Aşa, până în margine, e bine acum! O să fiţi controlaţi de îndată!

După ce măgarii fură uşuraţi de poveri şi întâii ţăruşi bătuţi în pământ, apăru şi Iisus înconjurat de alţi băieţi. Filon nu-l recunoscu imediat, deoarece nu prea semăna cu tatăl său: avea părul tot atât de fin pe cât de des îl avea acesta, trăsăturile tot atât de gingaşe pe cât de aspre erau ale lui, ochii de un albastru strălucitor în vreme ce ai părintelui său erau întunecaţi. În plus, era mai tânăr decât tovarăşii săi de joacă, număra cel mult doisprezece ani[1]. Filon îl recunoscu în cele din urmă atunci când băiatul alergă spre mama lui şi o îmbrăţişă:

— Mamă! Mamă!

— Iisus! Ai întârziat!

---

[1] Cei mai mulţi specialişti situează naşterea lui Iisus în jurul anului 6 î. Hr. Acest decalaj cronologic se explică printr-o eroare de datare a călugărului Dionysius Exiguus, căruia i s-a încredinţat definirea noului calendar creştin în secolul VI d. Hr. Pe vremea când romanii ocupau Ierusalimul, în anul 6 d. Hr., Iisus avea probabil în jur de doisprezece ani (n.a.).

— Am stat cu marele rabin din Nain.

Vorbea pe un ton solemn şi rostea cuvintele cu o limpezime şi o siguranţă neobişnuite la un copil de vârsta lui:

— Am discutat despre Moise şi trecerea Mării Roşii. Despre cum evreii şi-au purificat sufletele mergând prin valuri şi despre cum spiritul omului trebuie la fel să se cureţe de păcatele trupului.

Mama băiatului, o femeie tânără şi blândă, cu pielea deschisă la culoare, cu zâmbetul uşor trist, îl privi cu tandreţe şi fără să se mire:

— Vasăzică aşa!

— Dar asta nu-i tot. Am făcut şi aritmetică.

— Aritmetică? Nu trebuia să-l plictiseşti pe rabin într-o zi precum cea de azi cu...

— Dar nu l-am plictisit! M-a întrebat despre adunări şi fracţii şi mi-a explicat însuşirile numerelor. Uite, de pildă, o sută. E pătratul lui zece şi, deopotrivă, suma primelor zece numere impare. Unu este cifra Domnului Atotputernic, care le dă naştere tuturor celelalte. Şapte e singura din primele zece care...

Femeia înălţă din umeri:

— Te ascult, fiule, dar nu pricep mare lucru din ce-mi povesteşti.

Băiatul însă continuă cu aceeaşi însufleţire:

— Atunci poate o să te intereseze mai mult ce-a urmat! Înainte să plec, rabinul mi-a vorbit despre o enigmă la care vrea ca eu să chibzuiesc. O să mă ajuţi, nu-i aşa? Şi, fără să aştepte răspunsul, continuă: Ascultă: trăia în Nain un neguţător bogat, pe nume Hiram, care avea şaptesprezece cămile. Simţind că i se apropie sfârşitul, s-a dus să-l caute pe vecinul său, Ionatan, care era sărac şi n-avea decât o

cămilă. „Uită-te la mine, Ionatan, uită-te cât sunt de mâhnit pe când tu eşti cel mai mulţumit părinte din lume. Ai o singură cămilă, însă, totodată, ai şi un singur fiu, împărţeala se va face iute! - Dar ce te frământă într-atât, Hiram? îl întrebă cu îngrijorare Ionatan. - Of, viitorul celor trei fii ai mei, prietene. Doar îi cunoşti la fel de bine ca mine! Cel mare e sârguincios, mijlociul oboseşte niţel cam repede, iar mezinul e leneş. Prin urmare, doresc să-i răsplătesc pe măsura strădaniei fiecăruia: celui mare, care e şi cel mai temerar dintre toţi, să-i las moştenire jumătate din turma de cămile. Mijlociului, care nu-i totuşi un fiu rău, un sfert, iar mezinului, care se arată de trei ori mai puţin zelos decât mijlociul, a noua parte din avere. Mi se pare o împărţeală dreaptă şi cinstită, nu crezi, Ionatan? - Dreaptă şi cinstită, Hiram, recunosc. Dar unde-i necazul? - Am şaptesprezece cămile, Ionatan, şaptesprezece! Cum să las jumătate din ele primului fiu, un sfert celui de-al doilea şi a noua parte celui de-al treilea, astfel încât niciunul dintre ei să nu se simtă jignit şi să nu omor niciun animal? Ionatan clătină o clipă din cap: - Într-adevăr, să împarţi şaptesprezece cămile la doi, apoi la trei, apoi la nouă... nu-i lucru lesne. Totuşi, dacă doar ăsta ţi-e necazul, Hiram, nu mai fi abătut: ştiu cum să descâlcim iţele problemei, ba încă într-un mod care ţi se va părea simplu.”

Copilul tăcu. Tovarăşii de joacă se strânseseră roată în jurul lui şi câţiva membri ai familiei se apropiaseră şi ei. Ce-l uimea pe Filon cel mai mult era uşurinţa de necrezut cu care băiatul câştiga atenţia ascultătorilor: cuvintele îi curgeau de pe buze precum mierea din copaci şi n-aveai cum să nu te simţi subjugat de ele.

— Enigma ta n-are dezlegare, îşi dădu cu părerea unul dintre băieţi. Orice-ai face, nu poţi împărţi şaptesprezece

cămile la doi.

— Ori omori una şi-o ciopârţeşti, opină un unchi.

— Nu, se împotrivi copilul, asta nu se poate. Rabinul a spus clar: niciun animal nu trebuie să moară. În plus, dacă omori unul, rămân şaisprezece. Cum să laşi mijlociului o treime din cele şaisprezece cămile, fără să mai omori încă una?

Se mai făcură câteva sugestii, însă niciuna nu părea mulţumitoare. Filon, care-şi ridicase cortul undeva mai sus, hotărî să intervină în discuţie:

— Dacă-mi îngăduiţi... Cred că o problemă asemănătoare au avut acum câţiva ani doi oameni din Alexandria.

Copilul se uită ţintă la el:

— Şi cum au dezlegat-o la Alexandria?

— Ei bine, din câte ştiu... Cel sărac i-a propus celui bogat să-i dea singura sa cămilă. Bogatul nici n-a vrut s-audă la început, însă până la urmă a primit, astfel că turma lui a ajuns să numere optsprezece capete. Şi dintr-odată împărţeala a devenit floare la ureche: fiul cel mare a primit jumătate din optsprezece, adică nouă cămile, mijlociul a căpătat o treime, adică şase, iar mezinului i-a revenit a noua parte, adică două animale. Nouă cu şase şi cu doi fac şaptesprezece, adică cifra de la care plecaseră. Mai rămânea ultima cămilă, cea pe care săracul o dăruise cu atâta mărinimie. După cum vă închipuiţi, bogatul i-a înapoiat-o fără să stea pe gânduri. Aşadar socoteala s-a făcut corect, niciunul dintre fii n-a fost nedreptăţit, niciun animal ucis şi cei doi prieteni s-au îmbrăţişat, bucuroşi.

Cei prezenţi căzură pe gânduri. Filon era convins că, în ciuda concentrării ce li se citea pe feţe, mare parte dintre ei nu pricepuseră o iotă. Copilului însă nu-i scăpase nimic:

— Vasăzică aşa, rosti el, era un truc la mijloc.

— Nu chiar un truc, aritmetica nu-i magie. E doar arta de a formula probleme şi de a le rezolva.

— Eşti aritmetician?

Filon arătă spre cele trei animale ce păşteau pe costişă.

— Să zicem mai degrabă că mă pricep la cămile. La drept vorbind, cel mai mult mă interesează filosofia.

— Şi filosofia ce este?

— Oh, iată o întrebare atât de cuprinzătoare încât nu i se poate găsi lesne un răspuns. Pe scurt, filosofia este pentru mine stăpâna tuturor celorlalte discipline, gramatica, muzica, fizica, istoria, aritmetica, astronomia şi tot aşa. Dar filosofia în sine nu-i decât un mijloc de a dobândi înţelepciunea. Şi trebuie să tindem spre înţelepciune pentru că doar ea ne îngăduie să desluşim înţelesul profund al Scrierilor Sfinte. Iar Scrierile Sfinte, la rândul lor, ne îngăduie nu să-L cunoaştem pe Domnul Atotputernic, întrucât Atotputernicul nu poate fi cunoscut, ci măcar să-l înţelegem lucrarea şi felul în care El ni se arată.

Cei care-l ascultaseră pe Filon părând o vreme impresionaţi de ştiinţa lui într-ale numerelor, se împrăştiară care încotro zâmbind politicos. Se vede treaba că filosofia se bucura de mult mai puţină trecere.

Copilul însă nici nu se clintise, cu mâinile bine înfipte în şold.

— Aşadar, filosofia îţi slujeşte ca să-l cinsteşti pe Atotputernic?

— Ca toate lucrurile pe care ar trebui să le facem aici pe pământ, încuviinţă tânărul. Ca şi problema de aritmetică de adineaori. Rabinul din Nain nu ţi-a dat-o întâmplător.

— Vrei să spui că... Băiatul îşi frecă bărbia, gânditor: Vrei să spui că nu doar dezlegarea enigmei contează? Că din ea s-ar putea desprinde şi un soi de învăţătură? Şi că tocmai

asta dorea rabinul să mă facă să pricep?

— Cine ştie?

— Să-mi dau seama, de pildă... cum uneori o singură cămilă preţuieşte mai mult decât şaptesprezece? Sau cum un om sărac, pe care bogăţia nu l-a orbit, ştie să vadă cu inima şi mintea mult mai departe decât un om înstărit?

— Se prea poate... Şi asta fără să-l dispreţuiască pe cel căruia îi vine în ajutor.

Un glas de femeie le întrerupse discuţia:

— E vremea să te duci să le dai o mână de ajutor unchilor tăi, Iisus.

Copilul se înclină scurt:

— Îţi mulţumesc pentru lecţie, domnia ta. Că a fost de filosofie sau de aritmetică, sunt sigur că oricum îmi va fi de folos.

Îşi luă un aer poznaş:

— Dar cred că există o cale mai simplă decât amândouă pentru a-l iubi pe Dumnezeu.

Şi se strecură printre corturi.

Sfârşitul după-amiezii trecu fără să se întâmple nimic deosebit, în afara valurilor noi de pelerini, care se îngrămădiră şi ei cum puteau căutându-şi un loc în mijlocul larmei şi al forfotei. Batşeba îşi petrecu timpul cu femeile din Nazaret, în vreme ce Filon străbătu împrejurimile minunându-se de numărul oamenilor ce sporea necontenit şi de freamătul ce domnea pretutindeni. La căderea nopţii, când aerul se mai răcorise, se întâlniră amândoi, după o cină uşoară. Tânăra femeie părea mai puţin încordată şi Filon socoti că era dornică să se destăinuie.

— L-ai văzut pe copil? o întrebă el, coborându-şi glasul astfel încât zgomotul să-i acopere cuvintele.

— Am stat mai bine de-o oră împreună, alături de mama lui.

— Şi ce impresie ţi-a făcut?

Ea îşi întoarse privirea şi lumina lunii îi scăldă întregul chip.

— În orice caz, nu-i un copil obişnuit.

— A, nu, nicidecum! Are o vioiciune şi o agerime a minţii ieşite din comun! Dar cel mai ciudat e că nimeni nu s-a mirat să-l audă vorbind astfel! De parcă era firesc ca un băieţandru de vârsta lui să aducă argumente cu uşurinţa unui bătrân rabin!

— Crezi că el e? şopti Batşeba. Nazarineanul pe care-l căuta Caleb?

— Cel pe care-l căuta Caleb, da, fără îndoială. S-a născut la Betleem, a trăit primii ani în Egipt, şi-a urmat părinţii la Nazaret. Şi pe deasupra, după tată, aparţine casei lui David. Ce mai lipseşte? Însă de-aici şi până la a susţine că el este mai mult de atât... Un Mesia de doisprezece ani!

— Abraham şi Moise au avut şi ei doisprezece ani cândva. Şi David, şi Solomon. Şi Miheia. Dacă i-ai fi întâlnit atunci, ai fi ghicit ce urmau să devină?

— Să înţeleg că tu eşti deja convinsă?

Ea ocoli răspunsul, răsfirându-şi părul cu mâna.

— Mai devreme, i-am povestit mamei sale că venim de la Qumran. Copilul s-a amestecat în discuţie, întrucât e pasionat de esenieni. Eu zic că rabinul din Nain nu-i străin de asta. Însă băiatul a spus ceva care m-a surprins: „Esenienii fac o greşeală crezând că Domnul va vrea să-i salveze doar pe ei. Mântuirea va veni pentru toţi sau nu va veni pentru nimeni.” Nu ştiu cum să-ţi explic. Avea o asemenea siguranţă în glas!

— Poate că tocmai rabinul din Nain l-a înştiinţat pe Caleb

despre existenţa copilului. Caleb o fi sperat atunci că-i va convinge pe părinţi să i-l încredinţeze lui. Pentru a fi educat la Qumran.

— Un Mesia de doisprezece ani crescut de esenieni. Asta s-ar potrivi de minune cu planurile lor! Şi nu-i greu de închipuit ce foloase ar fi tras ei!

Îndoiala începea să se strecoare în mintea lui Filon:

— E posibil ca Înţelepţii să mă fi minţit. Şi mai-marele lor, Simon, să ştie mai multe despre această poveste şi despre moartea scribului. În orice caz, Caleb n-a avut câştig de cauză: copilul a rămas la Nazaret.

— Eu cred că mama s-a împotrivit ca el să plece: e foarte apropiată de băiat.

— Chiar aşa, ce zice mama despre însuşirile deosebite ale fiului ei?

— Mama? Există ceva bizar în purtarea ei. Îl înconjoară pe băiat cu o dragoste neţărmurită şi totuşi pare să sufere. Tot vorbind cu unii şi cu alţii am avut sentimentul că în jurul copilului pluteşte un oarecare mister. Legat îndeosebi de fuga în Egipt. De altfel, toţi cei de-aici îl socotesc un copil aparte.

— Aşa şi este! Asta trebuie să-l fi tulburat pe Caleb care-şi dorea din adâncul sufletului să nu fie în van căutările lui!

— Dacă fratele Caleb s-a înşelat, şi asasinul s-ar putea înşela. Că băiatul e sau nu nazarineanul din profeţie nu schimbă cu nimic lucrurile: e oricum în primejdie.

— Pelerinajul nu-i un moment prielnic pentru planuri ucigaşe. Romanii patrulează peste tot şi copilul e sub protecţia familiei.

— Şi tata era sub protecţia noastră, i-o întoarse ea.

Contemplară o vreme luminile Templului, fără să mai scoată o vorbă. Vreo douăzeci de făclii erau aprinse în

curţile din jur şi flăcările dansau pe zidurile de marmură albă, aruncând pe cer umbre feerice. De pe Muntele Măslinilor se zărea şi vârful fortăreţei Antonia, unde străjile se schimbau fără încetare, pâlcuri de soldaţi lătrând ordine de neînţeles. Pesemne că procuratorul Coponius şi tribunul Iulius încheiau pregătirile pentru supravegherea sărbătorii de Paşte.

— Voiam să-ţi spun... începu Batşeba, acoperindu-şi umerii. Nu cu tine am avut ceva în ultimele două zile. Nicio clipă nu te-am socotit răspunzător de moartea lui Mandu. Nici măcar o clipă. Dacă cineva merită condamnat, eu sunt aceea.

— Tu? Tu nici n-ai fi putut să...

— Nu în seara aia, desigur. Dar în celelalte zile? Cunoşteam bine sentimentele lui Mandu. De ani buni. Dar n-am găsit curajul să-l îndepărtez. Sau n-am făcut-o îndeajuns de clar, în orice caz. Cred... cred că mă simţeam măgulită de atenţia pe care mi-o dădea. Pentru mine, Mandu era un bărbat ca oricare altul. Exact ca oricare altul. Doar că nu-l iubeam.

Glasul i se frânse şi Filon o apucă de mână. Era rece ca gheaţa.

— Iartă-mă, nu voiam deloc să plâng. Ţi-am pricinuit şi-aşa destule necazuri.

— Treci printr-o încercare grea, Batşeba. Oricine în locul tău ar fi în culmea deznădejdii. N-o să te părăsesc, îţi promit.

— Un lucru nu pricep, adăugă ea, cu ochii plini de lacrimi, de ce Mandu n-a spus nimic despre moartea tatei. Despre noaptea în care a fost ucis... L-a văzut pe asasin, nu-i aşa?

— Da, l-a văzut pe asasin stând de vorbă cu tatăl tău în uşa de la intrare.

— Şi-atunci de ce-a tăcut? De ce nu l-a dat în vileag?

Întrebarea îl frământase şi pe Filon două seri la rând.

— Mandu îl cunoştea pe ucigaş, nu încape îndoială. A fost chiar surprins să-l vadă în casa voastră, alături de Ieftae. În dimineaţa următoare, când a descoperit trupul fără suflare al tatălui tău, a făcut legătura cu vizitatorul din ajun. Şi totuşi a preferat să tacă, ai dreptate. Ori s-a temut să nu fie acuzat el, ori avea de gând să tragă anumite foloase din asta.

— Să tragă foloase?

— Dacă asasinul era cât de cât bogat, tăcerea lui Mandu putea fi cântărită în aur. Aur care i-ar fi îngăduit să-ţi asigure un trai îndestulat.

— Chiar te gândeşti că...?

— E doar o presupunere. Există însă una mai simplă: a socotit că nimeni n-o să-l creadă. S-a temut că va fi acuzat de minciună sau de mărturie falsă şi că-l vor îndepărta de tine pentru totdeauna. „Să nu mărturiseşti strâmb împotriva aproapelui tău”, aşa sună cea de-a noua poruncă. Şi cât atârnă într-o astfel de situaţie cuvântul unui sclav?

— Mai ales dacă ucigaşul e un om de vază.

— Un om de vază şi înstărit, probabil. Cineva pe care-l mai întâlnise şi pe care l-a recunoscut imediat. Cineva în stare să-i inspire teamă ori lăcomie.

— Mulţi dintre cei care veneau la tata pot fi bănuiţi de amândouă!

— Însă doar unul dintre ei l-a ucis! La scurtă vreme după scrib şi cu puţin înainte de marele preot. De-o parte, Ieftae, vărul, de cealaltă, Caleb şi Gad, cei doi fraţi, alt lucru care mă nedumereşte. Ce rol joacă legătura de rudenie?

— N-a vorbit unchiul Elie de casa lui Gemul?

— Adevărat. Ieftae şi Gad aveau ştiinţă de profeţie

tocmai pentru că aparţineau amândoi casei lui Gemul. Iar tatăl tău s-a interesat de sănătatea lui Caleb tocmai pentru că îi era văr.

— Unde? La Qumran?

— Da. Ieftae se dusese să obţină sprijinul esenienilor, dar odată ajuns acolo a aflat că vărul său era bolnav. A mers la căpătâiul lui şi a putut să audă unele mărturisiri sau mai ştiu eu ce informaţii în timp ce scribul aiura. Ameninţarea din profeţie i s-a părut atât de reală, încât s-a speriat. Aşa se şi explică discuţia pe care ai surprins-o la întoarcerea lui, acea discuţie în care se pomenea despre o mare primejdie şi despre un text ce trebuia neapărat găsit. Poate că tatăl tău i-a spus lui Gad tot ce-avea pe suflet.

— Şi, întrucât se temea că unul dintre ei trei o să dezvăluie până la urmă secretul, ucigaşul a hotărât să le vină de hac, îşi dădu Batşeba cu părerea.

— Putem să privim lucrurile şi aşa. Deşi asta nu ne oferă un răspuns la cea mai importantă întrebare: ce caută, de fapt, ucigaşul? Şi-n ce fel îl ajută aceste trei crime să-şi atingă scopul?

— Ilustrează prorocirea lui Miheia, nu?

— Cu siguranţă. Dar dincolo de asta?

Filon se gândea la altceva:

— De vreme ce erau rude cu tatăl tău, îi cunoşteai pe Gad şi Caleb, nu?

— Puţin. După cum ţi-am povestit, familiile noastre aveau convingeri diferite. Tata nu l-a plăcut niciodată pe Gad, pe care-l acuza că se foloseşte de poziţia lui în interes personal. Ne-am întâlnit de două-trei ori în ultimii ani şi de fiecare dată forţaţi de împrejurări. Cât despre Caleb, a trecut de câteva ori pe la noi pe-acasă, însă e mult timp de-atunci. Mi-l amintesc ca pe-un tânăr destul de şters, timid,

care trăia doar pentru studiile sale şi care era în stare să comenteze ore întregi cutare sau cutare verset al Bibliei. Tatei nu-i displăceau asemenea discuţii şi cred că-i preţuia iscusinţa în tălmăcirea Scrierilor Sfinte.

— Asta ar explica îngrijorarea lui când l-a găsit bolnav la Qumran. Poate că scribul i-a şi făcut unele mărturisiri.

— La fel de bine a putut să le facă şi altora. Căci mi se pare că în primul rând esenienii erau interesaţi de Mesia. Şi dintre ei poate să fi apărut ucigaşul.

O imagine fugară trecu, aievea parcă, pe dinaintea ochilor lui Filon şi tânărul îşi aminti că Mandu se îndrepta spre una dintre grotele de deasupra Qumranului în timp ce el se grăbea să ajungă lângă Batşeba. Pe cine voia sclavul să viziteze?

— Ştii dacă Mandu avea legături cu unii înţelepţi esenieni? întrebă el.

— Mandu? M-ar mira. L-a însoţit pe tata la Qumran doar de câteva ori.

Tânărul îşi înăbuşi un căscat:

— Din câte văd eu, ajungem într-o altă fundătură. Şi cred că nu ne-ar strica o noapte de somn ca să ieşim de acolo.

Filon o ajută pe Batşeba să aranjeze cortul, apoi verifică dacă dromaderii erau bine priponiţi. Scrută cu privirea tabăra nazarinenilor: totul părea calm. Mulţi pelerini se culcaseră deja, pregătindu-se pentru ziua grea ce avea să urmeze şi în jurul Ierusalimului agitaţia se potolise. Liniştit, Filon se înfăşură în pătură, cu pleoapele îngreunate de oboseală. Nu, hotărât lucru, cine-ar putea să se atingă de un copil de doisprezece ani?

21

El e aici. L-am văzut.

Se pregăteşte. Se bucură. Nevinovatul...

*Curând se va îndrepta spre Templu, printre oameni şi animale. Curând se va îndrepta spre altar, pentru sacrificiu şi sânge. Aceasta e vrerea Preaînaltului. Aşa a scris profetul: „*Face-voi Eu ca Veliar să se ridice din hăuri şi dimpreună cu el oastea din Assur asupra lui Israel. Jeliţi, jeliţi, fiice ale Ierusalimului! Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său, gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii! Şi de şapte ori câte şapte generaţii va domni acela ce va birui!”

Acum timpul s-a împlinit.

Diseară voi servi Paştele Mesiei.

Cu ochii închişi, pe jumătate treaz, Filon retrăia ultimul Paşte al copilăriei lui, pe când avea doisprezece ani. Se petrecuse în casa cea mare din Alexandria, unde se strânsese întreaga familie: unchi, mătuşi, veri. În ajun, răscoliseră fiecare încăpere ca să se asigure că nu rămăsese pe nicăieri strop de drojdie. Când soarele asfinţise, îmbrăcaseră cu toţii veşmintele Exodului: centură peste şolduri, sandale în picioare şi un toiag în mână, după cum se arăta în Cartea Sfântă. Apoi se adunaseră în jurul mesei de sărbătoare şi lui Filon, în pragul vârstei adulte, i se îngăduise pentru ultima oară să pună întrebarea rituală: „Prin ce se deosebeşte noaptea aceasta de altele?” Atunci, tatăl său, un om de obicei reţinut în purtări, devenise binevoitor şi prietenos. Începuse a povesti cum, în noaptea aceea, Ziditorul aruncase blestemul asupra Egiptului. Evreii

îşi însemnaseră casele cu sânge de miel pentru ca îngerul morţii să-i cruţe pe întâii lor născuţi. În mare grabă şi fără a mai aştepta ca pâinea să dospească, mâncaseră carnea animalului jertfit. Şi, după ce urgia lovise şi întâii lor fii fuseseră cruţaţi, poporul lui Moise rupsese lanţurile şi-şi dobândise libertatea. Când isprăvise de istorisit, tatăl său dăduse să treacă din mână în mână tăvile cu *seder,* ospăţul aducerii aminte: miel fript, ierburi amare în amintirea sclaviei, azime, toate însoţite de binecuvântări şi de vin. Ce seară fericită fusese aceea când tânărul Filon îşi făgăduise sieşi că într-o bună zi va împărţi Paştele cu pelerinii. Şi-n dimineaţa aceasta se afla la Ierusalim.

Filon se trezi de-a binelea. Aerul era cald şi umed, iar soarele ascuns de nori groşi şi întunecaţi. Avea înaintea ochilor albeaţa Templului, cărămiziul zidurilor de apărare. Râsete şi strigăte răsunau împrejurul corturilor, vânzătorii îşi mânau turmele, iar mireasma puternică a pământului îi umplea nările. Tânărul clipi des de câteva ori, dându-şi seama că în spatele său stătea cineva.

— Bună dimineaţa!

Copilul. Ţinea în mâini o strachină cu lapte şi o plăcintă cu miere.

— Nu se poate zice că te trezeşti devreme! Batşeba mi-a cerut să-ţi aduc astea.

— Batşeba?

— Mama şi mătuşa mea au ajutat-o să se ridice din aşternuturi. Avem noi grijă de ea.

— Foarte frumos din partea voastră, eu...

— E o plăcere pentru noi. Tatăl ei a fost un fariseu de seamă, ştiai?

— Da, am auzit.

Copilul aşează strachina şi plăcinta pe un colţ al păturii.

— Trebuie să plec la târgul de animale, ca să alegem o oaie. Veniţi şi voi?

— Negreşit. Să mă pregătesc şi...

— Atunci pe mai târziu.

Şi copilul o luă la fugă spre ai săi. Filon mâncă cu poftă, privind freamătul ce străbătea tabăra ca un val ce însufleţeşte o mare de pânză. Îşi strânse lucrurile şi hotărî ca, înainte să se îngrijească de mielul pentru Paşte, să-i facă o vizită unchiului Elie. Se căţără până în vârful Muntelui Măslinilor şi ajunse la adăpostul de lemn şi piatră de lângă smochinul cel bătrân. Câinele sălbatic nu era prin preajmă, însă uşa era doar trasă şi Filon intră fără greutate. Înăuntru domnea întunericul, obloanele fiind coborâte. Făcu câţiva paşi. Casa părea goală şi doar cutiuţele *teffilin,* agăţate de tavan, se legănau încetişor. Păcat, i-ar fi plăcut să afle ce gândea Elie despre Miheia şi despre esenieni.

— Mulţumesc!

Un glas, răsărit parcă de nicăieri, îl făcu să tresară.

— N-am avut până acum prilejul să-ţi mulţumesc...

Un tânăr, ce şchiopăta uşor, se desprinse din umbră.

Samuel. Răzvrătitul din grajdul din Haceldama! Fratele roşcovanului uriaş!

— Tu? Ce...?

— Ce caut aici? Aş putea să zic acelaşi lucru despre tine. Aş fi putut şi să te ucid. Dar ţineam cu tot dinadinsul să-ţi mulţumesc mai întâi. Îţi datorez viaţa.

— Şi... Elie?

— Elie e în fortăreaţa Antonia. L-au arestat acum două zile, după moartea marelui preot.

— L-au arestat? Pentru ce?

— Ca să-l ia la întrebări. Când fiica lui Ieftae a dispărut, romanii au căutat să afle cam ce ştiau cunoştinţele ei. Elie a

refuzat să stea de vorbă cu ei şi l-au aruncat în temniţă.

— Fiica lui Ieftae!

— A plecat cu tine, nu? În orice caz, aşa s-a presupus. Cât despre Elie, nu te îngrijora, o să fie eliberat pentru ceremonii.

— Deci romanii o caută pe fiica lui Ieftae?

— Plecarea ei pe nepusă masă i-a alarmat. Cu atât mai mult cu cât locuia la câţiva paşi de casa răzvrătiţilor. Chiar şi unui legionar i-ar da de gândit.

— Dar tu cum ai ajuns aici?

— După un şir de întâmplări. După ce noi doi ne-am... despărţit la grajdul din Haceldama, am poposit în Betania, un sat la est de Ierusalim. Avem acolo câţiva adepţi care mi-au oferit adăpost şi m-au îngrijit.

Îşi frecă piciorul:

— Încă mă mai doare, dar rana n-a fost adâncă. Când am auzit că romanii ne-au răscolit bârlogul, am vrut să mă întorc la Ierusalim. Poate aş fi reuşit să-i salvez pe câţiva dintr-ai noştri. Din păcate...

Făcu un gest de lehamite şi Filip observă că ţinea în mână un cuţit şi un beţişor cât un deget.

— Pentru că n-aveam cum să rămân în Ierusalim, Elie s-a învoit să mă găzduiască. În casa lui au stat la discuţii de mai multe ori Iuda Galileeanul şi Ieftae, aşa că ne cunoşteam. Din nefericire, romanii n-au întârziat să-l înhaţe şi eu am avut mare noroc că n-am dat ochii cu ei. Eram la fierarul din Haceldama când l-au arestat. Până se întoarce el, locuiesc aici în mare taină.

— Dar Iuda? Ai veşti despre Iuda?

— Nu prea. Ştiu doar că ieri trupele noastre au pornit la atac în ţinutul Bethel. Cică ar fi cucerit mai multe posturi de strajă ale romanilor, ceea ce explică de ce legionarii sunt în

toane proaste. Dar nu pot să spun cu siguranţă dacă Iuda e în fruntea trupelor. De când a fugit din Ierusalim nici nu l-am întâlnit, nici n-am luat legătura cu el prin vreun mijlocitor. Poate să fie la Bethel, dar la fel de bine în Ierihon sau în Gamala. Dacă nu şi-o fi dat duhul din pricina rănilor prin vreun şanţ.

În tonul lui se amestecau în mod ciudat amărăciunea şi însufleţirea. Filon se întrebă dacă nu cumva vorbea sub înrâurirea vreunei beri ceva mai tari băute înainte.

— Şi azi? Aveţi de gând să ridicaţi la luptă lumea strânsă în Templu?

— Ar fi prea devreme. Peste o mie de legionari vor sta de pază la porţile Ierusalimului. La care se adaugă patru sute de leviţi, chemaţi să-i controleze pe pelerini pentru a împiedica aducerea de arme în sanctuar. De la moartea lui Gad, supraveghetorul Templului taie şi spânzură. Dacă vrea să devină mare preot, are tot interesul să-i ajute pe romani. Nu ne facem speranţe deşarte: dacă s-ar isca o răzmeriţă, el ar da ordin oamenilor săi să treacă de partea legionarilor. E prea mare primejdia pentru popor şi câştigul nesigur.

Răsucea între degete bucata de lemn.

— Asta nu înseamnă că vom sta cu mâinile în sân.

— Ce vrei să spui?

— O să-l omor pe tribunul Iulius.

— O să-l...

— Azi după-amiază, profitând de îmbulzeală. Tribunul trebuie să-şi conducă soldaţii şi o să se afle pe undeva prin Curtea Neamurilor.

— Dar e curată nebunie! Chiar dacă ajungi la el, douăzeci de legionari o să sară pe tine! N-o să reuşeşti în veci să scapi din Templu.

— Să mă prindă şi să mă execute! Nu mă tem de moarte.

De altfel, moartea ar fi trebuit să se abată deja asupra mea până acum. O dată la grajduri şi altă dată dacă aş fi fost alături de fraţii mei când i-au atacat în casa aceea. Nu, nu mă tem, sunt pregătit.

— Uciderea lui Iulius nu-l va sili în niciun caz pe împărat să dea înapoi! O să numească un alt tribun, iar jugul stăpânirii romane va apăsa şi mai greu, atâta tot.

— Poate. Însă eu voi fi împlinit vrerea Atotputernicului. Voi muri pentru El. Şi dacă mai doreşti încă un motiv...

Se aplecă, luă ceva de jos şi-l trase pe Filon după el spre uşă.

— Vino cu mine, nu durează mult.

Porniră spre nord, coborâră Muntele Măslinilor şi ocoliră pe departe oraşul, străduindu-se să se ferească de oricine purta coif şi pilum. În timp ce mergeau, Samuel îi întinse una dintre bucăţile de lemn decorat la care lucra înainte să apară Filon. Un obiect incrustat cu forme geometrice frumoase, vopsit în roşu şi negru şi prins cu un mic inel de un şnur din piele. Samuel îşi agăţă de gât un altul, colorat cu alb şi albastru.

— Uite, un dar pentru tine. Măcar atât îţi datorez şi eu.

— Un dar?

— Tu nu mi-ai dat calul când eram la ananghie? Oricum, armăsarul te aşteaptă în Betania.

— O să mă duc să-l iau după sărbători. Meştereşti astfel de pandantive?

— Asta mi-era meseria, înainte să-l urmez pe Iuda Galileeanul. Sunt de fel din Sichem. Familia mea vinde podoabe şi găteli de generaţii întregi, îndeosebi Templului. Colierul acesta, mai ales, aminteşte de stejarul din More, lângă Sichem, unde Atotputernicul i s-a arătat lui Abraham şi i-a făgăduit Ţara Canaanului. Nu-i un model pe care-l

facem prea des, dar e destul de reuşit. Îţi place?

Filon îl găsea cam prea mare şi greu.

— Are o lucrătură frumoasă. Tăiat cu măiestrie, culori luminoase. Dar nu m-ai adus până aici doar ca să-mi înmânezi acest dar, nu-i aşa?

Trecuseră prin dreptul fortăreţei Antonia şi acum mergeau spre vest în lungul zidului de apărare al cetăţii. Pelerinii se răriseră, la fel vânzătorii şi soldaţii.

Sub cerul greu de nori, un vânt uşor clătina buruienile şi crengile arbuştilor. Samuel îl opri pe Filon atingându-i braţul:

— Priveşte acolo jos!

Vocea îi suna ca o tânguire. Dincolo de zidul apusean al Ierusalimului se înălţa o colină măsurând cam douăzeci de coţi, împresurată de legionari. În vârful colinei, era ridicată o cruce. Iar pe cruce se vedea silueta unui bărbat vânjos, cu o fâşie de pânză peste şolduri, cu braţele întinse în lături, cu pieptul şi umerii năclăiţi de sânge, cu capul căzut într-o parte şi părul îmbibat de sudoare. Roşcovanul cel uriaş.

— Dealul Golgotei, şopti Samuel. Acolo îi răstignesc romanii pe răzvrătiţi.

— E fratele tău, nu? Am vorbit cu el în temniţă. Îşi făcea griji pentru tine. Îmi pare... Îmi pare tare rău.

— La început l-au schingiuit şi l-au ţinut fără mâncare şi apă două zile. După care, socotindu-l trădător şi răzvrătit, l-au condamnat şi l-au biciuit. Apoi l-au pus să care în spinare braţul crucii până aici şi l-au răstignit pentru ca să-l vadă toţi cei cărora le dă prin minte să-i ajute pe răsculaţi. I-au bătut piroane în încheieturile mâinilor şi în glezne. S-a chinuit o zi întreagă să moară până i-au rupt ei picioarele. La sfârşit, nu mai putea să respire din pricina propriei

greutăţi.

Filon nu reuşea să-şi ia ochii de la trupul sfârtecat al uriaşului, ridicat ca un avertisment deasupra meterezelor.

— Doar n-o să-l părăseşti acolo!

— Câteodată romanii lasă leşurile răzvrătiţilor să putrezească pe cruce. M-am gândit să-l cobor, dar zece soldaţi stau de pază tot timpul. Să-l execut pe tribunul lor mi se pare singura răzbunare posibilă.

Rosti cuvintele cu o furie stăpânită şi Filon nu se îndoi o clipă că tânărul va merge până la capăt.

— Dacă pelerinii sunt controlaţi la intrarea în Templu, n-o să poţi duce cu tine o armă şi, ca atare, n-ai nici cea mai mică şansă împotriva lui Iulius.

Răzvrătitul arătă spre pandantivul ce-i atârna peste tunică:

— Am asta.

Trase de colier cu un gest scurt şi bucata de lemn se desprinse din inel, de care rămase agăţat un capac mititel. Obiectul nu era doar pictat şi sculptat pe dinafară, ci şi gol pe dinăuntru. Samuel îl înclină, scuturându-l. Din lăcaşul rotund ieşi la iveală o lamă subţire, lungă de un deget şi jumătate. Era mai groasă la bază şi se răsucea într-o crestătură scobită la capătul tecii. Odată înţepenită acolo, forma împreună cu bucata de lemn un pumnal de temut pe care Samuel îl înfipse cu uşurinţă într-o rădăcină de bougainvillea.

— E de-ajuns să-i tai gâtul pe sub coif şi o să sângereze ca un taur.

La înapoierea pe Muntele Măslinilor cei doi tineri se despărţiră, nu înainte ca Filon să-l mai fi îndemnat încă o dată pe Samuel să renunţe la planul său. Zadarnic. Răzvrătitul îi aruncă o ultimă privire, apoi se amestecă,

şchiopătând, în puzderia de lume. Târgul de animale era în toi şi mii de credincioşi se grăbeau să-i ofere Atotputernicului ca jertfă cel mai frumos animal. Bărbaţii, în grupuri de patru sau cinci, treceau şi iar treceau prin faţa animalelor, interesându-se ce greutate au, comentându-le înfăţişarea, apreciindu-le felul cum îşi ţineau capul sau calitatea dinţilor. Mielul de Paşte trebuia să fie fără cusur şi tocmeala se încheia repede când o ureche era pătată sau un picior părea mai firav. Strângându-se unele într-altele, în ţarcuri înjghebate la repezeală, animalele, ridicate, puse jos, pipăite, cântărite de zeci de perechi de ochi, behăiau aproape fără încetare, speriate. Dacă adăugai la asta faptul că la prima oră a dimineţii existaseră vreo cincisprezece-douăzeci de mii de asemenea animale, că, puţin mai încolo, zarafii îşi aşezaseră mesele şi schimbau banii pelerinilor în moneda Templului, zbierând cât îi ţinea gura şi că, ori de câte ori puteau, copiii le strigau ocări soldaţilor care se ţineau totuşi la distanţă, îţi făceai o idee destul de precisă despre cum arăta o zi de târg în turnul Babel.

Filon se perindă ceva vreme de la o tejghea la alta căutând să-i vadă pe nazarineni. Nici nu se punea problema să cumpere un miel doar pentru el şi Batşeba, întrucât animalul jertfit trebuia mâncat în întregime chiar în noaptea aceea. De obicei, credincioşii se strângeau câte zece ori mai mulţi ca să cumpere un miel, să-l frigă şi să-l împartă. Într-un târziu, după ce bătuse târgul în lung şi-n lat, Filon îl recunoscu pe primul nazarinean cu care stătuse de vorbă când întâlnise caravana. Se luă după el şi-i găsi şi pe ceilalţi săteni. Căzură la învoială să cumpere toţi împreună cinci miei. Filon îşi plăti partea, dar lăsă în seama lor alegerea animalelor, simţindu-se mai puţin priceput decât ei la astfel de treburi. Când îi întrebă despre copil, nazarinenii îi

răspunseră că trebuie să fie printre cei din Nain, după cum obişnuia. Hotărât lucru, băiatul era lăsat mai mult de capul lui.

Filon dădu să plece spre cortul său când cineva îi puse o mână pe umăr:

— Tu eşti filosoful din Alexandria?

Se întoarse. Un bărbat trecut de treizeci de ani, cu trăsături plăcute, părul acoperit de un văl alb, imaculat, şi purtând o tunică împodobită cu ciucuri albaştri, îi zâmbea.

— Sunt rabinul din Nain. Iisus mi-a vorbit despre tine şi despre tânăra femeie ce te însoţeşte. Mi-a spus că i-ai sugerat cum să rezolve problema cămilelor şi că l-ai îndemnat să vadă dincolo de enigmă.

— E un băiat cu minte ageră.

— Şi cu o profunzime de gândire neobişnuită. Dar cea mai mare virtute a lui e că ştie să-i iubească pe oamenii pe care-i întâlneşte. Adică îi iubeşte cu adevărat, cu o dragoste mai presus de simţămintele omeneşti. Ajunge chiar să se intereseze mai degrabă de un păgân care i-a ieşit întâmplător în cale decât de rabinul din satul lui! Lucru rar observat. Pe scurt, nu-ţi ascund că ţin mult la acest copil. Şi mai există un motiv pentru care am îndrăznit să intru în vorbă cu tine: tatăl lui mi-a dat de înţeles că ai fost trimis aici de la Qumran.

Filon nu se grăbi să răspundă. Verifică dacă nu-i pândeşte cineva, însă îmbulzeala şi vacarmul îi slujeau drept aliaţi.

— E-adevărat că vin de la Qumran.

— Ca să nu ai vreo reţinere, îţi mărturisesc că eu i-am atras atenţia lui Caleb asupra însuşirilor băiatului. M-am gândit că şederea printre esenieni i-ar putea întări harul. Îl cunoşti pe Caleb, nu?

Din nou Filon stătu în cumpănă. Să aibă încredere, fie şi într-un rabin? Să-i dezvăluie adevărul şi, mai devreme sau mai târziu, să-l dezvăluie şi părinţilor, şi chiar copilului? Să le strice Paştele şi poate tot restul vieţii? Hotărî să n-o facă.

— L-am văzut pe Caleb acum trei zile.

— Atunci îmi spui şi mie ce crede el despre vizita la Nazaret? Plănuieşte să-l ia pe Iisus la Qumran?

— Nu pot să vorbesc în locul lui. Totuşi, din câte am înţeles, Caleb a fost... impresionat, da, foarte impresionat de călătoria la Nazaret. Însă esenienii aleg cum socotesc ei de cuviinţă şi toţi împreună iau hotărârile.

Rabinul din Nain părea sincer dezamăgit.

— Mi-am închipuit că ai vrut să prinzi din urmă caravana ca să ne aduci vestea cea bună!

— Ar fi cam devreme, zic eu.

— Păi, atunci... Mă miră totuşi că el, Caleb, n-a vrut să-mi spună mai multe. Ne cunoaştem de ceva vreme şi mă gândisem la un moment dat să mă alătur lui la Qumran. N-o fi avut răgaz să-mi împărtăşească părerea lui?

— Mă tem că da, aprobă prudent Filon.

— Caleb mi-a mai pus o întrebare la care atunci n-am ştiut să-i dau un răspuns. Dar între timp am căutat să-l aflu. Ai putea să-i duci un mesaj din partea mea?

Deşi nu se simţea deloc în largul său, egipteanul încuviinţă din cap.

— Minunat, se bucură rabinul. Caleb a stăruit asupra unui lucru, deşi eu nu prea înţeleg pentru ce. Voia să ştie ce se vorbeşte despre tatăl băiatului. Eu unul habar n-aveam, însă i-am iscodit pe verii lui din Nain. Într-adevăr au existat nişte zvonuri legate de naşterea copilului. Bârfe, deh... S-ar părea că mama lui a rămas grea înainte să se căsătorească. Vreau să zic, înainte să se căsătorească „după lege”. Unii

au făcut haz pe socoteala lor. Din păcate, năravurile oamenilor nu se schimbă... Tatălui nu i-a picat prea bine şi a preferat să părăsească Nazaretul o vreme. De aceea copilul a venit pe lume la Betleem, fapt ce-l nedumerea atât de tare pe Caleb. Crezi că informaţiile astea îi sunt de-ajuns?

Tânărul nu apucă să mintă din nou, întrucât o ceată de copii se năpusti spre ei strigând să-şi spargă pieptul:

— Rabi, rabi! Trebuie să ne pregătim pentru a merge la Templu!

22

Şirul înainta agale. Măsurile de prevedere impuse de romani îngreunau intrarea în Templu şi sporeau nerăbdarea pelerinilor.

— Dacă-i pe-aşa, bodogănea un nazarinean în faţa lor, nu mai rămânem multă vreme pe aici. Mâine ridicăm tabăra. Netrebnicii ăştia de soldaţi cred că li se îngăduie orice, pe când ei...

Nevasta îi aruncă o privire neliniştită: curând avea să le vină rândul şi lor. Bărbatul tăcu, dând din umeri, însă chipul lui spunea multe despre nemulţumirea adâncă pe care o resimţea.

— Apropiaţi-vă, se răsti un legionar. Voi doi, acolo!

Arătă spre un levit care, alături de alţi zeci, îi controla pe vizitatori pe scara cea mare de pe faţada de sud a Templului. Legionarul se întoarse apoi spre Filon care o

ducea în braţe pe Batşeba.

— De ce...?

— E bolnavă, răspunse Filon.

— Bolnavă! Ăştia cară aici şi bolnavii! Luaţi-o la stânga. Mai repede!

Făcură întocmai şi se supuseră privirilor bănuitoare ale unui tânăr preot care respecta la sânge ordinele:

— Dacă aveţi asupra voastră orice obiect care seamănă cu o armă, îi preveni, tot sanctuarul va fi închis. Gândiţi-vă bine înainte.

Filon îşi luă aerul cel mai nevinovat din lume şi o aşeză pe Batşeba pe una dintre trepte pentru ca levitul s-o poată controla. Acesta atinse braţele şi pulpele tinerei femei, îi scutură uşor tunica, apoi arătă spre traista de pe genunchii ei:

— Ce ai înăuntru?

Batşeba o desfăcu şi scoase nişte cârpe făcute ghem.

— Un soi de pernă pe care să stau. Nu pot merge.

Levitul se trase puţin înapoi, parcă ferindu-se, apoi se răsuci spre Filon. Cu brutalitate, verifică dacă tânărul nu ascundea ceva sub veşminte şi arătă cu degetul spre bucata de lemn sculptat ce-i atârna la gât:

— Un colier More, nu?

Filon încuviinţă, simţind cum i se usucă gura. Levitul rânji ca un negustor:

— Te-ai păcălit, găseşti unele mult mai frumoase la tarabele din Templu. Haideţi, puteţi pleca.

Filon şi Batşeba se îndepărtară numaidecât fără să se întindă la vorbă. Suiră ultimele trepte şi străbătură galeriile acoperite care, trecând pe sub Porticul Regal, dădeau, după un nou şir de trepte, în Curtea Neamurilor. În ciuda nenumăratelor torţe, oamenii se înghesuiau şi se loveau

unii de alţii în vastele coridoare şi nu o dată, puţin lipsi ca Filon să se împiedice de vreo oaie speriată sau de vreun bătrân ce-şi trăgea sufletul. Pe esplanadă era şi mai rău. Nicăieri nu văzuse Filon atâta amar de lume. Să fi fost o sută de mii de pelerini? O sută cincizeci de mii? Mai mult? Curtea, care mai deunăzi îi apăruse atât de încăpătoare, părea acum prea mică pentru a putea cuprinde valul de credincioşi care urcau dinspre sud şi vest prin oraş sau dinspre est prin Valea Chedronului. Pentru întâia dată, deoarece trăise în exil de când se ştia, Filon simţi fizic ce însemna să aparţii poporului evreu. O mândrie imensă îi umplu inima: toţi aceşti bărbaţi, toate aceste femei, după zile întregi de mers istovitor, sfidau legiunea romană şi umilinţele pentru a-şi dovedi credinţa în poporul lui Israel şi în Domnul Dumnezeul unic. Se înfioră, cuprins de emoţie.

— Ce ai? se nelinişti Batşeba. Dacă vrei să mă laşi jos acum, eu...

— Nu, nu, mi-e bine.

Şi peste toate astea, o avea pe Batşeba. Filon îşi dădea seama că de la zi la zi nu se mai putea lipsi de ea şi că nu i-ar fi cedat altuia locul său pentru nimic în lume. Ea era, aici, lipită de el, şi tot trupul lui se obişnuise cu al ei, cu greutatea, cu arămiul pielii ei, cu muşchii supli şi tari, cu pletele ce-i atingeau obrajii când ea îşi întorcea capul, cu răsuflarea ce-i mângâia gâtul...

— Mişcaţi-vă odată! strigă cineva din spatele lor.

Batşeba îl smulse din visare:

— Poate-ar fi bine să nu blocăm trecerea, îi sugeră.

— Hm? A, da!

— Cei din Nazaret s-au dus să cumpere ofrandele de ulei şi făină. Le-am dat întâlnire la intrarea în Curtea Femeilor. Avem timp să admirăm porţile fratelui tău, dacă vrei.

Porţile aurite... Şi uitase de ele!

— Minunată idee, consimţi el.

Începură să urce spre incinta sanctuarului, folosindu-şi coatele şi vocea ca să-şi croiască drum. Gărzile Templului, cu bastoane şi apărători din piele, stăteau de pază mai cu seamă la baza fiecăruia dintre cele şase turnuri, oprindu-i pe oameni să intre. Legionarii, la rândul lor, vegheau în diferite locuri ale esplanadei, înarmaţi cu spade, lănci şi scuturi. Pelerinii îi ocoleau cu grijă şi toate patrulele păreau mici insule de coifuri şi metal într-un ocean de tunici albe, albastre şi cenuşii. Tribunul Iulius se găsea negreşit sub una dintre aceste platoşe, pe undeva pe lângă fortăreaţa Antonia. Cât despre Samuel, fratele uriaşului roşcovan...

Filon şi Batşeba reuşiră până la urmă să se apropie de prima poartă, cea care dădea, când era deschisă, în spatele lăcaşului sfânt. Avea o înălţime impresionantă, pe puţin treizeci de coţi, şi era acoperită de sus până jos cu foiţe de aur şi argint, lucrate cu migală. Fiecare canat trebuie să fi cântărit cam cât o stâncă uriaşă şi Filon se întrebă de câţi leviţi era oare nevoie ca s-o urnească din loc. Se întoarseră apoi spre intrarea în sanctuar şi se opriră în faţa altor trei porţi: Poarta Întâilor Născuţi, Poarta Apelor şi Poarta Femeilor, la fel de somptuos decorate. Numărând cu totul nouă porţi, Filon putea judeca, după livrele de aur şi argint, generozitatea fratelui său.

— Uite-acolo! exclamă Batşeba.

— Cine e?

— Dragul de Ezechia...

Într-adevăr, la oarecare distanţă de ei, membrul Sinedriului dădea să intre în turnul din colţ, acolo unde Filon se întâlnise cu marele preot Gad în urmă cu câteva zile. Egipteanul încercă să-l strige, însă hărmălaia era atât de

mare încât doar pelerinii de lângă el îl auziră.

— Ştiam eu că e mână-n mână cu cei din Templu! bodogăni tânăra femeie. Ce nevoie avea să-i viziteze tocmai azi, nu găsea altceva mai bun de făcut?

— Cercetează crimele. Probabil că asta îl obligă să...

— Aş! îi tăie ea vorba. Caută să tragă cât mai multe foloase din asta. Este exact genul de om pe care Mandu s-ar fi codit să-l denunţe dacă l-ar fi văzut cu tata în seara crimei. Fie pentru că ar fi plănuit să scoată ceva bani de la el, fie pentru că s-ar fi temut de urmări.

Filon cunoştea antipatia Batşebei faţă de Ezechia. Însă nu i-o împărtăşea:

— Chiar îl crezi în stare pe Ezechia de asemenea crime?

— De ce nu? Împrejurări neobişnuite şi prezenţa romanilor l-ar fi putut împinge pe tata să-l primească în noaptea aceea pe ascuns. Cât despre ziua în care a fost ucis marele preot, Ezechia, în loc să se îndrepte spre Cezarea, s-a întors pe furiş la Ierusalim. Şi cine poate să jure că nu s-a dus la Qumran cu o săptămână mai înainte?

— Ezechia are grijă să păstreze pacea în ţară, mai presus de orice altceva. O fi el slab şi dornic de înavuţire, dar nu-i un om rău.

Tânăra femeie îşi coborî pleoapele, întristată:

— Eşti inteligent, dar atât de naiv!

Înaintară până la balustrada ce oprea intrarea în Curtea Femeilor. Mai multe coloane subţiri, înalte cât un stat de om, îi preveneau pe păgâni asupra riscurilor ce-i pândeau dacă încălcau interdicţia: „Niciunui străin nu-i este îngăduit să treacă dincolo şi să pătrundă în sanctuar. Cel care va fi prins se face singur răspunzător de moartea sa.” Puhoi de lume se adunase aici şi auzeai vorbindu-se toate limbile întâlnite din Mesopotamia până în Egipt. Scrutară pe rând

chipurile din jur, însă fără a recunoaşte vreunul: nazarinenii nu se vedeau nicăieri. Aruncându-şi privirea spre Porticul Regal, Filon rămase cu gura căscată: dughenele zarafilor, ale celor care vindeau animale, făină sau tot soiul de fleacuri erau pur şi simplu luate cu asalt. Şiruri lungi şerpuiau printre coloane şi oameni se certau între ei când nu se încăierau de-a dreptul. Câteva oi, ce scăpaseră de vigilenţa stăpânilor, fugeau pe esplanadă şi copiii se ţineau după ele, râzând.

Filon simţi că-l trage cineva de mânecă. Era Iisus, care venise împreună cu ai săi dinspre celălalt capăt al Templului:

— Curios lucru, nu-i aşa? Atâţia bani, atâţia negustori în casa Domnului...

— Credincioşii sunt convinşi că fac aşa cum e mai bine, opină Filon.

— Credincioşii da, fără îndoială.

Mama copilului îşi puse cu afecţiune mâna pe braţul Batşebei:

— Trebuie să-ţi găseşti un loc în care să stai, al doilea grup o să iasă curând.

Sacrificiile se desfăşurau în valuri. Sanctuarul în sine era prea strâmt ca să-i primească pe toţi pelerinii o dată şi aceştia trebuiau să-şi aştepte rândul pentru a îndeplini ritualul Paştelui. Trecură de balustradă şi urcară cele câteva trepte până în pragul Curţii Femeilor. Poarta Frumoasă, care marca intrarea propriu-zisă în sanctuar, era mai înaltă decât celelalte, dar placată doar cu bronz. Cu ajutorul băiatului, Filon reuşi s-o aşeze pe Batşeba aproape de intrare ca să poată zări măcar Curtea Femeilor. Infirmii, socotiţi impuri, nu puteau din păcate să se apropie mai mult. Filon scoase doi secheli de argint şi-i dădu unuia

dintre numeroşii cerşetori care mişunau prin preajma Curţii:

— O să primeşti încă de două ori pe atât dacă ai grijă de ea cât ţine ceremonia.

— Ca de propria mea fiică, prinţe, răspunse celălalt cu un rânjet ştirb.

Copilul se aplecă spre Batşeba şi-i şopti ceva la ureche. Apoi se răsuci spre Filon:

— Ce prostie! Ea nu-i mai puţin vrednică decât oricine altcineva să calce pe pământul sacru. Şi după ce chibzui puţin adăugă: O să stau colo, în colţ. Şi n-am s-o scap din ochi.

Chiar atunci leviţii sunară din trâmbiţe şi rumoarea se potoli preţ de câteva clipe. După care strigătele, behăiturile şi discuţiile se porniră din nou. Credincioşii strânşi în sanctuar începură să iasă, încadraţi de gărzile Templului. Femeile îşi duceau copiii de mână, iar bărbaţii cărau saci grei din pânză în care se aflau rămăşiţele animalelor sacrificate. Se scurse destul timp până când curţile se goliră şi gărzile îngăduiră altor pelerini să pătrundă în sfântul lăcaş al Prezenţei: totul se desfăşură însă într-o ordine desăvârşită, ca şi cum crâcnelile şi nesupunerea nu erau potrivite aici.

Filon îi urmă pe nazarineni în Curtea Femeilor. Această primă curte era spaţioasă, de formă dreptunghiulară, mărginită de galerii cu coloane supraînălţate şi având în fiecare colţ dughene cu cele trebuincioase cultului: vin, ulei, tămâie, făină. Copilul se repezi spre o coloană aflată pe axa Porţii Frumoase şi, de la postul său de observaţie, îi făcu un mic semn Batşebei. N-avea încă vârsta cuvenită pentru a-i însoţi pe ceilalţi în Curtea Bărbaţilor, dar Filon îşi zise că, dacă exista pe lume vreun loc în care pe copil să nu-l pândească nicio primejdie, acesta era locul. Cu sufletul

împăcat, egipteanul merse până la poarta superioară care se deschidea spre ultima curte. Aici i se tăie răsuflarea: pe treptele semicirculare, ce despărţeau capelele, două şiruri de muzicanţi alcătuiau o gardă de onoare, salutându-i cu instrumentele lor pe pelerini. Trecând şi de această poartă, descopereai impunătorul altar pentru sacrificii, un singur bloc de piatră înalt de cincisprezece coţi şi pe care niciun ciocan nu-l modelase. Spaţiul din jur era rezervat celor două-trei sute de preoţi care aşteptau în veşminte cu broderii colorate. Unii aveau cuţite în mâini, alţii ligheane de aur sau argint pe care le cufundau pe rând într-un bazin rotund plin cu apă. În spatele lor, maiestuoasă şi strălucitoare, se înălţa splendidă inima Templului, casa propriu-zisă a Celui Veşnic. Se găsea mult deasupra restului încăperii, ridicându-şi spre cer coloanele aurite şi marmura albă, atât de strălucitoare încât credincioşii trebuiau să-şi apere ochii ca să nu fie orbiţi. Doar anumiţi preoţi aveau dreptul să pătrundă acolo şi în afara celor douăsprezece trepte şi a pridvorului în stil corintic nu puteai zări decât răsfrângerea irizată a câtorva raze. Profanarea Sfintei, prima dintre cele două săli ce alcătuiau sanctuarul, ori, şi mai rău, a Sfintei Sfintelor, unde sălăşluia Domnul, se pedepsea pe loc cu moartea. Încununând frontonul, un ciorchine de strugure de mărimea unui om simboliza făgăduiala recoltelor viitoare.

Ţinându-se mereu după nazarineni, Filon o luă în stânga şi se sprijini de balustrada ce despărţea Curtea preoţilor de celelalte. Când toţi credincioşii se strânseră de-o parte şi de alta a curţii, trâmbiţele răsunară şi preotul care stătea în vârful altarului aprinse rugul uriaş. Speriaţi de trosnetul flăcărilor ori poate înţelegând ce soartă îi aştepta, mieii gemură toţi deodată. Leviţii bătură din cimbale. Sub una

dintre galeriile ce mărgineau sanctuarul se deschise o uşă şi supraveghetorul Templului apăru, purtând pe cap acoperământul de mare preot. Desculţ, sui rampa spre altar şi începu să intoneze psalmul *hallel* întru slava Atotputernicului. Mulţimea repetă cuvintele, unii plângând de bucurie. Odată cântul de laudă încheiat, un incredibil şi sângeros dans se porni. Pelerinii chemaţi înaintau până în dreptul preoţilor şi, ţinându-şi animalele cum puteau mai bine, le ofereau sacrificatorilor. Aceştia, cu gesturi sigure, puneau întâi o mână pe fruntea victimelor, după care, apucându-le de ceafă, le retezau beregata cu lama dintr-o singură mişcare. Un alt preot se apleca numaidecât şi strângea sângele într-un lighean argintiu şi se ducea să-l toarne la baza altarului. Mielul era apoi atârnat de un cârlig şi jupuit, iar grăsimea - cea mai bună parte a lui, menită Atotputernicului - adunată într-un vas de aur pentru a fi arsă pe rug. La sfârşit, animalele erau puse în saci mari de pânză, cusuţi anume pentru acest scop. În aceeaşi seară aveau să fie pregătite la frigare şi împărţite la ospăţul *seder.*

Filon, neobişnuit cu acest spectacol, aproape că uită de sine, emoţionat adânc de fervoarea pe care i-o inspira. Sunetele amestecate ale flautelor, cimbalelor, corului, zbieretul animalelor jertfite, psalmii intonaţi cu însufleţire de atâtea guri, trosnetul focului, mirosul pătrunzător al grăsimii arse, toate acestea făceau să se nască în el un sentiment de extaz, de comuniune cu neamul lui Israel şi de unire cu Atotputernicul. Chiar şi cerul, mai întunecat şi mai apăsător decât în zori, căpătase acum o nuanţă violetă, de parcă lui Dumnezeu îi erau pe plac rugile poporului Său.

Dintr-odată, când libaţiile erau pe sfârşite, clopotul din fortăreaţa Antonia începu să bată cu toată puterea. Trecu

ceva vreme până când oamenii din curte îl auziră şi începură să-şi pună întrebări. De ce dădeau legionarii alarma? Hotărâseră cumva să întrerupă ceremoniile? Apoi gărzile Templului se desfăşurară în curte, învârtindu-şi bastoanele:

— Afară! Afară! Răzvrătiţii sunt pe esplanadă!

Preoţii, care nu păreau foarte surprinşi, se grăbiră să-şi adune cuţitele şi să golească ultimele vase, îndemnându-i pe credincioşi să iasă. Supraveghetorul Templului coborâse de la altar şi-i încuraja şi el:

— Mai iute! Mai iute! Toată lumea pe esplanadă! N-o să păţiţi nimic!

Câţiva pelerini încercară să rămână pe loc, însă ordinele preoţilor îl făcură până la urmă să se răzgândească:

— Nu mai pierdeţi vremea şi ieşiţi! O să fie alte sacrificii mâine!

Vrând-nevrând, mulţimea se îngrămădi spre poarta superioară.

— E o minciună de-a romanilor, zise cu năduf un bătrân lângă Filon. Vor să ne strice sărbătoarea Paştelui!

Filon însă bănuia care era pricina: probabil că Samuel, fratele uriaşului roşcovan, îl atacase pe tribunul Iulius, iar soldaţii îşi închipuiseră că s-a pornit răzmeriţa. Bietul Samuel! În mijlocul atâtor soldaţi mersese la moarte sigură! Însă numaidecât un alt gând îl alungă pe primul: Batşeba! În starea ei, neputând să se mişte, cu toată puzderia de lume care se retrăgea de-a valma.

Filon împinse în stânga şi-n dreapta ca să-şi croiască drum:

— Faceţi loc, faceţi loc, trebuie să trec! E vorba de viaţă şi de moarte!

Îşi atrase glume răutăcioase, câţiva ghionţi, dar nu-i

păsa. Cu mişcări de înotător, ajunse în Curtea Femeilor, purtat de valul de pelerini. Departe, în faţa lui, la Poarta Frumoasă era o îmbulzeală de nedescris. Filon urlă:

— Batşeba! Ai grijă!

Glasul i se pierdu într-un cor de acuzaţii şi proteste. Un fulger despică, dintr-odată, cerul şi o ploaie măruntă şi rece porni să cadă, sporind haosul.

— Plouă! Domnul e cu noi! Slăvită fie milostenia Sa! repetară mai multe femei.

Într-un târziu, după ce se zbătuse din răsputeri, egipteanul reuşi să ajungă în Curtea Neamurilor. Luptându-se să nu fie târât spre mijlocul esplanadei, se uită în toate părţile. Acolo, în spatele balustradei, silueta aceea retrasă. Dădu să sară peste barieră, dar unul dintre cerberii Templului îl opri ridicând bastonul, gata să-l lovească.

— Hei! Tu!

— Nu poate să meargă, îi strigă Filon îmbrâncindu-l şi arătând spre Batşeba. Doar n-o s-o părăsim aici!

Bărbatul îşi coborî mâna şi-l lăsă să se ducă. Filon se repezi spre zidul împrejmuitor.

— Batşeba, sunt aici! E vina mea, n-ar fi trebuit să...

Se aplecă asupra ei. Tânăra femeie se ghemuise şi-şi ţinea capul în mâini, părând cu totul pierdută.

— O să fie bine, îi şopti ei îngenunchind lângă ea. Nu mai ai de ce să te temi. O să te ajut.

Ea îşi întoarse spre el chipul frumos scăldat de lacrimi:

— Mesia... suspină ea. L-a răpit pe Mesia!

23

Ploaia se înteţea, făcând să se ridice aburi fini din pavelele de piatră încinse. Deşi citea deznădejdea în ochii Batşebei, Filon păstra un dram de speranţă că poate înţelesese greşit:

— Răpit? L-a răpit? Cine?

— O femeie, hohoti Batşeba. Mă rog, nu, nu era o femeie.

Cu un colţ al mânecii, Filon îi şterse delicat fruntea.

— Era o femeie sau nu era o femeie? întrebă el.

— Cred... După ce tu ai plecat spre Curtea Bărbaţilor, ea a trecut prin faţa mea. Aproape că m-a atins. Era prea înaltă, prea voinică. Ar fi trebuit să bănuiesc!

— I-ai zărit faţa?

— Nu, fireşte că nu! Avea un soi de... glugă ce-i acoperea tot capul. S-a dus drept spre galerie, la vreo cinci-şase paşi de copil. După un timp, nu i-am mai dat atenţie. Când... când clopotul a început să bată, nu ştiu de ce, am simţit aşa, ca o primejdie şi... s-a iscat agitaţie, o învălmăşeală de neînchipuit, toată lumea alerga. Şi am văzut-o apărând din spatele unei coloane. S-a aruncat asupra băiatului fluturând... ceva parc-ar fi fost o sticluţă. Cum să-ţi spun? N-avea mâini de femeie! Am strigat şi iar am strigat, dar nimeni nu mă asculta, bineînţeles. L-a înhăţat de braţ şi l-a... l-a înfăşurat în mantia ei. După care... era atâta lume c-am pierdut-o din ochi. Mi s-a părut că l-a târât spre spatele porticului.

— Spre spatele porticului?

— N-am putut să fac nimic, nimic. Dac-aş fi avut picioarele zdravene! M-am lipit de perete şi i-am observat pe oamenii care ieşeau. Niciunul nu ducea vreun copil, sunt aproape sigură.

— Trebuie să vin după voi? urlă străjerul de lângă balustradă.

— Venim acum, răspunse Filon.

Ultimii pelerini părăseau Curtea Femeilor, însoţiţi de preoţi şi de supraveghetorul Templului, care încheia şirul.

— Dacă el ne recunoaşte..., zise cu glas scăzut Filon. Haide, să plecăm de-aici.

Luă traista şi o ridică în braţe pe tânăra femeie, străduindu-se să-şi ascundă chipul după umărul ei. Străjerul îi îndemnă cu un gest să se mişte mai repede:

— Grăbiţi-vă că altfel o s-aveţi de-a face cu romanii.

Şi pe bună dreptate, căci soldaţii legiunii se desfăşuraseră pe fiecare latură a sanctuarului şi împingeau mulţimea spre porţile de sud şi de est. Din fericire, comandantul Templului nu le aruncă nicio privire şi se duse drept către unul dintre centurioni:

— Care sunt ordinele? întrebă pe un ton plin de trufie.

— Golim Templul, îl lămuri soldatul. Oamenii să se îndrepte spre valea Chedronului. Tribunul vrea să-i împiedice pe răzvrătiţi să pătrundă în oraş. Iar pe cei care vor să se întoarcă la Templu o să-i controleze oamenii „noştri”. Gata cu balivernele despre puritate sau mai ştiu eu ce.

Filon nu auzi mai multe, căci gărzile Templului începeau să-şi piardă răbdarea. Se grăbi să se alăture celorlalţi credincioşi, încercând să refacă în minte şirul evenimentelor. Vasăzică asasinul alesese să treacă la fapte de Paşte. Bănuise că băiatul va veni la Ierusalim cu prilejul sărbătorii şi că, având în vedere vârsta lui, nu va putea trece de Curtea Femeilor. Se deghizase, se ţinuse după el prin prima curte şi apoi aşteptase clipa potrivită. Alarma îi înlesnise planul, bineînţeles. În timp ce oamenii alergau încoace şi-ncolo, scosese din buzunar o sticluţă cu o licoare care să-l adoarmă pe băiat şi-l târâse spre partea din spate

a galeriei. Spre partea din spate a galeriei în timp ce toată lumea trebuia să părăsească lăcaşul sfânt...? Tânărul îşi aminti un fragment din Facerea. Cel în care Atotputernicul îi porunceşte lui Avraam să-şi jertfească fiul, pe Isaac: „Şi Dumnezeu i-a zis: Ia pe fiul tău, pe Isaac, pe singurul tău fiu, pe care-l iubeşti şi du-te în pământul Moria şi adu-l acolo ardere de tot pe un munte, pe care ţi-l voi arăta Eu.” Iar muntele pe care Atotputernicul i-l arătase lui Avraam, acel munte din ţara Moria era acelaşi unde fusese construit Templul din Ierusalim. Iar ucigaşul se închisese acolo împreună cu cel pe care-l credea Mesia. *Şi de şapte ori câte şapte generaţii va domni acela ce va birui,* zicea profeţia lui Miheia. Şi ce victorie mai frumoasă exista pentru un fiu al întunericului decât să-l jertfească pe Mântuitor în Templu chiar în ziua Paştelui?

Ca şi cum i-ar fi ghicit gândurile, Batşeba îi şopti:

— E încă înăuntru, sunt sigură.

Aruncară o privire spre Curtea Femeilor. Câţiva leviţi împingeau cele două batante grele ale porţii ca să nu mai poată intra nimeni. Sanctuarul avea să fie curând închis.

— Dacă nu-i povestim tot supraveghetorului Templului, zise Filon, nu vom reuşi în veci să...

— Nu ne-ar crede, ba chiar ne-ar aresta fără să stea pe gânduri. Dar poate că există o altă cale. Da, am putea încerca.

Se uită ţintă la una dintre porţile de apus.

— Pe acolo va trebui s-o luăm. E singura ieşire prin care se ajunge în oraş...

— Ai văzut câţi soldaţi sunt? Îi împing pe pelerini spre Chedron, exact în partea opusă! Şi, oricum, despre ce cale vorbeşti?

Batşeba nu dădu atenţie întrebării:

— N-avem nicio clipă de pierdut. Există un risc, dar e mic pe lângă ce se pregăteşte!

Înaintară spre galeriile acoperite care duceau spre sud, apoi în vale. Zeci de mii de credincioşi, tăcuţi sau ameninţând cu pumnul, se înghesuiau în jurul ieşirilor, udaţi până la piele de ploaie. Legionarii reuşeau cu mare greutate să-şi păstreze sângele rece:

— Mişcaţi-vă, mişcaţi-vă mai iute, ceată de...!

Şi urmau nişte ocări într-o limbă străină.

— Primul care crâcneşte, strigă un legionar, doarme diseară în fortăreaţă!

— Tu ce zici, îl întrebă tânăra femeie pe Filon, cât o să dureze?

— Până se goleşte Templul? Pe puţin o jumătate de oră. Dacă m-ai lămuri şi pe mine...

Însă Batşeba luă traista, o făcu repede ghem şi o vârî sub tunică.

— Lasă totul în seama mea, îi răspunse.

Şi până să scoată Filon vreo vorbă, începu să urle ţinându-se de pântece de parcă cineva îi smulgea măruntaiele:

— Aaahhh! Doamne, se apropie clipa, simt! Iese, Dumnezeule, iese! Apă caldă, repede! Repede! Aaahhh!

Înmărmurit, egipteanul văzu doi soldaţi sosind în fugă, cu suliţele în mâini.

— Hei tu, se răsti unul dintre ei, ce te-a apucat să...

— Centurionule! strigă Batşeba din toţi rărunchii. Aaahh! Copilul dă să iasă, ajută-mă să... Ahh! Mă sfâşie pe dinăuntru!

Celor doi romani le pieri pe loc arţagul, mai ales că glasuri de femei se auzeau unul după altul:

— Lăsaţi-o să treacă!

— Naşte!

— Nu aici, nu în sanctuar!

— Şi pe ploaia asta!

Judecând după chipurile lor, se vedea că cei doi soldaţi stăteau în cumpănă: să mai adauge încă o problemă la toată nebunia din jur?

— Centurionule! urlă iar Batşeba. Îmi trebuie apă caldă repede. Sau...

Arătă cu degetul către poarta apuseană.

— Soţul meu şi cu mine locuim dincolo de ea, la vreo două sute de coţi. Te implor! Dacă plecăm chiar acum... Aahh!

Unul dintre cei doi soldaţi, mai mic de statură, se hotărî până la urmă:

— Veniţi cu mine.

Îi conduse alergând până la poarta cu pricina, trecând de şirul soldaţilor, în strigătele unei părţi din mulţime.

— Dacă e băiat, le zise el din capul scărilor acoperite, să-i spuneţi că nu toţi romanii au necaz pe evrei!

Strângând-o cu putere pe Batşeba, Filon coborî vreo sută de trepte la lumina celor câtorva torţe ce licăreau ici şi colo în galerie. Odată ajunşi jos, o luară pe strada ce se întindea pe lângă Templu, pe fundul văii Tiropeon. În stânga, strada trecea pe sub viaductul principal şi continua apoi spre cartierul hipodromului. În dreapta, drumul era desfundat din cauza lucrărilor la temelia sanctuarului.

— Eşti nemaipomenită! rosti gâfâind Filon.

Însă tinerei femei nu-i venea să se bucure. Era posomorâtă şi încordată.

— Acolo trebuie să fie clădirea.

Arătă spre o construcţie din piatră din zona lucrărilor. Două fulgere luminară, unul după altul, Templul care le

apăru dintr-odată gigantic şi ameninţător. Strada şi viaductul erau pustii, semn că strategia romanilor dăduse roade: nimeni nu mai circula prin Ierusalim.

— Ce să fie? o întrebă timid Filon.

— Îţi aminteşti ce ţi-am spus despre fratele lui Mandu? Lucrează cu muncitorii din Templu. Tocmai au terminat de săpat un tunel pentru preoţi.

Egipteanul păşea cu grijă pe drumul noroios, plin de pietre, spărturi şi moloz.

— Înaintea fiecărei ceremonii, îl lămuri Batşeba, preoţii care slujesc trebuie să fie într-o stare de absolută curăţenie. Or, în lăcaşul sfânt nu există o baie rituală, nici vreo apă curgătoare, aşa cum cere Legea. Prin urmare, s-a săpat acest tunel care leagă Curtea Preoţilor de *miqveh-ul* de afară. În felul acesta, ei nu mai trebuie să străbată esplanada şi să se întineze, chiar şi fără voia lor.

— Şi zici că se poate intra în tunel?

— Ar trebui! Când am venit aici cu Mandu acum o lună, trei sferturi din el era gata.

După care tânăra femeie nu mai scoase o vorbă. Parc-ar fi fost noapte, într-atâta norii groşi întunecaseră cerul. Vântul sufla în rafale, urlându-le în urechi şi aruncându-le în faţă vârtejuri de apă. Filon se străduia să nu calce greşit, profitând de fulgere ca să desluşească unde punea piciorul printre bârnele împrăştiate pe jos, blocurile enorme de marmură şi şleaurile ce brăzdau drumul. După luni întregi de secetă, un adevărat potop se abătuse peste oraş.

— Uite-acolo! îi arătă Batşeba.

Filon sui anevoie un morman de silex ce aluneca sub tălpile lui şi ajunse, în sfârşit, la scara clădirii băilor. Era o casă circulară, cu un cat, fără vreun stil anume, a cărei construcţie se încheiase de curând. O aşează pe Batşeba pe

un bloc de piatră şi se apropie de intrarea închisă cu mai multe scânduri bătute unele peste altele. Înarmându-se cu un bolovan ascuţit, tânărul începu să izbească în ele.

— Tot e bună la ceva şi furtuna asta: sunt puţine şanse să ne audă cineva!

— Numai băiatul să fie încă în viaţă... îngână Batşeba.

Tânărul căută un motiv să spere, dar nu găsi niciunul. Asasinul nu dovedise pic de milă faţă de celelalte trei victime ale sale.

— Nu tu îmi reproşai deunăzi că-mi lipseşte încrederea? zise el simplu.

Una dintre scânduri trosni şi se rupse, urmată de o alta. Spărtura era destul de largă încât să le îngăduie să se strecoare în clădire. Înăuntru era beznă, dar măcar se aflau într-un loc uscat.

— Se simte încă mirosul mortarului, observă Filon. Sper să ţină.

Batşeba îşi continuă ideea:

— Undeva e sala pentru *miqveh.* De acolo trebuie să înceapă tunelul.

Pe măsură ce ochii li se obişnuiau cu întunericul, priviră cu atenţie în jur.

— Licăreşte ceva acolo! strigă Batşeba.

Într-adevăr, o rază de lumină firavă pâlpâia sub ceea ce părea să fi fost o uşă. Filon se repezi spre ea. Uşa se deschise fără greutate, pentru că nu avea încă niciun fel de încuietoare.

— *Miqveh-ul!* exclamă tânărul.

Încăperea unde se aflau bazinele era luminată de câteva lămpi cu ulei ce scânteiau atât de slab că tavanul nici nu se zărea. Pe pereţii de un alb desăvârşit, linii ondulate desenau conturul unui viitor mozaic. De lângă bazinul

pentru purificări având forma unui dreptunghi uriaş pornea un coridor cufundat în penumbră.

— Tunelul, oftă cu uşurare tânăra femeie.

— S-ar zice că preoţii îl folosesc deja, pe bănci sunt cârpe şi prosoape.

— Ia o lampă şi du-te. Acum! Dacă mă cari şi pe mine, pierzi timp.

— Doar nu vrei să...

— Grăbeşte-te, asasinul trebuie împiedicat cu orice preţ să-l ucidă pe copil. Şi când ajungi acolo, găseşte ceva cu care să te aperi.

Tonul ei nu îngăduia replică. Filon îi strânse tandru mâna şi se adânci în tunel. În mod curios, acesta cobora cu douăzeci de trepte la început, apoi după câţiva paşi, urca tot pe-atât. Probabil că trecea pe sub stradă, se gândi Filon. Pasajul avea înălţimea unui om care ar fi mers cu capul aplecat. Podeaua şi zidurile erau atent acoperite cu stuc pentru a respecta cerinţele rituale, totuşi, pe alocuri, bolta se sprijinea încă pe buşteni groşi, acolo unde probabil mai trebuia consolidată. La distanţe egale, fuseseră săpate în piatră firide unde se puteau aşeza lămpi de felul celei pe care o ducea cu sine Filon. Şi aici mirosea a ipsos şi a tencuială proaspătă. Negreşit, muncitorii se grăbiseră să-şi termine treaba pentru ca tunelul să fie gata de Paşte.

După o mică porţiune dreaptă, tunelul se înălţa iar - vreo treizeci de coţi -, dar în plan înclinat. Apoi urmau mai multe scări, destul de abrupte, întrerupte de scurte paliere. Se făcea tot mai cald şi Filon deduse că înainta acum chiar prin structura Templului. După încă un şir de trepte, auzi nişte bubuituri surde deasupra capului. Îşi lipi obrazul de zid. De partea cealaltă parc-ar fi curs un râu: canalul în care se strângea apa de ploaie pentru ca esplanada să nu se

transforme într-o baltă. Îşi plimbă degetul pe suprafaţa bolţii: era umedă. Muncitorii nu prevăzuseră, fireşte, că tavanul va trebui să îndure atât de curând asemenea puhoaie! Îşi continuă drumul, scară, palier, scară, palier, silindu-se să respire regulat ca să nu obosească.

În sfârşit, întunericul se mai destrămă şi Filon ajunse într-o sală rânduită ca un vestibul, cu covoare, jilţuri cu franjuri aurii şi cuiere din argint. O mantie lungă, purpurie, atârna sub una dintre cele trei lucarne prin care pătrundea puţină lumină. Filon aruncă o privire pe fereastră. Simţi că i se pune un nod în gât: la câţiva paşi de el se ridica sanctuarul Domnului, învăluit într-o perdea de apă. Imens, puternic, înspăimântător.

Când crăpă uşa vestibulului, inima îi bătea mai-mai să-i spargă pieptul. De acolo îşi făcuse apariţia supraveghetorul Templului la începutul ceremoniei. În zarea cenuşie se conturau nelămurit turnurile pătrate ale fortăreţei Antonia. În Curtea Preoţilor, firicele de fum se mai înălţau de pe altar. În rest, nimic nu se clintea. Curtea era pustie.

Filon alergă în Curtea Femeilor, spre coloana unde mai devreme stătuse copilul. Sub portic, într-un loc mai retras, descoperi cioburile unui flacon de lut ars, ce răspândeau un iz stăruitor de alcool şi plante aromatice. Batşeba văzuse bine. Dar dacă băiatul nu se găsea nici în Curtea Bărbaţilor, nici în cea a Femeilor, atunci nu mai rămânea decât un loc: Templul.

Cu inima strânsă de teamă, Filon făcu cale-ntoarsă şi se îndreptă spre rugul jertfelor. Pe jos zăceau împrăştiate bucăţi de sfoară cu care fuseseră legate animalele, însă nimic care să semene cu o armă. Făcu un pas în Curtea Preoţilor. Sacrilegiu! rosti cu indignare un glas interior. Lăcaşul Prezenţei se afla acum doar la câţiva paşi. Ocoli

altarul, cu ochii ţintă la cele douăsprezece trepte pe care trebuia să se hotărască să le urce.

Chiar atunci tunetul bubui asurzitor şi lui Filon i se păru că fulgerul îl izbise drept în spate. Simţi o durere aprigă în ceafă şi crezu că ţeasta o să-i plesnească în mii de fărâme. După care treptele, scara, sanctuarul, totul dispăru într-un vârtej. Se prăbuşi la baza rugului.

24

O pală de aer rece atingându-i obrajii. Un miros pătrunzător de tămâie. Afară, zgomotele furtunii ce se dezlănţuia. Ecoul unui glas îndepărtat ce psalmodia în ebraică. O lumină blândă şi tremurătoare ce se strecura printre pleoapele întredeschise. O durere tot mai vie ce urca pe şira spinării şi-i cuprindea capul. Şi-apoi gândurile care, în pofida minţii înceţoşate, începeau să se limpezească. Tunetul, curţile, flaconul de lut. Fusese atacat în faţa scării Templului. Iar acum... Avea mâinile şi picioarele prinse cu o sfoară dintre cele folosite pentru oi. Zăcea lângă un zid, cu nasul strivit de podea. Îşi întoarse uşor capul. Era întocmai cum se temea. Mai rău ca orice. Îl dusese în casa Domnului. Templul Templului! În dreapta o uşă înaltă îmbrăcată în foiţă de aur dădea în *Oulam,* pridvorul închis cu o draperie de purpură şi azur, ce flutura bătută de vânt. Sfânta, cea de-a doua sală, în care se afla el, era mai puţin înaltă, dar destul de mare încât să cuprindă trei rânduri de galerii ce formau un deambulatoriu.

În mijlocul încăperii, un sfeşnic de aur cu şapte braţe, cam cât un stat de om, gravat cu flori şi muguri de migdal, susţinea şapte lămpi aurite, toate aprinse. În faţă, era altarul parfumurilor, îmbrăcat de asemeni în aur, cu câte un vas în fiecare dintre cele patru colţuri, din care se răspândea fumul puternic mirositor de tămâie. Iar masa alăturată... Filon dădu să se mişte. Din păcate, nodurile erau zdravene şi nu reuşi decât să se strâmbe de durere. De pe masa alăturată, cele douăsprezece pâini, aduse ca ofrandă sacră Domnului, fuseseră luate şi înşirate pe jos. În locul lor, se afla întins pe burtă copilul. Părea să doarmă, dar şi el era bine prins în legăturile ce-i apăsau braţele, pântecele şi picioarele. De partea cealaltă a mesei, cu braţele deschise larg către cer, un bărbat recita tărăgănat:

— „Iar Tu, Tu l-ai zămislit întru Hăuri pe Veliar, Îngerul vrajbei şi al renegării, cu a sa lucrare şi al său destin, pentru săvârşirea nelegiuirilor şi pentru săvârşirea greşelilor; şi toate duhurile ce ascultă de el sunt îngeri ai distrugerii: voia lor e să se întrupeze din beznă şi către beznă jinduiesc ei...”

Degeaba tot căsca ochii Filon, asasinul stătea cu spatele, îmbrăcat într-o robă frumoasă din pânză de in şi cu capul acoperit aidoma sacerdoţilor. N-aveai cum să-ţi dai seama cine se ascundea sub straiele preoţeşti. Însă tonul vocii, felul în care rostea cuvintele i se păreau oarecum cunoscute. Ai fi zis că...

— „Iar legăturile morţii s-au strâns şi nu există scăpare, şi puhoaiele lui Veliar s-au revărsat peste toate malurile înălţate, precum un foc ce pustieşte toate ţărmurile. Iar pământul ţipă din pricina urgiilor ce copleşesc lumea şi din toate colţurile se aud strigăte deznădăjduite şi toţi cei ce vieţuiesc pe pământ sunt pradă spaimei şi se clatină

apăsaţi de mari nenorociri.”

Vocea lui Gad! Ai fi zis că e vocea lui Gad! Dar nu, n-avea cum, marele preot era mort şi...

Năucit, egipteanul făcu o mişcare prea bruscă şi tălpile sandalelor scârţâiră pe podeaua din lemn de chiparos. Asasinul tăcu şi se întoarse spre el. Trăsăturile ferme, barba fină, părul dat pe spate, privirea trufaşă. Pe pieptul său sclipeau cele douăsprezece pietre preţioase ale efodului, câte una pentru fiecare trib al lui Israel. Filon rămase cu gura căscată de uimire. Celălalt îi zâmbi cu răutate:

— Ah! Iată-te din nou printre noi, scumpe prieten. E o mare bucurie. Nu ştiu cât timp va trece până când gărzile vor împresura Sfântul Lăcaş. Poate o oră, poate mai puţin. Trebuie să încep. Nu-mi închipuiam că o să mai fie cineva aici de faţă, însă când te-am văzut alergând prin curte, mi-am dat seama că, negreşit, aceasta e vrerea Atotputernicului. Fii măgulit, prietene, de-acum faci parte din plan.

— Din... din plan... îngână cu greu Filon.

— Mă miram eu de unde această încăpăţânare a ta de a mă urmări, de a te ţine după mine oriunde mergeam. Căci te-ai dus până la Qumran, nu-i aşa? Ei bine, azi am găsit răspunsul: Cel de Sus te călăuzea. Te-a trimis aici ca să fii martor la triumful meu.

Îngrozit şi-n culmea mirării, Filon încercă să chibzuiască la spusele asasinului. Gărzile şi preoţii. Odată verificările încheiate, vor primi, cu siguranţă, permisiunea de a se întoarce aici. Era doar o chestiune de timp. Până atunci trebuia, cu orice preţ, să reziste.

— Chiar... chiar crezi că El m-a călăuzit spre tine?

— Bineînţeles! N-ai citit profeţia? Ba da, fireşte, ai citit-o:*...Biciul Domnului va lovi pe tămăduitorul său*, *gura*

minciunii va grăi împotriva adevărului... Eu sunt biciul şi iată-l pe bietul nostru tămăduitor... A sosit clipa să împlinim izbânda în ochii Atoateştiutorului!

Făcu un gest respectuos către Sfânta Sfintelor, de care-i despărţea un văl dublu, colorat. Tânărul nu cuteză nici să se uite într-acolo: să surprinzi Prezenţa era un sacrilegiu încă şi mai mare decât profanarea Sfintei. Doar marele preot, o dată pe an, avea dreptul să pătrundă acolo ca să rostească Numele Celui Ce Nu Putea Fi Numit. Dar, după câte se părea, marele preot înnebunise.

De altfel, el continuă:

— Azi am priceput că toate acestea nu pot rămâne doar între noi. E vorba despre pedepsirea oamenilor, la urma urmei, de ispăşirea păcatelor şi a slăbiciunilor lor. Trebuie neapărat ca unul dintre ei să aducă mărturie despre gloria fără de margini a lui Veliar. Iar acel om eşti tu.

— Dar eu n-am de gând câtuşi de puţin să...

— Haide, haide, nu te amăgi singur. Nu contează deloc ce ai tu de gând. Odată Mesia înfrânt, voi domni peste toate generaţiile ce vor veni. Viaţa ta va fi scurtă.

Înaintă spre egiptean, c-un aer de prefăcută blândeţe, ca să-l silească să se aşeze în capul oaselor. Văzându-l în lumină şi mai de aproape, Filon avu impresia că Gad era mai tânăr şi mai slab decât ţinea el minte. Că ochii lui aveau ciudate sclipiri verzui pe care nu i le cunoştea. Apoi orice îndoială dispăru. Nu, bărbatul acesta nu era Gad. În ciuda efodului şi a acoperământului de pe cap, în ciuda glasului asemănător.

Totul deveni dintr-odată clar:

— Cu tine m-am întâlnit în noaptea în care marele preot a fost ucis, nu-i aşa? Ajunsesem lângă palatul său, iar el a rupt-o la fugă. M-a dat apoi pe mâna străjilor romane care

m-au aruncat în temniţă. Niciodată n-am înţeles de ce a făcut asta. Dar nu marele preot mi-a ieşit în cale în noaptea aceea. Nu Gad era. Erai tu, Caleb.

Scribul izbucni într-un râs zgomotos:

— Filon, prietene, mă bucur că Domnul te-a ales pe tine pentru a-mi da dreptate. O minte mai greoaie ar fi însemnat o jignire adusă mie, ca să zicem aşa. E-adevărat că ne-am întâlnit atunci. Tocmai mă... despărţisem de Gad. Recunoaşte că n-ar fi fost înţelept să te las să hoinăreşti prin împrejurimi.

— Ţi-ai ucis... ţi-ai ucis propriul frate!

— Aşa este. Dar aveam, oare, de ales? Când am descoperit ce destin mă aştepta...

Aruncă o privire spre pridvor şi păru că-şi face socotelile.

— Poate-ar fi de preferat să ai o vedere mai largă asupra hotărârilor Domnului. Mărturia pe care-o vei depune în faţa oamenilor va fi cu atât mai nepărtinitoare.

Se asigură că băiatul încă dormea, după care se întoarse lângă Filon:

— La început, asta negreşit c-ai aflat-o, nimic nu m-a pregătit pentru o asemenea... schimbare. Am fost dus la Qumran la vârsta de doisprezece ani, căci îl iubeam cu ardoare pe Domnul. În plus, părinţii mei au socotit că n-ar fi rău să aibă un fiu printre esenieni, de vreme ce un altul era făgăduit Templului. Aşa se face că la şaptesprezece ani am devenit membru cu drepturi depline al frăţietăţii şi esenienii m-au iniţiat în secretul lui Miheia. Auzisem că o astfel de profeţie exista: povestea lui Uzziel, deşi neclară şi cu mari lacune, era păstrată în casa lui Gemul, căreia îi aparţineam şi eu. Dar când am descoperit cu adevărat textul, când am ţinut pergamentul în mâini, am simţit, nu ştiu cum să spun altfel, că eram făcut pentru el. Am muncit din răsputeri, am

studiat fiecare sul din bibliotecă, m-am adâncit în cercetarea Scrierilor Sfinte ca într-un ocean de plăceri fără de margini. Ca să ajung scrib şi într-o bună zi să-i redau prorocirii lui Miheia adevăratul înţeles.

Filon nu se clintea, rugându-se să apară cât mai curând garda Templului. Caleb puse un genunchi la pământ, de parcă voia să se facă mai bine înţeles:

— Acum cinci luni, după ce am isprăvit comentariul la Avacum, m-am simţit, în sfârşit, pregătit. Printr-o coincidenţă de necrezut - cel puţin aşa îmi închipuiam pe-atunci - rabinul din Nain venise cam pe vremea aceea la Qumran. Mi-a vorbit despre un băiat, despre însuşirile sale neobişnuite, despre cât de bine i-ar prinde să primească învăţătură la Qumran. Pe mine m-a atras mai ales numele satului unde trăia băiatul: Nazaret. Nazarineanul. Şi dacă profeţia ascundea mai multe decât credeam noi? Descrierea atentă şi de netăgăduit a Mântuitorului? M-am dus în Galileea ca să stau de vorbă cu rabinul din sat, un bătrân pe jumătate ramolit care nu şi-a dat seama ce căutam. Însă ceea ce mi-a dezvăluit el m-a convins: exista un nazarinean, născut la Betleem, ultimul vlăstar al lui David şi venit din Egipt. Am hotărât să-l urmăresc pe băiat o vreme fără să-i spun cine sunt. Dovedea o isteţime şi o aplecare atât de firească spre credinţă, o dragoste atât de vădită pentru oameni! „Să-ţi iubeşti aproapele ca pe tine însuşi”, ne învaţă Leviticul. Trebuie să recunosc că el întruchipa pe deplin această poruncă. Iar eu, Caleb, întâiul scrib din Qumran, îl recunoscusem, în cele din urmă, pe Mesia!

În licărul celor şapte lămpi, chipul lui Caleb trăda pe rând sentimente dintre cele mai diferite: mulţumire, teamă, ură, neputinţă, mândrie, toate însufleţite de o patimă

duşmănoasă.

— Ce se cuvenea să fac? adăugă el. Mi-aş fi dorit să mai chibzuiesc o vreme, însă de-abia întors la Qumran, m-au doborât nişte fierbinţeli cumplite. Trupul mi se topea, apa îmi şiroia pe frunte. Mi se părea că văd o femeie foarte frumoasă care se apleca deasupra mea şi-mi spunea întruna: „Şi tu ai fost ales! Ai fost ales!”

Se opri, cu privirea pierdută în gol. Filon se temea că va înceta să vorbească şi o să-şi aducă aminte de copil. Ca să-i abată gândurile, îl întrebă:

— Ieftae a venit la căpătâiul tău, nu-i aşa?

Caleb răspunse domol:

— Ieftae... Da... După aceea, nimic n-a mai fost ca înainte. Atunci mi-am dat cu adevărat seama...

Îşi pironi ochii în ochii lui Filon. Avea aerul unui nebun.

— Atunci mi-am dat seama că încă de la bun început căutările mele nu s-au desfăşurat la întâmplare. Că Ziditorul l-a trezit la viaţă pe Veliar în acelaşi timp cu Mesia. El m-a ales de tânăr să studiez şi să înţeleg pentru ca în ziua hotărâtă să-l pot recunoaşte pe Mântuitor, să-l sfidez şi să-l înfrunt după cum stă scris! Şi, fie că oamenii ar fi meritat sau nu, era de-ajuns ca profeţia să se împlinească pentru ca eu să dobândesc victoria! Eu, Veliar!

Pe măsură ce vorbise, vocea îi devenise tot mai piţigăiată. Îşi dădu şi el seama, astfel încât continuă coborându-şi glasul, pe un ton de mărturisire:

— Însă trebuia să mă arăt demn de profet şi să dau viaţă prorocirii lui... *Aşa să fie cunoscut adevăratul cuvânt din Moreşet, suflarea Domnului Dumnezeului Sabaot,* mi s-a părut întâia poruncă. Trebuia să fac cunoscut evreilor conţinutul Ameninţării. Prezenţa ta aici dovedeşte, fără putinţă de tăgadă, că am reuşit. Cât despre condiţia

înfruntării,... *dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge...,* ea adevereşte din nou că eu sunt cel ales. Mă îndoiesc că ştii, însă Ieftae, fratele meu şi cu mine suntem cu toţii de acelaşi sânge, aparţinem casei lui Gemul. În neţărmurita Sa prevedere, Creatorul a făcut să ne tragem tustrei din acelaşi strămoş, un bunic pe nume Iacov: ...*dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge...* Mi se spunea fără greş ce sarcini aveam de-ndeplinit: trebuia să-mi ucid fratele şi vărul. În privinţa asta, n-am întâmpinat mari greutăţi. Şi unul, şi celălalt erau dornici să afle cât mai multe despre profeţie. Se pare că Ieftae chiar auzise câte ceva de la mine în timp ce mă veghea. Şi apoi a discutat cu Gad. Amândoi erau încântaţi aşadar să mă primească şi gata să-mi deschidă uşa în condiţiile cerute de mine. Dar presupun că ai aflat deja despre toate amănuntele astea.

Lui Filon i se păru că, în spatele lui Caleb, copilul se mişcase. Oh, nu, nu era momentul să se trezească!

— Şi... şi leşul de la grota scribilor, bălmăji egipteanul. A trebuit să...

— A, da, leşul acela. Ei bine, Atotputernicul s-a îngrijit şi de asta, ca de tot restul. În fiecare lună, numeroşi bărbaţi urcă la Qumran cu speranţa de a se alătura esenienilor. Pe nefericitul ăla l-am făcut să creadă că aş putea să-l ajut dacă mă caută în taină la grota scribilor. Era cam de statura mea şi semănam şi la trup. L-am îmbrăcat cu straiele mele. M-am gândit la şoimii ce se cuibăreau pe înălţimile Qumranului. Încă o dată, viziunea lui Miheia mi-a slujit drept model. Ţi-am spus doar, nimic nu se petrece la întâmplare.

— Şi efodul? De ce l-ai furat?

— Îmi vine de minune, nu-i aşa? Păi, astă-seară joc rolul de sacrificator... Şi-n plus, lucrul cel mai important, dacă cineva din Templu se nimerea să mă vadă... Cu pletele şi

barba tăiate precum cele ale lui Gad, cu podoaba sacră pe piept, bănuiesc că nu s-ar fi încumetat să-mi aţină calea. Ba chiar s-ar fi prosternat slăvind miracolul învierii mele.

Ce-i drept, şiretlicul lui avea toate şansele să reuşească. Până şi Mandu se lăsase înşelat: în seara crimei, când îl zărise pe scrib alături de Ieftae, îl confundase de fapt cu Gad. De unde şi uimirea, dar şi tăcerea lui. Oricare sclav s-ar fi gândit de două ori înainte să-l acuze de omor pe marele preot însuşi!

Filon se străduia să-i abată atenţia lui Caleb:

— Dar să treci la fapte chiar în timpul Paştelui, întrebă el, nu-i o nesăbuinţă?

Scribul îl privi batjocoritor:

— O nesăbuinţă? Să fim serioşi! Dimpotrivă, n-am făcut altceva decât să mă supun profeţiei, şi bine mi-a prins. Ştii ce e această masă pe care va avea loc sacrificiul? Masa pâinilor aduse ca ofrandă. Şi ştii cum mai e numită? Masa Feţei, căci pâinile sunt oferite chiar în Faţa Atotputernicului. Aminteşte-ţi ce spune Miheia: ...*dacă sângele lui Iacov va vărsa propriul sânge, dacă va păcătui iarăşi în Faţa Domnului său...* Ei bine, iată ultima condiţie ce mi-a mai rămas de îndeplinit: să-l jertfesc pe Mântuitor în Faţa Atotputernicului. Adică, tocmai aici, în Sfânta, pe această masă acoperită cu aur. Copilul a venit la Templu pentru Paşte, vezi, prin urmare, că nu exista loc sau clipă mai prielnică.

— Dar romanii, gărzile? Dacă nu se dădea ordin ca lumea să părăsească Templul, în veci n-ai fi izbutit să-l târăşti pe băiat până aici.

— La nevoie, aş fi aşteptat până noaptea. Am anumite chei pe care le-am luat de la Gad. Şi oricum ordinul despre care vorbeşti. Să zicem că îl aşteptam.

— Îl aşteptai?

— Elie mi-e rudă la fel ca Ieftae. În afară de mine, el e ultimul moştenitor de parte bărbătească al unei familii blestemate, casa lui Gemul. Totuşi, întrucât nu descinde din Iacov, profeţia nu-mi impunea să-l omor şi pe el.

— Elie? Ce legătură are el?

— În casa lui am cunoscut un tânăr răzvrătit, Samuel, cred că aşa îl cheamă. Era în culmea deznădejdii din pricină că fratele său fusese răstignit pe Golgota. Nici nu-ţi închipui ce uşor poţi împinge un om spre fapte violente când nu-i stă gândul decât la răzbunare. Am convenit amândoi că uciderea tribunului militar Iulius ar fi o dreaptă răzbunare.

— Samuel... Tu l-ai convins pe Samuel să...

— Habar n-am cum s-a descurcat, dar trebuie să recunosc că s-a ridicat la înălţimea aşteptărilor.

Chiar în clipa aceea se întâmplă ca băiatul să scoată un oftat uşor. Un rânjet de triumf schimonosi obrazul lui Caleb:

— Se pare că puterea ierburilor mele slăbeşte. Şi-acum iartă-mă, dar e vremea să culeg roadele izbânzii mele.

— Dar te înşeli, strigă îngrijorat Filon. Orice-ar fi, Creatorul nu poate să dorească moartea acestui copil! La fel cum nu poate să vrea ca răul să domnească!

— Pentru un filosof, spusele tale mă dezamăgesc. Ai uitat cuvintele atât de înţelepte ale lui Isaia: „Eu plămădesc lumina şi Eu dau naştere întunericului, Eu înfăptuiesc pacea şi Eu creez răul: Eu, Cel Veşnic, eu înfăptuiesc totul.” Binele şi răul sunt întotdeauna lucrarea Domnului, nu-i aşa? Cele două frâie nedespărţite pe care El le foloseşte pentru a-şi călăuzi poporul. Şi cine poate să cunoască dinainte calea pe care a hotărât-o El? Oamenii vor fi pedepsiţi pentru purtările lor, fireşte. Însă cine poate şti dacă peste o mie de ani nu va răsări din toate acestea un bine şi mai mare? Eu

nu sunt decât Veliar... Şi e rândul meu să domnesc.

Fără să mai zăbovească, Caleb se răsuci pe călcâie. În timp ce ploaia răpăia tot mai tare pe acoperişul Templului, el se apropie de masă şi puse mâna pe cuţitul pentru sacrificii.

25

Filon avea la dispoziţie doar câteva clipe pentru a încerca să-l împiedice. Caleb îi întoarse spatele şi agită arma pentru sacrificiu, invocând, într-un soi de extaz, puterea de neoprit a lui Veliar. Filon îşi apăsă fruntea de coapse. Silindu-l să stea în capul oaselor, scribul îi făcuse, fără să vrea, un bine. Rezemat de zid, se lăsă pe un picior, apoi pe celălalt, reuşi să-şi aducă mâinile din dosul gleznelor în faţă. Trase scurt de colierul More. Lemnul sculptat se desprinse scoţând un pocnet uşor, pe care bubuitul vijeliei îl acoperi. Filon îl înclină, lăsând cu stângăcie lama de fier să-i alunece pe pântece, ferind-o în ultima clipă să pice pe podea. Fixă apoi teaca de lemn între genunchii îndoiţi şi înfipse lama în lăcaşul ei. Mâinile îi tremurau şi-şi crestă degetul. Odată cuţitul pregătit, tăie, de bine, de rău, funia de la încheieturile mâinilor, având grijă să nu apese prea tare, deoarece nu putea ţine prea strâns mânerul care ameninţa să cadă. Apoi dintr-o singură mişcare îşi eliberă şi picioarele.

— Primeşte-l pe cel căruia Tu i-ai hotărât soarta, strigă scribul ridicând arma.

Filon se năpusti spre Caleb. Străbătu dintr-un salt distanţa de trei paşi care-l despărţea de el şi îi înfipse lama în umăr chiar în clipa în care scribul era gata să-l lovească pe băiat. Caleb urlă de durere şi se răsuci spre Filon, cu ochii ieşiţi din orbite:

— Câine mizerabil! răcni el.

Trecu în mâna cealaltă uriaşul cuţit pentru sacrificii şi vru să se arunce asupra lui Filon, însă acesta îşi luase deja avânt şi-l izbi năprasnic cu călcâiul în faţă. Osul nasului trosni sinistru şi ucigaşul se prăbuşi pe podea ţinându-se de cap. Copilul, se gândi Filon, să dezleg copilul! Apucă funia ce-i încingea pieptul şi o reteză numaidecât. Băiatul nu părea să dea vreun semn de viaţă, de parcă se afla încă în puterea licorii cu care-l adormise Caleb. Egipteanul îl apucă de picioare şi începu să taie sfoara de deasupra pulpelor. Cu colţul ochiului, văzu o umbră ridicându-se. Îşi închipui că se va repezi spre el şi se pregătea să se ferească, dar observă că scribul ocolea masa pentru ca victima să-i fie mai la îndemână. Cuţitul de sacrificii se înălţă din nou şi lui Filon nu-i rămase altceva de făcut decât să întindă braţele şi să-l apere pe copil cu trupul său. Simţi o arsură la cot. Lama îşi schimbase direcţia şi-i pătrunsese în carne până aproape de umăr.

— Crezi că poţi să te împotriveşti hotărârilor Atotputernicului? se răsti Caleb. Chiar crezi? Dar cine eşti, sărmană făptură? Cine eşti tu în faţa lui Veliar?

Împins de o furie ucigaşă, cu braţul rănit, îl înhăţă de păr pe copil şi vru să-i reteze beregata. Filon nu era sigur că de data aceasta va reuşi să-l împiedice. Fără să stea pe gânduri, azvârli pumnalul ţintind fruntea lui Caleb. Din păcate, arma nu era echilibrată: se abătu spre dreapta şi-i atinse în treacăt urechea. Asasinul izbucni în hohote de râs:

— Bineînţeles! Cum de nu mi-a dat prin minte până acum? Şi asta stătea scris în profeţie... *gura minciunii va grăi împotriva adevărului, fiii întunericului vor lupta împotriva fiilor luminii...* Înainte de a-l învinge pe tămăduitor, trebuie să-l strivesc pe ultimul fiu al luminii! Să spulber orice urmă de adevăr! După care...

Înaintă spre egiptean, cu buzele acoperite de o spumă albicioasă. Deocamdată îl lăsase în pace pe copil. Filon alergă spre pridvor. Îşi ţinea braţul stâng lipit pe şold ca să-l zdruncine cât mai puţin. De-ar avea gărzile Templului inspiraţia să apară chiar acum!

Dar nu, în *Ulam* nu era nimeni, doar paşii lui Caleb ce răsunau în spatele lui.

Ajuns în pragul sanctuarului, răcoarea ploii îi biciui obrajii, făcându-l să uite o clipă de durere. Încotro s-o ia? Spre Curtea Femeilor? Intrarea pe esplanada Neamurilor era închisă. Să încerce să se strecoare într-una dintre sălile porticului? Dacă scribul îl pierdea din ochi, s-ar fi întors mai mult ca sigur în Templu ca să termine ce începuse.

— N-ai decât să fugi, bodogănea Caleb. N-o să scapi niciodată de ceea ce ţi-e scris!

Filon se opri să-şi tragă răsuflarea la baza altarului. Îi trebuia ceva ca să se apere. Altarul. Poate că... Sui gâfâind rampa, cu scribul mereu pe urmele lui. Altarul domina curtea şi din vârful lui, de la o înălţime de cincisprezece coţi, se vedea întregul edificiu. Dar nu era momentul să admire priveliştea. Rugul în sine ocupa mare parte din platformă, un soi de dreptunghi cioplit grosolan. Era înconjurat de-o bordură din piatră lată de un cot şi jumătate, pe unde preoţii puteau umbla ca să aducă animalele şi să înteţească focul. Pe latura opusă se aflau nişte lemne aranjate cu grijă. Tânărul ar fi preferat să

găsească vreun cuţit de sacrificii uitat aici de preoţi, însă n-avea de ales. Înaintă cât putu de iute pe bordura lunecoasă din pricina ploii, străduindu-se să ignore mirosul de cenuşă şi de grăsime arsă şi apa ce cădea necontenit din cer. Vatra era plină de un noroi scârbos în care nu i-ar fi plăcut să cadă.

În sfârşit, atinse stiva de buşteni care se întindea pe jumătate din altar şi-i ajungea până la înălţimea pieptului. Toţi erau perfect rotunzi, curăţaţi de scoarţă şi sprijiniţi la capete în două bare de aramă. Filon îl ridică pe primul pe care izbuti să-l apuce şi se răsuci rapid pe călcâie. Era şi timpul. Caleb se aruncă peste el, cu lama pregătită, iar tânărul se feri de lovitură în ultima clipă.

— Mi-ai scăpat o dată acasă la Ezechia, rânji Caleb. A doua oară nu-mi mai scapi.

Îl atacă din nou făcând un salt înainte. Cuţitul şuieră prin aer şi-i sfâşie lui Filon tunica deasupra genunchiului. Tânărul fu cât pe ce să alunece şi se lovi de un buştean ieşit mai în afară. Asta îi aminti de un joc al copiilor din Alexandria, în care se foloseau două bastoane groase şi...

— N-ai nicio şansă, rânji Caleb. Nu poţi să mergi mai departe.

— Iar eu cred că tu nu te descurci mai bine ca asasin decât ca scrib, i-o întoarse Filon. Uită-te la mine, sunt tot în picioare. Dacă erai cu adevărat Veliar...

Nu putu să-şi termine vorba, căci celălalt încercă să-i secere picioarele pentru a-l face să se poticnească. Filon îl respinse în două rânduri folosind bușteanul ca pe un scut şi trăgându-se înapoi câţiva paşi. Dacă reuşea să-l ademenească pe Caleb la momentul potrivit şi dacă lemnele aveau suprafaţa destul de lustruită.

— Te-ai înşelat în privinţa mea, îl întărâtă Filon. Te-ai

înşelat şi în privinţa profeţiei şi chiar în privinţa ta. Domnul nu a dorit niciodată aceste crime. Ele sunt doar rodul invidiei şi al închipuirii tale bolnave.

Văzu braţul plin de sânge al lui Caleb încordându-se şi cealaltă mână strângând şi mai tare mânerul armei. Cu dinţii încleştaţi, se apropie de egiptean. Ura cea mai adâncă i se citea pe chip. Când mai avea doar trei paşi până la el, Filon sări în noroiul din vatră şi trecu de cealaltă parte a stivei de lemne.

Buzele scribului schiţară un zâmbet de satisfacţie:

— Ai făcut ultima ta greşeală.

Se repezi după el, dar, când să ocolească stiva, Filon azvârli cu toată puterea buşteanul şi nimeri un lemn din mijlocul grămezii. Acesta ţâşni violent şi-l izbi pe Caleb drept în pântece. Scribul zbură cât colo, cu gura larg căscată, neputând însă să scoată niciun sunet. Apoi se prăvăli în gol şi numaidecât se auzi o bufnitură surdă. Filon se smulse cu greu din nămolul lipicios şi dezgustător al vetrei şi se aplecă peste bordură: cincisprezece coţi mai jos zăcea trupul ucigaşului, cu braţele răsfirate. O mică băltoacă roşiatică i se lăţea sub ceafă, amestecându-se cu apa de ploaie.

Filon răsuflă adânc. Nu-şi mai simţea braţul stâng, iar genunchiul îl sâcâia. Cuprinse cu privirea Templul: de-ar fi ghicit el când a sosit la Ierusalim că o să ajungă aici pe altar, gata să... Încremeni. La nord, lângă fortăreaţa Antonia, câteva siluete coborau spre esplanada Neamurilor. În ciuda penumbrei şi a ploii dese, observă că unele dintre ele erau înveşmântate în alb: preoţi sau leviţi care veneau să ia din nou în stăpânire sanctuarul. Vor deschide Poarta Frumoasă, vor străbate Curtea Femeilor, vor intra în cea a Bărbaţilor, vor descoperi leşul lui Caleb, profanarea Sfintei

încăperi, un copil dormind şi pe Filon rănit. Cum să-i convingă el de cele întâmplate? Unde mai pui că simpla lui prezenţă întinase grav Casa Domnului. Mai bine să nu-l găsească aici.

Filon se lipi de bordură. Apoi, coborî târâş rampa şi se ridică doar când avu certitudinea că nu putea fi zărit. Dacă izbutea să-l ducă pe Iisus în tunel, nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să-i caute acolo. Intră în pridvorul Templului, întrebându-se dacă putea să-l care pe băiat cu o singură mână. Dar când întrezări Sfânta încăpere, o nouă temere o alungă pe cea dinainte: copilul nu se mai afla pe masa pentru ofrande. Şi, din câte putea să-şi dea seama, nu era nici lângă sfeşnic, nici lângă vasele cu tămâie. Dispăruse! Filon se repezi să-l caute, dar, când să păşească în încăperea sacră, trebui să se oprească brusc, cu răsuflarea tăiată. Puterile îl părăseau ori rana era mai gravă decât părea, căci inima i se zbătea nebuneşte, iar tâmplele îi zvâcneau gata să plesnească. Ochii i se împăienjeniră şi trebui să se îndoaie de mijloc ca să tragă puţin aer în piept. Nu mai vedea nimic, capul îi vâjâia şi-l înjunghia şi sunete înfundate îi bubuiau în urechi în ritmul nestăvilit al bătăilor inimii. Căzu în genunchi, închipuindu-şi că o să leşine. Apoi, dintr-odată, se simţi mai bine. Putea să respire din nou şi să deschidă ochii. Răul ce-l doborâse ţinuse nu mai mult de... nu mai mult de câteva clipe?

Dădu roată sălii adunând bucăţile de sfoară împrăştiate pe jos şi cuţitul More rămas în spatele altarului parfumurilor. O adiere uşoară mişca vălul dublul ce acoperea *Debirul,* Sfânta Sfintelor. Stomacul i se strânse. Doar nu îndrăznise copilul să intre acolo! Nu în Sfânta Sfintelor, nu în lăcaşul Celui Veşnic! Niciun om din lume, niciun preot. Mai ales că nu era o zi de Kippur! Un

asemenea sacrilegiu.

Tocmai se hotărâse să-l strige când auzi un pas uşor şi vălul se trase brusc în lături. Până să-nchidă ochii, apucă să vadă clar, în spatele băiatului, singura podoabă din *Debir:* lespedea de piatră ce găzduia Prezenţa. Rămase locului, încremenit.

— Mulţumesc, şopti copilul.

Chipul lui vădea seninătate.

— Pentru ce? bâigui Filon.

— Trebuia să vin aici.

— Trebuia să...? Ascultă-mă, preoţii nu vor întârzia să apară. Trebuie neapărat să...

— Preoţii? Chiar am câteva întrebări să le pun.

— Nu azi, nu acum.

Îl apucă de braţ pe băiat şi acesta-i observă sângele de pe mânecă.

— Eşti rănit?

— O simplă tăietură. Haide, vino.

Copilul nu părea că are de gând să-l asculte:

— Ce mi s-a întâmplat? Vreau să zic, înainte să mă trezesc?

Lui Filon i se păru că aude un scârţâit îndepărtat, ca sunetul scos de un canat impunător ce se deschidea. Ori poate era doar zgomotul furtunii?

— O să-ţi povestesc mai târziu. Dacă preoţii ne găsesc aici, vor porunci să fim executaţi.

— Nu cred, zise băiatul cu convingere. Nu cred, dar vreau să te urmez. Unde mergem?

— Există un tunel care ne va scoate din Templu.

Ieşiră cu pas grăbit. Curtea Bărbaţilor era pustie şi Filon făcu în aşa fel încât băiatul să nu vadă leşul lui Caleb din stânga altarului. Ajunseră fără greutate în vestibul şi luară

lampa cu ulei care încă ardea acolo. Primul lucru ce le atrase atenţia când pătrunseră în tunel fu zgomotul asurzitor al apei. Ca un clocot sau o cascadă.

— Ce e asta? întrebă cu nelinişte copilul.

— Vreo spărtură în jgheabul prin care se scurge apa de ploaie. Tunelul a fost terminat în pripă şi bolta e şubredă pe alocuri. Oricum n-avem de ales: e singura ieşire. Uite, ia lampa şi ai grijă la trepte.

Înaintară cu băgare de seamă, dar în porţiunea unde se aflau ei, era uscat pe jos.

— Aproape că s-a înnoptat, nu-i aşa? Trebuie să fi trecut cel puţin două ore de la ceremonii.

— Nu-ţi aminteşti nimic?

— Nimic. Sau mai bine zis îmi amintesc doar ce s-a întâmplat înainte. Stăteam în Curtea Femeilor şi ascultam psalmii. A bătut un clopot şi gărzile Templului au început să strige şi să dea ordine. Lumea s-a îmbulzit, cineva m-a tras în spate şi am simţit un miros îngrozitor. Când am deschis ochii, era...

Părea stânjenit.

— Făgăduieşti să nu spui nimănui?

— Făgăduiesc.

— Niciodată?

— Niciodată.

— Bine atunci. Era întocmai ca în visul meu.

— În visul tău?

— Da, un vis pe care-l am de câţiva ani. Se face că sunt întins pe un pat acoperit cu aur şi când mă trezesc, totul e neclar. La început, nu desluşesc niciun obiect din încăpere, totuşi, sunt sigur că o cunosc. În faţa mea e un văl dublu, colorat şi... lucru tare ciudat, ştiu că toate răspunsurile la întrebările mele se află dincolo de el.

— Ce fel de întrebări? îl iscodi Filon, aplecându-şi capul sub o grindă.

— De pildă... de ce oamenii socotesc că sunt atât de diferit de ei? De ce sunt ei aşa pierduţi? De ce nu izbutesc să-i ajut mai mult? De ce mă frământă fără încetare aceste întrebări? Şi de ce tocmai eu?

Vuietul apei răsuna tot mai tare. Filon trebui să ridice glasul:

— Şi după aceea?

— În vis, strigă băiatul întorcându-se pe jumătate, rămân mult timp în faţa vălului. Mult, mult timp. Mi-ar plăcea să-l dau la o parte, însă mâinile, picioarele, întreg trupul meu, refuză să se mişte. Adineaori, când m-am trezit, am văzut acelaşi văl, aceleaşi culori, acelaşi pat auriu. Numai că de astă dată am putut, în sfârşit, să mă ridic.

Filon îl prinse de umăr:

— Atenţie!

Prinse lampa chiar înainte să fie răsturnată de un firicel de apă care se scurgea din tavan. După ce verifică dacă mai avea destul ulei, Filon ridică vasul de lut ars pentru a lumina mai bine tunelul. La trei paşi în faţa lor, bolta se crăpase şi apa de pe esplanadă se revărsa cu furie peste trepte, formând un mic torent.

— O s-o iau eu înainte, hotărî Filon.

Acoperi lampa cât de bine putu cu mâna şi cu tunica şi păşi mai departe lipindu-se de perete.

— Te descurci?

Băiatul, ud din cap până-n picioare, făcu semn că da. Continuară să coboare, călcând cu grijă, din pricina şuvoiului ce li se strecura printre glezne. Bucăţi de piatră răsăreau ici şi colo pe trepte şi Filon se întrebă dacă nu cumva zidarii Templului se cam pripiseră îngăduind

folosirea tunelului. Trei paliere mai încolo, o grindă de susţinere fusese luată de ape şi crâmpeie de lemn pluteau din loc în loc. Chiar dacă nu mai aveau decât una sau două scări până să ajungă sub strada de lângă Templu şi de acolo la *miqveh,* lui Filon nu-i venea deloc să răsufle uşurat. La nivelul acesta, tunelul forma un fel de lighean în care trebuiau să coboare douăsprezece trepte, să meargă drept vreo cincisprezece sau douăzeci de coţi, după care să urce alte douăsprezece trepte. Şi unde să se strângă atâta apă dacă nu în acest aşa-zis bazin? Şi având în vedere că şuvoaiele nu conteneau, se putea bănui că...

După încă un şir de trepte, cele mai rele temeri ale sale se adeveriră: ultima scară era pe jumătate sub apă şi pasajul dinspre ieşire, aproape inundat. Valul ce se prăvălea pe pantă se spărgea cu furie de pereţii bolţii şi se rostogolea după aceea înapoi.

O crăpătură cât o jumătate de deget brăzda grinda de susţinere.

— Ştii să înoţi? îl întrebă Filon, în apă până la brâu şi ridicând lampa spre tavan.

— M-am scăldat în lacul Tiberiada.

— Minunat. O să vezi că nu e greu: doar îţi ţii răsuflarea şi înaintezi drept până la scara următoare. Nu durează decât o clipă. Şi orice s-ar întâmpla, o să fiu chiar în spatele tău.

Copilul încuviinţă din cap: nu părea tulburat din cale-afară ca şi cum, de când pătrunsese în *Debir,* nimic nu mai putea să-l atingă.

— Apoi o să ai destul timp să-mi spui ce e dincolo de văl, bine?

Băiatul nu răspunse şi trase adânc aer în piept. Cu o mişcare iute din şolduri se scufundă, slujindu-se de trepte

ca să-şi ia avânt. Era limpede că se simţea în largul său.

Filon se pregăti să pornească după el, dar mai întâi aruncă o ultimă privire spre tunelul preoţilor pe care ploaia continua să-l umple. Pesemne că supraveghetorul Templului n-o să-l mai poată folosi prea curând. Zâmbetul îi pieri însă numaidecât. Fără zgomot, o umbră se desprinsese din întuneric, cu două trepte deasupra lui. Avea tunica sfâşiată, faţa umflată şi năclăită de sânge, nasul ciudat de strâmb şi o buză zdrelită pe care şi-o pipăia cu vârful limbii. Era Caleb, întors parcă din morţi, strângând cuţitul în mână. Aşa slut cum arăta acum, semăna cu imaginea pe care puteai să ţi-o faci, la o adică, despre Veliar.

— Şi dacă tu eşti cel care s-a înşelat, egipteanule? îl dojeni el. Dacă tu eşti cel care n-a priceput, de la bun început, nimic?

Ca prin ceaţă, Filon îl văzu întinzându-se şi sărind spre el, ţintindu-i gâtul cu lama. Din instinct, tânărul se aruncă pe spate în apă, lovind cu piciorul, într-o ultimă sforţare, bârna ce sprijinea bolta. În aceeaşi clipă, simţi o durere fulgerătoare în vintre şi i se păru că întreg tunelul, în jurul său, se năruie. Zguduituri cumplite, blocuri mari de piatră ce se prăbuşeau, apa care-i intra în gură şi în plămâni, un soi de pâlnie uriaşă care-l înghiţea...

După aceea...

Se îndoia că mai putea exista ceva după aceea.

26

Filon se trezi într-o odaie scăldată în lumină. Era gol, întins pe o saltea moale, acoperit cu o pânză albă, înconjurat de lămpi şi flacoane mirositoare. Razele dimineţii se strecurau printre arcadele grădinii, învăluiau masa şi jilţul din lemn ceruit, făceau să scânteieze mozaicul de pe zid şi-i cădeau la picioare în stropi de aur. Batşeba stătea ghemuită nu departe de el, îmbrăcată într-o tunică uşoară, ce lăsa să i se vadă picioarele, şi cu părul despletit revărsat pe umeri. Deşi arăta obosită, strălucea de frumuseţe.

— Sunt... sunt viu? rosti el cu greu.

— Da, eşti viu. Şi...

Se înroşi la faţă şi-i trase repede învelitoarea peste pântece.

— Şi se pare că te simţi mult mai bine.

— Am crezut...

— A fost cât pe ce, într-adevăr. Tunelul s-a surpat sub stradă şi abia te-am scos.

— Cine m-a scos?

— Eu. Am aşteptat o vreme în capul scărilor şi când copilul a ieşit din apă fără tine, am bănuit că s-a întâmplat ceva. Am sărit în apă şi... Ţi-am spus că-mi place să înot, nu-i aşa? Te-am zărit chiar în clipa în care bolta a început să se cutremure. Doar partea dinspre Templu s-a năruit, asta te-a salvat.

El îi luă mâna:

— Deci tu m-ai...

— Băiatul m-a ajutat să te trag afară pe trepte. Noroc că echipa de muncitori, ce se odihnea puţin mai încolo, pe şantier, a auzit zgomotul şi a venit degrabă. Cei mai mulţi dintre ei sunt sclavi şi nu participau la ceremonii. Le-am spus că noi treceam pe-acolo tocmai când strada s-a surpat şi ne-am adăpostit în clădirea băilor.

— Şi te-au crezut?

— Erau preocupaţi mai mult de starea tunelului! Din câte am înţeles de la ei, dacă preoţii i-ar fi ascultat, ar mai fi aşteptat câteva săptămâni înainte să-l folosească. Până era totul gata. Când le-am mărturisit că-l cunoşteam pe fratele lui Mandu, l-au chemat numaidecât. El te-a adus aici.

— În casa lui Ezechia...

Tânăra femeie îşi plecă ochii:

— Nu mai ştiam ce să fac. Tu zăceai fără cunoştinţă, rănit, pierdeai sânge. Am presupus că locuinţa mea e, mai mult ca sigur, supravegheată. Şi apoi m-am gândit că Nertari se va pricepe mai bine ca mine să te îngrijească. Abia respirai, erai alb ca varul. Ea a reuşit să oprească sângerarea şi ţi-a curăţat rănile. Când a venit Ezechia, a trimis după cel mai bun doctor din Ierusalim, iar acesta te-a cusut.

Filon ridică uşor învelitoarea. Deasupra coapsei, împrejurul tăieturii lungi, pielea căpătase o culoare vânăt-roşcată. Încercă să-şi mişte piciorul, dar simţi o durere vie, pătrunzătoare, şi-l puse din nou pe pat. De altfel, avea impresia că mii de gângănii înfometate îi ciupeau braţul stâng de sus până jos.

— Am zăcut mult timp fără cunoştinţă?

— Două zile şi jumătate, ca să zicem aşa. Dar medicul e de părere că nu există risc de infecţie. O să fii pe picioare după sabatul viitor.

— E bine. Dar la Templu ce s-a întâmplat după aceea?

— Supraveghetorul Templului a hotărât o zi pentru jertfe şi purificarea sanctuarului. Se pare că furtuna a pricinuit câteva pagube, dar nu foarte mari. Cât priveşte tunelul, dimpotrivă, vor trebui să amâne pentru o vreme repararea lui. Sunt plănuite alte lucrări mai importante la esplanadă.

Filon deduse că preoţii nu găsiseră în sanctuar nimic care să le dea de bănuit ori preferaseră să nu-i tulbure şi mai mult pe credincioşi. Paştele fusese şi aşa destul de frământat!

— L-au arestat pe Samuel?

— Of, cum ar fi putut să le scape? Din câte se spune, s-a năpustit spre tribunul militar chiar în mijlocul mulţimii. Abia dac-a apucat să-l atingă pe Iulius că zece legionari au sărit şi l-au prins cât ai clipi. Iulius a scăpat cu o zgârietură, iar procuratorul Coponius l-a felicitat şi-acum îi laudă pretutindeni curajul.

— Bineînţeles că asupra pelerinilor nu s-a găsit nicio armă.

— Asta i-a nedumerit cel mai mult pe soldaţi. Se aşteptau la o răzmeriţă şi când colo nu era decât un singur răzvrătit.

— L-au... l-au condamnat?

Tonul Batşebei trăda negre presimţiri:

— Nu vor lua o hotărâre până la sfârşitul săptămânii, când Ierusalimul se va goli de pelerini. Oricum, demonstraţia de forţă e în favoarea lor.

— Că veni vorba, ce se mai aude cu răscoala lui Iuda?

Batşeba aruncă o privire spre uşa deschisă ce dădea în coridor, de parcă se temea să nu-l vadă apărând pe Ezechia:

— Din păcate, nici veştile acestea nu sunt prea bune. Oamenii lui Iuda au cucerit la început unul sau două posturi romane, dar acum se retrag. Suferă pierderi după pierderi şi-n plus se aşteaptă sosirea de trupe suplimentare din Imperiu.

— Şi Iuda?

— Ezechia speră că Iuda se va retrage până nu va fi prea târziu. Fapt de care eu, una, mă îndoiesc. Iuda şi-a dobândit

faima de a fi întotdeauna în fruntea unui atac.

— Într-adevăr, oftă Filon, n-avem motive de bucurie.

Ea îi strânse degetele între ale sale:

— Dar eşti în viaţă, nu? La fel şi băiatul. Iar asta contează cel mai mult.

Seriozitatea ei îl mişcă:

— Nu ţi-ai schimbat părerea despre el, nu-i aşa? Tot mai crezi că e Mesia?

Pe chipul ei înflori un zâmbet ciudat:

— Nu cred, rosti apăsat, ştiu sigur. Tot aşa cum ştiu că are nevoie de timp. Şi că noi i-l vom acorda. Vom păstra tăcerea. Vom păstra tăcerea până în ziua în care... Se întrerupse o clipă, apoi adăugă: Dar tu încă te îndoieşti?

Filon se codi să răspundă, uitându-se la soarele ce se juca pe mozaic:

— Greu de spus. Totul e atât de încurcat... Unde e băiatul acum?

— Bănuiesc că părinţii lui vor să se întoarcă la Nazaret cât mai repede. Dar el mi-a mărturisit că se va strădui să-i întâlnească pe învăţaţii din Templu. Doreşte să capete anumite lămuriri din partea lor. După toate cele ce s-au petrecut...

Se lăsă o tăcere stânjenitoare, dar Batşeba nu dădu drumul mâinii tânărului. El văzu în asta un semn de încurajare:

— Dar tu? Ce... ce planuri ai?

— Să veghez în continuare asupra ta, măcar până te mai înzdrăveneşti, răspunse ea. Probabil că am prins gustul unguentelor şi al pomezilor. Negreşit asta s-a întâmplat! Apoi... apoi mă gândesc să părăsesc Ierusalimul. Privirea i se întunecă dintr-odată: Aici am pierdut tot... Da, cred că voi pleca. L-am convins pe Ezechia să se ocupe de câteva

treburi în locul meu. Tata avea o mică avere şi se îngrijea şi de cea a unchiului Elie care a renunţat de multă vreme la bani. Nu pot să-l las de izbelişte pe unchiul Elie. Şi nici nu vreau să mai fiu o povară pentru nimeni...

În ciuda durerii ce-i sfâşia coapsa, Filon se răsuci spre ea:

— Ai veni... ai veni cu mine în Egipt?

O lumină însufleţi chipul tinerei femei:

— E o invitaţie?

O trase spre el cu un gest tandru şi-i mângâie umărul.

— Am început ceva la Qumran, îi şopti. Am putea continua de unde rămăsesem...

Îşi apropie buzele de ale ei, respirând parfumul gurii sale, însă în ultima clipă, ea păru să se ferească:

— Pentru asta trebuie să fim singuri...

Se ridică încet şi merse până la uşă ca s-o închidă.

Şi părinţii Lui, în fiecare an, se duceau de sărbătoarea Paştilor, la Ierusalim.

Iar când a fost El de doisprezece ani, s-au suit la Ierusalim, după obiceiul sărbătorii.

Şi sfârşindu-se zilele, pe când se întorceau ei, Copilul Iisus a rămas la Ierusalim şi părinţii Lui nu ştiau.

Şi, socotind că este în ceata călătorilor de drum, au venit cale de o zi, căutându-L printre rude şi printre cunoscuţi.

Şi, negăsindu-L, s-au întors la Ierusalim, căutându-L.

Iar după trei zile L-au aflat în Templu, şezând în mijlocul învăţătorilor, ascultându-i şi întrebându-i.

Şi toţi care Îl auzeau se minunau de priceperea şi de răspunsurile Lui.

Şi, văzându-L, rămaseră uimiţi, iar mama Lui a zis către El: Fiule, de ce ne-ai făcut nouă aşa? Iată, tatăl Tău şi eu Te-am căutat îngrijoraţi.

Şi El a zis către ei: De ce era să Mă căutaţi? Oare nu ştiaţi că în cele ale Tatălui Meu trebuie să fiu?

Dar ei n-au înţeles cuvântul pe care l-a spus lor.

Evanghelia după Luca, II, 41-50

Nota traducătorului

Citatele şi denumirile biblice au fost preluate din *Biblia sau Sfânta Scriptură,* Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1997